KIRKLAR SERİSİ 11

kastamonu fedakârları

ahmed özer

KASTAMONU
FEDAKÂRLARI

Ahmed ÖZER

KASTAMONU FEDAKÂRLARI

Ahmet Özer

KASTAMONU FEDAKÂRLARI

Editör
Yıldıray YALÇIN

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
İhsan DEMİRHAN

Sayfa Düzeni
Ahmet KAHRAMANOĞLU

ISBN
978-975-278-389-8

Yayın Numarası
527

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası
Sarnıç Yolu Üzeri No: 7 Gaziemir/İZMİR
Tel: (0232) 252 20 96
Ekim 2010

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey/İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Işık Yayınları
Bulgurlu Mahallesi, Bağcılar Cad. No 1
34696 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 522 11 44 Faks: (0216) 522 11 78
www.isikyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

TAKDİM

Üstadım Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri ve *Risale-i Nur*'un başlangıcında hizmete giren "sâbikûn" talebeler hakkında araştırmalar yaparak, gelen nesl-i âliye ulvî hatıralar ve malûmatlar bırakmak azim ve gayretinde olan Ahmed Özer Hocayı, bu azim ve gayretinden dolayı tebrik ediyor ve bendenizden rica ettiği Kastamonu Fedakârlarını takdim ediyorum. Bu ulvi gayrete iştirak etmeyi kendim için bir ihsan ve nimet addediyorum.

Kastamonu Fedakârları deyince kimleri yazalım… Belki yüzlerce, binlerce kahraman insan var. Biz ise şimdilik temayüz etmiş bazı şahısları nazar-ı âmmeye bu gibi hazırlanan kitaplarla göstermeye çalışıyoruz.

Çaycı Emin Efendi

Bu kahramanlardan Çaycı Emin Efendi, aslen Vanlıdır. Bir aşiret ağası olması itibariyle evham edilip Kastamonu'ya sürgün edilir. Hz. Üstad ile ilk olarak tanışan odur. "Çaycı Emin" bahsinde, onun Üstad'la nasıl tanıştığı merakâver bir şekilde anlatılıyor. Çaycı Emin bir seyahatten dönerken, bindikleri jipin ateş alması sonucu, şehiden dünyadan ahirete göç ediyor.

Mehmed Feyzi Efendi

Mehmed Feyzi, Üstad Hazretleri'ne yazdığı bütün mektuplarında imzasını "Çaycı Emin ve Mehmed Feyzi" olarak atmıştır. *Lahikalar*'da görülebilir.

Kastamonu'nun güzide evlatlarından Mehmet Feyzi, âlim ve fazıl bir kimse olup müstesna kimliğe sahiptir. Sekiz yıl boyunca Çaycı Emin Efendi ile beraber Hz. Üstad'ın hizmetinde bulunmuştur. En nihayet Kastamonu'nun Şeyh Şaban-ı Veli türbesinin ötesinde bir mezarlıkta, muhterem zevceleri ile beraber –bir türbe mânâsında– etrafı telle çevrili bir menzilde defnedilmiştir. Burası beyne'l-enam ziyaretgâh olmuştur. Bütün sene içinde nice kimseler kabrini ziyaret edip Fatiha okurlar.

İnebolu Kahramanları

Hz. Üstad'ın Kastamonu hayatında çok mühim bir yer tutan İnebolu Kahramanlarından da bahis açmak icab eder. Bilhassa Kahraman Nazif Çelebi ve oğlu Selâhaddin Çelebi, bir de İbrahim Fakazlı gibi onlarca sadık, fedakâr nur talebesi vardır. Nazif Çelebi, Hz. Üstad'ın ismini evvelden duymuştur. Bu üç kişi hem Denizli hapsinde, hem Afyon hapsinde Üstadımızla beraberdir. *el-Hüccetü'z-Zehra*'da derc edilen mektuplarda isimleri vardır. Her birisinden ayrı ayrı bahsetsek büyük bir kitap yapmak lazım gelir.

Kastamonu ve Çevresindeki Diğer Nur Talebeleri

Üstadımız Kastamonu'da bulundukları zaman, etraftan gelen birçok ehl-i imana nokta-yı istinad olmuştur. Başta İnebolu olmak üzere Taşköprü, Tosya, Safranbolu, Ilgaz, Araç ve Eflani gibi birçok kaza ve beldeden yüzlerce kişi Üstad'ın ziyaretine gitmiş ve teselli bulmuştur. Bilhassa Safranbolu, Eflani gibi yerlerden kahraman filizler çıkmaya başlamıştır.

Bunlardan Safranbolulu merhum Hıfzı Bayram, iki oğluyla beraber bir sümbül-ü manevi olarak tezahür etmişlerdir. Kahraman, bahtiyar bir Nur talebesi olan Mustafa Oruç da Safranbolu'da yetişmiştir.

Eflani'den de muallim Hafız Ahmed Fuad vardır. Kastamonu'da Üstad'ı ziyaret etmiş, Üstadımız da onu Hafız Ali'nin tam bir varisi ve ikinci bir Hasan Feyzi olarak yâd etmiştir. *Emirdağ Lahikası*'nda dercedilen mektuplarda bu gibi fedakârlardan bahsedilmektedir.

Taşköprülü Sadık Bey, Plevne Kahramanlarından Sadık Paşa'nın torunu olup, mümtaz bir insandır. Denizli hapsinde Üstadımız ile beraber hapiste kalmıştır.

Bilhassa o zaman Kastamonu Lisesi'nde okuyan çok güzide Nur talebeleri vardır. Bunlardan en başta Abdullah Yeğin, Türkiye'nin medar-ı iftiharı olarak ahir hayatına kadar hizmet-i nuriyede fedakârane çalışan ve hizmet-i nuriyede sebat eden bir rükündür.

Daha sonradan Üstad'a yetişmeyip, eserlerine ve davasına can u gönülden bağlanan, hayatlarını *Risale-i Nur*'a vakfeden birçok fedakâr, Üstadımızın Kastamonu hizmetinin nuranî semereleridir.

Mustafa Sungur
09.03.2009 Üsküdar

Birinci Bölüm

ÜSTAD'IN KASTAMONU'DAN İSLÂM ÂLEMİNE MESAJLARI

ÜSTAD'IN KASTAMONU'DAN İSLÂM ÂLEMİNE MESAJLARI

Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin Kastamonu Hayatı

Üstad'ın Kendi Beyanlarında Kastamonu Hayatı

Üstad Hazretleri, azabın acı yüzünde, rahmetin tatlı tebessümünü görmeye çalışır. Bir ömür süren katlanılamaz her türlü musibete karşı, kaderin adil kararlarını okuma, onun varlık sebebi gibidir. Ahir zamanda ümmetin giriftar olması muhtemel bütün imtihanları tadarak yaşar. Bu mânâda Kastamonu hayatı onun kaleminden şu cümlelerle özetlenir:

"Bir zaman ihtiyarlık vaktinde, Eskişehir hapsinden bir sene cezayı çekip çıktım. Beni Kastamonu'ya nefyettiler. Polis karakolunda iki-üç ay misafir ettiler. Benim gibi, sadık dostlarıyla görüşmekten sıkılan bir münzevî ve kıyafetinin tebdiline tahammül etmeyen bir adam, böyle yerlerde ne kadar azab çeker anlaşılır.

İşte, ben bu me'yusiyette iken, birden inayet-i ilâhiye ihtiyarlığımın imdadına geldi. O karakoldaki komiser, polislerle beraber sadık dost hükmüne geçtiler. Hiçbir vakit şapkayı başıma koymayı ihtar etmedikleri gibi, benim hizmetçilerim misillü istediğim zaman beni şehrin etrafında gezdiriyorlardı. Sonra o karakolun karşısında Kastamonu'nun Medrese-i Nurîyesi'ne girdim. Nurlar'ın te'lifine başladım. Feyzî, Emin,

Hilmi, Sadık, Nazif, Selâhaddin gibi Nur'un kahraman şakirdleri Nurlar'ın neşri, teksiri için o medreseye devam ettiler. Gençliğimde eski talebelerimle geçirdiğim kıymettar müzakere-i ilmiyeyi daha parlak bir surette gösterdiler."[1]

Tarihçe-i Hayat'ta Kastamonu Hayatı

Üstad'ın Kastamonu'daki hayatı, *Tarihçe-i Hayat*'ta şöyle anlatılır:

Bediüzzaman Said Nursî, Eskişehir hapsinden çıktıktan sonra, Kastamonu vilâyetine nefyedilir. Uzun bir müddet polis karakolunda ikamete mecbur edildikten sonra, karakolun tam karşısında, daimî bir tarassut altında tutulacağı bir eve yerleştirilir.

Orada, sekiz sene ağır bir istibdat ve göz hapsi altında bir sürgün hayatı geçirmeye mecbur bırakılır. Fakat o, kat'iyen boş durmaz, neşr-i envar-ı Kur'âniyeye gizli olarak devam eder. Bilhassa İnebolu'da çok fedakâr ve faal talebeler yetişir. Bu talebeler de aynen Isparta talebeleri gibi, *Risale-i Nur*'u şevkle yazmaya ve perde altından etrafa neşretmeye başlarlar. Karadeniz havalisinde de *Risale-i Nur* eserleri böylece büyük bir rağbet görmeye başlar.

Hazret-i Üstad Kastamonu'dayken, Isparta'daki talebeleriyle de daima alâkadar olur. O, izn-i ilâhî ile biliyordu ki, *Risale-i Nur*'u dünyaya ilân ve neşredecek fedakârların ve naşirlerin büyük bir kısmı Isparta'dan çıkacak veya Isparta merkezindeki hizmetle bu büyük vazife ifa edilecek.

Risale-i Nur şakirtleri, sevgili Üstadlarının hal ve istirahatiyle çok yakından ilgilenir; müşfik Üstadlarından ve Nurcu kardeşlerinin *Risale-i Nur* hizmetlerinden de sık sık haber almayı arzu ederler.

---

1 *Risale-i Nur Külliyatı,* 1/724

Bediüzzaman Said Nursî, bu sebeple, 27 sene boyunca, Nur talebelerine hitaben ilmî, imanî ve İslâmî mevzularda ve hizmet-i imaniyeye dair bazı mektuplar yazar. Nur talebeleri de çok müştak oldukları bu mektupları el yazılarıyla çoğaltarak neşrederler. Din düşmanlarının, postahanelerden Nur Risalelerini ve mektuplarını göndermeyi yasak edecek dereceye varan şiddetli tazyikatları zamanında bu mektupları ve *Nur Risaleleri*'ni, Nur talebeleri köyden köye, kasabadan kasabaya, vilâyetten vilâyete götürürler. Hattâ kendi aralarında "Nur postacıları" meydana getirirler. Ruh u canlarıyla gönüllü olarak çalışan bu Nur postacıları, hizmetin çok kudsî bir vazife olduğuna inanmışlardır.

Gayet ehemmiyetli ve hakikatli olduğu kadar, güzel olan ve *Risale-i Nur*'un içinde "Lahika Mektupları" ismini alan bu mektuplar, Nur talebelerinin birçok ruhî ihtiyacını tatmin eder. Hem *Risale-i Nur* talebelerine, Kur'ân ve iman hizmetinde birer rehber hükmüne geçmiş, hem İslâmiyet düşmanlarının bütün bütün yalan ve uydurma propagandalarına aldanmamak ve intibaha gelmek hususunda uyandırıcı bir tesir husule getirmiştir. Ve bu suretle de dinsizliğin o muvakkat şaşaalı saltanatı devrinde birçok kişinin ümitsizliğe ve atalete düşürüldüğü o karanlık günlerde, kalplere inşirah ve sürur verir ve iman hizmeti için faaliyet aşkını yerleştirir. Ve böylece müminleri yeisten kurtarıp İslamiyet'in, *Risale-i Nur*'la istikbaldeki parlak zaferlerine dair müjdeler vermiştir.

Kastamonu'dan Âlem-i İslâm'a Hitap

1. Dünya ve Siyaset Cereyanları

Yeryüzündeki boğuşmalara, merak edip de bakanların maddi ve manevi çok büyük zararlara maruz kalacaklarını, Üstad şu veciz ifadelerle özetler:

"Evet, bu zamanda merak ile radyo vasıtasıyla, ciddî alâkadarane küre-i arzdaki boğuşmalara merak edip bakanlar, dikkat edenler; maddî ve manevi pek çok zararları vardır. Ya aklını dağıtır manevi bir divane olur. Ya kalbini dağıtır manevi bir dinsiz olur, ya fikrini dağıtır manevi bir ecnebi olur.

Evet, kendim gördüm; lüzumsuz bir merak ile, mütedeyyin iken âmi bir adam, biri de ilme mensubiyeti varken, eskiden beri İslam düşmanı olan bir kâfirin mağlubiyetiyle ağlamak derecesinde bir mahzuniyet… Ve Âl-i Beytten seyyidler cemaatinin bir kâfire karşı mağlubiyetinden mesruriyetini gördüm. Böyle âmî bir adamın alâkası bir geniş daire-i siyaset için, böyle kâfir bir düşmanı bir seyyide tercih etmek, acaba divaneliğin ve aklı dağıtmaklığın en acib bir misali değil midir?" [2]

Harpten Daha Büyük Bir Hadise

Mü'minin başına açılan hangi dâvâ ki, cihan harbi o dâvânın yanında çok cüz'i ve kıymetsiz! İşte o dâvâ:

"Sual: 'Âlem-i İslâm'ın mukadderatıyla ciddî alâkadar olan bu cihan harbinin dehşetli zamanlarında elli gün kadar ne bizden ve ne de her gün hizmetinizde bulunan Emin'den bir defacık olsun sormadınız. Acaba bu büyük hadiseden daha büyük diğer bir hakikat mi hükmediyor ki, bunu ehemmiyetten iskat ediyor. Yahut onunla meşgul olmanın bir zararı mı var?' diye Üstadımızdan sorduk, o da elcevab diyor ki:

'Evet, bu cihan harbinden daha büyük bir hakikat ve daha azim bir hadise hükmettiği için, cihan harbi ona nisbeten çok ehemmiyetsiz düşüyor.

Bu zamanda her mü'min için, belki herkes için, küre-i arz kadar bakî bir tarla ve o tarla baştanbaşa bahçeler ve kasırlarla müzeyyen ebedî bir mülk almak ve o mülkü kazanmak veya

---

2 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1585

kaybetmek dâvâsı açılmış. Eğer İngiliz, Alman kadar serveti ve kuvveti olsa ve vakit de varsa, yalnız o dâvâyı kazanmak için bütününü sarf edecek…"[3]

Siyaset Cereyanları

"…Sakın sakın dünya cereyanları, hususan siyaset cereyanları ve bilhassa harice bakan cereyanlar sizi tefrikaya atmasın. Karşınızda ittihad etmiş dalâlet fırkalarına karşı perişan etmesin. "Elhubbu fillah, velbuğzu fillah"[4] düstur-u Rahmanî yerine (el-iyazü billah) "Elhubbu fissiyaset velbuğzu lissiyaset"[5] düstur-u şeytanî hükmedip, melek gibi bir hakikat kardeşine adavet ve elhannâs gibi bir siyaset arkadaşına muhabbet ve taraftarlıkla zulmüne rıza gösterip cinayetine manen şerik eylemesin... "[6]

Yangından ve Fırtınalardan Kendilerini Kurtaranlar

"... Ben tahmin ediyorum ki, bütün küre-i arzın bu yangınında ve fırtınalarında selâmet-i kalbini ve istirahat-i ruhunu muhafaza eden ve kurtaran yalnız hakiki ehl-i iman ve ehl-i tevekkül ve rızadır. Bunların içinde de en ziyade kendini kurtaranlar *Risale-i Nur*'un dairesine sadakatle girenlerdir... "[7]

Kur'ân-ı Hakîm'in Hizmeti Bizi Neden Siyasetten Men Ediyor?

"... İman hizmeti, iman hakaiki bu kâinatta her şeyin fevkindedir. Hiç bir şeye tâbi ve alet olamaz. Fakat bu zamanda

---

3 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/2096-97
4 "Allah için sevmek, Allah için buğzetmek." (*Buhari,* İman: 1)
5 Siyaset için sevmek, siyaset için buğzetmek.
6 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1620
7 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1621

ehl-i gaflet ve dalâlet ve dinini dünyaya satan ve bakî elmasları şişeye tebdil eden gafil insanlar nazarında, o hizmet-i imaniyeyi hâriçteki kuvvetli cereyanlara tâbi ve alet telâkki etmek ve yüksek kıymetlerini umum nazarında tenzil etmek endişesiyle, Kur'ân-ı Hakîm'in hizmeti bize kat'î bîr surette siyaseti yasak etmiş... "[8]

Kur'ân hakikati ile meşgul olan kimselerin, dünyada çarpışan ve mücadele eden güçlere, zaruret olmadan, lüzumsuz, yalnız hissî bir merak içinde bakmaları İslâmiyet lehine medyana gelecek hizmetleri tahrib etmek demektir. Bu mevzuda Üstad, namazda ve tesbihatında manevî tarzda ihtar edilen şu hakikati beyan eder:

"... Bugün namazda ve tesbihatında iken, manevî tarzda denildi ki: Küre-i arzda çarpışan, mücadele eden cereyanlar, herhalde birisi İslâmiyet'e ve Kur'ân'a ve *Risale-i Nur*'a ve mesleğimize taraftar olacak. Bu noktadan ona karşı merakla bakmak gerekti. Bakmamak için bir iki mektupta yazdığım sebebler çendan kalbe, akla kâfidir. Fakat meraklı ve hevesli nefse kâfi gelmiyor diye kalbime geldi.

Aynı tesbîhatta ihtar edildi ki: Ehemmiyetli sebebi ise; bakmakta bir tarafa tarafgirlik hissi uyanır. Tarafgir nazarı ise taraftar olduğu cereyanın kusurunu görmez, zulmüne rıza gösterir. Belki alkışlar. Hâlbuki küfre rıza küfür olduğu gibi zulme rıza (razı olmak) dahi zulümdür. Elbette zemin yüzünde bu dehşetli düelloda semavatı ağlatacak zulümler ve tahribat oluyor: Çok masum ve mazlumların hukukları kayboluyor.

Mimsiz, gaddar medeniyetin zalimâne düsturu olan: 'Cemaat için ferd feda edilir. Milletin selâmeti için cüz'î hukuklara bakılmaz!' diye öyle dehşetli bir zulüm meydanı açmış ki; Kurûn-u ûla vahşetlerinde de emsali vuku' bulmamış. Kur'ân-ı

8 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1627

Mu'cizü'l- Beyan'ın adalet-i hakikiyesi: 'Bir ferdin hakkını cemaate feda etmez. Hak haktır, küçüğe büyüğe, aza çoğa bakılmaz.' diye kanun-u semavî ve hakikî adalet noktasında *Risale-i Nur* şâkirtleri gibi hakikat-i Kur'ân ile meşgul adamlar, zaruret olmadan lüzumsuz, yalnız hevesli merak için, netice itibariyle faidesi bulunan ve netice daha gelmeden evvel lüzumsuz bakmak ve zalimâne tahribatlarını alkışlamak suretiyle; İslâmiyet ve Kur'ân lehine hizmet edeceği o cereyanın hareketini fikren takib etmekle meşgul olmak münasib olmadığı için, nefis de akıl ve kalbe tâbi olup, merakını bırakmış diye anladım…"[9]

Milyonlarca Masumun Kanıyla Yoğrulmuş Bir Kuvvet Yerine

Zâlim güçlerin yalan ve aldatıcı propagandalarını dinlemek, mücadelelerini seyretmek ve korkunç zulümlerine bakmak, insanı farkına varmadan taraftar zeminine kaydırabilir. O zalimlerin işledikleri zulümlerine ortak eder. Zalimlerin aldatıcı güçlerine aldanarak dayanmak yerine, kâinat Hâlıkı'nın kudret ve rahmetine dayanmak Müslümanlar için farzdır. Kur'ân'ın hakkâniyetine sığınan Müslümanlar, kâfir güçlerin hileli yardımlarına asla tenezzül etmezler. Bu büyük hakikat üzerinde Üstad Hazretleri hassasiyetle durur. Bu hassasiyetinin sebebini soranlara şu cevabı verir:

"*Sual:* Geçen sene sizden sormuştuk ki; 'Elli gündür merak edip dünya cereyanlarına bakmadınız ve sormadınız'. O zaman bize bir cevab verdiniz, gerçi o cevab hakikattir ve kâfidir. Fakat *Risale-i Nur*'un intişarı ve hizmeti ve âlem-i İslâm'ın menfaati noktasında bir derece bakmanız lâzım iken, şimdi on üç ay oluyor, aynı hal devam ediyor. Merak edip hiç sormuyorsunuz?

---

9 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1633

Elcevap:

إِنَّ الْاِنْسَانَ لَظَلُومٌ ayetine[10] en a'zam bir tarzda şimdiki boğuşan insanlar mazhar olmalarından, onlara değil taraftar olmak veya merak ile o cereyanları takib etmek ve onların yalan, aldatıcı propagandalarını dinlemek ve müteessirane mücadelelerini seyretmek; belki o acib zulümlere bakmak da caiz değil. Çünkü zulme rıza zulümdür. Taraftar olsa, zâlim olur. Meyletse وَلاَ تَرْكَنُوا اِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ ayetine[11] mazhar olur.

Evet, hak ve hakikat ve din ve adalet hesabına olmadığına, belki inad ve asabiyet-i milliye ve menfaat-ı cinsiye ve nefsin enaniyetine dayanan, dünyada emsali vuku bulmayan gaddarane bir zulüm hesabına olduğuna katî bir delil şudur ki: Bin masum, çoluk-çocuk, ihtiyar, hasta bulunan bir yerde bir-iki düşman askeri bulunmak bahanesiyle, bombalar ile onları imha etmek ve tabakât-ı beşer cereyanları içinde burjuvaların en dehşetli müstebitleri ve sosyalistlerin ve Bolşeviklerin en müfritleri olan anarşistlerle ittifak etmek ve binler, milyonlar masumların kanlarını heder etmek ve bütün insanlara zarar olan bu harbi idame ve sulhu reddetmektir.

İşte, böyle hiçbir kanun-u adalete ve insaniyete ve hiçbir düstur-u hakikata ve hukuka muvafık gelmeyen boğuşmalardan, elbette âlem-i İslâm teberri eder, yardımcılıklarına tenezzül edip tezellül etmez. Çünkü onlarda öyle dehşetli bir firavunluk, bir hodgamlık hükmediyor; değil Kur'ân'a, İslâm'a yardım, belki kendine tâbi ve alet etmekle elini uzatır. Öyle zalimlerin kılınçlarına dayanmak, hakkaniyet-i Kur'âniye elbette tenezzül etmez ve milyonlarla masumların kanıyla yoğrulmuş bir kuvvet yerine, Halık-ı Kâinat'ın kudret ve rahmetine dayanmak ehl-i Kur'ân'a farz ve vacibdir.

10 "İnsan şüphesiz ki çok zalimdir." (İbrahim: 34)

11 "Zulmedenlere en küçük bir meyil göstermeyin; yoksa cehennem ateşi size de dokunur." (Hûd: 113)

Gerçi zındıka ve dinsizlik, o boğuşanların birisine dayanıp ehl-i diyaneti ezer. Onun tazyikinden kurtulmak, onun aks-i cereyanına taraftar olmak bir çaredir. Fakat şimdiye kadar o taraftarlık bir menfaat vermeyerek çok zararları dokunmuş. Hem zındıka, nifak hâsiyetiyle her tarafa döner. Senin dostunu kendine dost eder, sana düşman eder. Senin taraftarlık cihetiyle kazandığın günahlar faidesiz boynunda kalır.

Risale-i Nur şâkirdlerinin vazifeleri iman olduğundan, hayat mes'eleleri onları çok alâkadar etmez ve merakla baktırmaz. İşte bu hakikate binaen, değil on üç ay, on üç sene dahi bakmasam hakkım var. Sizler baktınız, günahlardan başka ne kazandınız? Ben bakmadım ne kaybettim…"[12]

2. Münafıklara Karşı Dikkat

"Kardeşlerim, çok ihtiyat ediniz! Münafıklar çoktur. Mümkün olduğu kadar risalelerin buradan irsal edildiğini söylemeyiniz. Tâ *Risale-i Nur* hizmetine zarar gelmesin. Maatteessüf ben burada bütün bütün yalnız kaldığım için, çok ehemmiyetli hakikatler yazılmadan geldiler, gittiler... "[13]

İslâm İsmi Altındaki Zındıklar

İslâm ismi altında nice münafık zındıklar vardır ki bunlar şeytana papucunu tersten giydirecek kadar hilelere her zaman başvururlar. Bunlar, bu davranış ve hareketleriyle İslâm'a zarar veremezler. Ancak bir kısım saf Müslümanlara vesvese verir ve onları evhama sürüklerler. Bu türlü tehlikelere karşı uyanık olmak ve hayırdaki faaliyetleri elden geldiğince artırmak, hakiki dâvâ adamlarının gerçek şiarı olmalıdır. Üstad Hazretleri bu mevzuyu bakınız nasıl anlatıyor:

---

12 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1649
13 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1572

"*Risale-i Nur*'un Isparta'da kat'i galebesi, zındıkları şaşırttı. Fakat bazı mütemerrid ve muannid ve ölen herifin ruh-u habisi hükmünde bazı zındıklar, o mağlubiyete karşı gelmek fikriyle, baştan aşağıya kadar Kur'ân ve Peygamber (a.s.m.) aleyhinde, fakat perde altında, aynen münazara-i şeytaniye bahsinde hizbü'ş-şeytanın Peygamber ve Kur'ân hakkında mesleklerince söyledikleri tabiratı başka bir tarzda o zındık herif istimal etmiş... Onun gibi Yahudi mütemerrid ve dinsiz feylesoflarından ve Avrupa'nın zındıklarının eskiden beri Kur'ân ve Peygamber'in (a.s.m.) halâtından medar-ı tenkid bildikleri noktaları, bu İslâm ismi altındaki zındık, kurnazcasına safdil Müslümanlara ve *Risale-i Nur*'u görmeyenlere dinlettirmek ve göstermek için öyle bir tarzda gitmiş ve küfrünü gizlemeye çalışmış ki; şeytanette şeytandan ileri gitmiş. Beni çok müteessir etti.

Kardeşimiz Sabri'nin mektubunda; 'Muannid mülhidlerin *Risale-i Nur*'un cereyanına karşı kurdukları çürük ve vâhi hud'aları örümcek ağı ve yuvası gibi kuvvetsiz ve o şeytanet perdeleri kıymetsiz ve mukavemetsizdir, *Risale-i Nur*'a karşı yırtılır ve yırtılacaktır' dediği gibi; bu zındık ve muannid ve mütemerrid ve ölen herifin ruh-u habisi olan zındığın yazdığı ve zahiren Müslümanlara Türkçülük lehinde, fakat hakikatte Kur'ân ve Peygamber'in (a.s.m.) azamet ve haşmet-i manevilerini kırmak ve hiçe indirmek ve adileştirmek niyetiyle yazılan bu matbû eserde Mu'cizat-ı Kur'âniye ve Mu'cizat-ı Ahmediye'ye karşı örümcek ağı da olamaz, parçalanır. Fakat binler teessüf ki, *Risale-i Nur*'u görmeyenlere kat'î zarar verdiği gibi; *Risale-i Nur*'u görenlere de merak edip 'Acaba ne var?' demekle, safi kalblerini bulandırır, lâakal vesvese, evham verir.

Risale-i Nur'un kahraman şâkirdleri böyle şeylere karşı müteyakkız davranmak ve faaliyetlerini ziyadeleştirmek lâzım geliyor. Fena şeyle zihnen meşgul olmak da fena olduğu için kısa kesiyorum.

Sakın ona ehemmiyet vermekle, halkları meraklandırıp baktırılmasın, belki ehemmiyetsiz, dinsizcesine, yalnızca esma-i mübareke ve âyât-ı mübarekenin bazı meali, içinde hariç olmak itibariyle, ehemmiyetsiz bir paçavradır bilinsin..."[14]

3- Hizmette Denge

Enaniyetlerinin mağlubu olmuş kimselere karşı dikkatli olma ve nur talebelerinin metanetini kırmalarına fırsat vermemeyi önemli bir düstur kabul eden Üstad Hazretleri diyor ki:

"... Size yazmıştık ki, muarızlara adavetle mukabele etmeyiniz. Mümkün olduğu kadar ehl-i takva ve ehl-i ilme karşı dostâne vaziyet alınız. Fakat bu noktaya dikkat ediniz ki; *Risale-i Nur*'un zararına ve şakirtlerinin salâbet ve metanetlerine ilişecek bir tarzda daireniz içine sokmayınız. Öyleler niyet-i halise ile girmezse, belki fütur verirler. Eğer enaniyetli hodfuruş ise *Risale-i Nur* şakirtlerinin metanetlerini kırarlar. Nazarlarını *Risale-i Nur*'un hâricine çekip dağıtırlar. Şimdi çok dikkat ve metanet ve ihtiyat lâzımdır... "[15]

Hadiselere Karşı Dengeli Olmak

Bir hizmet insanın en büyük imtihanı, irşad ve hak ehlinden bazılarının, haksız itiraz ve dehşetli mukabeleleriyle karşılaşmasıdır. Böyle bir durum karşısında bize gereken, itidal-i dem, sarsılmamak, düşmanlığa girmemek ve o türlü düşünce taşıyanların reislerini çürütmemektir.

"... İstanbul'da malum itiraz hadisesi ima ediyor ki; ilerde de meşrebini çok beğenen bazı zatlar ve hodgâm bazı sofimeşrebliler ve nefs-i emmaresini tam öldürmeyen ve hubb-u câh vartasından kurtulamayan bazı ehl-i irşad ve ehl-i hak,

---

[14] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1633-34
[15] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1646-47

Risale-i Nur'a ve şâkirdlerine karşı kendi meşreblerini ve mesleklerinin revacını ve etbâlarının hüsn-ü teveccühünü muhafaza niyetiyle itiraz edecekler. Belki dehşetli mukabele etmek ihtimali var. Böyle hadiselerin vukuunda bizlere itidal-i dem ve sarsılmamak ve adavete girmemek ve o muarız taifenin de rüesalarını çürütmemek gerektir... "[16]

Bulanık Ortamlarda Bize Farz Olan Nedir?

Dava adamı, kendilerine karşı cephe almaya ve saldırmaya zemin hazırlayacak ve sebep teşkil edecek her türlü haraket ve beyandan uzak durmayı bilmelidir. Bu mevzuda Üstad şunları söyler;

"… Hem şimdilik bu müşevveş vaziyetlerde çok zararlı, hem hocaları hem ehl-i siyaseti *Risale-i Nur*'a karşı cephe almaya ve tecavüz etmeye sebebiyet veren 'Şapka ve Ezan' mes'elelerini ve 'Deccal ve Süfyan' unvanlarını *Risale-i Nur* şakirtleri yabanilere karşı lüzumsuz medar-ı bahs ve münâzaa edilmemek lâzımdır ve ihtiyat etmek elzemdir ve itidal-i demi muhafaza etmek vacibdir. Hatta sizde cüz'î bir ihtiyatsızlık, buraya kadar bize tesir ediyor... "[17]

Muhabbet ve Dostluğa Karar Vermek

Bir insanın her türlü İslâmî hizmete karşı insaf ve müsahaması, o kimsenin ihlâs ve samimiyeti nisbetindedir. İmanî dostluk iklimi ancak bu esaslarla teessüs eder. İslâm Köyü'ndeki hocalara karşı bir talebesinin muhabbete ve dostluğa karar vermesi Üstad Hazretlerini son derece memnun eder ve cevabî mektubunda şöyle der;

"... Hafız Ali'nin mektubunda, İslâmköyü'ndeki hocalara

---

16 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1644

17 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1667

muhabbete ve dostluğa karar vermesi bizi memnun eyledi. Evet, İslâmköyü nasıl ki *Risale-i Nur*'da pek ziyade imtiyaz ve sebkat kazanmış, öyle de ben orada iken, sair hocalara nisbeten İslâmköyü hocaları dahi daha ziyade insaflı ve *Risale-i Nur*'u takdir ettiklerini gördüğümden, bu havalideki hocaların lâkaytlıklarına karşı onları hüsn-ü misal gösteriyorum, inşallah onlardan zarar gelmez. Ben İslâmköyü'nü Nurs Köyü gibi biliyorum. O hocalara da akrabam nazarıyla bakıyorum. Onlara da selâm ediyorum. Evet, onların insafı ve *Risale-i Nur*'a karşı dostluklarıyla Nur fabrikası o köyde dağdağasız teessüs etti, tahmin ediyorum... "[18]

Mesleğimizin Müsaade Etmediği Husus

Başkaları tarafından maruz kalabileceğimiz bütün menfi saldırı ve taarruzları, müsbet haraketimizle durdurulabilir ve hizmetimize devam edebiliriz. Üstadımızın Lahikaları, çileli ve ızdıraplı günlerin mağduru, fedakâr talebeleri için bir ümit ve müjde kaynağıdır. Öyle ki, her paragraf ruh dünyamızda ayrı bir kapı aralar ve o aralıktan geleceğe uzanırız:

"... Sandıklı tarafında kemal-i şevk ve ciddiyetle faaliyette bulunan Hasan Âtıf kardeşimizin bir mektubundan anladım ki; orada perde altında faaliyetini durdurmak için bazı hocalar, bir kısım tarikata mensub adamları vasıta edip fütur veriyorlar. Hâlbuki mesleğimiz müsbet hareket etmektir. Değil mübareze, belki başkalarını düşünmeye de mesleğimiz müsaade etmiyor.

Hem müşterileri de aramaya mecbur değiliz. Müşteriler yalvarmalı… O kardeşimiz hakikaten hâlis ve tam sadık, kalemi gibi kalbi ve ruhu güzel… Fakat birden her şeyi mükemmel ister. Onun için biraz sıkıntı çeker. Mümkün olduğu kadar

---

18 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1646

hem ihtiyat etsin, hem de mübtedi hocalara mübareze kapısını açmasın... "[19]

Üstad Hazretleri manevi ikaz ve irşatlarına hiç ara vermeden devam eder. Ne fikren ve ne de zihnen bid'at taraftarlarını düşünmeye, hizmet ehlinin zamanı yoktur.

"(Atıf'ın) çok manidar yazdığı cümleler içinde bir parça ehl-i bid'aya şiddet gördüm. Zaman, zemin, *Risale-i Nur*'un müsbet mesleği, ehl-i bid'a ile değil fiilen, belki fikren ve zihnen dahi meşgul olmaya müsaade etmez…"[20]

Kudsî Hizmetimizin Bu Dehşetli Zamandaki Tavsiyesi

Âlemşümûl bir dâvânın takipçileri, âlemşümûl bir prensibin sahibi olmalıdırlar ki muvaffak olabilsinler. Zira İslâm dini kendi âlemşümûl prensipleri üzerinde durabilir. Bu hassas çizgi bir namus hassasiyeti gibi korunmalıdır. Aksi takdirde Müslümanların vahdeti tesis etmeleri mümkün değildir.

Kâmil bir hizmet insanının kendisini tenkid edenlere karşı, kâmilâne nasıl durması gerektiğini Üstad'ın şu mektubunda görebiliriz:

"... Gayet muhlis kardeşimiz Hasan Atıf'ın mektubunda bir ihtiyar âlim ve vaiz, *Risale-i Nur*'a zarar verecek bir vaziyette bulunması, benim gibi binler kusurları bulunan bir biçarenin, ehemmiyetli iki mazerete binaen, bir sünneti terk ettiğim bahanesiyle, şahsımı çürütüp *Risale-i Nur*'a ilişmek istemiş.

Evvelâ: Hem o zat, hem sizler biliniz ki; ben *Risale-i Nur*'un bir hizmetkârıyım ve o dükkânın bir dellalıyım. O ise Arş-ı A'zamla bağlı olan Kur'ân-ı Azimü'ş-şan ile bağlanmış bir hakiki tefsiridir. Benim şahsımdaki kusurat ona sirayet

---

19 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1664
20 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1669

edemez. Benim yırtık dellâllık elbisem, onun bâki elmaslarının kıymetini tenzil edemez.

Saniyen: O vaiz ve âlim zata benim tarafımdan selâm söyleyiniz. Benim şahsıma olan tenkidini, itirazını başım üstüne kabul ediyorum. Sizler de o zatı ve onun gibileri münakaşa ve münazaraya sevk etmeyiniz. Hatta tecavüz de edilse, beddua ile de mukabele etmeyiniz. Kim olursa olsun, madem imanı var, o noktada kardeşimizdir: Bize düşmanlık da etse, mesleğimizce mukabele edemeyiz. Çünkü daha müthiş düşman ve yılanlar var.

Hem elimizde Nur var, topuz yok. Nur incitmez, ışığıyla okşar. Ve bilhassa ehl-i ilim olsa, ilimden gelen enaniyeti de varsa, enaniyetlerini tahrik etmeyiniz, mümkün olduğu kadar وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا [21] düsturunu rehber ediniz.

Hem Hasan Avnî ismindeki zat, madem evvelce *Risale-i Nur*'a girmiş ve yazısıyla da iştirak etmiş, o, daire içindedir. Onun fikren bir yanlışı varsa da affediniz. Biz değil onlar gibi ehl-i diyanet ve tarikata mensub Müslümanlarla, şimdi bu acib zamanda imanı bulunan ve hatta fırka-i dâlleden bile olsa, onlarla uğraşmamak ve Allah'ı tanıyan ve ahireti tasdik eden Hristiyan bile olsa, onlarla medar-ı niza noktaları medar-ı münakaşa etmemeyi, hem bu acib zaman, hem mesleğimiz, hem kudsi hizmetimiz iktiza ediyor. *Risale-i Nur*'un Âlem-i İslâm'da intişarına karşı hayat-ı içtimaiye ve siyasiye cihetinde maniler çıkmamak için, *Risale-i Nur* şâkirdleri musalahakârane vaziyeti almaya mükelleftirler.

Sakın, hocaların cuma ve cemaatlerine ilişmeyiniz; iştirak etmeseniz de iştirak edenleri tenfir etmeyiniz. Gerçi İmam-ı Rabbani demiş ki: 'Bid'a olan yerlere girmeyiniz!' Maksadı:

---

21 "*Boş sözlerle, çirkin davranışlarla karşılaştıkları zaman, izzet ve şereflerini muhafaza ederek oradan geçip giderler.*" (Furkan, 72)

Sevabı olmaz demektir. Yoksa, namaz battal olur demek değil. Çünkü selef-i salihînden bir kısmı Yezid ve Velid gibi şahısların arkasında namaz kılmışlar. Eğer mescide gidip gelmekte kebaire ma'ruz kalırsa, halvethanesinde bulunması lâzımdır…"[22]

4. Takdire Açılan Manevi Kapı

Asırlarca evvel haber verilen, "iman hakikatlerinin apaçık isbatında fevkalâde güzelliklere mazhar bir zat gelecek" müjdesine Üstad Hazretleri diyor ki;

"Bu asrın ehemmiyetli ve manevî ve ilmî bir mürşidi olan *Risale-i Nur*'un hey'et-i mecmuası sair şahsî, büyük mürşidler gibi kendine muvafık ve hakikat-i ilmiyeye münasib olarak bir kaç neviden ve bilhassa hakaik-i imaniyenin izharında, intişarında azim kerametleri olduğu gibi; üç keramet-i zahiresi bulunan *Mu'cizat-ı Ahmediye*, *Onuncu Söz* ve *Yirmi Dokuzuncu Söz* ve *Ayetü'l-Kübra* gibi çok risaleleri her biri kendine mahsus kerametleri bulunduğu çok emareler ve vakıalar bana kat'î bir kanaat vermiş. Hatta sekeratta bulunan talebelerine, imanını kurtarmak için bir mürşid gibi yetiştiğine müteaddit vakıalar şüphe bırakmıyor. 'Bir saat tefekkür, bir sene ibadet-i nafile hükmünde'[23] bir misali Nurun Hizb-i Ekberidir diye müşahede ettim ve kanaat getirdim."[24]

Dikkatle Bakanlar Neye Hükmediyorlar?

Risale-i Nur "imanın ispatına ve tahakkukuna ve muhafazasına ve şüphelerden kurtarılmasına" hizmet eder. Zira bu zamanda, imanın köklerine ve esaslarına şiddetli bir surette itiraz ediliyor. Bu dehşetli taarruzları yok etmenin, imanın

---

22 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1666-67
23 el-Aclunî, *Keşfü'l-Hafa,* 13: 10; Gazali, *İhyau Ulûmi'd-Din,* 4: 49
24 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1573

ispatına ve muhafazasına hizmet etmenin yalnız *Risale-i Nur*larla mümkün olduğunu, kendilerine sorulan bir suale verdiği cevabında görüyoruz:

"Evliya divanlarını ve ulemanın kitaplarını çok mütâlaa eden bir kısım zatlar tarafından soruldu: '*Risale-i Nur*'un verdiği zevk ve şevk ve iman ve iz'an onlardan çok kuvvetli olmasının sebebi nedir?'

Elcevap: Eski mübarek zatların ekser divanları ve ulemanın bir kısım risaleleri imandan ve marifetin neticelerinden ve meyvelerinden bahsederler. Onların zamanlarında imanın esasatına ve köklerine hücum yoktu ve erkân-ı îman sarsılmıyordu. Şimdi ise köklerine ve erkânına şiddetli ve cemaatli bir surette taarruz var. O divanlar ve risalelerin çoğu has mü'minlere ve fertlere hitab ederler. Bu zamanın dehşetli taarruzunu def edemiyorlar.

Risale-i Nur ise Kur'ân'ın bir manevî mu'cizesi olarak imanın esasatını kurtarıyor ve mevcud imandan istifade cihetine değil, belki çok deliller ve parlak burhanlar ile imanın ispatına ve tahakkukuna ve muhafazasına ve şübehattan kurtarmasına hizmet ettiğinden; herkese bu zamanda ekmek gibi, ilâç gibi lüzumu var olduğunu dikkatle bakanlar hükmediyorlar.

O divanlar derler ki: 'Velî ol, gör! Makamata çık bak, nurları, feyizleri al.'

Risaletü'n-Nur ise der: 'Her kim olursan ol, bak, gör! Yalnız gözünü aç, hakikati müşahede et, saadet-i ebediyenin anahtarı olan imananı kurtar!'

Hem *Risaletü'n-Nur*, en evvel tercümanın nefsini iknaya çalışır, sonra başkalara bakar. Elbette nefs-i emaresini tam ikna eden ve vesvesesini tamamen izale eden bir ders, gayet kuvvetli ve hâlistir ki, bu zamanda, cemaat şekline girmiş dehşetli bir şahs-ı manevi-i dalâlet karşısında tek başıyla galibâne mukabele eder.

Hem *Risaletü'n-Nur* sair ulemanın eserleri gibi, yalnız aklın ayağı ve nazarı ile ders verip ve evliya misillü yalnız keşif ve zevk ile hareket etmiyor. Belki akıl ve kalbin ittihad ve imtizacı ve ruh ve sair letaifin teâvünü ayağıyla hareket ederek evc-i a'laya uçar. Taarruz eden felsefenin değil ayağı, belki gözü de yetişmediği yerlere çıkar, hakaik-i imaniyeyi kör gözlerine gösterir."[25]

İstikbalde Bir Işık Var

Bediüzzaman Hazretleri, bidayetten nihayete, istikbalde zuhur edecek bir nur peşindedir. Kendi beyanları içinde, açılıp kapanan perdelerin berzahında bekler. Kalbe ihtarlar, onun için beyan çeşmesidir.

Kalbe ihtarlar dışında Üstad için perdeler kapalıdır. Kendisiyle alâkalı bir sırrı şu satırlarla anlatır:

"Eskişehir hapishanesinde; ahirzamanın hadisatı hakkında gelen rivayetlerin te'villeri mutabık ve doğru çıktıkları halde, ehl-i ilim ve ehl-i iman onları bilmemelerinin ve görmemelerinin sırrını ve hikmetini beyan etmek niyetiyle başladım, bir-iki sahife yazdım. Perde kapandı, geri kaldı.

Bu beş senede, beş-altı defa aynı meseleye müteveccih olup muvaffak olamıyordum. Yalnız o meselenin teferruatından bana ait bir hadiseyi beyan etmek ihtar edildi. Şöyle ki:

Hürriyetin bidayetinde, *Risale-i Nur*'dan çok evvel, kuvvetli bir ümit ve itikad ile ehl-i imanın me'yusiyetlerini izale için: 'İstikbalde bir ışık var, bir nur görüyorum' diye müjdeler veriyordum. Hatta Hürriyet'ten evvel de talebelerime beşaret ederdim. Tarihçe-i Hayatımda merhum Abdurrahman'ın yazdığı gibi, *Sünuhat* misillü risalelerde dahi 'Ben bir ışık görüyorum' diye dehşetli hadisata karşı o ümit ile dayanıp

---

25 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1573-74

mukabele ederdim. Ben de herkes gibi o ışığı siyaset âleminde ve hayat-i içtimaiye-i İslâmiyede ve çok geniş bir dairede tasavvur ederdim. Hâlbuki hadisat-ı âlem, beni o gaybî ihbarda ve beşarette bir derece tekzib edip, ümidimi kırdı.

Birden ihtar-ı gaybî ile kat'î kanaat verecek bir surette kalbime geldi, denildi ki:

Ciddî bir alâka ile senin eskiden beri tekrar ettiğin 'bir ışık var, bir nur göreceğiz' diye müjdelerin te'vili ve tefsiri ve tabiri; sizin hakkınızda, belki iman cihetiyle âlem-i İslâm hakkında dahi en ehemmiyetlisi *Risaletü'n-Nur*'dur. Bu ışıktır, seni şiddetle alâkadar etmişti ve bu nurdur ki eskide de tahayyül ve tahminin ile geniş dairede belki siyaset âleminde gelecek mesûdane ve dindarane hâletlerin ve vaziyetlerin mukaddimesi ve müjdecisi iken, bu muaccel ışığı, o müeccel saadet tasavvur ederek, eski zamanda siyaset kapısıyla onu arıyordun...

Evet, otuz sene evvel bir hiss-i kable'l-vuku' ile hissettin, fakat nasıl kırmızı bir perde ile siyah bir yere bakılsa, karayı kırmızı gösterir; sen dahi doğru gördün, fakat yanlış tatbik ettin. Siyaset cazibesi seni aldattı..."[26]

Enaniyeti Âb-ı Hayat Havuzuna Atıp Eritmek

Üstad Bediüzzaman, enaniyet hesabına yapılan bütün niyet ve fiillerin karşısındadır. Bir buz parçası olan enaniyetlerini, âb-ı hayat havuzuna atıp eritmeyenleri ikaz eder. Tavzif edilmediğimiz söz ve hareketlere karşı çok dikkatli olmamızı ister. Çünkü düşünülmeden söylenen söz ve yapılan hareketler, iman ve Kur'ân hizmetine zarar verir:

"... *Risale-i Nur* dairesinin yakınında bulunan ehl-i ilim ve ehl-i tarikat ve sofî meşreb zatlar, onun cereyanına girmek ve ilim ve tarikattan gelen eski sermayeleriyle ona kuvvet

---

26 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1580

vermek ve genişlenmesine çalışmak ve şakirdlerini teşvik etmek ve bir buz parçası olan enaniyetini, tam bir havuzu kazanmak için, o dairedeki âb-ı hayat havuzuna atıp eritmek gerektir ve elzemdir. Yoksa *Risale-i Nur*'a karşı rakibâne başka bir çığır açmakla, hem o zarar eder, hem bu müstakim ve metin cadde-i Kur'âniyeye bilmeyerek zarar verir, zındıkaya bir nevi yardım olur…"[27]

Bu Dehşetli Zamanda

Bediüzzaman Hazretleri, bu asırda, insanlık için bir teselli kaynağının habercisidir. İnkâr ve tereddüt heykellerini Kur'ân ayetleriyle yerle bir eder. *Risale-i Nurlar* cehalet karanlığını yok eden manevi bir ışık kaynağının menbaıdır. Ahirzaman mürşitlerinin yol haritasını, hakikatten kendilerine açılan perdelerden alır ve vicdanlara çizer. Bizler bu tesellilere her zamandan daha çok muhtacız.

"… Evet kardeşlerim, Hazret-i İsa Aleyhisselam İncil-i Şerif'de demiş ki: 'Ben gidiyorum, tâ size tesellici gelsin.' (Yani Ahmed (aleyhissalâtü vesselam) gelsin) demesiyle; Kur'ân'ın beşere gayet büyük bir neticesi, bir gayesi, bir hediyesi tesellisidir.

Evet, bu dehşetli kâinatın fırtınaları ve zeval ve tahribatları içinde, bu boşluk, nihayetsiz fezada herşeyle alâkadar olan insan için, hakikî teselliye istinad ve istimdad noktalarını yalnız Kur'ân veriyor. En ziyade o teselliye muhtaç bu zamanda, bu asırda en ziyade kuvvetli bir surette o teselliyi ispat eden, gösteren *Risale-i Nur*'dur. Çünkü zulümat ve evhamın menbaı olan tabiatı o delmiş geçmiş, hakikat nuruna girmiş.

Onaltıncı Söz gibi ekser parçalarında hakaik-i imaniyenin yüzer tılsımlarını keşif ve izah edip, aklı inkârdan ve

---

27 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1620

tereddütlerden kurtarmış. İşte bu hakikat içindir ki, bu çok usandırıcı ve dehşetli zamanda, usandırmayacak bir tarzda çok tekrar ile beraber, aklı başında olanları *Risale-i Nur* ile meşgul ediyor... "[28]

Medreseden Çıkan Âb-ı Hayat Çeşmesi

İlim ehli kendi medreselerinden çıkan âb-ı hayatın neden farkına varamadılar ve bu kıymetli hazineyi geçici bir dönem de olsa niçin tam takdir edemediler? İlimdeki hakikat nurlarını, imanın derin zevkleriyle nasıl oldu da buluşturamadılar? Mânevî ilimlerdeki saf ve halis hayat çeşmesinin *Risale-i Nurlar*'daki berrak çağlayışını göremeyişlerinin gerçek sebebi neydi acaba? Yoksa zamanı mı gelmemişti? Üstad bütün bu derûnî suallere "maatteessüf" cevap verir:

"... Mühim bir hakikati, bu hakikat münasebetiyle bu zamanda ehl-i medreseye ve hocalara taallûk eden bir meseleyi beyan ediyorum, şöyle ki:

Eski zamandan beri ekser yerlerde medrese taifesi, tekyeler taifesine serfürû etmiş. Yani inkiyad gösterip, onlara velayet semereleri için müracaat etmişler. Onların dükkânlarında ezvak-ı imaniyeyi ve envar-ı hakikati aramışlar. Hatta medresenin en büyük bir âlimi, tekkenin küçük bir velî şeyhinin elini öper, tâbi olurdu. O âb-ı hayat çeşmesini tekkede aramışlar.

Hâlbuki medrese içinde daha kısa bir yol, hakikatin envarına gittiğini ve ulûm-u imaniyede daha sâfi, halis bir âb-ı hayat çeşmesi bulunduğunu ve amel ve ubûdiyet ve tarikattan daha yüksek ve daha tatlı ve daha kuvvetli bir tarik-ı velayet, ilimde, hakaik-i imaniyede ve ehl-i sünnetin ilm-i kelâmında bulunmasını, *Risale-i Nur* Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın mu'cize-i maneviyesiyle açmış, göstermiş, meydandadır.

---

28 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1652

İşte *Risale-i Nur*'a herkesten ziyade kemal-i şevk ile tarafdarâne ve müftehirâne medrese taifesinden olan ulemaların koşmaları lâzım ve elzem iken, maatteessüf, daha medrese ehlinin ekseri, kendi medresesinden çıkan bu âb-ı hayat çeşmesini ve bu kıymettar bâki hazinesini tanımıyor, aramıyor, muhafaza etmiyor…"[29]

5. Hizmetin Sırlarında Sınır

Risale-i Nur'un asıl vazifesi, İslâm'ın hakikatleri olan velâyet, takva, azimet ve sünnet-i seniyyenin korunması ve yaşanmasıdır. Üstad Hazretleri bütün mesaisini, bu esasların kaynağı olan eserlerin ikmaline ve okunmasına teksif eder:

"*Risale-i Nur* talebelerinin hasları olan sahip ve vârisleri ve haslarının hasları olan, erkân ve esasları olan kardeşlerime bu günlerde vuku' bulan bir hadise münasebetiyle beyan ediyorum ki; *Risale-i Nur* hakaik-i İslamiyeye dair ihtiyaçlara kâfi geliyor. Başka eserlere ihtiyaç bırakmıyor. Kat'î ve çok tecrübelerle anlaşılmış ki; imanı kurtarmak ve kuvvetlendirmek ve tahkikî yapmanın en kısa, en kolay yolu *Risale-i Nur*'dadır. Evet, onbeş sene yerine onbeş haftada *Risale-i Nur* o yolu kestirir, iman-ı tahkikîye isâl eder.

Bu fakir kardeşiniz yirmi seneden evvel, kesret-i mütâlaa ile bazen bir günde bir cilt kitabı anlayarak mütâlaa ederken, yirmi seneye yakındır ki; Kur'ân ve Kur'ân'dan gelen *Resailü'n-Nur* bana kâfi geliyorlardı. Bir tek kitaba muhtaç olmadım. Başka kitapları yanımda bulundurmadım. *Risaletü'n-Nur* çok mütenevvi' hakaike dair olduğu halde, te'lifi zamanında yirmi seneden beri ben muhtaç olmadım. Elbette siz yirmi derece daha ziyade muhtaç olmamak lâzım gelir.

---

[29] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1658

Hem madem ben sizlere kanaat ettim ve ediyorum başkalara bakmıyorum, meşgul olmuyorum. Siz dahi *Risaletü'n-Nur*'a kanaat etmeniz lâzımdır. Belki bu zamanda elzemdir.

Hem şimdilik bazı ulemanın yeni eserlerinde, meslek ve meşreb ayrı ve bid'atlara müsaid gittiği için; *Risale-i Nur* zındıkaya karşı hakaik-i imaniyeye çalışması gibi, bid'ata karşı da hurûf ve hatt-ı Kur'âniyeyi muhafaza etmek bir vazifesi iken, hâs talebelerden birisi, bilfiil hurûf ve hatt-ı Kur'âniyeyi ders verdiği halde, sırrı bilinmez bir hevesle, hurûf ve hatt-ı Kur'âniyeye ilm-i din perdesinde te'sirli bir surette darbe vuran bazı hocaların, darbede istimal ettikleri eserleri almışlar. Haberim olmadan dağda, şiddetli bir tarzda o hâs talebelere karşı bir gerginlik hissettim, sonra ikaz ettim. Elhamdülillah ayıldılar. İnşaallah tamamen kurtuldular.

Ey kardeşlerim!

Mesleğimiz tecavüz değil, tedafüdür. Hem tahrib değil, tamirdir. Hem hâkim değil, mahkûmuz. Bize tecavüz eden hadsizdirler. Mesleklerinde elbette çok mühim ve bizim de malımız hakikatler var. O hakikatlerin intişarına bize ihtiyaçları yoktur. Binler o şeyleri okur, neşreder adamları var. Biz onların yardımlarına koşmamızla, omzumuzdaki çok ehemmiyetli vazife zedelenir ve muhafazası lâzım olan ve birer taifeye mahsus bir kısım esaslar ve âlî hakikatler kaybolmasına vesile olur.

Meselâ, hadîsat-ı zamaniye bahanesiyle ve Vehhabîlik ve Melamîliğin bir nev'ine zemin ihzar etmek tarzında, bazı ruhsat-ı şer'iyeyi perde yapıp, eserler yazılmış. *Risale-i Nur* gerçi umûma teşmil suretiyle değil, fakat herhalde hakikat-i İslâmiyenin içinde cereyan edip gelen esas-ı velâyet ve esas-ı takva ve esas-ı azimet ve esasât-ı sünnet-i seniye gibi ince, fakat ehemmiyetli esasları muhafaza etmek bir vazife-i asli-

yesidir. Sevk-i zaruretle, hadisatın fetvalarıyla onlar terk edilmez." [30]

Hem Vakit Dar, Hem Bizler Azız

Kur'ân, *Risale-i Nur*'a tam ve mükemmel bir üstad olur. Bu zamanın düşmanlarına ancak bu eserlerle mukabele edilebilir. Zaman buna şahittir. Hazreti Üstad bu hakikati, vicdanlara nakşeden ikaz ve irşatlarda bulunur. O, insanların, binlerce mütecaviz güçlerin her fırsatta hücuma hazır bekledikleri bir zamanda, nasıl olmaları ve neler yapmaları gerektiğini, yaparak ve yaşayarak gösterir. Üstad, tatbik etmediği hiçbir düşünceyi tavsiye etmez:

"... Şimdi biçare hocaları ve sofuları, *Risale-i Nur*'a karşı bir çekinmek, bir soğukluk vermek için, hiç hatıra gelmeyen bir vesile bulmuşlar. Şöyle ki:

Diyorlar: 'Said yanında başka kitapları bulundurmuyor, demek onları beğenmiyor. Ve İmam-ı Gazalî'yi de (radıyallahu anh) tam beğenmiyor ki, eserlerini yanına getirmiyor.'

İşte bu acib, manâsız sözlerle bulantı veriyorlar. Bu nevi hileleri yapan perde altında ehl-i zındıkadır. Fakat safdil hocaları ve bazı sofileri vasıta yapıyorlar.

Buna karşı deriz ki: Hâşâ, yüz defa hâşâ!.. *Risale-i Nur* ve şakirtlerinin bir üstadı olan Hüccetü'l-İslâm İmam-ı Gazalî'yi ve beni Hazret-i Ali ile bağlayan yegâne Üstadımı beğenmemek değil, belki bütün kuvvetleriyle onların takip ettiği mesleği ehl-i dalâletin hücumundan kurtarmak ve muhafaza etmektir.

Fakat onların zamanında bu dehşetli zındıka hücumu, erkân-ı imaniyeyi sarsmıyordu. O muhakkik ve allâme ve müctehid zatların asırlarına göre, münazara-i ilmiyede ve

---

30 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1599-1600

diniyede isti'mal ettikleri silâhlar hem geç elde edilir, hem bu zaman düşmanlarına birden galebe edemediğinden; *Risale-i Nur* Kur'ân-ı Mu'cizû'l-Beyan'dan hem çabuk, hem keskin, hem tam düşmanların başını dağıtacak silâhlar bulduğu için, o mübarek ve kudsî zatların tezgâhlarına müracaat etmiyor. Çünkü umûm onların merci'leri ve memba'ları ve üstadları olan Kur'ân, *Risale-i Nur*'a tam, mükemmel bir üstad olmuştur. Ve hem vakit dar, hem bizler az olduğumuz için vakit bulamıyoruz ki; o nuranî eserlerden istifade etsek...

Hem *Risale-i Nur* şakirtlerinin yüz mislinden ziyade zatlar, o kitaplarla meşguldürler ve o vazifeyi yapıyorlar. Biz de o vazifeyi onlara bırakmışız. Yoksa –hâşâ ve kellâ– o kudsî üstâdlarımızın mübarek eserlerini ruh u canımız kadar severiz. Fakat her birimizin birer kafası, birer eli, birer dili var. Karşımızda da binler mütecaviz var. Vaktimiz dar, en son silâh mitralyöz gibi *Risale-i Nur* bürhanlarını gördüğümüzden mecburiyetle ona sarılıp iktifa ediyoruz."[31]

Mümkün Oldukça Dikkatli Olunuz

Mümkün oldukça imana düşman kimselerin her an saldıracakları unutulmamalı, onların şeytanca desiselerine karşı her zaman dikkatli olup, korunma çareleri bulunmalıdır. Allah düşmanlarının ilk hedefi mü'minlerin hakiki kuvvetleri olan tesanütleridir. Mü'minler, bu iman kalelerini korudukları müddetçe hiçbir saldırının onlara zarar vermesi mümkün değildir. Mü'minler arasındaki birliği ve beraberliği her türlü desise ve hileyle bozmak isteyen dinsiz güçlere karşı Üstad Hazretleri, kahraman nur talebelerine mektuplar yazarak onlara, bu oyunlara karşı dikkatli olmalarını ve aldanmamalanı öğütler:

---

31 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1638

"Aziz kardeşlerim!

Sizin fevkalâde sebat ve ihlâsınızın galebesi ve o musibeti def'inden sonra, ehl-i dünya cepheyi değiştirdi. Zındıkanın desiseleriyle bu havalideki bizlere karşı perde altında maddî ve manevî tahşidatı başlamış. Gayet dikkatle ve şeytancasına şakirtlerin hakikî kuvvetleri olan tesanüdü bozmaya çalışıyorlar. Sizlere risaleleri iade ettikleri halde, kurnazcasına dolaplar çevriliyor. Biz sizin bir şubeniz hükmünde olduğumuz halde, bizi asıl ve merkez telâkki ettiklerinden, daha ziyade desiseleri bize karşı isti'mal ediyorlar: Hâfız-ı Hakikî Cenab-ı Hak'tır. İnşaallah hiçbir zarar edemeyecekler. Fakat bu şuhur-u mübarekenin eyyam ve leyali-i mübarekesinde hâlis dualarınızla bize yardım ediniz. Bir şey yok; fakat mümkün oldukça ihtiyatlı ve dikkatli olunuz... "[32]

Az Bir İhtilaf

En küçük bir ihtilafın ve lüzumsuz bir tenkidin bu zamanda büyük yaralar açacağı unutulmamalıdır. Bu zamanda yegâne deva ihlâs düsturlarıdır. İman hizmetinde yapılan her amel, mevsiminde bir kıymet ifade eder. Hizmet erleri bu hassasiyeti namusları gibi korumasını bilmelidirler. Yoksa az bir ihtilafla kendi cephelerinde büyük yaraların açılmasına engel olamaz ve inayet ihsanın kesilmesine zemin hazırlamış olurlar. Üstad Hazretleri bir mektubunda şöyle feryad eder:

"Sakın! Dikkat ediniz, ihtilâf-ı meşrebinizden ve zaif damarlarınızdan ve derd-i maişet zaruretinizden ehl-i dalâlet istifade edip, birbirinizi tenkid ettirmesine meydan vermeyiniz. Meşveret-i şer'iye ile reylerinizi teşettütten muhafaza ediniz. *İhlâs Risalesi*'nin düsturlarını her vakit göz önünde bulundurunuz. Yoksa az bir ihtilâf, bu vakitte *Risale-i Nur*'a büyük bir zarar verebilir. Hatta -sizden saklamam- işte şimdi Feyzi de Emin de

---

32 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1634

biliyorlar ki, mâbeyninizde gayet ehemmiyetsiz bir tenkid bize burada zarar veriyor gibi, size hiç bilmediğim halde, bu noktaya dair iki mektup yazdım ve ruhen çok endişe ediyordum. 'Acaba yeni bir taarruz mu var?' diye muzdarib idim.

Hem o zarardandır ki, mübarek Hüsrev'in gelmesiyle, yeni bir şevk ve sür'atle bize Hizb-i Nurînin arkasına ilhak edilen münacât parçası on beş gün tehire uğradı. On beş gün evvel bize geleceğini tahmin ediyordum.

İnsan kusursuz olmaz ve rakipsiz de olmaz. *Risale-i Nur*'un kahraman şakirtleri her müşkilâta galebe ettikleri gibi, inşaallah bu ehemmiyetli ve dehşetli mevsimde yine galebe ederler. Safvet ve ihlâslarını bozmayacaklar ve hizmetlerine de fütur getirmeyecekler... "[33]

Nefsinizi Susturunuz

Bizler, cüz'i hukukumuzu, belki hayatımızı, haysiyetimizi ve dünyevî saadetimizi tesânüde feda etmeye mecbur değil miyiz? Nefis ve şeytanlar, içimizde kardeşlerimize karşı itiraz ve tenkid ağını kurdukları zaman, bu nifak ağlarını parçalamaya ve iman yolunda kardeşlerimizle omuz omuza vermeye mecbur ve mükellefiz. Dünyaya ve enaniyete ait her şeyimizi feda etmek vazifemiz. Bu noktada Üstadımız şöyle diyor:

"Birden ruhuma gelmiş bir endişeyi beyan ediyorum:

Ehl-i dalâlet *Risale-i Nur*'un elmas kılıçlarına mukabele edemedikleri için, şakirtleri içinde derd-i maişet cihetinden ve bahar mevsimi gafletinden istifade ederek, meşrepler veya hissiyatları muhalefetinden zaif damarları bulup, şakirtleri içinde tesanüdü sarsmak istediklerini hissettim ve anladım. Sakın, çok dikkat ediniz! İçinize bir mübayenet düşmesin. İnsan hatadan hâli olamaz. Fakat tevbe kapısı açıktır.

---

33 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1662

Nefis ve şeytan sizi kardeşinize karşı itiraza ve haklı olarak tenkide sevkettiği vakit, deyiniz ki: 'Biz değil böyle cüz'î hukukumuzu, belki hayatımızı ve haysiyetimizi ve dünyevî saadetimizi *Risale-i Nur*'un en kuvvetli rabıtası olan tesanüde feda etmeye mükellefiz. O, bize kazandırdığı netice itibariyle dünyaya, enaniyete ait her şeyi feda etmek vazifemizdir' deyip, nefsinizi susturunuz. Medar-ı niza' bir mesele varsa meşveret ediniz. Çok sıkı tutmayınız. Herkes bir meşrebde olmaz. Müsamaha ile birbirine bakmak şimdi elzemdir... "[34]

Her Derde Bir Çare

Bu zamanın dehşetli yeni belâlarına ve zorlu musibetlerine karşı bizler bir çare bulmak zorundayız. Mü'min, hizmeti derecesinde maişette/geçimde kolaylık, kalbin sıkıntılarına karşı da sekinet bulur. Bu, belâlara ve musibetlere karşı, Allah'ın mü'minlere bir ikram ve ihsanıdır. Bu hakikati Üstad bir mektubunda şöyle özetler:

"Hem *Ramazan Risalesi*'nin âhirinde nefs-i emmâreyi her nevi azabtan ziyade açlık ile temerrüdünü terk ettiği gibi; şimdiki ehl-i nifakın mütemerridâne sefahetinin cezası olarak umumî ve masumlara da gelen bu açlık, derd-i maişet belâsından ehl-i dalâlet istifade edip *Risale-i Nur*'un fakir şakirtlerinin aleyhine istimal etmek ihtimali var. Madem şimdiye kadar ekseriyet-i mutlaka ile *Risale-i Nur* şakirtleri, *Risale-i Nur* hizmetini her belaya, her derde bir çare, bir ilâç bulmuşlar. Biz her gün hizmet derecesinde maişette kolaylık, kalpte ferahlık, sıkıntılara genişlik hissediyoruz, görüyoruz. Elbette bu dehşetli yeni belâlara, musibetlere karşı da yine *Risale-i Nur*'un hizmetiyle mukabele etmemiz lâzımdır... "[35]

---

[34] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1661
[35] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1661

6. Hizmette Sebat ve Metanet

Cihanbahâ uhrevî neticeler, sarsılmaz sadakat ve kırılmaz bir metanetle elde edilebilir. Bunlar ise imanda ve ihlâsta cesur olmayı mecbur kılar. Bir mü'minin cesareti, onun imanı ve ihlâsı kadardır. Bediüzzaman Hazretleri meseleyi bir hatırasında şöyle anlatıyor:

"…Bundan on dakika evvel, cesurca fakat kalemsiz iki adam *Risale-i Nur* dairesine, biri birisini getirdi. Onlara dedim ki; Bu dairenin verdiği büyük neticelere mukabil, sarsılmaz bir sadakat ve kırılmaz bir metanet ister. Isparta kahramanlarının gösterdikleri harikalar ve cihan-pesendâne hidemât-ı nuriyenin esası, harika sadakatleri ve fevkalâde metanetleridir. Bu metanetin birinci sebebi, kuvvet-i imaniye ve ihlâs hasletidir. İkinci sebebi; cesaret-i fıtriyedir.

Onlara dedim: 'Sizler cesaretle ve efelikle tanınmışsınız ve dünyaya ait ehemmiyetsiz şeyler için fedakârlık gösterirsiniz. Elbette *Risale-i Nur*'un kudsî hizmetinde ve cihana değer uhrevî neticelerine mukabil, merdâne ve fedakârâne cesaret ve metanet gösterip sadakatınızı muhafaza edersiniz' dedim. Onlar da tam kabul ettiler."[36]

İhlâstan Sonra En Büyük Esas; Sebat ve Metanet

Kendi başlarına cesaretleri güzel olan nice insan vardır ki onlar, beraber oldukları kardeşlerinin sarsılmamaları için o şahsi cesaretlerini ölçüsüz kullanamazlar ve kullanmamalıdırlar. Üstad Hazretleri'ne göre bir cam parçası hükmündeki şahsî cesareti, hak yolda sıddıklara yakışır bir fedakârlığa çevirmenin yolu, sarsılmaz bir sebat ve metanet içinde ihlâslı yaşamaktır:

"Hasan Atıf'ın mektubunda cesur ve sebatkâr zatlar-

---

36 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1630

dan –ki efeler tabir ediyor– bahis var. Biz o cesur, sebatkâr kardeşlerimizi ruh u canla kabul ediyoruz. Fakat *Risale-i Nur* dairesine girenler şahsî cesaretini kıymetleştirmek için, sarsılmaz bir sebat ve metanete ve ihvanlarının tesanüdüne cidden çalışmaya sarf edip, o cam parçası hükmündeki şahsî cesaretini, hakikatperestlik sıddikiyetindeki fedakârlığına çevirmek gerektir.

Evet, mesleğimizde, ihlâs-ı tâmmeden sonra en büyük esas, sebat ve metanettir. Ve o metanet cihetiyle şimdiye kadar çok vukuat var ki; öyleleri her biri yüze mukabil bu hizmet-i nuriyeye muvaffak olmuş. Âdi bir adam ve yirmi-otuz yaşında iken, altmış-yetmiş yaşındaki velilere teveffuk etmişler var.

Hem bir adam kendi başına cesareti güzel de olsa, bir cemaat-i mütesanideye girdikten sonra, onların istirahatini ve sarsılmamalarını muhafaza etmek için o şahsî cesareti istimal edemez."[37]

Bu Asrın Acîb Hastalığına Karşı

Küçük bir ihtiyaç ve âdi dünyevî bir zarar yüzünden, dinî emirleri insana terk ettiren bu asrın garip hastalığını tedavi etmenin emin bir yolu yok mudur? İsraf ve hırs yüzünden kalkan bereket, yokluk ve geçim darlığıyla yaralanmış bir onurla birleşince, insanın dünyevî küçük menfaatlerine nice büyük meseleleri feda etmesi zor olmayacak ve ötelere kapalı dünyevî ideolojilerin esiri olmaktan da kurtulamayacaktır. Bu müthiş deveranın ortasında, ötelerden gelmişçesine Bediüzzaman Hazretleri'nin sözleri bir kez daha yankılanır:

"Evet, hayat-ı dünyeviyenin muhafazası için, zaruret derecesinde olmak şartıyla, bazı umur-u uhreviyenin muvakkaten tercih edilmesine ruhsat-ı şer'iye var. Fakat yalnız bir

---

37 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1667

ihtiyaca binâen, helâkete sebebiyet vermeyen bir zarara göre tercih edilmez, ruhsat yoktur.

Hâlbuki bu asır, o damar-ı insanîyi o derece şırınga etmiş ki; küçük bir ihtiyaç ve âdî bir zarar-ı dünyevî yüzünden elmas gibi umûr-u diniyeyi terk eder.

Evet, insaniyetin yaşamak damarı ve hıfz-ı hayat cihazı bu asırda israfât ile ve iktisatsızlık ve kanaatsizlik ve hırs yüzünden bereketin kalkmasıyla ve fakr u zaruret ve maişet ziyadeleşmesiyle, o derece o damar yaralanmış ve şerait-i hayatın ağırlaşmasıyla o derece zedelenmiş ve mütemadiyen ehl-i dalâlet nazar-ı dikkati şu hayata celb ede ede o derece nazar-ı dikkati kendine celb etmiş ki; en edna bir hacet-i hayatîyeyi büyük bir mes'ele-i diniyeye tercih ettiriyor.

Bu acîb asrın bu acîb hastalığına ve dehşetli marazına karşı, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın tiryak-misal ilaçlarının nâşiri olan *Risale-i Nur* dayanabilir.. ve onun metin, sarsılmaz, sebatkâr, hâlis, sadık, fedakâr şâkirdleri mukavemet edebilirler. Öyle ise her şeyden evvel onun dairesine girmeli, sadakatle tam metanet ve ciddî ihlâs ve tam itimad ile ona yapışmak lâzım ki, o acîb hastalığın tesirinden kurtulsun... "[38]

Risale-i Nur Dairesine Yakın Bulunanlar

Hazret-i Üstad'ın teşhis ettiği bu bedbaht asrın belâ ve vebasına karşı korunma, ancak Kur'ânî hakikatlerle mümkündür. Dinî hakikatleri, sadece dünyevî saadet sebebi görme körlüğüne düşmüş, dinî vazifelerinin ahirete ait olan meyvelerini, fani dünya hayatına bir dirsek ve basamak yapma gafletine maruz kalmış kimseleri hakikate ulaştırmanın bir yolu yok mudur?

Bu gaddar ve bahtsız asrı cehalet karanlığından kurta-

---

38 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1612

racak ölçüleri bulmak hiç de zor değil; zor olan bu ölçülerin ömrün sonuna kadar hak çizgide korunması ve muhafazasıdır. Üstad'a göre ilaç bellidir:

"... Ben gördüm ki, ehl-i diyanet, belki de ehl-i takva bir kısım zatlar, bizimle gayet ciddî alâkadarlık peyda ettiler. Bir iki zat da gördüm ki; diyaneti ister ve yapmasını sever, ta ki hayat-ı dünyeviyesinde muvaffak olabilsin, işi rast gelsin. Hatta tarikatı keşif ve keramet için ister. Demek ahiret arzusunu ve dinî vezaifin uhrevî meyvelerini dünya hayatına bir dirsek, bir basamak gibi yapıyor. Bilmiyor ki; saadet-i uhreviye gibi saadet-i dünyeviyeye dahi medar olan hakaik-i diniyenin fevaid-i dünyeviyesi, yalnız müreccih (tercih edici) ve teşvik edici derecesinde olabilir. Eğer illet derecesine çıksa ve o amel-i hayrın yapmasına sebep o faide olsa, o ameli iptal eder, lâakal ihlâs kırılır, sevabı kaçar.

Bu hasta ve gaddar ve bedbaht asrın belâ ve vebasından ve zulüm ve zulümâtından en mücerreb bir kurtarıcı, *Risale-i Nur*'un mizanları ve muvazeneleriyle neşrettiği nur olduğuna kırk bin şâhit vardır. Demek *Risale-i Nur*'un dairesine yakın bulunanlar, içine girmezse, tehlike ihtimali kavîdir... "[39]

7. Hüsn-ü Zanda Sınır

Hak dostları, hakkın hududunda hassastırlar. Her türlü hareketleri hak ölçüsü içinde cereyan eder. Hakkı söylerler ve hakla konuşurlar. Onlar Hak'tan gelecek ihtarları almadan konuşmazlar. Bediüzzaman Hazretleri'nin her hareket ve sözünde bu ahlâkı görmek mümkündür.

Üstad, dünyaya ait işleri için kendisine gelip istişare etmek isteyen kimseler için bakınız ne diyor:

"... Bu günlerde benim yanıma müteaddit ayrı ayrı zatlar

---

39 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1614-15

geldiler. Ben onları ahiret için zannettim. Hâlbuki ya ticaret veya işlerinde bir kesat ve muvaffakiyetsizlik olduğundan, bize ve *Risaletü'n-Nur*'a muvaffakiyet için ve zarardan kurtulmak niyetiyle müracaat edip dua ve istişare istediklerini anladım.

'Ben bunlara ne edeyim ve ne diyeyim?' diye tahattur ettim. Birden ihtar edildi: 'Ne sen divane ol ve ne de onları divanelikte bırakıp divanece konuşma! Çünkü yılanların zehrine karşı tiryak tedarikine ve onları kaçırmasıyla meşgul ve vazifedar bir tek adam, yılanlar içinde duran ve sineklerin ısırmasıyla meşgul olan ve sinekleri kaçırmak için çok yardımcıları bulunan diğer bir adama, yılanların ısırmasını bırakıp, ona sinekler ısırmamasına yardım için koşan divanedir ve onu çağıran dahi divanedir. O sohbet dahi divanece bir konuşmaktır.'

Evet, hadsiz hayat-ı uhreviyeye nisbeten muvakkat ve fanî kısacık hayat-ı dünyeviyenin zararları, sineklerin ısırması gibidir. Hayat-ı ebediyenin zararları ona nisbeten yılanların ısırmasıdır."[40]

Ben Size Nisbeten Kardeşim

Üstad Hazretleri evveliyetle; "Mürşidlik haddim değil… Üstad da değilim" diyerek nazarları kendi şahsına değil, Kur'ân hakikatleri olan *Risale-i Nur*'a çevirmeye çalışır. O; "Hadden fazla hüsn-ü zan ve müfritâne yüksek makamlar yerine, fevkalâde sadakat, sebat ve müfritâne irtibat ve ihlâs lazımdır" der…

Üstad Hazretleri, bahtiyar ve fedakâr talebelerine yazdığı mektupların birinde şu âli hakikatleri dile getirir:

"... Ey *Risale-i Nur*'un kıymettar talebeleri ve benden daha bahtiyar ve fedakâr kardeşlerim!

Şahsiyetim itibarıyla sizin ziyade hüsn-ü zannınız, belki size

---

40 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1621

zarar vermez. Fakat sizin gibi hakikatbîn zatlar vazifeye, hizmete bakıp o noktada bakmalısınız. Perde açılsa, benim baştan aşağıya kusurat ile âlûde mahiyetim görünse, bana acıyacaksınız. Sizi kardeşliğimden kaçırmamak, pişman etmemek için kusuratımı gizliyorum. Şahsiyetime karşı haddimin pek fevkinde tasavvur ettiğiniz makamlara irtibatınızı bağlamayınız.

Ben size nisbeten kardeşim, mürşidlik haddim değil! Üstâd da değilim, belki ders arkadaşıyım. Ben sizin, kusuratıma karşı, şefkatkârane dua ve himmetlerinize muhtacım. Benden himmet beklemenize değil, bana himmet etmenize istihkakım var. Cenab-ı Hakk'ın ihsan ve keremiyle, sizlerle gayet kudsî ve gayet ehemmiyetli ve gayet kıymettar ve her ehl-i imana menfaatli bir hizmette taksimü'l-mesaî kaidesiyle iştirak etmişiz. Tesanüdümüzden hâsıl olan bir şahs-ı manevînin fevkalâde ehemmiyet ve kuvveti ve üstadlığı ve irşadı bize kâfidir."[41]

Ebede Kadar İftihar Ederim

Bediüzzaman Hazretleri her fırsatta "yaşadığımız bu çağ" üzerinde ehemmiyetle durur. Her meseleyi şahs-ı manevîye bağlar. Maddî, ferdî ve fanî şahısların nazara alınmamaları üzerinde ısrar eder. O şöyle diyor:

"Bu zaman, cemaat zamanıdır. Ehemmiyet ve kıymet, şahs-ı manevîye göre olur. Maddî ve ferdî ve fanî şahsın mahiyeti nazara alınmamalı. Hususan benim gibi bir biçarenin kıymetinden bin derece ziyade ehemmiyet vermekle, bir batmanı kaldıramayan zayıf omzuna binler batman ağırlığı yüklense, altında ezilir.

Lillahilhamd, *Risaletü'n-Nur* bu asrı, belki gelen istikbali tenvir edebilir bir mu'cize-i Kur'âniye olduğunu, çok

41 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1605

tecrübeler ve vakıalar ile körlere de göstermiş. Ona ait medh ü senânız tam yerindedir. Fakat bana verdiğinizde, binden birini de kendime lâyık göremem. Yalnız pek büyük bir nimete ve muvaffakiyete sizin gibi hakikatli talebelerin iştirak ve sa'y ve gayretleriyle mazhariyetim noktasında *Risaletü'n-Nur* hesabına ebede kadar iftihar ederim…"[42]

O Zat Bu Zamanda Gelse

Üstad, kendilerine beslenen hüsn-ü zanları, kabul etmez. Zira yaşadığı asrın hassasiyetini iyi bilmektedir. Hâkim cereyanların baş döndüren anaforunda mağlûp düşmüş Müslümanları yeniden Kur'ân hakikatlerine uyandırma vazifesi, hiçbir dünyevî cereyana feda edilemez. Bu mesele sadedinde şunları söyler:

"... Sizin fevkalâde sadakat ve uluvv-ü himmetinizden tereşşuh eden bir hafta evvelki mektubunuza karşı hüsn-ü zannınızı bir derece cerh eden benim cevabımın hikmeti şudur ki: Bu zamanda öyle fevkalâde hâkim cereyanlar var ki; her şeyi kendi hesabına aldığı için, faraza hakikî beklenilen o zat dahi bu zamanda gelse, harekâtını o cereyanlara kaptırmamak için siyaset âlemindeki vaziyetinden feragat edecek ve hedefini değiştirecek diye tahmin ediyorum... "[43]

Surette Bazen Aldanılır

Bu faslı, Üstad Hazretleri'nin bir başka mektubundaki şu muhteşem tesbitiyle bağlayalım. Zira Üstad'ın beyanı üzerine bir beyan olmaz:

"... Kardeşlerim, mektuplarınızda çok yüksek düşünce ve takdirat binden bir hisse de benim olsa, hadsiz şükrederim.

---

42 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1571
43 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1606

Belki *Risale-i Nur*'un manevî şahsiyeti ve çok kesretli talebeleri içinde, bilmediğimiz gayet yüksek bir makam sahibi bir zatın tesîratı ve kumandası hissediliyor. Benim gibi bin derece uzak bir bîçarede tasavvur ediliyor. Hakkım olmadan bana verilen ziyade ehemmiyetiniz inşaallah size zararı olmaz. Fakat *Risale-i Nur*'un hüsn-ü cereyanına zarar ihtimali var. Siz bir hakikati hissediyorsunuz ve fevkalâde sadakat ve ihlâsınız inşaallah hak görür. Fakat surette bazen aldanılır. Biz hizmetle mükellefiz. Neticeleri ve muvaffakiyet Cenab-ı Hakk'a aittir... "[44]

8. Üç Büyük Mesele Etrafında

Günümüze ışık tutan "üç mesele" hakkında Üstad Hazretleri şöyle der:

"... Hem üç mesele var: Biri hayat, biri şeriat, biri imandır. Hakikat noktasında en mühimi ve en a'zamı iman meselesidir.

Fakat şimdiki umûmun nazarında ve hal-i âlem ilcaâtında en mühim mesele hayat ve şeriat göründüğünden; o zat şimdi olsa da üç meseleyi birden umûm rûy-i zeminde vaziyetlerini değiştirmek, nev-i beşerdeki câri olan âdetullaha muvafık gelmediğinden, herhalde en a'zam meseleyi esas yapıp, öteki meseleleri esas yapmayacak. Tâ ki iman hizmeti, safvetini umûmun nazarında bozmasın ve avâmın çabuk iğfal olunabilen akıllarında o hizmet başka maksatlara alet olmadığı tahakkuk etsin.

Hem yirmi seneden beri tahribkârâne eşedd-i zulüm altında o derece ahlâk bozulmuş ve metanet ve sadakat kaybolmuş ki; ondan, belki de yirmiden birisine itimad edilmez. Bu acîb hâlâta karşı çok fevkalâde sebat ve metanet ve sadakat ve hamiyet-i İslâmiye lâzımdır. Yoksa akim kalır, zarar verir.

---

44 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1605

Demek en halis ve en selâmetli ve en mühim ve en muvaffakiyetli hizmet, *Risale-i Nur* şakirtlerinin daireleri içindeki kudsî hizmettir…"[45]

Bu Üç Vazifenin Birden Bir Şahısta Bulunması

Üstad Hazretleri adına kahraman talebelerinin Hoca Haşmet Efendi'ye yazdıkları bu mektup, pek çok ehemmiyetli meseleyi hal ve şerh etmektedir. Yaşadığımız bu devirde, iman, din, toplum hayatı, amme hukuku, Müslümanların siyasete bakışlarıyla alâkalı pek çok meselenin her biri için bir tecdid lazımdır. İman hakikatlerinin muhafazası ise bunların içinde en mukaddesi ve en büyüğüdür. Bu noktada Üstad Hazretleri şunları ifade ediyor:

"*(Ehemmiyetli bir hocanın Üstad hakkında ziyade hüsn-ü zannını tadil etmek münasebetiyle yazılmış. Belki size de faydası olur diye gönderildi.)*

Aziz Sıddık Kardeşimiz Hoca Haşmet;

Senin müceddid hakkındaki mektubunu hayretle okuduk ve Üstadımıza da söyledik. Üstadımız diyor ki:

'Evet, bu zaman, hem iman ve din için ve hayat-ı içtimaiye ve şeriat için, hem hukuk-u amme ve siyaset-i İslâmiye için gayet ehemmiyetli birer müceddid ister. Fakat en ehemmiyetlisi hakaik-i imaniyeyi muhafaza noktasında tecdid vazifesi, en mukaddes ve en büyüğüdür. Şeriat ve hayat-ı içtimaiye ve siyaset daireleri ona nisbeten, ikinci, üçüncü, dördüncü derecede kalır. Rivayât-ı hadisiyede tecdid-i din hakkında ziyade ehemmiyet ise imanî hakaikteki tecdid itibarıyladır. Fakat efkâr-i ammede hayatperest insanların nazarında zahiren geniş ve hâkimiyet noktasında câzibedar olan hayat-ı içtimaiye-i insaniye ve siyaset-i diniye cihetleri daha ziyade

---

[45] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1606

ehemiyetli göründüğü için; o adese ile o nokta-i nazardan bakıyorlar, mânâ veriyorlar.

Hem bu üç vezaif birden bir şahısta, yahut cemaatta bu zamanda bulunması ve mükemmel olması ve birbirini cerhetmemesi pek uzak, adeta kabil görünmüyor. Ahir zamanda Âl-i Beyt-i Nebevî'nin cemaat-ı nuraniyesini temsil eden Hazret-i Mehdî'nin cemaatindeki şahs-ı manevîde ancak içtima' edebilir.

Bu asırda, Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki; *Risale-i Nur*'un hakikati ve şakirtlerinin şahs-ı manevîsi hakaik-i imaniye muhafazasında tecdid vazifesini yaptırmış. Yirmi seneden beri o vazife-i kudsiyede te'sirli ve fâtihâne neşri ile gayet dehşetli ve kuvvetli zındıka ve dalâlet hücumuna karşı tam mukabele edip, yüzbinler ehl-i imanın imanlarını kurtardığını, kırk binler adam şehadet eder.

Amma benim gibi âciz ve zaif bir biçarenin böyle binler derece haddimden fazla bir yükü yüklemek tarzında şahsımı medar-ı nazar etmemeli!'... "[46]

Kemiyetten Keyfiyete

Ahirzamanın koyu karanlığını dağıtacak bir fatih bekleme geleneği mü'minler için her zaman bir sığınak oldu. Dünyevî istek ve arzuların kamçılandığı ve uhrevî güzelliklerin son tercih olduğu günümüzde, Allah'ın izniyle iman ve Kur'ân dairesi genişleyecek ve bütün dünyanın beklediği hak söz gerçek ufkuna ulaşacaktır. Bir şeyi temenni etmek ayrı, zamanını beklemek ayrıdır. Hizmet ehli sadece hizmete kilitlenmeli ve neticeyi bekleme gibi bir hataya düşmemelidir. Bu noktada Hazret-i Üstad'ın şu nasihati gayet manidardır:

---

46 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1641

"Hafız Ali'nin... Âhir fıkrasında, Muhbir-i Sâdık'ın (a.s.m.) haber verdiği 'Manevî fütuhat yapmak ve zulümatı dağıtmak zaman ve zemin hemen hemen gelmesi' diye fıkrasına bütün ruh u canımızla rahmet-i ilâhiyeden niyaz ediyoruz, temenni ediyoruz. Fakat biz *Risale-i Nur* şakirtleri ise vazifemiz hizmettir; vazife-i ilâhiyeye karışmamak ve hizmetimizi onun vazifesine bina etmekle bir nevi tecrübe yapmamak olmakla beraber; kemiyete değil, keyfiyete bakmak, hem çoktan beri sukût-u ahlâka ve hayat-ı dünyeviyeyi her cihetle hayat-ı uhreviyeye tercih ettirmeye sevk eden dehşetli esbab altında, *Risale-i Nur*'un şimdiye kadar fütuhatı ve zındıkların ve dalâletlerin savletlerini kırması ve yüz binler biçarelerin imanlarını kurtarması ve her biri yüze ve bine mukabil yüzer ve binler hakikî mü'min talebeleri yetiştirmesi; Muhbir-i Sâdık'ın (a.s.m.) ihbarını aynen tasdik etmiş ve vukuatla ispat etmiş ve ediyor. Ve inşaallah hiçbir kuvvet, Anadolu sinesinden onu çıkaramaz. Tâ, ahirzamanda hayatın geniş dairesinde asıl sahipleri, yani Mehdî ve şakirtleri Cenab-ı Hakk'ın izniyle gelir, o daireyi genişlettirir ve o tohumlar sümbüllenir. Bizler de kabrimizden seyredip Allah'a şükrederiz..."[47]

9. Sâdık Talebe Olmak

Bir dâvânın kendi müntesiplerinden istediği tam hâlis bir sadakatin ve daimî sarsılmaz bir sebatın bütün hususiyetleri salih ameller çerçevesinde cereyan eder. Hayatın geniş dairesinde gelecek bu kudsî hizmet, asıl sahiplerinden neler istiyor ve onlara neler kazandırıyor, Üstadımızın mektuplarında bu hakikatleri okumaya çalışalım:

"*Risaletü'n-Nur*, kendi sâdık ve sebatkâr şakirtlerine kazandırdığı çok büyük kâr ve kazanç ve pek çok kıymettar

---

47 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1614

neticeye mukabil, fiyat olarak o şakirtlerden tam ve halis bir sadakat ve daimî ve sarsılmaz bir sebat ister.

Evet, *Risale-i Nur*, onbeş senede kazanılan kuvvetli iman-ı tahkikîyi on beş haftada ve bazılara onbeş günde kazandırdığını, yirmi senede yirmi bin zât tecrübeleriyle şehadet ederler. Hem iştirâk-ı a'mal-i uhreviye düsturuyla, her bir şakirdine her bir günde binler hâlis lisanlar ile edilen makbul duaları ve binler ehl-i salâhatın işledikleri a'mal-i salihanın misl-i sevablarını kazandırıp, her bir hakikî sâdık ve sebatkâr şakirdini amelce binler adam hükmüne getirdiğine delil; kerametkârane ve takdirkârane İmam-ı Ali'nin (radıyallahu anh) üç ihbarı ve kerâmât-i gaybiye-i Gavs-ı A'zam'daki tahsinkârane ve teşvikkârane beşareti ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın kuvvetli işaretiyle o hâlis şakirtler, ehl-i saadet ve ashab-ı cennet olacaklarına müjdesi pek kat'î ispat ederler"[48]

İmanla Kabre Girme

İman, insanda kalbe, ruha, sırra sirayet ederek nasıl kökleşmeli ki; ölüm anında şeytan aklına şüpheler verip tereddüde düşürse bile, bir zarar vermemelidir. Böyle derin bir imana mazhar olmanın şartları nelerdir? Ahirzamanda yaşayan bir kimse için böyle bir mazhariyet mümkün müdür, mümkün ise yolu nedir? Aklın ötesinde, kalbe, ruha, sırra ve çok derin duygulara ulaşan ve onları kendi rengiyle kristalize eden iman vardır. Bu imana şeytanın eli yetişemiyor.

Bu mesele, Hazret-i Üstad'ın kalbine gelen iki emarede şöyle anlatılır:

"Kardeşlerim, bu günlerde biri *Risaletü'n-Nur* talebelerine, diğeri bana ait iki mesele ihtar edildi. Ehemmiyetine binaen yazıyorum:

---

48 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1620

Birinci Mes'ele: Birinci Şua'da iki-üç âyetin işârâtında *Risaletü'n-Nur*'un sâdık talebeleri imanla kabre gireceklerine ve ehl-i cennet olacaklarına dair kudsî bir müjde, kuvvetli bir beşaret bulunduğu gösterilmiştir. Fakat bu pek büyük meseleye ve çok kıymettar işarete tam kuvvet verecek bir delil ister diye beklerdim. Çoktan beri muntazırdım. Lillahilhamd, iki emâre birden kalbime geldi.

Birinci Emâre: İman-ı tahkikî, ilme'l-yakînden hakka'l-yakîne yakınlaştıkça, daha selb edilmeyeceğine ehl-i keşf ve tahkik hükmetmişler ve demişler ki: 'Sekerat vaktinde, şeytan vesvesesiyle ancak akla şüpheler verip, tereddüde düşürebilir.' Bu nevi iman-ı tahkikî ise yalnız akılda durmuyor. Belki hem kalbe, hem ruha, hem sırra, hem öyle letaife sirayet ediyor, kökleşiyor ki; şeytanın eli o yerlere yetişemiyor. Öylelerin imanı zevalden mahfuz kalıyor.

Bu iman-ı tahkikînin vüsûluna vesile olan bir yolu, velâyet-i kâmile ile keşif ve şuhûd ile hakikate yetişmektir. Bu yol, ehass-ı havassa mahsustur, iman-ı şuhudîdir.

İkinci yol, iman-ı bi'l-gayb cihetinde sırr-ı vahyin feyziyle burhanî ve Kur'ânî bir tarzda akıl ve kalbin imtizacıyla, hakka'l-yakîn derecesinde bir kuvvet ile zaruret ve bedahet derecesine gelen ilme'l-yakîn ile hakaik-i imaniyeyi tasdik etmektir. Bu ikinci yol; *Risale-i Nur*'un esası, mayesi, temeli, ruhu ve hakikati olduğunu hâs talebeleri görüyorlar. Başkaları dahi insafla baksa, *Risale-i Nur*, hakaik-i imaniyeye muhalif olan yolları gayr-i mümkin ve muhal ve mümteni derecesinde gösterdiğini görecekler.

İkinci Emâre: Risaletü'n-Nur'un sadık şakirtleri, hüsn-ü akıbetlerine ve iman-ı kâmil kazanmalarına o derece kesretli ve makbul ve samimî dualar oluyor ki; o duaların içinde hiçbiri kabul olmamasına akıl imkân vermiyor.

Ezcümle, *Risale-i Nur*'un bir hâdimi ve bir tek şakirdi,

yirmi dört saatte *Risale-i Nur* talebelerinin hüsn-ü akıbetlerine ve saadet-i ebediyeye mazhar olmalarına yüz defa *Risale-i Nur* talebelerine ettiği dualar içinde, hiç olmazsa, yirmi otuz defa selâmet-i imanlarına ve hususî hüsn-ü akıbetlerine ve imanla kabre girmelerine, aynı duayı en ziyade kabule medar olan şerait içinde ediyor.

Hem *Risale-i Nur*'un talebeleri bu zamanda her cihetten, ziyade hücuma maruz iman hususunda, birbirine selâmet-i iman hakkındaki samimî, masum lisanlarıyla dualarının yekûnu öyle bir kuvvettedir ki; rahmet ve hikmet onun reddine müsaade etmezler. Faraza mecmu'u itibariyle reddedilse, tek bir tane onların içinde kabul olunsa, yine her biri selâmet iman ile kabre gireceğine kâfi geliyor. Çünkü her bir dua umûma bakar."[49]

Vefatla Atılan İmza

Hâlî ve fiilî duanın kabulünü gösteren güzel bir hatıra… Hatib Mehmed'in vefatı esnasında yazdığı son kelime, ebedi hayata emniyetle açılmanın işareti sayılmaz mı?

"... Size *Risaletü'n-Nur*'un kerametinin bu havalide zuhur eden çok tereşşuhatından bir iki hadise beyan ediyorum:

Birisi: Hatib Mehmed nâmında ciddî bir ihtiyar talebe, *İhtiyar Risalesi*'ni yazıyordu. Ta On Birinci Rica'nın ahirlerinde ve merhum Abdurrahman'ın vefatının tam mukabilinde kalemi "La ilahe illa Hû" yazıp ve lisanı dahi "La ilahe ilallah" diyerek hüsn-ü hâtimenin hatemiyle sahife-i hayatını mühürleyip; *Risaletü'n-Nur* talebelerinin imanla kabre gireceklerine dair olan işarî beşaret-i Kur'âniyeyi vefatıyla imza etmiş. Rahmetullahi aleyhi rahmeten vâsiaten."[50]

---

49 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1577
50 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1579

Kalbin ve Hayalin Âyinelerinde

Üstad: "Ruhî ızdırap ve acılar, sabra ve mücahedeye alışmak için Rabbânî bir kamçıdır" der. İntibah ehline dâhil olmak isteyenler, korku ve ümit dengesi içinde sabır ve şükürde bulunmak mecburiyeti içinde olduklarını bilmelidirler. Üstad Hazretleri'nin, Hoca Sabri Ağabey'e yazdığı bir mektuptan, ehemmiyetsiz ve zararsız vehmin ve asabî hastalıkların arttığı günümüz için bir reçete ve pek çok hastaya o dertten kurtaracak bir manevi deva:

"... Sabri kardeş! Sabırlı ol, ehemmiyetsiz ve zararsız vehme ve asabî hastalığına ehemmiyet verme. Şifaya dua edilmekle beraber, zararsız, hatarsızdır. Çünkü eğer hatarat, seyyie ise nasıl ki âyinede temessül eden pislik, pis değil ve âyinedeki yılan sureti ısırmaz ve ateşin timsali yakmaz. Öyle de, kalbin ve hayalin âyinelerinde rızasız, ihtiyarsız gelen pis ve çirkin ve küfrî hatıralar zarar vermezler. Çünkü ilm-i usûlde, tasavvur-u küfür küfür değil; ve tahayyül-ü şetm, şetim olmaz. Hasene ise nuranî olduğundan, tasavvur ve tahayyülü dahi hasenedir. Çünkü âyinede nûranînin timsali ziya verir, hâsiyeti var. Kesifin misali ölüdür, hayatsızdır, tesiri yoktur.

Eğer sair teellümat-ı ruhaniye ise sabra, mücahedeye alıştırmak için Rabbânî bir kamçıdır. Çünkü emn ve ye'sin vartasına düşmemek hikmetiyle, havf ve reca müvazenesinde sabır ve şükürde bulunmak için 'kabz, bast' hâletleri, Celâl ve Cemal tecellisinden intibah ehline gelmesi, ehl-i hakikatçe medar-ı terakkî bir düstur-u meşhurdur... "[51]

10. Rahmet-i İlâhiye Tarafından Gelenler

Kur'ân'dan gelen bir terfi ve terakkî fermanına mazha-

---

[51] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1572

riyet, halis bir Kur'ân talebesi olmaya bağlı. Zaten o kutsi fermandan iltifat o zaman gelir:

"… Üç gün evvel hediyeniz Kastamonu'ya geleceği anında, rüyada görüyorum ki, terfi-i makam ve rütbe için bizlere ferman-ı şahane, manevî bir canibten geliyor. Kemal-i hürmetle ellerinde tutup bize getiriyordular. Biz baktık ki; o ferman-ı âli, Kur'ân-ı Azimü'ş-Şan olarak çıktı. O halde iken, bu mânâ kalbe geldi: Demek Kur'ân yüzünden *Risale-i Nur*'un şahs-ı manevîsi ve biz şakirtleri bir terfi' ve terakki fermanını âlem-i gaybtan alacağız. Şimdi tabiri ise o fermanı temsil eden masumların kalemiyle manevî tefsir-i Kur'ân'ı aldığımızdır."[52]

Rahmet-i İlâhiye Tarafından İhsan Edilmiş

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, *Risale-i Nur* hareketinin muvaffakiyetini, rahmet-i ilâhiye tarafından verilen bir ihsan olarak kabul eder. O zor şartlara rağmen ilâhî inayetin esintilerini itiraftan da geri durmaz. O zâhiren mahkûm gibi görünse de hakikatte hürdür. Dünyevî hiçbir baskıya aldırış etmez. Zulmün şiddetini artırdığı anlarda bile, o bir hikmet ve inâyet elini görmeye vazifelidir.

"... Bu zamanda gayet kuvvetli ve hakikatli milyonlar fedakârları bulunan meşrebler, meslekler, bu dehşetli dalâlet hücumuna karşı zâhiren mağlûbiyete düştükleri halde, benim gibi yarım ümmî ve kimsesiz, mütemadiyen tarassut altında, karakol karşısında ve müthiş müteaddit cihetlerle aleyhimde propagandalar ve herkesi ondan tenfir etmek vaziyetinde bulunan bir adam, elbette dalâlete karşı galibâne mukavemet eden ve milyonlar efradı bulunan mesleklerden daha ileri, daha kuvvetli dayanan *Risale-i Nur*'a sahip değildir. O eser onun hüneri olamaz ve onunla

52 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1616

iftihar edemez. Belki doğrudan doğruya Kur'ân-ı Hakim'in bu zamanda bir mucize-i mâneviyesi, rahmet-i ilâhiye tarafından ihsan edilmiş."[53]

Size İman Hizmeti Yeter

Ehl-i dünya, ehl-i siyaset ve hakkı göremeyen hakikatsizlerin nazarında birinci derecede olan siyaset, hakikat nazarında imana nispeten ancak onuncu derecede bir kıymet ve ehemmiyeti haiz olabilir. Üstad Hazretleri bu hakikati Kur'ân dâvâsına gönül verenlere şöyle anlatır:

"... *Risale-i Nur*'un hakikatiyle ve şakirtlerinin şahs-ı manevisiyle tezahür eden fevkalâde imanî hizmetlerin ehemmiyetli bir kısmını biçare tercümanına vermek suretiyle ehl-i dünya ve ehl-i siyaset ve avâmın ve hakikatsizlerin nazarında birinci derece zannedilen ve hakikat nazarında imana nisbeten ancak onuncu derecede bulunan siyaset-i İslâmiye ve hayat-ı içtimaiye-i ümmete dair hizmeti; kâinatta en büyük mesele ve vazife ve hizmet olan hakaik-i imaniyenin hizmetine çalışmasına râcih gördüklerinden, o tercümana karşı arkadaşlarının pek ziyade hüsn-ü zanları, ehl-i siyasete bir inkılâpçı, bir siyaset-i İslâmiye fikrini vermek suretinde; *Risale-i Nur*'a karşı hayat-ı içtimaiye noktasında cephe almak ve fütuhatına mani' olmak, pek kuvvetle ihtimali vardı. Bunda hem hata, hem zarar büyüktür.

Kader-i İlâhî bu yanlışı tashih etmek ve o ihtimali izale etmek ve öyle ümit besleyenlerin ümitlerini ta'dil etmek için, en ziyade öyle cihetlerde yardım ve iltihaka koşacak olan ulemâdan ve sâdâttan ve meşayihten ve ahbaptan ve hemşerilerden birisini muarız çıkardı. O ifratı ta'dil edip adalet etti. 'Size kâinatın en büyük meselesi olan iman hiz-

---

53 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1637

meti yeter' diye bizi merhametkârâne o hadiseye mahkûm eyledi. Sonra, lillahilhamd, o muarızı susturdu, o ateşi söndürdü."[54]

Risale-i Nur İçin Açılan Parlak Kapılar

Bu zamanda dünyevî yaşama hissi, dinî hissiyatın önüne geçtiğinden, insanların pek çoğu midesini ve maişetini düşündüğü için, zihinleri, fikirleri, iman hakikatlerine karşı alâkasız kalmış, hakiki ve en önemli vazifeleri olan dinî irşadı terk etmişler. Arzî, insanî ve semâvî musibetler hakiki mü'minler için her zaman bir intibah vesilesi olmuştur. Üstad Hazretleri bu meseleyi halis talebelerine yazdığı bir mektupta şu ifadelerle anlatır:

"Aziz, sıddık kardeşlerim,

Risale-i Nur'un intişarına ve fütuhatına karşı gelen birisi semavî, biri arzî iki musibete mukabele edecek ayrı bir inayet-i ilâhiye cilvesi görülmeye başladı.

Arzî ve insanî olan musibet; Isparta'da ve İstanbul'da olduğu gibi, Kastamonu'nun havalisinde de ehl-i dalâlet *Risale-i Nur*'un intişarına sed çekmek için halis talebelerin ve ciddî çalışanların şevklerini kırmak ve onlara fütur vermek için ayrı ayrı tarzlarda umumî bir plân dâhilinde taarruz ediyorlar. Halislere fütur veremediklerinden, başka meşgaleler bulmakla çalışmalarına zarar veriyorlar.

Semavî musibet ise; ihtikâr neticesinde hayat ve yaşamak hissi, hissiyat-ı diniyeye galebe çalıp, ekser nâs, midesini, maişetini daima düşünüyor. Hatta ekseri fukara kısmından olan *Risale-i Nur* talebeleri bu musibete karşı çabalamak mecburiyetiyle, hakikî ve en mühim vazifesi olan neşir hizmetini bırakmaya mecbur oluyor.

---

54 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1643

Hem insanların zihinleri, fikirleri kasten ve bizzat hakaik-i imaniyeye karşı bu yüzden bir derece lâkaytlık bir vaziyet almasından, bir tevakkuf devresi gelmesine mukabil; Cenab-ı Hakk'ın inayet ve rahmetiyle başka bir tarzda *Risale-i Nur*'un intişar ve fütuhatına meydan açmış. Ezcümle: İstanbul âfakında yüksek ulemâdan Ali Rıza, Ahmed Şirvanî ve parlak vaizlerden Şemsî gibi zatlar *Risale-i Nur*'a ciddî ve takdirkârâne münasebettarlığa başlamalarıdır. (…)

Velhasıl: Bir kapı kapansa, inayet-i ilâhiye daha parlak kapıları *Risale-i Nur* yüzünden açıyor, yol gösteriyor… "[55]

Hadisat-ı Zamana Baktım

Menfi esaslar üzerine kurulmuş, her şeyi kendinden bilen, maddeci bir düşünceyi yaygınlaştıran, zararları ve kötülükleri, iyiliklerinin çok üstünde olan Avrupa medeniyeti, her zaman her türlü kahır tokadına hazır demektir. Farkına vararak veya varmayarak pek çok semavî tokada maruz kalmış. Yaptıklarını yıkmış ve insanlığa sonu gelmez uçurumlara atmıştır. Üstadımızın bu mevzudaki enfes tespitlerine bakalım:

"Kardeşlerim, sizin hatırınız ve askerliğiniz endişesi için hadisat-ı zamana baktım. Kalbime böyle geldi:

Menfi esasata bina edilen ve Karun gibi إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَى عِلْمٍ[56] deyip, ihsan-ı rabbanî olduğunu bilmeyip şükretmeyen ve maddiyyun fikriyle şirke düşen ve seyyiatı hasenatına gâlib gelen şu medeniyet-i Avrupaiyye, öyle bir semavî tokat yedi ki, yüzer senelik terakkisinin mahsulünü yaktı, tahrip edip yangına verdi.

Avrupa'nın zalim hükûmetleri zulümleriyle, Sevr Muahadesiyle âlem-i İslâm'a ve merkez-i hilâfete ettikleri

---

55 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1644-45

56 "Bu servet, bilgim sayesinde bana verilmiştir." (*Kasas:* 78)

ihanete mukabil, öyle bir mağlubiyet tokadını yediler ki; dünyada dahi bir cehenneme girip çıkamıyorlar. Evet, bu mağlubiyet aynen zelzele gibi ihanetin cezasıdır."[57]

Buhran Yağdıran Bombalar

Batı medeniyetinin dünya hâkimiyeti arzusunu, sonu gelmez korku, dehşet, telâş ve felâket yağdıran imha silahlarının icadına vardıran kin ve ihtiraslarının sebebi neydi? Bu gün olup bitenleri görmezlikten gelmek kimseye mutluluk getirmez. Ruhunu azap girdabında bırakanlar ilâhî adaleti görmeye çalışmalıdırlar:

"... Adalet-i ilâhiye; İslâmiyet'e ihanet eden mimsiz medeniyete öyle bir azab-ı manevî vermiş ki; bedevîliğin ve vahşiliğin derecesinden çok aşağıya düşürmüş. Avrupa'nın ve İngiliz'in yüz sene ezvak-ı medeniyesini ve terakki ve tasallut ve hâkimiyetin lezzetlerini hiçe indiren, mütemadî korku ve dehşet ve telâş ve buhran yağdıran bombaları başlarına musallat etmiş... "[58]

11. Kader Kararları

İslâm âleminde manevî beldelerin muhafazası için kader, Birinci Cihan Harbi'nde mağlûbiyetimize fetva vermiştir. Bu fetvaya mani olmak ise mümkün olmadı, olamadı. Ve başımıza gelen bütün musibetler İslâm âlemini bu noktaya taşıdı. Hazreti Üstad bu meseleyi manevî âlemden gelen hakikatlerle şerh ediyor:

"Yirmi sene evvel tab' edilen *Sunûhat Risalesi*'nde, hakikatli bir rüyada, âlem-i İslâm'ın mukadderatını meşveret eden bir meclis tarafından bu asrın hesabına eski Said'den sordukları suale karşı verdiği cevabın bir parçası, şimdilik tezahür

---

57 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1576
58 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1578

etmiştir. O zaman o manevî meclis demiş ki: '... Bu Alman mağlûbiyetiyle neticelenen bu harpte Osmanlı Devletinin mağlûbiyetinin hikmeti nedir?'

Cevaben Eski Said demiş ki: 'Eğer gâlip olsa idik, medeniyet hatırı için çok mukaddesatı feda edecektik. (Nasıl ki yedi sene sonra edildi) ve medeniyet nâmıyla âlem-i İslâm'a, hususan Haremeyn-i Şerifeyn gibi mevaki-i mübarekeye, Anadolu'da tatbik edilen rejim, kolaylıkla cebren teşmil ve tatbik edilecekti. İnayet-i ilâhiye ile onların muhafazası için, kader mağlûbiyetimize fetva verdi.'

Aynen bu cevaptan yirmi sene sonra, yine gecede; 'Bîtaraf kalıp, giden mülkünü geri almakla beraber, Mısır ve Hind'i de kurtararak bizimle ittihada getirmek; siyaset-i âlemce en büyük muzafferiyet kazanmak varken; şüpheli, dağdağalı, faidesiz bir düşmana (İngiliz'e) taraftarlık göstermekle, muzaaf bir surette zararlı bir yolu tercih etmek; böyle zeki, belki dâhi insanların nazarında saklı kalmasının hikmeti nedir?' diye benden sual oldu.

Gelen cevap, manevî canibten geldi. Bana denildi ki: 'Sen, yirmi sene evvel manevî suale verdiğin cevap, senin bu sualine aynen cevaptır. Yani eğer gâlip tarafı iltizam edilseydi, yine mimsiz medeniyet namına gâlibâne, mümanaat görmeyecek bir tarzda bu rejim, âlem-i İslâm'a, mevaki-i mübarekeye teşmil ve tatbik edilecekti. Üç yüz elli milyon İslam'ın selameti için bu zahir yanlışı görmediler, kör gibi hareket ettiler."[59]

Öyle Mükâfatlar Var ki

Dalâlete ve ilhada sirayet eden ve bazen de ruhî bir hastalık olarak kendini gösteren "merhamet ve şefkat" ne zaman büyük bir zulme dönüşür ve vahşi bir vicdansızlık olur? Bu tehlikeli girdaptan bir mü'min nasıl kurtulabilir?

---

59 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1578

Şefkati şefkat ve merhameti merhamet yapan esaslar nelerdir? Müslümanların ebedî hayatlarını mahveden ve bunları müthiş günahlara sevk edenlere karşı mü'min tavrı nasıl olmalıdır? Üstad'ı dinleyelim:

"Şefkat-i insaniye merhamet-i rabbaniyenin bir cilvesi olduğundan, elbette rahmetin derecesinden aşmamak ve Rahmete'n-li'l-âlemin Zât'ın (a.s.m.) mertebe-i şefkatinden taşmamak gerektir. Eğer aşsa ve taşsa, o şefkat elbette merhamet ve şefkat değildir. Belki dalâlete ve ilhada sirayet eden bir maraz-ı ruhî ve bir sakam-ı kalbîdir.

Mesela, kâfir ve münafıkların cehennemde yanmalarını ve azap ve cihad gibi hadiseleri kendi şefkatine sığdırmamak ve te'vile sapmak; Kur'ân'ın ve edyân-ı semaviyenin bir kısm-ı azimini inkâr ve tekzib olduğu gibi, bir zulm-ü azîm ve gayet derecede bir merhametsizliktir.

Çünkü masum hayvanları parçalayan canavarlara himayetkârane şefkat etmek, o biçare hayvanlara şedîd bir gadr ve vahşî bir vicdansızlıktır. Ve binler Müslümanların hayat-ı ebediyelerini mahveden ve yüzer ehl-i imanı su-i akıbete ve müthiş günahlara sevk eden adamlara şefkatkârane taraftar olmak ve merhametkârane cezadan kurtulmalarına dua etmek, elbette o mazlum ehl-i imana dehşetli bir merhametsizlik ve şenî bir gadirdir. (...)

Bir zaman, eski Harb-i Umumî'de düşmanların ehl-i İslâm'a ve bilhassa çoluk-çocuklara ettikleri katl ve zulümlerinden pek çok müteellim oluyordum. Fıtratımda şefkat ve rikkat ziyade olduğundan tahammülüm hâricinde azap çekerdim.

Birden kalbime geldi ki: O maktul masumlar şehid olup velî oluyorlar. Fâni hayatları bakî bir hayata tebdil ediliyor ve zâyi olan malları sadaka hükmünde olup, bakî bir mal ile mübadele olur. Hatta o mazlumlar kâfir de olsa, ahirette kendilerine

göre o dünyevî afattan çektikleri belâlara mukabil, rahmet-i ilahiyenin hazinesinden öyle mükâfatları var ki; eğer perde-i gayb açılsa, o mazlumlar haklarında büyük bir tezahür-ü rahmet görünüp 'Ya Rabbi şükür Elhamdülillah!' diyeceklerini bildim ve kat'î bir surette kanaat getirdim. Ve ifrat-ı şefkatten gelen şiddetli teessür ve teellümden kurtuldum."[60]

Hakikatten Haber Aldım

Semavî, arzî ve beşerî musibet ve felâketlere, sefaletlere ve açlıklara maruz kalan, o felâketlerden dolayı vefat eden ve perişan olanların akıbetleri nasıl olacak? Onların çektikleri musibetleri ve maruz kaldıkları felâketleri hiçe indirecek bir çare yok mudur?

Fetret karanlığında kalan mazlumlar, o felâketleri hazırlayan zalimlerden ve kendi menfaatleri için insanlık âlemini ateşe veren o insî şeytanlardan hangi usûl ve yolla kurtulacaklar? Bu ve benzeri suallere karşı Üstad gaybî bir ihtarla cevap verir:

"Şiddet-i şefkat ve rikkatten, bu kışın şiddetli soğuğuyla beraber manevî ve şiddetli bir soğuk ve musibet-i beşeriyeden biçarelere gelen felâketler, sefaletler, açlıklar şiddetle rikkatime dokundu. Birden ihtar edildi ki:

Böyle musibetlerde kâfir de olsa, hakkında bir nevi merhamet ve mükâfat vardır ki; o musibet ona nispeten çok ucuz düşer. Böyle musibet-i semaviye masumlar hakkında bir nevi şahadet hükmüne geçiyor.

Üç dört aydır ki, dünyanın vaziyetinden ve harbinden hiçbir haberim yokken, Avrupa'da ve Rusya'daki çoluk-çocuğa acıyarak tahattur ettim. O manevî ihtarın beyan ettiği taksimat, bu elîm şefkate bir merhem oldu, şöyle ki:

---

60 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1599

O musibet-i semaviyeden ve beşerin zalim kısmının cinayetinin neticesi olarak gelen felâketten o vefat eden ve perişan olanlar; eğer on beş yaşına kadar olanlar ise ne dinde olurlarsa olsunlar, şehid hükmündedir. Müslümanlar gibi büyük mükâfat-ı maneviyeleri o musibeti hiçe indirir.

On beşinden yukarı olanlar, eğer masum ve mazlum ise mükâfatı büyüktür. Belki onu cehennemden kurtarır. Çünkü ahir zamanda madem fetret derecesinde din ve din-i Muhammedîye (a.s.m.) bir lakaytlık perdesi gelmiş ve madem ahir zamanda Hazret-i İsa'nın din-i hakikisi hükmedecek, İslâmiyet'le omuz omuza gelecek. Elbette şimdi fetret gibi karanlıkta kalan ve Hazret-i İsa'ya mensup Hristiyanların mazlumları çektikleri felâketler, onlar hakkında bir nevi şehadet denilebilir. Hususan ihtiyarlar ve musibetzedeler, fakir ve zayıflar; müstebit, büyük zalimlerin cebir ve şiddetleri altında musibet çekiyorlar. Elbette o musibet onlar hakkında, medeniyetin sefahatinden ve küfranından ve felsefenin cehaletinden ve küfründen gelen günahlara kefaret olmakla beraber, yüz derece onlara kârdır diye hakikatten haber aldım Cenab-ı Erhamürrahimîn'e hadsiz şükrettim ve o elîm elem ve şefkatten teselli buldum."[61]

Merhamet, Hikmet ve Adalet Noktasından Bakmak

İnsanın çaresiz kaldığı ve ortadan kaldırmaya gücünün yetmediği maddi ve manevî musibetlere, Allah'ın rahmet, hikmet, adalet ve rububiyeti noktasında bakamayanlar, Allah'ın hadiseler üzerindeki Hakîm ve Rahîm isimlerinin tecelli ve icraatlarını göremez ve lüzumsuz tenkitlere girerek günah işlerler. Her türlü şiddetli kışa karşı Bediüzzaman gibi bakmak lüzumsuz hüzün ve elemden kurtulmanın tek yoludur.

---

61 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1615

Bediüzzaman Hazretleri, derin bir imanî tefekkürün kapısını aralar ve kalbinin imdadına yetişen manevî sese dikkat kesilir:

"Aziz, sıddık kardeşlerim!

Bu şiddetli kışta ve manevî dehşetli ayrı tarz bir kışta ve nev-i beşerin içtimaî hayatında müthiş kanlı diğer tarz bir kışta, çırpınan biçarelere rikkat-i cinsiye ve şefkat-i neviye cihetinden, gayet derece bir hüzün ve elem hissettim. Çok yerlerde beyan ettiğim gibi, yine Erhamü'r-râhimîn ve Ahkemü'l-Hâkimîn olan onların Hâlık-ı Kerim ve Rahim'inin hikmet ve rahmeti, benim kalbimin imdadına yetişti. Manen denildi ki:

'Senin bu şiddet-i teessürün, o Hakîm ve Rahîm'in hikmetini bir nevi tenkit hükmüne geçer. Rahmet-i ilâhiyeden ileri şefkat olunmaz. Hikmet-i rabbaniyeden daha mükemmel hikmet, daire-i imkânda olamaz. Asiler cezalarını, masumlar, mazlumlar zahmetlerinden on derece ziyade mükâfatlarını alacaklarını düşün. Senin daire-i iktidarın haricinde olan hadisata onun merhamet ve hikmet ve adalet ve rububiyyeti noktasında bakmalısın.' Ben de o lüzumsuz şiddetli elem-i şefkatten kurtuldum."[62]

Ahir Zaman'a Dair Bazı Hadislerin Hakikati

Üstad, ahir zamanla alâkalı hadis-i şeriflerin hakiki te'villerini Kur'ân'ın feyziyle göstermiş ve ahir zaman hadiselerine ışık tutmuştur:

"Ahir zamanda Hazret-i İsa (aleyhisselâm) nüzulüne ve Deccalı öldürmesine ait ehâdis-i sahihanın mânâ-yı hakikîleri anlaşılmadığından, bir kısım zahir ulemalar, o rivayet ve hadislerin zahirine bakıp şüpheye düşmüşler veya sıhhatini inkâr edip

62 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1655

veya hurefevâri mânâ verip, adeta muhal bir sureti bekler bir tarzda avam-ı müslimîne zarar verirler. Mülhidler ise bu gibi zahirce akıldan çok uzak hadisleri serrişte ederek hakaik-i İslâmiyeye tezyifkârâne bakıp taarruz ediyorlar. *Risale-i Nur* bu gibi ehâdis-i müteşabihenin hakikî te'villerini Kur'ân'ın feyziyle göstermiş. Şimdilik numune olarak bir tek misal beyan ederiz, şöyle ki:

Hazret-i İsa (aleyhisselâm) Deccal ile mücadelesi zamanında, 'Hazret-i İsa onu öldüreceği vakitte, on arşın yukarıya atlayıp; sonra kılıncı onun dizine yetiştirebilir' derecede, 'vücutça Deccalın heykeli, Hazret-i İsa'dan büyüktür' mealinde rivayet var. Demek Deccal, Hazret-i İsa Aleyhisselâm'dan on, yirmi misli yüksek kametli olmak lazım gelir.

Bu rivayetin zahirî ifadesi, sırr-ı teklife ve sırr-ı imtihana münafî olduğu gibi, nev-i beşerde carî olan âdetullaha da muvafık düşmüyor.

Hâlbuki bu rivayeti, bu hadisi –hâşâ- muhal ve hurafe zanneden zındıkları iskât ve o zahiri ayn-ı hakikat i'tikad eden ve o hadisin bir kısım hakikatlerini gözleri gördükleri halde, daha intizar eden zahirî hocaları dahi ikaz etmek için, bu zamanda da ayn-ı hakikat ve tam muvafık ve mahz-ı hak müteaddit mânâlarından bir mânâsı çıkmıştır, şöyle ki:

İsevîlik dini ve o dinden gelen âdât-ı müstemirresini muhafaza hesabına çalışan bir hükümet ile; resmî ilanıyla zulmetli pis menfaati için dinsizliğe ve Bolşevizm'e yardım edip terviç eden diğer bir hükümet ki, yine hasis menfaati için İslâmlarda ve Asya'da dinsizliğin intişarına taraftar olan fitnekâr ve cebbar hükümetlerle muharebe eden evvelki hükümetin şahs-ı manevisi temessül etse ve dinsizlik cereyanının bütün taraftarları da bir şahs-ı manevîsi tecessüm eylese; üç cihette bu müteaddit mânâları bulunan hadisin bu zaman aynen bir mânâsını gösteriyor.

Eğer o galip hükümet, netice-i harbi kazansa, bu işarî mânâ dahi bir mânâ-yı sarih derecesine çıkar. Eğer tam kazanmasa da yine muvafık bir mânâ-yı işarîdir.

Birinci cihet: Din-i İsevî'nin hakikatini esas tutan İsevî ruhanîlerinin cemaati ve onlara karşı dinsizliği tervice başlayan cemaat tecessüm etseler, bir minare yüksekliğinde bir insanın yanında, bir çocuk kadar da olamaz.

İkinci cihet: Resmî ilânıyla Allah'a istinad edip 'Dinsizliği kaldıracağım, İslâmiyet'i ve İslâmları himaye edeceğim' diyen bir hükümet, yüz milyon küsur iken; dört yüz milyona yakın nüfusa hükmeden bir diğer devlete ve dört yüz milyon nüfusa yakın ve onun müttefiki olan Çin'e ve Amerika'ya ve onlar ise zahîr ve müttefik oldukları olan Bolşeviklere gâlibane öldürücü darbe vuran hükümetteki muharib cemaatin şahs-ı manevisiyle, mücadele ettiği dinsizlerin ve taraftarların şahs-ı manevileri tecessüm etse; yine minare boyunda bir insana nispeten küçük bir insanın nispeti gibi olur.

Bir rivayette 'Deccal dünyayı zapt eder' mânâsı ekseriyet-i mutlaka ona taraftar olur demektir. Ve şimdi de öyle oldu.

Üçüncü cihet: Küre-i arzın dört kıtaları içinde en küçüğü olan Avrupa'nın ve bu kıtanın dörtte biri olmayan bir hükümetin memleketi; ekser Asya, Afrika, Amerika, Avustralya'ya karşı gâlibane harp ederek; Hazret-i İsa'nın vekâletini dava eden bir devlet ile beraber dine istinad edip, çok müstebidane olan dinsizlik cereyanlarına karşı semavî paraşütlerle muharebe ve mücadele eden o hükümet ile ötekilerin şahs-ı manevileri insan suretine girse; ceridelerin eskiden beri yaptıkları gibi, devletlerin kuvvetlerini ve hükümetlerin derecelerini göstermek nev'inden, o manevî şahıslar dahi rûy-i zemin ceridesinde, bu asır sahifesinde insan suretinde tersim ve tasvirleri gibi temessül etseler; aynen ve tam tamına hadis-i şerifin mu'cizâne ihbar-ı

gaybîsi nev'inden beyan ettiği hadise-i ahirzamanın müteaddid mânâlarından tam bir mânâsı çıkıyor.

Hatta 'şahsı-ı İsa'nın semavattan nüzulü' işaretiyle, bir mânâ-yı işarîsi olarak; Hazret-i İsa'yı (aleyhisselâm) temsil ederek ve namına hareket eden bir taife dahi, şimdiye kadar işitilmemiş ve görülmemiş bir tarzda tayyarelerle, paraşütlerle semadan bir bela-yı semavî gibi nüzul ettiriyor, düşmanların arkasına indiriyor. Hazret-i İsa'nın nüzulünün maddeten bir misalini gösteriyor.

Evet, hadis-i şerifin ifadesiyle Hazret-i İsa'nın semavî nüzulü kâfi olmakla beraber, mânâ-yı işarîsiyle başka hakikatleri ifade ettiği gibi, bu hakikate de mu'cizâne işaret ediyor."[63]

Söz Sahibi Kur'ân'dır

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, *Risale-i Nurlar*'a karşı mü'minlerin zayıf kısımlarına zarar veren itirazların esasını kesecek bir hakikati beyan etmeye mecbur olur. *Risale-i Nur,* iman hakikatlerine dair o derece mantıklı ve hakikatli deliller zikrediyor ki, değil Müslüman âlimler, belki en dinsiz Avrupa filozoflarını teslim olmaya mecbur eder. Kastamonu'dan gönderdiği bir mektubunda bu meseleyi şu şekilde izah eder:

"Aziz sıddık *Risale-i Nur* şakirtleri kardeşlerim!

Risale-i Nur'un şakirtlerinin zaif kısımlarına zarar veren, hatıra gelmeyen ihtiyar bir zatın tarafından bir itiraz münasebetiyle ve o gibi itirazların esasını kesecek bir hakikati beyan etmeye mecbur oldum. Evvelce birisine dediğim gibi, bunu tekrar ediyorum:

Hem mucib-i taaccüb, hem medar-ı teessüftür ki; ehl-i hakikat, ittifaktaki fevkalâde kuvveti zâyi ettikleri ve o ziya' ile mağlup oldukları halde, ehl-i nifak ve dalalet, meşrebine

---

63 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1601-02

zıt olduğu halde ittifaktaki ehemmiyetli kuvveti elde etmek için ittifak ediyorlar. Yüzde on iken, doksan ehl-i hakikati mağlup ediyorlar.

Ve en ziyade medar-ı taaccüb ve medar-ı hayret şudur ki: En ziyade muavenet ve teşvik beklediğimiz ve onlar da o yardıma İslâmiyetçe ve meslekçe ve vazifeten mükellef oldukları halde, bize yardım yapmayıp, bilâkis yanlış anlamasına binaen, *Risale-i Nur*'un hizmetine fütur verecek bir tarzda mevki-i içtimaîlerinin ehemmiyetine istinaden itiraz etmişler. (…)

Bu aciz kardeşiniz hem o eski dost zata, hem ehl-i dikkate ve sizlere beyan ediyorum ki; Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın feyziyle, Yeni Said hakaik-i imaniyeye dair o derece mantıkça ve hakikatçe bürhanlar zikrediyor ki; değil Müslüman uleması, belki en muannid Avrupa feylesoflarını da teslime mecbur ediyor ve etmektedir.

Amma *Risale-i Nur*'un kıymet ve ehemmiyetine işârî ve remzî bir tarzda Hazret-i Ali'nin (r.a.) ve Gavs-ı Âzâm'ın (k.s.) ihbaratı nev'inden Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan dahi bu zamanda bir mucize-i maneviyesi olan *Risale-i Nur*'a nazar-ı dikkati celbetmesi, mânâ-yı işarî tabakasından rumuz ve imâları bulunması, i'cazının şe'nindendir ve o lisan-ı gaybın belağat-ı mu'cizekâranesinin muktezasıdır.

Evet, Eskişehir hapishanesinde, dehşetli bir zamanda ve kudsî bir teselliye pek çok muhtaç olduğumuz hengâmda, manevî bir ihtar ile: '*Risale-i Nur*'un makbuliyetine dair eski evliyalardan şâhid getiriyorsun. Hâlbuki [64] وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ sırrıyla bu meselede söz sahibi Kur'ân'dır. Acaba *Risale-i Nur*'u, Kur'ân kabul eder mi? Ona ne nazarla bakıyor?' denildi.

---

64 "Yaş ve kuru ne varsa apaçık bir kitapta yazılmıştır." (En'âm: 5)

O acib sual karşısında bulundum. Ben de Kur'ân'dan istimdad eyledim. Birden otuz üç ayetin mânâ-yı sarihinin teferruatı nev'indeki tabakatından mânâ-yı işarî tabakasında; ve o mânâ-yı işarî, mânâ-yı sarihinin altında dâhil bir ferdi *Risale-i Nur* olduğunu ve duhûluna ve medar-ı imtiyazına bir kuvvetli karine bulunmasını, bir saat zarfında hissettim. Ve bir kısmı bir derece izahlı ve bir kısmı mücmelen gördüm. Kanaatime hiçbir şek ve şüphe ve vehim ve vesvese kalmadı. Ben de ehl-i imanın imanını *Risale-i Nur*'la muhafaza niyetiyle o kat'i kanaatimi yazdım ve hâs kardeşlerime mahrem tutulmak şartıyla verdim."[65]

65 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1636

İkinci Bölüm

KASTAMONU FEDAKÂRLARI

MEHMET FEYZİ EFENDİ

Hayatı

Mehmed Feyzi Efendi, 28 Mart 1912 yılında Kastamonu'da dünyaya geldi. Babası İzzet Efendi, Annesi Hâfıza Ayşe Hanım'dır. Mahalle mektebine gitmesiyle başlayan tahsil hayatında, Çerkez Hacı Hanım ilk muallimesi oldu. Yedi yaşında "Yarabcı" ismindeki ilk mektebe gitmeye başladı. Bu okulda altı sene ders gördü. Aynı dönemlerde Sinanbey Camii imamı ve Nasrullah Camii hatibi olan Hafız Ömer Aköz Hocaefendi'den hem hıfzını, hem de talimini tamamladı.

Mehmed Feyzi Efendi hafızlığa çalıştığı yılları şöyle anlatır:

"O devrelerde insanlar bırakın Kur'ân okumayı, evlerinde dinî kitaplar dahi bulunduramazlardı. Kalın bir kitabı koltuğuna sokup da açıktan götürmeye kimse cesaret edemezdi. Bu yüzden birçokları ellerinde bulunan kitapları ya saklamak, ya da toprağa gömmek zorunda kalmışlardı."

Mehmed Feyzi Efendi çocukluğundan itibaren, fıtraten ilme âşık bir kimse idi. Üç dört yaşlarındayken bile, yaşıtlarıyla oyun oynamaz, onun yerine eline aldığı yazı malzemeleriyle bir şeyler yazmaya çalışırdı.

Askere gitmeden önce dinî ilimlerin çeşitli dallarında, Hafız Tevfik Efendi, Hafız Abdurrahman Efendi, Reisü'l-kurra Hoca Kâmil Efendi gibi zamanının hocalarından dersler aldı. 1935-1937 seneleri arasında muvazzaflık askerliğini, sonra da yedi ay süren ihtiyat askerliğini İstanbul'da tamamladı. İlme olan iştiyakı askerlikte de sönmemiş, bilakis artarak devam etmiştir. Cumartesi ve pazar günleri evci olarak çıktığında Hayrullah Efendi, Hüsrev Efendi ve Abdülhakim Arvasi gibi zevat-ı kiramdan dersler alırdı.

Vatani görevini tamamlayıp, memleketi Kastamonu'ya döndüğünde, orada, Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri gibi bir derya ile tanışma fırsatı buldu. Annesinden ve Hafız Ömer Efendi'den izin alarak Bediüzzaman Hazretleri'ne hizmet etmeye başladı. Takriben yedi sene, geceli, gündüzlü olarak Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin yanında bulunarak, onun hususi hizmetinde bulundu. Bu zaman zarfında hem *Risale-i Nurlar*'ın tamamını yazmış, hem de eserlerin müellifine okumuştur. Gayreti, sadakati ve samimiyetinden dolayı Üstadı Bediüzzaman Said Nursi tarafından kendisine "Sır Kâtibi" unvanı verildi.

1943 yılında Bediüzzaman Hazretleri'yle beraber dokuz ay Denizli Hapishanesinde, 1948'de de on ay Afyon Hapishanesinde kaldı ve her ikisinden de beraat etti. Afyon Hapishanesinden döndükten sonra, artık Cuma günleri hariç, evinden hiç çıkmadı ve kendini tamamen ilmi çalışmalara verdi.

1957 senesinde, kırk beş yaşındayken evlendi.

1960 İhtilali'nin hemen ertesi günü evinden alınarak valiliğe götürülmüş ve sorgulamadan sonra, her gün sabah akşam karakola imza vermek üzere serbest bırakılmıştır. Aradan bir

yıl geçmeden, o zaman çıkan *Kim* dergisinin asılsız iftiraları yüzünden tekrar karakola götürülmüş ve İnönü Karakolu'nda 57 gün müşahede altında tutulmuştur.

1966, 1970 ve 1976 senelerinde olmak üzere üç sefer hac farizasını yerine getirmek kendisine müyesser oldu. 4 Mart 1989 Cumartesi günü, ikindi vakti, kâinat yeni bir Miraç Gecesi'ne girerken, Feyzi Efendi de Hakk'ın rahmetine erdi. Daima müspet düşünmeyi, müspet konuşmayı ve müspet hareket etmeyi, fitne uyandıracak fiillerden kaçınmayı tavsiye ederdi. "Ben, ebu'l-yüsrüm (kolaylık babasıyım), ebu'l-usr (zorluk babası) değilim" diyerek her konuda olduğu gibi, insanlarla olan muamelelerinde de sünnet-i seniyyeyi tam olarak tatbik ederdi. Memleketin her yerinden sabah saatlerinden itibaren, kendisine soru sormak için birçok ziyaretçisi gelir, ancak ziyaretçiler sorularını sormadan o sohbet içerisinde hepsine teker teker cevap verirdi. Bu hal karşısında insanlar hayretler içinde kalırlardı.

Başından hiç çıkarmadığı sarığı, beyaz yakasız gömleğinin üzerine giyindiği yeleği ve cüppesi, iki ucunu yeleğinin üzerine doğru saldığı bembeyaz tülbentten atkısı, cüppesinin altında görünen şalvarı, hayatında hiç ustura sürmediği yüzünde çok güzel yumuşak ve bakımlı bir sakalı vardı. Hafif uzun dalgalı saçı sarığının uçlarından görünürdü. Koyu ela gözleri, bakmaya doyulmayan güzel yüzünü tamamlayan bir çift nur gibiydi. Bazen ziyaretçilerin çokluğundan öğle yemeği yiyemeden, sabah kahvaltısı olarak içtiği çay, kahve ile akşam eder, ama yine de güler yüzünü gelenlerden esirgemezdi. Kimse onun sohbetinin bitmesini istemez, eşsiz sohbetine doyamazdı. Tevazuun zirvesindeydi. Kendisinin ziyarete layık olmadığını sık sık ifade ederdi: "Askerlik neferlik, sivil hayatta hiçlik, mesleğimiz gariplik" diyerek kendini tanımlasa da herkes onun bir mürşid-i kâmil olduğunu bilirdi. Tam bir hayâ insanı

olarak, bütün hayatında olduğu gibi, son zamanlarında dahi hanım ziyaretçi kabul etmemişti.

Mehmed Feyzi Efendi gayet mütevâzı olarak yaşadığı bu fani âlemin dar-ı bekaya uzanan bir köprüsü mesabesindeki kabrinde de yine tevazu içinde yatmak istemiştir. Bu nedenle kabrinin bir türbeye dönüştürülmemesini, kabir taşında isminin dahi bulunmamasını, isminin yerine hayat safhalarını anlatan şu ifadelerin yazılmasını vasiyet etmiştir:

"Hüve'l-Hayyü'l-Bâkî, burada yatan âdem bir zaman Hubbî idi, bir zaman Cubbî idi, bir zaman Sukutî idi, şimdi ise Turâbî oldu. Ruhu için Fâtiha!"

Gayba Açılan Berzahda Mehmet Feyzi Efendi

O, bir inayetin kendilerini himaye ettiğini bütün hayatı boyunca müşahade etti. Kudsî bir dâvânın sır kâtipliğini şerefle taşıdı. Husûsî inâyetlere açık mazhariyetleri, o zulüm yıllarında ona ilâhi serâlar oldu. Rahmetin iltifatlarını duyarak ayakta kaldı ve o iltifatlarla her türlü zulüm ve meşakkate aldırmadı. Yıkıcı, boğucu ve yok edici hadiselerin peşi peşine üzerlerine geldiği karanlık günlerde, ilâhi inayetin nurâni esintileri ona kâfî geldi. Başka şeref ve payelere bakma tenezzülünde bulunmadı. Mehmed Feyzi Efendi, bu feyiz kaynağının farkında olan ve sadece onun için yaşayan, ahirzaman bahtiyarlarındandı.

Düşman ve Casuslara Mukabil Bir Fare

"Hem *Risale-i Nur*'un suhuletle intişarının bir kerametini, bu mektubu yazdığımız zamanda ve yemekteki keramet dakikasında gözümüzle gördük. Şöyle ki:

Ehemmiyetli yedi-sekiz risale ve İşârât-ı Kur'âniye Şuaını, mühim bir mektupla beraber, bir torbada ehemmiyetli bir kardeşimize bir şehre göndermiştik. Şoför o paketi düşür-

müştü. Böyle bir zamanda böyle eserleri münafıklar, casuslar haber almadan, emin bir el ile beş gün sonra elimize geçti. Kanaatimiz geldi ki, bir inayet bizi himaye ediyor.

Hem *Risale-i Nur*'un hakkında inayet-i rabbaniyenin latif bir himayeti şudur ki: Karanlık bir vaziyette, korkutan bir zamanda casusların ve taharri memurlarının tecessüsleri Üstadımızın menzilini sarması dakikasında bir fare, Üstadımızın bir çorabını aldı. Ne kadar aradık, hiçbir yerde bulamadık. O farenin yuvasını gördük, kabil değil çorap oraya giremez. İki gün sonra gördük ki, o hayvan, o çorabı getirmiş, öyle yere ki: Saklanmış, muhteviyatı unutulmuş olan mahrem mektupların ve evrakların tam yanına bırakmış. Hâlbuki iki defa oraya bakmıştık, görememiştik. Hem o çorabı o yere getirmek, soba borusuna çıkıp yukarıdan olur; gayet kurnaz ve zeki adam ancak o işi yapar. Hiçbir cihette tesadüf ihtimali kalmadığından, Üstadımız dedi: 'Bu mektupları oradan kaldıracağız.'

Biz onlara baktık, gerçi siyasetle alâkaları yoktur, fakat vehham casuslara, aleyhimize habbeyi kubbe yapmaya ehemmiyetli bir vesile olurdu. Biz hem onları, hem daha bahaneye medar olabilen başka şeyleri kaldırdık. O heyecanımızdan casuslar haber alıp anladılar ki, hazırlandık. Daha hücum etmeden yalnız ikinci gün Emin, elinde bir torba ile menzile girdi. Tam arkasında karakol komiseri, hissettirmeden gizlice girdi. Emin'in elinde kitaplar yerinde yoğurdu gördü, tavrını değiştirdi.

Velhâsıl, *Risale-i Nur*'un intişarına karşı gelen düşman ve casuslara mukabil bir tek fare çıktı, plânlarını zîr ü zeber etti.

Hilmi, Tahsin, Emin, Tevfik, Said

(Mehmed Feyzi o zaman askerdi, yoktu. Yoksa birinci imza onun hakkıydı.)"[66]

66 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1589

Kör Tesadüf İşimize Karışmıyor

İlâhî inayetler güzel tevafuklarla önümüze çıkarlar. Biz onları güzel cilveler şeklinde görürüz. Mehmed Feyzi Efendi gördüğü bir ilâhî inayetin cilvelerini Emin Efendi'yle beraber yazdıkları bir mektupta şöyle anlatıyor:

"Üstadımızın ve *Risale-i Nur*'un ciddî hakaikleri içinde en tatlı bir fâkihesi tevafuk olduğu için, kardeşlerimize yine bu iki gün zarfında küçük bir-iki tevafuku size bundan evvelki tevafuka haşiye olarak yazıyoruz.

Evet, nasıl ki kelimatta ve kelimat-ı mektubede tevafuk bir kasd, bir inayet-i hususiyeyi gösteriyor; bazen hârika olup keramet derecesine çıkıyor, bazen latif bir zarafet veriyor; aynen öyle de: *Risale-i Nur*'a ait ve Üstadımıza ait hâdisatta da aynen kasdî ve inayetkârane tevafuku, akvalde olduğu gibi o ef'alde de görüyoruz.

Ezcümle, size yazılan, dört ay gelmeyen hane sahibesi için Emin kardeşimize dedi: 'Haber gönder.' tekellümünde onun kapı çalması tevafuk ettiği gibi, aynı cümleyi bir gün sonra iki defa okuduğu zaman, Emin'e dediği kelimesi okunduğu anında aşağıdaki kapıyı Emin açtı, gelmek zamanı gelmeden geldi. İkinci gün yine başka bir adama okunduğu vakit, Emin'e dediği kelimesini okuduğu vakit, aynı anda yukarı kapıyı Emin açtı, gelme âdetine muhalif olarak geldi, girdi. Bu iki tevafuk hane sahibesinin tevafukuna tevafuku gösteriyor ki, en cüz'î işlerimiz de tesadüf değil, kasdî tevafuktur.

Hem dört ay evvel bize bir parça tarhana getiren *Risale-i Nur* şâkirtlerinden Fuad'ın İstanbul'a gidip otuz gün tehirinden, geç kalmasından endişe ettiğimiz aynı günde, onun tarhanası bittiği aynı günde gelmesi tevafuk etti.

Hem aynı günde bir parça tereyağı (biz de Üstadımız da bunun bereketini hissediyorduk) bittiği dakikada, onun

miktarına tevafuk edip, zannımızca aynı yerden aynı miktar aynı zamanda geldiği gibi; hem buralarda köylerde kül içinde yapılan bir çörek Üstadımızın hoşuna gittiği için sabah-akşam ondan yiyip ve onbeş gün devam eden -ve bittiği aynı günde- aynı çörekten onun akrabasından birisi getirdi, bu tevafukun hatırı için geri çevirmedi, kabul etti. Gözümüzle bu latif tevafuktaki şirin inâyât-ı ilâhiyenin cüz'î cilvelerini gördük ve anladık ki, kör tesadüf işimize karışmıyor.

Manidar tevafuk *Risale-i Nur*'un kelimatında ve hurufatında olduğu gibi, ona temas eden harekât ve ef'alde dahi manidar tevafuklar var. İnayete temas ettiği için, en cüz'î bir şey de olsa kıymeti büyüktür. Böyle uzun yazmak ve ziyade ehemmiyet vermek israf olmaz. Çünkü mânası olan inayet ve iltifat-ı rahmet muraddır ve o bahis de manevî bir şükürdür."[67]

Bu Havalide Çok Hadiseler Var

İman ve Kur'ân hizmetinde çalışanlar açık inayetlere mazhar oldukları gibi, aleyhinde bulunanlar da dünyevi pek çok açık cezalara duçar oluyorlar. Bu gibi ihsan ve cezalar pek çoktur. Mehmed Feyzi Efendi bu hakikate birkaç misalle ayna tutar:

"Hem *Risale-i Nur*'un kasabalara ve cemaatlere berekete medar olması ve ona zarar edenlere tokat gelmesi gibi; şahıslara da pek zahir bir surette hem bereket ve hüsn-ü maişet ona çalışanlara ve gaybî tokatlar, onun aleyhinde çalışanlara gelmesi, bu havalide çok hâdiseleri var. Biz kendi nefsimizde; çalıştığımız zaman pek zahir bir surette bir hüsn-ü maişet, bir inayet gördüğümüz gibi, *Risale-i Nur* veya şakirtleri aleyhinde çalışanlara şiddetli tokatlar geldiğini görüyoruz.

Ezcümle, *Risale-i Nur*'un erkânından birisi, kat'î bir surette haber veriyor ki: Üç-dört adam, dünya servetinin

---

67 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1655

hatırı için toplanıp, münafıkâne tedbir kurdukları hengâmda; üç gün sonra o üç-dört adamın haneleri ve birinin dükkânı yanıp, her biri binler lira zayiatla tokat yediler.

Hem bir dessas casus adam, *Risale-i Nur* şakirtleri aleyhinde çalışıyordu ki, onları hapse attırsın. Bir gün -serbest olarak- 'Ben bir ipucu bulamadım ki, bunları hapse soksam. Eğer bir ipucu bulsam, onları hapse sokacağım.' diye ilân ettiği vakitten iki gün sonra bir iş yapıp, *Risale-i Nur* şakirtleri yerinde, o adam iki sene hapse girdi.

Hem bedbaht, muannid bir adam, *Risale-i Nur* aleyhinde hem şakirtlerinin bir rüknü aleyhinde mütecavizane bulunduğu hengâmda, bir-iki gün sonra meyhaneye gidip içe içe çatlamış, orada ölmüş. Bu neviden çok hâdiseler var. Demek *Risale-i Nur* dostlara tiryak olduğu gibi, düşmanlara da saika oluyor."[68]

Mehmet Feyzi Efendi'ye Göre Bediüzzaman Hazretleri

Bediüzzaman Hazretleri, mazhariyetine erdiği "Nur" ve "Hakîm" isimleriyle Kur'ân hazinesinden aldığı hakikatleri insanlığa ilân eden, Efendimiz'in (s.a.s.) ahlâkı ile kâmil mânâda ahlâklanmış ve nefis ve heva berzahlarından geçmiş bir allâme-i asır... Mehmet Feyzi Efendi'yi Üstadın etrafında pervane kılan, onun peygamberâne ahlâkı olmuştur. Mehmed Feyzi Efendi, onun iffet ve mahviyeti karşısında her zaman Üstad'a olan hayranlığını haykırır.

Mehmet Feyzi Efendi'nin, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin hayatını merak edenler için yazdığı bu lahika, hiçbir şerh ve izaha ihtiyaç bırakmayacak şekilde onun ilim ve marifet ufkunu ortaya koymakta ve bize mükemmel bir hayatın hülasasını sunmaktadır:

---

68 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1653

"Çok sevgili, çok kıymettar, çok müşfik Üstadımız Efendimiz Hazretleri;

Evvelâ: Leyle-i Mi'racınızı tebrik eder, ellerinizden öper, kusurumuzun affını rica ederiz.

Üstadımızın tercüme-i halini merak edenlere deriz ki:

Kur'ân-ı Hakîm, otuz üç ayetinin i'cazkâr işaretiyle, İmam-ı Ali (radıyallahu anh), Celcelûtiye ve Ercûzesinde kerametkâr delâlâtiyle; Gavs-ı Azam (k.s.), beşaretkâr beyanatıyla, Üstadımızın hakiki tercüme-i halini ve *Risale-i Nur*'un hakiki mahiyetini beyan etmişler.

Üstadımızın şahs-ı manevîsini bilmek isteyenlerin, *Risale-i Nur*'un İşârât-ı Kur'âniye ve Kerâmât-ı Aleviye ve Kerâmât-ı Gavsiye risalelerini ve *Risale-i Nur*'un sair eczalarını dikkatle tetebbu etmeleri lazımdır. Yalnız bizim, Üstadımız hakkındaki kanaat-ı kat'iyyemiz şudur ki: İsm-i Nur ve İsm-i Hakîm'e mazhariyetle, Kur'ân-ı Hâkim'in hazinesinden nail olduğu hakaik ve maârifi, tahdis-i nimet maksadıyla beşere ilân eden bu allâme-i zîfünun Bediüzzaman Hazretleri, ahlâk-ı Muhammediye Aleyhissalâtü Vesselam ile tahallûk etmiş, nefis ve heva berzahlarından geçmiş, mekârim-i ahlâkın en mümtaz ve müstesna bir timsal-i mücessemi olarak bu asırda bulunmuş. Şimdiye kadar bütün hayatında şâyân-ı hayret bir ulûvv-ü himmet ve sekinet ve iffet ve mahviyet içinde yaşamış. Gına-yı kalbi, tevekkül ve kanaati harikulâde; maişet ve kıyafeti pek sade ve mekârim-i ahlâkı pek fevkalâde; dünyaya zerre kadar meyil ve muhabbet etmez.

Hem öyle bir tarzda izzet-i ilmiyeyi hayatta muhafaza etmiş ki; asla kimseye arz-ı iftikar etmemek, hayatının en mühim bir düsturu olmuştur. Dünya kendilerine teveccüh etmişse de ondan yüz çevirmiş olan Üstadımız; emr-i maaşta Cenab-ı Hakk'ın inayetiyle, iffet ve nezahetini daima muhafaza eder; sadaka, zekât ve hediyeleri almaz. Yakinen biliyoruz ki; Kastamonu'da bulun-

dukları zaman, oturdukları evin icarını vermek için yorganını sattılar da yine hiçbir suretle hediye kabul etmediler.

Hem Üstadımız, tekellüf ve taazzumdan asla hoşlanmaz ve talebelerinin dahi tekellüf kaydından azade olmalarını emreder. Ve buyururlar ki: 'Tekellüf, şer'an ve hikmeten fenadır; çünkü tekellüf sevdası, insanı hadd-i mârufu tecavüze sevk eder. Mütekellif olanlar, bazen hodbinâne bir tezahür ve tefâhur tavrı ve muvakkat soğuk bir riyakâr vaziyeti takınmaktan kurtulmaz. Hâlbuki bunların ikisi de ihlâsı zedeler.'

Hem Üstadımız, gayet mütevazıdır. Tefevvuk ve temeyyüz dairelerinden, şöhret sevdalarından ziyadesiyle sakınırlar. Kendilerine mahsus safi meşrebi, o gibi can sıkacak şeylerden âlîdir. Herkese, hele ihtiyarlara ve çocuklara ve fukaralara, rıfk ve mülâyemetle uhuvvetkârane bir muamele-i hâlisanede bulunurlar. Mübarek yüzlerinde, mehabet ve beşâşetle karışık bir nur-u vakar lemean eder. Heybetle beraber âsâr-ı üns ve ülfet dahi görünür. Daima mütebessim bulunurlar. Fakat bazen tecelliyatın muktezası olarak mehabet ve celâl nazarı o derece tezahür eder ki, artık o zaman yanında bulunup da söz söylemek isteyen adamın, âdeta dili tutulur, ne söylemek istediği anlaşılmaz. Bu acizler, çok defa bu hali müşahede ettik.

Üstadımızın, az söylemek âdetidir. Fakat söylediğini veciz söyler; her halde düstur-u hikmet olarak pek manidar ve pek şümullü birer câmiü'l-kelimdirler.

Üstadımız ne kimseyi zemmeder ve ne de yanında kimseyi gıybet ettirir. Bunlardan asla hoşlanmaz. Kusur ve hataları setrederler. Hem o kadar hüsn-ü zanna maliktir ki, hatta kendisi hakkında bir nâseza söz tebliğ edene; 'Hâşâ! Bu yalandır. Bu sözü söyledi dediğin zat, böyle söylemez.' buyururlar.

Üstadımızın nefisle mücahedede bir rüsuh ve ihtisası vardır ki, asla huzûzat-ı nefsaniyelerine hizmet etmezler. Bir insana kâfi gelmeyecek kadar az yerler ve az uyurlar. Gecelerde,

sabaha kadar câlib-i dikkat bir hal-i hâşiâne ile ubudiyette bulunurlar. Yaz ve kış bu âdetleri tahallüf etmez. Teheccüd ve münâcât ve evradlarını asla terk etmezler. Hatta bir Ramazan-ı Şerifte pek şiddetli hastalıkta, altı gün bir şey yemeden savm-ı visal içinde ubudiyetteki mücahedelerini terk etmediler. Komşuları her zaman derler ki: 'Biz sizin Üstadınızın sekiz sene yaz ve kış geceleri, aynı vakitlerde sabaha kadar hazin ve muhrik sedasıyla münâcât seslerini dinler ve böyle fasılasız devamlı mücahedesine hayretler içinde kalırdık.'

Hem Üstadımız, taharet ve nezafet-i şer'iyyeye son derece riayet eder; her zaman abdestli olarak bulunur; asla mübarek vaktini boş geçirmez. Ya *Risale-i Nur* te'lifiyle veya tashihiyle meşgul veya Münâcat-ı Cevşeniye'yi kıraat ve secdegâh-ı ubudiyete kaim veya tefekkür-ü âlâ-i ilâhî bahrine müstağrak bulunurdu. Ekseriyetle, yaz zamanı şehre uzak ormanlık dağ vardı. Üstadımızla oraya giderdik. Yolda, hem *Risale-i Nur* tashih ederler, hem bu âciz talebelerinin okudukları risaleye dikkat ederler ve tashih için hatalarını söylerler veyahut eski müellefatından birisinden ders verirler; bu suretle yolda bile mübarek vaktini vazife ile geçirirlerdi. Evet, biz itiraf ediyoruz ki: Üstadımızın nutkundaki letafet ve ülfetindeki halâvet o derece feyiz bahşederdi ki; insan, sabahtan akşama kadar o vaziyette ders alsa, yol yürüse, asla sıkılmak ihtimali yoktu.

Hem Üstadımız, *Risale-i Nur* hizmetini her şeye tercih ederler ve buyururlardı ki: 'Yirmi senedir Kur'ân-ı Hakîm'den ve *Risale-i Nur*'dan başka bir kitabı ne mütâlaa etmişim ve ne de yanımda bulundurmuşum; *Risale-i Nur* kâfi geliyor.' Evet, Feyyaz-ı Mutlak tarafından bütün hakaik-i Kur'âniye, kalb-i münevverine ilham ve ilka-ı küllî ile ifaza olunur da Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'dan başka neye muhtaç olur? Bundan şüphesi olanlar, *Risale-i Nur*'a dikkat etsinler. Cenab-ı Hak, Üstadımıza, *Risale-i Nur*'un te'lifinde öyle bir iktidar-ı bedî

ihsan etmiştir ki, bu herkese nasip olacak hasletlerden değildir. O harika *Nur Risaleleri*, her biri; gurbette, hastalık içinde, dağda, bağda, kâtipsiz, tahammülü müşkül gayet ağır şerait dâhilinde, zahirî nice müşkülâtlarla meydana gelmiş ve mü'minlerin imdadına yetişmiştir. Fakat Cenab-ı Hakk'a şükrolsun ki, inayet-i ilâhiye, harika bir tarzda Üstadımıza fevkalâde muvaffakiyet ihsan etmiştir. İşte bu sırdandır ki Cenab-ı Hak, ona kâinatı bir kitab-ı semavî ve arzı bir sahife gibi keşf ve şuhudla bihakka'l-yakîn okuyacak bir iktidar vermiş; mahz-ı inayetle böyle kutsî bir esere sahip kılmıştır.

Evet, âyât-ı kevniyeyi şamil kitab-ı kebir-i kâinatın vezâif ve meânisini beyan edip, mârifetullahın en yüksek derecatına urûca nev-i beşeri teşvik eden ve bugünkü günde ölmeye yüz tutan kalpleri bile, izn-i ilâhî ile ihtizaza getirecek kadar harika bir eser-i bedîa, bir sereyan-ı serîa olan *Risale-i Nur* ile neşr-i hakaik eden bu vücud-u mesud ile beşeriyet iftihar etmek lâzım gelirken; çok gariptir ki, ehl-i şekavet tarafından zehir verilmeye cesaret ve taş attırılmaya bile cür'et ediliyor.

Evet أَشَدُّ الْبَلاَءِ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ ثُمَّ الْأَوْلِيَاءِ[69] sırrıyla, enbiyanın vârisi olanların türlü türlü belâlara uğramaları, hikmet-i ilâhiye iktizasından olmasıyla, o zümre-i mübareke gibi, Üstadımız dahi nice belâlara hedef olmuştur. Hatta Kastamonu'ya ilk teşrif ettikleri zaman çocuklar, bir bedbaht şaki tarafından teşvik edilip, abdest almak için çeşmeye çıktıkları vakit taş atmışlar... Fakat Üstadımız daima gördüğü eza ve cefalara ulü'l-azmâne sabır ve tahammül eder. Hem safâ-i sadre ve selâmet-i kalbe malik olduklarından, o çocuklara dahi hiddet

---

69 "Belaların en şiddetlisi insanların en iyisi, en kâmilleri olan peygamberlerin, sonra derecelerine göre Allah'ın velî kullarının üzerine gelir." (Buhari, *Merdâ*: 3; Tirmizî, *Zühd*: 57; İbn Mâce, *Fiten*: 23; Darîmî, *Rikak*: 67; *Müsned,* 1: 72)

etmeyip buyururlardı ki: 'Bunlar, Sure-i Yâsin'den mühim bir âyetin nüktesini keşfime sebep oldular' diye onlara dua ederlerdi. Sonra bu çocuklar, Üstadımızın duaları bereketiyle şâyân-ı hayret bir hal kesbettiler ki; Üstadımızı uzak-yakın nerede görürlerse, koşarak yanına gelirler, mübarek elini öperler, duasını alırlardı.

Hem Üstadımızın hârika hâlâtı ve şâyân-ı hayret garaib-i ahvali, başta *Risale-i Nur* olarak pek çoktur. Evet, biz itiraf ediyoruz ki; Üstadımız bizim hatırat-ı kalbimizi bizden ziyade okur, çok defa haberimiz olmadığı bir meseleden bizleri şiddetli telâşla ikaz ederler, bizi hayrette bırakırlar. Fakat günler geçtikten sonra aynen Üstadımızın ikaz ettiği şeyle karşılaşır, aklımız başımıza gelirdi. Üstadımızla dağa gittiğimiz zaman, daha şehre dönme zamanı gelmeden, birden Üstadımız kalkarlar, bize de emrederlerdi. Hikmetini sormak istediğimizde: 'Acele gidelim, *Risale-i Nur* hizmeti için bizi bekliyorlar.' Hakikaten, şehre avdetimizde, mutlaka mühim bir *Risale-i Nur* şakirdi bizi bekliyor bulur veya birkaç defa gelip gittiğini komşular haber verirlerdi. Yine bir gün, Mevlânâ Hâlid (k.s.) Hazretlerinin Küçük Âşık namında bir talebesinin neslinden mübarek bir hanım, yanında[70Haşiye] çok senelerden beri muhafaza ettiği Mevlânâ Hazretlerinin cübbesini, Ramazan-ı Şerifte teberrüken Üstadımızın yanında kalsın diye Feyzi ile gönderir. Üstadımız hemen Emin kardeşimize yıkamak için emrederek Cenab-ı Hakk'a şükretmeye başlar. Feyzi'nin hatırına: 'Bu hanım, benimle yirmi gün için gönderdi! Üstadım neden sahip çıkıyor?' diye hayretler içinde kalır. Sonra o hanımı görür, o hanım Fevzi'ye der ki: 'Üstad hediyeleri kabul etmediğinden, bu suretle belki kabul eder diye öyle

70 Haşiye O hanım Asiye'dir.

söylemiştim. Fakat emanet onundur, canımız dahi feda olsun' der, o kardeşimizi hayretten kurtarır. Evet, mübarek Üstadımızın o cübbeyi kabulü, Mevlânâ Halid'den sonra vazife-i teceddüd-ü dinin kendilerine intikaline bir alâmet telâkki etmesindendir, derler. Hem de öyle olmak lâzım. Çünkü hadîs-i sahihte:

إِنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ لِهٰذِهِ الْأُمَّةِ عَلٰى رَأْسِ كُلِّ مِائَةِ سَنَةٍ مَنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا[71]

buyrulmuş. Mevlânâ Hazretleri'nin, velâdeti 1193'tür. Üstadımız Hazretlerinin ise 1293'tür. Bu hadîsin tam izahı *Risale-i Gavsiye*'de vardır.

Üstadımız, ara sıra bizlere, hususan Fevzi'ye, latîfe tarzında buyururlardı ki: 'Cezanız var, tokat yiyeceksiniz, hapse gireceksiniz... ' diye Denizli hapsimizi bize remzen haber verip; hem bizi ikaz, hem kable'l-vuku bir mühim hâdiseyi keşfen beyan ediyorlardı. Hakikaten çok geçmedi, Üstadımızın dediği çıktı.

Yine Denizli hapsi hâdisesinden evvel buyurdular ki: 'Kardeşlerim, çoktandır sekiz seneden fazla bir yerde kalmamışım. Şimdi buraya geleli sekiz sene oluyor. Bu sene, herhalde ya vefat edeceğim veya başka yere nakledeceğim' diye Kastamonu'dan teşrifini haber veriyorlardı.

Hem Denizli hapsi musibetinden evvel Üstadımız buyururlardı ki: 'Kardeşlerim, *Risale-i Nur*'a birkaç cihette hücum hissediyorum, ziyade ihtiyat ediniz.' Hakikaten çok geçmedi, İstanbul'da bir ihtiyar hoca, bilmeyerek, bir risalenin bir meselesine itiraz ediyor. Sonra eski Fetva Emini merhum Ali Rıza Efendi Hazretleri, hocanın itirazını red ve *Risale-i Nur*'un hakkaniyetini tam tasdik ediyor.

---

71 "Allah Teala bu ümmet için her yüz senenin başında dinlerini tecdid eden bir müceddid gönderir." (el-Hakim, *el-Müstedrek*, 4: 522; el-Münavî, *Feyzü'l-Kadir*, 2: 281)

Bir müddet sonra, bir hayvan ürküp, Üstadımızın bacağını incitiyor. Aylarca, ızdıraplar içinde, vazife-i ubudiyetini ve *Risale-i Nur*'un hizmet-i kudsiyesini çok müşkülâtla ifa edebildi. Sonra dağda müthiş bir zehirlenmeden mütevellit gayet ağır surette hasta iken, Denizli hapsi tevkifi meydana çıktı. Fakat o ferd-i ferid, tahammülü pek müşkül bu dehşetli halde, hem hizmet-i imaniye ve Kur'âniyedeki azm-i metînini, hem ubudiyetteki vezâifi ifaya son derece gayret edip, asla fütur getirmeden ulü'l-azmâne bir sabır ile sebat ediyordu.

Yine, Üstadımız tevkifimizden evvel mükerreren buyururlardı ki: 'Ehl-i dünya, *Risale-i Nur*'a ilişmesinler, ilişirlerse, afetlerin hücumuna sebep olurlar.' Hakikaten herkesçe malûmdur ki, *Risale-i Nur* şakirtleri tevkif edilir edilmez her tarafta afetler, zelzeleler, hastalıklar başlardı; tâ *Risale-i Nur*'un hakkaniyeti tasdik olunup vatana faideli olduğu itiraf edilinceye kadar çok yerlerde, ezcümle, Kastamonu'da zelzele devam etti. Hatta Kastamonu'nun tarihî yüksek kal'ası (ki bazı risalelerin medresesi hükmüne geçti) *Risale-i Nur*'a ve müellifi olan Üstadımıza iştiyak ve hasretinden matem tutup, en sağlam köklü taşlarını aşağı atarak, Üstadımızın ihbar-ı gaybîsini maddeten tasdik etmiştir.

Üstadımız, tevkifimizden mukaddem buyururlardı ki: '*Risale-i Nur*'a müthiş bir hücum plânı var; fakat merak etmeyiniz. Müjde, inâyet-i ilâhiye imdadımıza yetişecek. Şöyle ki: Bugün, okumak için Hizb-i Âzam-ı Nuri'yi açmıştım, birden karşıma:

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ[72] âyeti çıktı. Manen, 'Bana bak!' dedi. Ben de baktım, gördüm ki; mânâsının çok tabakalarından hususan mânâ-yı işarîsiyle ve cifrîsiyle

---

72 "*Rabbinin hükmü gelinceye kadar sabret. Muhakkak sen bizim himayemiz altındasın.*" (Tûr, 48)

hem hapis musibetine, hem necatımıza işaret ve bize beşaret ediyor' buyurdular.

İşte Denizli mahkemesi, beraat kararı vermezden dokuz ay evvel, bilâtereddüt, bu âyetin definesinden aldığı cevheri izhar edip, hem bu âyet-i kerîmenin mühim nükte-i i'cazını keşf, hem de bu kuvve-i mâneviyeye muhtaç zaif talebelerini tebşir etmekle bizleri mesrur eylemişlerdir. Bu âyetin tam izahı, Denizli Müdafaasında ve Lâhikasındadır.

Nüsha-i nâdire-i zaman olan Üstadımız, gayet şecî ve metin ve ulü'l-azmâne bir cesaret-i fevkalâdeye malik bir lisanü'l-haktır ki, hak yolunda söz söylemekten çekinmez ve levm-i lâimden korkmazlar. Bir gün, 'Bismillah' yazılı kabir taşlarını lâğımlar üzerine konurken görürler. Orada, dünyaca mühim zatlar hazır oldukları halde, kimsenin söyleyemediği gayet acı sözlerle o haksız işe ve daha başka haksız işlere de sedd-i şedid olmuşlardır.

Hem memleketimizde her kim Üstadımızı rencide etmeye cesaret etmişse, *Risale-i Nur*'a zarar getirmişse, mutlaka sû-i akıbete uğramışlardır. Bazıları dehalet edip akılları başlarına gelmiş ise de bazıları da cezalarını çekmişlerdir. Bu vak'aların bazıları Lahika'da yazılmıştır.

Elhasıl mübarek Üstadımızın evsaf-ı kemalini ve mehâsin-i ahvalini bizim gibi acizlerin bihakkın tasvir ve tarif edebilmesine imkân yoktur. Hâlık-ı Zülcelâl Velcemal Hazretleri, Üstadımızı, bir vücud-u müstesna olarak yaratmış ve tevfik-i ilâhiyesine mazhar kılmıştır. Ne saadet ona ki; onun bizzat iştigal ettiği ve ehemmiyetle teşvik ve tavsiye ettiği *Risale-i Nur* ile hizmet-i Kur'âniye ve îmaniyede buluna ve *Risale-i Nur*'dan dersini almış ola...

Üstadımız, memlekette bulundukça, fasılasız neşr-i hakaik eylemiş ve bizim saadetimiz için feyiz bahşeden mübarek nefesini sarf etmiştir. Cenab-ı Erhamürrâhimin'den bütün ruh u

canımızla niyaz ederiz ki; 'Mahşer gününde dahi bizleri: اَلسَّعِيدُ سَعِيدٌ فِي بَطْنِ أُمِّهِ[73] hadîs-i şerifine mazhar olan Üstadımız define-i ulûm ve fünûn, bedîü'l-beyan allâme-i Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri ile birlikte haşretsin. Tâ ki, o korkulu günde nurlu, müşfik, mübarek eliyle elimizi tutsun, huzur-u Resûl-ü Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'a bizi götürsün, inşaallah!... "[74]

Risale-i Nur şakirtlerinden

Feyzi, Emin

Mehmet Feyzi Efendi'nin Üstad Hazretleri'ne Soruları

Mehmet Feyzi Efendi, "Kur'ân'ın irşadı altında bir istikâmeti" binlerce kerâmetten üstün gördü ve öyle yaşadı. "İlme ve ulemaya muhabbet ve saygıdan başka şeye liyakatim yok" diyor ve böylece asıl liyakat kapısını sonuna kadar kendisi için açık tutuyordu. "Samimi olarak kanaatini bildirmeyen, ya hilekârdır, ya dalkavuktur" diyerek, sonuna kadar samimiyetin takipçisi oldu. Kendisini aradan çekmeyi asla ihmal etmedi. Üstadına talebe olabilmeyi hayatının en önemli gayesi olarak gördü. Onu yücelten de bu idi.

Bu Dâvâ Cihan Harplerinden Daha Büyüktür

Emin Bey ve Feyzi Efendi soruyor, Üstad Bediüzzaman cevap veriyor:

"*Sual:* Âlem-i İslâmın mukadderatıyla ciddî alâkadar olan bu cihan harbinin dehşetli zamanlarında elli gün kadar, (şimdi yedi seneden geçti; aynı hal devam ediyor, hem ne soruyor ve ne de merak eder) her gün hizmetinizde bulunan bizlerden bir

---

73 "Said olan annesinin karnında saîddir." (el-Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, 452: 1475; Süyûtî, *el-Fethü'l-Kebir*, 2: 171)

74 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/2178-2181

defacık sormadınız. Acaba bu büyük hâdiseden daha büyük diğer bir hakikat mi hükmediyor ki, bunu ehemmiyetten iskat ediyor; yahut onunla meşgul olmanın bir zararı mı var?

Elcevap: Evet, bu cihan harbinden daha büyük bir hakikat ve daha a'zam bir hâdise hükmettiği için, şu cihan harbi ona nisbeten çok ehemmiyetsiz düşüyor. Çünkü bu cihan harbinde iki hükümet küre-i arzın hâkimiyeti için murafaa ve muhakeme dâvasında bulunmaları içinde iki muazzam dinin musalaha ve sulh mahkemesine barışmak davası açılarak ve dinsizliğin dehşetli cereyanı da semavî dinlerle mücahede-i azîmesi başladığı hengâmda, nev'-i beşerin sosyalist tabakasıyla burjuvalar taifesinin mahkeme-i kübralarında açılan dâvalarından çok mühim öyle bir dâva açılmış ve öyle muazzam bir hakikat meydana çıkmış ki, o dâvanın tek bir adama isabet eden miktarı bu cihan harbinden daha büyüktür. İşte o dâva da budur ki:

Şu zamanda her bir mü'min için, belki herkes için küre-i arz kadar bir bakî tarla ve o tarla baştanbaşa bahçeler ve kasırlarla müzeyyen ebedî bir mülk almak veya o mülkü kaybetmek dâvası açılmış. Demek her bir tek adamın başına öyle bir dâva açılmış ki; eğer İngiliz Alman kadar serveti ve kuvveti olsa ve aklı da varsa, yalnız o dâvayı kazanmak için bütününü sarf edecek. Elbette bu dâvayı kazanmadan evvel başka şeylere ehemmiyet veren, divanedir. Hattâ o dâva o derece tehlikeye düşmüş ki, bir ehl-i keşfin müşahedesiyle, bir yerde ecel elinden terhis tezkeresini alan kırk adamdan bir adam kazanabilmiş, otuz dokuzu kaybetmiş.

İşte bu ehemmiyetli, azîm dâvayı kazandıracak ve yirmi seneden beri tecrübeler ile ondan sekizine o dâvayı kazandıran bir dâva vekili bulunsa, elbette aklı başında her adam, o dâvayı kazandıran öyle bir dâva vekilini vazifeye sevk edecek olan bir hizmete her hâdisenin fevkinde ehemmiyet vermeye mükelleftir. İşte o dâva vekilinin bu asırda birisi belki birin-

cisi Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın i'caz-ı manevîsinden süzülen ve çıkan ve tevellüd eden *Risale-i Nur* olduğunu binler onun ile o dâvayı kazananlar şahiddir.

Evet, bu küre-i arza memuriyetle gönderilen her insan, burada misafir ve fâni olduğu ve mahiyeti bir hayat-ı bakiyeye müteveccih bulunduğu kat'iyyen tahakkuk etmiştir. O her insan, bu zamanda hayat-ı ebediyesini kurtaracak olan istinad noktaları sarsıldığından bu dünyasını ve içinde bütün alâkadar ahbabını ebedî terk etmekle beraber, bu dünyadan binler derece daha mükemmel bir bakî mülkü de kaybetmek veya kazanmak dâvası başına açılmış. Eğer iman vesikası olmazsa ve berâtı ve senedi olan itikadı sağlam bir surette elde etmezse, o dâvayı kaybeder. Acaba bu kaybettiği şeyin yerini hangi şey doldurabilir?

İşte bu hakikate binaen, benim ve kardeşlerimin her birimizin yüz derece aklı ve fikri ziyadeleşse, bu muazzam vazife-i kudsiyenin hizmetine ancak kâfi gelebilir. Sair meselelere bakmak, bize fuzulî ve mâlâyâni olur. Yalnız bu kadar var ki, *Risale-i Nur* şâkirtlerinin bir kısmı öteki dâvalar içinde bulunduğu ve lüzumsuz ve sebepsiz bazen bize akılsızların tecavüzleri ve taarruzları zamanında zaruret derecesinde, istemeyerek muvakkaten bakmışız. Hem bu hakikî ve pek büyük dâvanın haricindeki dâvalara ve boğuşmalara alâkadarane fikren ve kalben karışmak zararlıdır. Çünkü böyle geniş ve siyasî ve heyecan veren dairelere dikkat eden ve onlarla meşgul olan bir adam, kısa bir daire içinde vazifedar olduğu ehemmiyetli hizmetlerinden geri kalır veya şevki kırılır. Hem o geniş ve câzibedar siyaset ve boğuşma dairelerine dikkat eden, bazen kapılır; vazifesini yapamadığı gibi, selâmet-i kalbini ve hüsn-ü niyetini ve istikamet-i fikrini ve hizmetindeki ihlâsı kaybetmese de o ittiham altında kalabilir. Hattâ mahkemede bana bu noktadan hücum ettikleri zaman dedim: 'Güneş gibi hakikat-i imaniye ve Kur'âniye, yerdeki muvakkat ışıkların cazibesine tâbi ve âlet olmadığı gibi, o haki-

kati cidden tanıyan, değil küre-i arzdaki hâdisata, belki kâinata da alet edemez' dedim, onları susturdum."

(*İşte Üstadımızın cevabı bitti, biz de bütün kuvvetimizle tasdik ettik.*)[75]

Mehmet Feyzi Efendi bu hakikatın tasdikini bütün ömrüyle gösterdi. İman ve Kur'ân hakikatleri dışında mâlâyani sayılan meselelere geçit vermedi. Dâvasının hak ve istikametinin sağlam olduğunu hayat tarzıyla ortaya koydu.

O Bediüzzaman ocağında yanarak pişti. Dâvâsının dışındaki boğuşmalara fikrinde ve aklında yer vermedi. Bunlarla uğraşmayı hakikat davasına karşı vefasızlık bildi ve öylece yaşadı.

Ben Kendim Gördüm

Mehmed Feyzi Efendi ile Emin Beyin birlikteliklerinde kaderî bir programın izleri vardır. Onlar adeta iki ceset ve bir ruh gibidirler. Yaşadıkları yıllar düşünüldüğünde, bu ikilinin birbirinin mütemmimi oldukları görülür.

Onlar Üstad Hazretleri'nden aldıkları bir cevaba karşı şu suali sorarlar:

"*Sual:* Bize verdiğiniz cevapta diyorsunuz: 'Siyasî geniş daireleri merak ile takip eden, küçük daireler içindeki vazifelerinde zarar eder.' Bunun izahını istiyoruz?

Elcevap: Evet, bu zamanda merak ile radyo vasıtasıyla, ciddî alâkadarane küre-i arzdaki boğuşmalara merak edip bakanlar, dikkat edenler, maddî ve manevî pek çok zararları vardır. Ya aklını dağıtır manevî bir divane olur, ya kalbini dağıtır manevî bir dinsiz olur, ya fikrini dağıtır manevî bir ecnebi olur.

Evet, ben kendim gördüm: Lüzumsuz bir merak ile mütedeyyin iken âmî bir adam -beride ilme mensubiyeti varken- eskiden beri İslâm düşmanı olan bir kâfirin mağlubi-

---

75 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/2096-97

yetiyle ağlamak derecesinde bir mahzuniyet ve Âl-i Beyt'ten Seyyidler Cemaatinin bir kâfire karşı mağlubiyetinden mesruriyetini gördüm. Böyle âmî bir adamın alâkası, bir geniş daire-yi siyaset hatırı için böyle kâfir bir düşmanı mücahid bir seyyide tercih etmek, acaba divaneliğin ve aklı dağıtmaklığın en acib bir misali değil midir?

Evet, haricî siyaset memurları ve erkân-ı harbler ve kumandanlara bir derece vazifece münasebeti bulunan siyasetin geniş dairelerine ait mesaili; basit fikirli ve idare-i ruhiye ve diniyesine ve şahsiyesine ve beytiyesine ve karyesine ait lüzumlu vazifesini geri bıraktırmakla, onları meraklandırıp ruhlarını serseri, akıllarını geveze ve kalplerini de hakaik-i imaniye ve İslâmiyeye ait zevklerini, şevklerini kırıp havalandırmak ve o kalpleri serseri etmek ve manen öldürmek ile dinsizliğe yer ihzar etmek tarzında, kemal-i merak ile onlara göre mâlâyani ve lüzumsuz mesail-i siyasiyeyi radyo ile ders verip dinlettirmek, hayat-ı içtimaiye-i İslâmiyeye öyle bir zarardır ki; ileride vereceği neticeleri düşündükçe tüyler ürperir.

Evet, her bir adam vatanıyla, milletiyle, hükümetiyle alâkadardır. Fakat bu alâkadarlık muvakkat cereyanlara kapılıp millet ve vatanını ve hükümetin menfaatini bazı şahısların muvakkat siyasetlerine tâbi etmek, belki aynını telakki etmek çok yanlış olmakla beraber; o vatanperverlik, milletperverlik hissinden ve vazifesinden herkese düşen vazife bir ise kendi kalp ve ruhundan, idare-i şahsiye ve beytiye ve diniye ve hakeza çok dairelerde hakikî vazifedar olduğu hizmet ve alâka ve merak on, yirmi belki yüzdür. Bu ciddî ve lüzumlu bu kadar çok alâkaların zararına olarak, o bir tek lüzumsuz ve ona göre mâlâyani olan siyaset cereyanlarına feda etmek, divanelik değil de nedir?"

Bu güzel beyan iki sadık şakirt tarafından perçinlenir:

"Üstadımızın bize gayet acele ile verdiği cevabı bu kadar. Biz de o acele ifadeyi acele kaydettik, kusura bakmayınız.

Biz de bütün kuvvetimizle bunu tasdik ediyoruz. Çünkü bunu kendimizde ve gördüğümüz dostlarımızda tecrübelerle müşahede ettik. Hattâ çokları meraklarından, cemaati belki de namazı terk eder derecede ifratla, tam namaz vaktinde konuşan radyoyu dinliyor. Mimsiz medeniyetin sefahat ve dalalet ve İslâm'a ettiği ihanet cezası olarak mütemadiyen başına gelen tokatlara ve boğuşmalarına ve geniş siyaset dairelerine alâkadarane dikkat etmekle ve nefesi zehirli ve başı sarhoş şahıslardan radyoda ders almak, kudsî ve mühim vazifelerine de tam zarar ediyorlar."[76]

Mehmed Feyzi Efendi'nin Üstad Hazretleri'ne Bir Mektubu

Mehmed Feyzi Efendi'nin mektuplarından bir mektubunu hüsn-ü misâl olsun diye arz ediyorum:

"Çok sevgili, müşfik Üstadım Efendim Hazretleri

Evvelâ: Hem mübarek leyali-i aşerenizi, hem kudsî bayramınızı ruh-u canımla tebrik eder, arz-ı hürmetlerimle Nur neşreden ellerinizden öper, kusuratımın affını istirham ederim.

Saniyen: Bu günahkâr, âdi, âciz, kusurlu, liyakatsiz, miskin, tembel talebenizi *Risale-i Nur*'un hakaik-i kudsiye-i imaniye ve Kur'âniyesine ve sevgili Üstad'ın terbiye-i maneviye ve maddiyesine mazhar buyuran Cenab-ı Erhamürrâhimîn'e hadsiz şükrediyorum. (Elhamdülillahi hâzâ min fadli rabbî.)

Sevgili Üstadım!

Terbiye-i maneviyenizin âsârını her vakit bize ihsas eden Rabb-i Rahîmime ne kadar şükretsem yine azdır. Tahdis-i nimet olmak üzere şunu da arz etmek isterim ki: Hastalığımdan müşteki değilim. Çünkü –lillahilhamd- nur-u aynım ve sürur-u ruhum ve gıda-yı kalbim olan *Risale-i Nur*'un hakikatlerini bilfiil ve bittecrübe ders almama sebep oldu.

---

76 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1585-86

Hem hakikaten ömrü kırkıncı sene-yi devriyesinde müthiş bir tarzdaki maddî ve manevî hastalıklarıma her bir ricasında ruha ve kalbe binler nur-u tevhidi ve ziya-yı teselliyi serpen İhtiyarlar Risalesi;

Hem her bir devasında bînihaye şifa-yı manevî bulunan Hastalar Risalesi;

Hem on bir kelime-i kudsiye-yi tevhidiyenin pek hârika ve emsalsiz bir tarzda tılsımlarını keşfeden ve her bir cümlesinden nur-u tevhid fışkıran Yirminci Mektup;

Hem hakaik-i imaniyenin en son ve en müşkil ve en derin ve bütün filozofları, hatta hükema-i İslâmiyeyi dahi hayrette bırakan çok mühim muammaları halleden Yirmidördüncü Mektup,

Hem kalbin bütün manevî yaralarına kudsî bir tiryak olan Onyedinci Söz ve emsali risaleler pek hârika bir tarzda imdadıma yetişti ve tedaviye başladı.

Ve bana şöyle bir kanaat-ı kat'iyye verdi ki: Güya *Risale-i Nur*, ezcümle mezkûr risaleleri hem ben, hem hastalık münasebeti ile yanıma gelenler ders alsınlar diye rahmet-i ilahiye tarafından hastalandırılmışım.

Evet, sanki sevgili, müşfik Üstadımız İhtiyarlar Risalesi'ni gençlere, Hastalar Risalesi'ni sıhhatte olanlara yazmış.

Sâlisen: Orada bulunan ve sevgili Üstadımızın kıymettar hizmetinde bulunan muhterem arkadaşlarımıza, hem birer birer selâm, hem bayramlarını tebrik ederim. Sevgili Üstadımızın ellerinden, kardeşlerimizin gözlerinden öperim."[77]

el-Baki Hüve'l-Baki

Çok kusurlu ve hasta talebeniz

Mehmed Feyzi

---

77 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1872

Üstad Bediüzzaman'dan Mehmet Feyzi'ye İrşad ve İkazlar

"Ferd-i ferid", "Nüsha-i nâdire-i zaman" ve "Bir vücud-u müstesnâ olarak yaratılmış" olan Üstad Bediüzzaman Hazretleri, çok vefalı bir talebesi olan Mehmed Feyzi Efendi'nin şahsında, diğer talebelerine irşad ve nasihatlerde bulunur. Mukaddes iman ve Kur'ân hizmetinin fedakâr nur talebeleri birbirlerinden çok uzaklarda olsalar da birbirlerine her zaman çok yakındırlar. Arz edeceğimiz mektuplarda, bu hakikatleri açıkça görmek mümkündür.

Kerametli İki Nokta

"*Birincisi*: Buranın bir Hüsrev'i olacak derecede ihlâs ve irtibat ve iktidarı gösteren Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi isminde *Risaletü'n-Nur*'un çalışkan bir talebesi askerden gelip, daha ikinci defa görüşüldüğü vakit, mektubunuzda Feyzi ismini gördük, dedik: Bu *Risaletü'n-Nur*'un şakirtleri birbirinden ne kadar uzak olsa da birbirine pek yakındır ki, böyle birden hissedip yazdılar.

İkincisi: Bu küçük Hüsrev Feyzi, bu ahirlerde İstanbul'da iken *Risale-i Nur* hesabına zihnime dokundu. Müteessir oluyordum. Acaba rahatsızlığı var mı? Birden zihnim yüzünü ondan çevirdi, Hafız Ali ile şiddetli meşgul oldum. Anladım ki, teessür verecek var. Fakat *Risaletü'n-Nur*'un faal merkezi olan Hafız Ali cihetinde olacak. Hafız Ali'ye şifa duasına başladım, devam ettim. Ve mektup gelmeden evvel Feyzi'den sordum: 'Sen bir hastalık çektin mi?' O dedi: 'Yok.' Dedim: 'Öyle ise Isparta'da *Risale-i Nur*'un ehemmiyetli ve kuvvetli bir rüknünün bir rahatsızlığı var. Fakat, hayalim hakikatin suretini şaşırmış.' Sonra mektubunuz geldi, hakikat anlaşıldı."[78]

---

[78] *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1591

Feyzi'ye Hitaben Beyan Edilen Hakikat

Nice ince sırlar vardır ki pek çoklarımız onu aklımızla göremezsek de kalplerimizle hissedebiliriz. Ahir zaman insanının yaralı ve tahrip görmüş manevî duygularını tedavi eden *Risâle-i Nur*, asrımıza hitap eden muhteşem bir imanî tefsirdir. Bediüzzaman Hazretleri Isparta Kahramanlarına gönderdiği bir mektubunda şöyle der:

"Aziz Kardeşlerim ve Sıddık Arkadaşlarım!

Var olunuz, bahtiyar olunuz! Sizin pek ciddî sa'y ü gayretiniz hem burada, hem başka yerlerde şevk u gayreti uyandırıyor. Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, gittikçe *Risale-i Nur*'un fütuhatı ziyadeleşiyor. Ehl-i iman yaralarını hissedip, ilâçlarını ondan buluyorlar.

(...) Bu zamanda –lillahilhamd– sünnet-i seniyye dairesinde kemal-i imanı kazanan *Risale-i Nur* şakirtleri evliyaların, mürşidlerin nazar-ı dikkatini celbedecek vaziyeti aldığından; her zamanda bulunan hakikî mürşidler, herhalde bu zamanda *Risale-i Nur* şakirtlerine müşteri olurlar. Birisini elde etse, yirmi mürid kadar kıymet verirler.

Hem zevkli ve cazibedar velayet tereşşuhatı karşısında *Risale-i Nur*'un hizmetindeki meşakkat, mücahede, külfet bulunduğundan, Fevzi'ye hitaben beyan edilen hakikat o tarafa da faidesi olur diye leffen size gönderildi:

Feyzi kardeşim!

Sen, Isparta vilayetindeki kahramanlara benzemek istiyorsan tam onlar gibi olmalısın. Hapishanede -Allah rahmet eylesin- mühim bir şeyh ve mürşid ve cazibedar bir Nakşî evliyasından bir zât, dört ay mütemadiyen *Risale-i Nur*'un elli-altmış şakirtleri içinde celbkârane sohbet ettiği halde, yalnız bir tek şakirdi muvakkaten kendine çekebildi. Mütebakisi, o cazibedar şeyhe karşı müstağni kaldılar. *Risale-i Nur*'un yüksek, kıymetdar

hizmet-i imaniyesi onlara kâfi olarak kanaat veriyordu. O şakirtlerin gayet keskin kalp basireti şöyle bir hakikati anlamış ki: *Risale-i Nur*'la hizmet ise imanı kurtarıyor; tarîkat ve şeyhlik ise velayet mertebeleri kazandırıyor. Bir adamın imanını kurtarmak ise on mü'mini velayet derecesine çıkarmaktan daha mühim ve daha sevaplıdır. Çünkü iman, saadet-i ebediyeyi kazandırdığı için bir mü'mine, küre-i arz kadar bir saltanat-ı bakiyeyi temin eder. Velayet ise mü'minin Cennetini genişlettirir, parlattırır. Bir adamı sultan yapmak, on neferi paşa yapmaktan ne kadar yüksek ise bir adamın imanını kurtarmak, on adamı veli yapmaktan daha sevaplı bir hizmettir.

İşte bu dakik sırrı, senin Ispartalı kardeşlerinin bir kısmının akılları görmese de umumun keskin kalpleri görmüş ki; benim gibi bîçare, günahkâr bir adamın arkadaşlığını evliyalara, belki de eğer bulunsaydı, müçtehidlere dahi tercih ettiler. Bu hakikate binaen, bu şehre bir kutub, bir gavs-ı a'zam gelse, 'seni on günde velayet derecesine çıkaracağım' dese, sen *Risale-i Nur*'u bırakıp onun yanına gitsen, Isparta kahramanlarına arkadaş olamazsın."[79]

Merak Etmeyiniz

Üstad Hazretleri, Emirdağ'da ikameti sırasında Kastamonu'ya mektuplar gönderir ve oradaki talebelerini endişe duyduğu meselelerde ikaz eder. İşte o mektuplardan birinde Üstad diyor ki:

"Aziz, sıddık kardeşlerim!

Merak etmeyiniz, telaş edilecek bir şey yok. Yalnız bayramdan sonra Ankara emniyet-i umumî müdürü, mühim memurlarla buraya gelmeleri ve bir cihette benimle de gizli alâkadar bir surette gelmesinden evvel bir kumandan, onla-

---

79 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1602-03

rın gelmesinden cesaret alıp hafifçe bana ilişti. Fakat sonra pişman oldular. O büyük memurlar geldikten sonra, mûcib-i endişe bir şey olmadı. Tahminimce, bana ait mes'ele bir derece kardeşlerime sirayet etmesi cihetiyle, Feyzi'ye zahiren hafifçe ilişilmiş. Fakat ben merak ediyorum, onu taharri etmekte neyi bahane etmişler? Neyi aramışlar? Tafsilâtı nedir? Madem iki sene tetkikattan sonra üç mahkeme kitap ve mektuplarımızı bilaistisna bize iade etmiş, biz de dünya siyasetiyle alâkadar olmadığımız onlarca tahakkuk etmiş, daha ne arayabilirler? Olsa olsa hususî, belki kıskançlık eseri veyahut garaz veyahut gizli zındıkların tahrikiyle böyle bazı kanunsuzluklar kanun namına yapılıyor. Bu hallere mukabil, tam metanet ve tesanüd ve sarsılmamak ve telaş etmemek lâzımdır."[80]

Ben Sizin Hatırınız İçin

Bediüzzaman Hazretleri'nin *Risale-i Nur* hizmetinin üç büyük rüknü Hüsrev, Mehmed Feyzi ve Sabri Hoca'ya gönderdiği aşağıdaki pusula, hizmetin pek çok sırrını ihtiva eder. Bediüzzaman, Nur talebeliğinin keyfiyetini açıklayarak, Nur dairesinden ayrılmak ihtimalinin bile uhrevî bir felâket olacağını söyler. Hassas zamanlar, hapishanede olmanın zahmet yükünü çekilmez kılar. Gizli ve sinsi parmakların müdahaleleri hassas fıtratları alabora eder.

"Aziz, sıddık kardeşlerim Hüsrev ve Mehmet Feyzi, Sabri...

Ben sizlere bütün kanaatimle itimat edip, istirahat-ı kalple kabre girmek ve Nurların selâmetini size bırakmak bekliyordum ve hiçbir şey sizi birbirinden ayırmayacak biliyordum. Şimdi dehşetli bir plânla, Nur'un erkânlarını birbirinden soğutmak için resmen bir iş'ar var. Madem sizler lüzum olsa birbirinize hayatınızı, kuvvet-i sadakatiniz ve Nurlara şiddetli

---

80 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1710-11

alâkanızın muktezası olarak feda edersiniz. Elbette gayet cüz'î ve geçici ve ehemmiyetsiz hissiyatınızı feda etmeye mükellefsiniz. Yoksa kat'iyyen bizlere bu sırada büyük zararlar olacağı gibi, Nur dairesinden ayrılmak ihtimali var diye titriyorum. Üç günden beri hiç görmediğim bir sıkıntı beni tekrar sarsıyordu. Şimdi kat'iyyen bildim ki, göze bir saç düşmek gibi az bir nazlanmak, sizin gibilerin mabeyninde hayat-ı nuriyemize bir bomba olur. Hatta size bunu da haber vereyim: Geçen fırtına ile bizi alâkadar göstermeye çok çalışılmış. Şimdi, mabeyninizde az bir yabanilik atmaya çabalıyorlar. Ben sizin hatırınız için her birinizden on derece ziyade zahmet çektiğim halde, sizden hiçbirinizin kusuruna bakmamaya karar verdim. Siz dahi, haklı ve haksız olsa benlik yapmamak, üstadımız olan şakirtlerin şahs-ı manevîsi namına istiyorum. Eğer o acib yerde beraber bulunmaktan gizli parmaklar karışıyorlar, biriniz Tahirî'nin koğuşuna gidiniz."[81]

Az Bir Muhalefetin Bu Sırada Pek Zararı Var

"Aziz, sıddık kardeşlerim!

Rica ederim, üçünüzün hakkında birbirinden ziyade gücenmeye ehemmiyet verdiğimden gücenmeyiniz. Çünkü Hüsrev'le Feyzi'de -benim gibi- insanlardan tevahhuş ve sıkılmak var. Hem birbirine bir derece meşrepçe ayrıdırlar. Ve Sabri ise akraba ve tarz-ı maişet cihetinde hayat-ı içtimaiye ile birkaç vecihle alâkadar ve ihtiyata mecburdur. İşte üçünüz bu ihtilaf-ı meslek ve meşrep haysiyetiyle o dağdağalı koğuşta ve sıkıntılı kalabalık içinde herhalde tam tahammül ve sabır edemediğinizden, ben telaş edip vesvese ediyorum. Çünkü pek az bir muhalefet, bu sırada pek zararı var."[82]

---

81 *Risale-i Nur Külliyatı,* 1/1084
82 *Risale-i Nur Külliyatı,* 1/1084

Çabuk Kalben Barışınız

Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni dâğidar eden bu yara neydi? Bunu şerhe değil öğrenmeye bile hakkımın olmadığı düşüncesiyle kimselere bu meseleyi sormadım, öğrenmek istemedim. Bu pusulada her şey açıkça ortada... Bu kanaması muhtemel dehşetli yarayı tedavi için Üstadımız üç halis talebesine aşağıda okuyacağınız pusulayı yazıp gönderiyor:

"Aziz, sıddık kardeşlerim Re'fet, Mehmed Feyzi, Sabri!

Ben şiddetli bir işaret ve manevî bir ihtarla sizin üçünüzden *Risale-i Nur*'un hatırı ve bu bayramın hürmeti ve eski hukukumuzun hakkı için çok rica ederim ki, dehşetli yeni bir yaramızın tedavisine çalışınız. Çünkü gizli düşmanlarımız iki plânı takip edip, biri beni ihanetlerle çürütmek; ikincisi, mabeynimize bir soğukluk vermektir. Başta Hüsrev aleyhinde bir tenkit ve itiraz ve gücenmek ile bizi birbirimizden ayırmaktır. Ben size ilân ederim ki; Hüsrev'in bin kusuru olsa ben onun aleyhinde bulunmaktan korkarım. Çünkü şimdi onun aleyhinde bulunmak, doğrudan doğruya *Risale-i Nur* aleyhinde ve benim aleyhimde ve bizi perişan edenlerin lehinde bir azîm hıyanettir ki, benim sobamın parçalanması gibi acib, sebepsiz bir hâdise başıma geldi. Ve bana yapılan bu son işkence dahi, bu mânâsız ve çok zararlı tesanütsüzlüğünüzden geldiğine kanaatim var. Dehşetli bir parmak buraya, hususan altıncıya karışıyor. Beni bu bayramımda ağlatmayınız, çabuk kalben tam barışınız."[83]

Üstad Hazretleri Adına Yazılan Mektup

Mehmet Feyzi Efendi ve Emin Bey'in bütün söyledikleri ve yazdıkları, hep Üstad Said Nursi Hazretleri adına olmuş ve onlar, onsuz konuşmayı mâlâyani bilmişlerdir. Tavzifte şeffafiyet önemli bir esastır. Orada nefsin ve enaniyetin fısıl-

---

83 *Risale-i Nur Külliyatı,* 1/1089

tıları her şeyi yok eder ve dağıtır. Mehmed Feyzi Efendi İslâmî ilimlere mazhariyeti icabı neye hizmet ettiğini ve kiminle muhatap olduğunu çok iyi bilmektedir.

Ehemmiyetli bir hocanın Üstad hakkında ziyade hüsn-ü zannını ta'dil etmek münasebetiyle, Emin ve Feyzi'nin Haşmet Hoca'ya gönderdikleri bir mektup:

"Aziz, sâdık ve muhterem hoca Haşmet Efendi,

Senin müceddid hakkındaki mektubunu hayretle okuduk, Üstadımıza söyledik. Üstadımız diyor ki:

'Evet, bu zamanda hem iman ve din, hem hayat-ı içtimaiye ve şeriat, hem hukuk-u âmme ve siyaset-i İslâmiye için gayet ehemmiyetli bir müceddid ister. Fakat en ehemmiyetlisi, hakaik-i imaniyeyi muhafaza noktasındaki tecdid, en mukaddes ve en büyüğüdür. Şeriat ve hayat-ı içtimaiye ve siyasiye daireleri, ona nispeten ikinci, üçüncü, dördüncü derecede kalıyor. Rivayet-i hadîsiyede tecdid-i din hakkındaki ziyade ehemmiyet ise imanî hakaikdeki tecdid itibariyledir. Fakat efkâr-ı âmmede ve hayatperest insanların nazarında zahiren geniş ve hâkimiyet noktasında câzibedar olan hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye ve siyaset-i diniye cihetleri daha ziyade ehemmiyetli göründüğü için, o adese ile o nokta-i nazardan bakıyorlar, mâna veriyorlar.

Hem bu üç vezaif birden bir şahısta veyahut bir cemaatte bu zamanda bulunması ve mükemmel olması ve birbirini cerhetmemesi, pek uzak, âdeta kabil görülmüyor, âhir zamanda Âl-i Beyt-i Nebevî'nin cemaat-ı nuraniyesîni temsil eden Mehdi'de ve cemaatindeki şahs-ı manevîde ancak içtima edebilir. Cenâb-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, bu asırda *Risaletü'n-Nur*'un hakikî şakirtlerinin şahs-ı manevîsi hakaik-i iman ile muhafazasında tecdid vazifesini yaptırmıştır. Yirmi seneden beri o vazife-i kudsiyede tesirli ve fâtihane neşriyatıyla gayet dehşetli ve kuvvetli zındıka ve dalâlet

hücumuna karşı tam mukabele edip yüz binler ehl-i imanın imanlarını kurtardığını kırk bin adam şahadet eder.

Amma benim gibi âciz ve zaif bir bîçarenin böyle binler derece haddimden fazla bir yükü yüklenmek tarzında bîçare şahsımı medar-ı nazar etmemeli' diyor ve size selâm ediyor. Biz de zât-ı âlinize ve oradaki *Risaletü'n-Nur* ile alâkadar olanlara selâm ediyoruz."[84]

Risale-i Nur Şakirtlerinden
Emin, Feyzi, Kamil

Bereket Sofrasında Mehmet Feyzi Efendi

Hafız Ali'nin "Allah kimin kalbini İslâm'a açmışsa, o kimse Rabbinden bir nur üzere değil midir?" (Zümer, 39/22) ayetinin işârî mânâ külliyetine dâhil bir ferdinin, *Risâle-i Nur* ve müellifine işaret ettiğini bulmuş olması üzerine bir değerlendirme…

Hafız Ali'nin otuz üçüncü ayetten çıkardığı mânâlar için, Mehmet Feyzi Efendi şu zeyli yazar:

Sûre-i Zümer'de [85] أَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ فَهُوَ عَلٰى نُورٍ مِنْ رَبِّهِ ayet-i azîmenin mânâ-yı sarîhinden başka bir mânâ-yı işârî tabakasının külliyetinde dâhil bir ferdi *Risale-i Nur* ve tercümanı olduğuna kuvvetli bir delil buldum. Çünkü أَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ cümlesi, hesab-ı cifrî ve ebcedî ve riyazî ile, 1329 veya 1328 eder. Demek مَنْ külliyetinde ve فَهُوَ işaretinde dâhil ve medar-ı nazar bir ferdi, inşirah-ı sadr nuruyla başka bir hâlete girip, eski sıkıntıdan kurtulup nuranî bir mesleğe giren bir şahıs, eski ve yeni harb-i umumînin gelmeye hazırlanmaları olan o dehşetli tarihe ve o ferdin vaziyetine remzen bakar.

---

84 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1641

85 "Allah kimin gönlünü İslâm'a açmışsa o, Rabbinden bir nûr üzerinde değil midir?" (Zümer, 22)

فَهُوَ عَلٰى نُورٍ مِنْ رَبِّهِ deki مِنْ رَبِّهِ kelimesi, *Risale-i Nur* ismine ve mânasına hem cifri, hem sureti, hem mânâsı tevafuk ettiği gibi, أَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ فَهُوَ cümlesinin de makam-ı cifrîsi gösterdiği tarihte *Risale-i Nur* tercümanı olan Üstadımın –tahkikatımla- aynen vaziyetine tevafuk ediyor.

Çünkü o zamanda harb-i umumînin mebde'lerinde Üstadım, eski âdetini ve sair ulûm-u felsefeyi ve ulûm-u âliyeyi bırakıp tam bir inşirah-ı sadırla *Risale-i Nur*'un fatihası ve birinci mertebesi olan *İşârâtü'l-İ'caz Tefsiri*'ne başlıyor. Bütün himmetini, efkârını, Kur'ân'a sarf etmeye başladığına tevafuku kavi bir emaredir ki, bu asırda o küllî mânâ-yı işârîde medar-ı nazar bir ferdi, *Risale-i Nur*'un tercümanı ve şakirtlerinin şahs-ı manevîsini temsil eden mümessilidir.

Evet, madem Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan, her asırda her ferde hitap eder ve bir ilm-i muhit ve bir irade-i şâmile ile her şeye bakabilir.

Ve madem ulema-i İslâm'ın ittifakıyla âyetlerin mânâ-yı sarîhinden başka işarî ve remzî ve zımnî müteaddit tabakalarda mânâları vardır.

Ve madem [86] يَا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا gibi hitaplarda her asır gibi bu asırdaki ehl-i iman, asr-ı saadetteki mü'minler gibi dâhildir.

Ve madem İslâmiyet noktasında bu asır gayet ehemmiyetli ve dehşetlidir ve Kur'ân ve hadîs, ihbar-ı gaybî ile ehl-i imanı onun fitnesinden sakınmak için şiddetli haber vermiş.

Ve madem hesab-ı cifrî ve ebcedî ve riyazî, eskiden beri sağlam bir düsturdur ve kuvvetli bir emare olabilir.

Ve madem *Risale-i Nur* ve tercümanı ve şakirtleri, iman ve Kur'ân hizmetinde parlak ve tesirli vazifeleri gayet ehemmiyet kesbetmiştir.

---

86 "Ey iman edenler!"

Ve madem bu büyük âyet, hesab-ı cifirle bu asırda ve iki harb-i umumiye bakar, eski harbin patlamasına ve *Risale-i Nur*'un zuhuruna tevafuk ettiğini, manen de gösterir; elbette mezkûr hakikatlere ve kuvvetli karinelere binaen, bilâtereddüd hükmederiz ki:

Risale-i Nur'un şahs-ı mânevisi ve tercümanı, bu âyet-i azîmenin mânâ-yı işârî tabakasının külliyetinde dâhil ve medar-ı nazar bir ferdidir ve bu âyet ona işaret eder ve mânâ-yı remziyle ondan haber verir ve ihbar-ı gayb nev'inden bir lem'a-i i'caziyeyi gösterir, denilebilir.[87]

Bereket Numûneleri

Emin ve Küçük Hüsrev Feyzi'nin bir fıkrasıdır.

"Hizmet-i Kur'âniyede bize sebkat eden sâdık ve hâlis, metin ve vefakâr kardeşlerimizden mübarek Hüsrev ve Rüştü gibi zatlar, *Risaletü'n-Nur*'un hadimlerine ve vazifelerinin makbûliyetine bir emâre olarak ihsan olunan bereket hakkında müteaddit fıkralar yazmışlar. Biz de bu kardeşlerimizin fıkraları gibi bu yakın zamanda beraber tezahür eden gördüğümüz bazı hâdisatı kaydedeceğiz. Hem numune için yalnız bir kısmını beyan ederiz:

Birincisi: Bu yakında Üstadımız ile beraber kıra çıkmıştık. Çay yapılmasını, hem ikişer çay, üçer şekerle içilmesini emir buyurdular. Hepimiz üçer şekerle ikişer çay içtik. Yalnız Emin kardeşimiz, bir şeker kendisine noksan olarak içmiş. Akşam üzeri, *Risaletü'n-Nur*'un menba-ı intişarı olan Üstadımızın odasına geldik. Emin, şeker kutusuna sarf olan şekerleri koymak istemiş, fakat kutu sekiz şekerden fazla almamış. Emin, 'Fesübhanallah' der. On yedi şeker yerine kutu sekiz şeker ile dolsun, diye taaccüb ettik. Bu vak'a bize şuhud derecesinde

---

[87] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1639-40

kanaat verdi ki, şu sırr-ı bereket, *Risaletü'n-Nur* hadimlerine bir inayet-i ilâhiye ve bir iltifat-ı rabbaniyedir.

İkincisi: Yine aynı günde ben, yani Mehmed Feyzi, evvelce yazıp Üstad'a teslim ettiğim *Hücumat-ı Sitte* risalesini bana vermek için sakladığı yerden ararken, fevkalâde bir surette bulunmaz. Birden o anda âdetlerinin hilâfına olarak hiç vuku bulmamış bir tarzda bir hâdise zuhuriyle, gözlüklerini bırakarak merdivene müteveccih olurlar. Aynı vakitte *Risale-i Nur*'un intişarına ve hizmetine zarar vermek niyetiyle casus bir adamın merdivene doğru, zahiren ziyaret maksadıyla geldiği görülür. Üstadımızın telâşlı olduğunu hisseder. Hem Üstadımız onun nazarını öteki hâdise-i bedeniyyeye çevirir, ona der ki: 'Görüyorsun, ben mazurum, ziyareti başka vakte bırak!' O da döner, gider. Hem Hücumat-ı Sitte, hem Mehmed Feyzi, hem başka işlerimiz o tecessüsten kurtuldu.

Evet, *Hücumat-ı Sitte* saklandığı muayyen yerinde fevkalâde bir surette kaybolması, ehemmiyetli bir hâdisenin önünü aldı. Üstad'a arız olan bu hilâf-ı âdet halet ve o risalenin yerinde bulunmaması, kat'iyyen tesadüfe hamledilmez. Bir hafta sonra o risaleyi hilâf-ı me'mul bir yerde bulduk. Üstadımızın emriyle Emin kardeşime ehemmiyetli bir surette okudum. Üstadımız izahat veriyordu. O vakte kadar öyle mühim ve tesirli ders almamıştık. Demek bu iki mühim sırra binaen risale kendini göstermedi. Bu hâdise, *Risale-i Nur*'un sâdık ve ihlâslı şâkirtleri daima bir hıfz-ı inayet ve himayet altında olduklarına şüphe bırakmıyor.

Üçüncüsü: Üstadımızın bir okka (yani kilo) peyniri vardı. Ekser günlerde o peynirden hoşuna gittiği için bir-iki defa yiyordu ve bize de veriyordu. Hem yemeksiz olduğu ekser vakitlerde ondan yediği halde, altı ay kadar devam ettiğini ve hâlen de yüz dirhem kadar o peynirden bulunduğunu görüp yakinen tasdik ediyoruz. Fakat bu hadise-i bereketin

ifşasından sonra, evvelce görünmeyen dibi, görünmeye başladı, noksaniyetini gösterdi. Evet, bereket hususunda şâyân-ı hayret bir hâdisedir. Hem, yarım kilo tereyağı, ekser günlerde fazlaca sarf olunduğu halde, elli güne yakın devamıyla anladık ki, şüphesiz bir bereket içine girmiş.

Hem yine aynı Ramazan Bayramında Üstad'ın rızası olmadığı halde Tahsin ve ben, yani Emin, bir kilo kadar ince şeker getirmiştik. Ekser yoğurt ve süt ve tatlı kabağa vesair şeylere bazen yirmi-otuz dirhemden fazla kattıkları halde, beş ay devam etti. Halen o şekerden yüz dirhem kadar kalması, elbette bereket sebebiyledir.

Hem bu havalideki şâkirtler, herkes, cüz'î-küllî hissetmiş ve itiraf ediyorlar ki: *Risaletü'n-Nur*'a çalıştığımız zaman, hem rızkımızda bereket ve suhulet, hem kalbimizde bir inşirah ve ferah, zahiren hissediyoruz. Ezcümle: Ben, yâni Emin, kendim itiraf ediyorum ki: *Risaletü'n-Nur* dairesine girmezden evvel bütün sene çalışırdım. Ne vakit *Risaletü'n-Nur* dairesine girdim; senede üç-dört ay kadar ancak çalışabildiğim halde, evvelkinden daha müferrah ve daha mes'ut bir halde yaşamaklığım, yüzde yüz *Risaletü'n-Nur*'un hizmetinin bereketiyle olduğunda hiç şüphem yok.[88Haşiye]

Hem, ezcümle, Üstadımız diyor ki: 'Benim de kanaat-ı kat'iyyem çok tecrübelerle gelmiş ki, ben *Risaletü'n-Nur*'un tashihatıyla meşgul olduğum zaman, pek zahir bir tarzda hem rızkımda bereket, hem suhulet görüyordum. Ne vakit çalışmazsam, o hali göremiyordum.'

---

88 Haşiye Evet, Emin kardeşimiz memleketimize geldiği zaman çok faal bir surette her ay çalışırdı. Şimdi ise üç dört aydan fazla çalıştığını görmüyorum. Buna sebep ise Risale-i Nur'un hizmetinin berekâtı olduğunda şüphem yok, bütün kuvvetimle tasdik ediyorum.

Küçük Hüsrev
Mehmed Feyzi

Hem Üstadımız diyor ve biz de tasdik ediyoruz ki: Ben son zamanda anladım: Şimdiye kadar hem ben, hem dostlarım, bir hakikatin suretini başka şekilde görmüşüz. Şöyle ki: Hapishanede bir tek ekmek, sekiz ve bazen on gün bana kâfi geldiği gibi, burada da aynen o tarzda yaşıyordum. Hem ben, hem kardeşlerim, bunu benim az yemek ve iştahsızlığıma veriyorduk. Hâlbuki çok emarelerle kat'iyyen anladık ki; o acib hal, bereket neticeleri imiş. Birkaç defa sekiz günde bana kâfi gelen bir ekmeği, aynı iştiha ile çalışmadığımdan berekete mazhar olmadığım zaman iki günde, bazen bir buçuk günde bitiriyordum. Demek bu on altı ve on yedi seneden beri benim mükemmel tayinatım, *Risaletü'n-Nur*'un hizmetinden gelen bir bereket idi.

Evet, bize de ayne'l-yakîn derecesinde kanaat gelmiş ki; bu kesretli hâdisât-ı bereket, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın i'câz-ı mânevisinin bir şuâıdır. Manen der:

'Ey Kur'ân şakirtleri! Sizi vazife-i mukaddesenizden ekseriyetle geri bırakan, maişet telaşesidir. O ise Kur'ân'ın feyziyle bereket nev'inden sizlere veriliyor, vazifenize bakınız.' (...)

Hem hâdisât-ı bereketin aynı zamanında *Risaletü'n-Nur*'un bir kerameti olarak bir şakirdinin binler lira kıymetinde hanesinin, ona pek yakın dehşetli bir yangından fevka'l-me'mul bir surette *Risaletü'n-Nur*'un bereketiyle kurtulması ve *Risaletü'n-Nur*'un tercümanına âhiret cihetinde çok alâkadarlık gösteren bir hanım, o dehşetli yangında hanesinin üçüncü katında bulunan elmas ve mücevherat ve altınlarını kurtarmak için koşup çıktığı vakit ateş her tarafını sarmış; elmas ve mücevheratını kurtaramadığı gibi kendi nefsini de bütün bütün tehlike-i kat'iyyede gördüğü vakitte *Risaletü'n-Nur* tercümanı, o ateşten, talebesinin hanesini kurtarmasını şiddetli dua ederken o bîçare hanım hatırına gelmiş; 'Acaba o yangında o âhiret hemşirem bulunmasın?' diye ona da *Risaletü'n-Nur*'u şefaatçi edip dua etmiş. 'Yâ Rabbî, ona merhamet eyle!' niyaz etmiş. Aynı

zamanda o hanım, pencereyi kırmış, kendini iki kat yüksekliğinde avluya atmış, fevkalâde bir surette ne incinmiş, ne de bir yeri kırılmış. Hem, bakır ve demiri eriten o dehşetli ve şiddetli yangından bütün konak yandıktan sonra bütün mücevheratını ve altınını, hiçbiri zayi olmayarak bir un onu muhafaza etmiş, bulmuş, almış. *Risaletü'n-Nur*'un bereketinden hem canını, hem malını kurtarmış.

Hem mezkûr hâdisâtın aynı zamanında vuku bulması münasebetiyle *Risaletü'n-Nur*'un kerametkârâne iki tokadını yiyen, aynı anda vazifece ehemmiyetli iki mütecaviz ve muacciz iki adamın tecavüz ve taciz anında birisinin kafasına, diğerinin ciğerine vurması[89 Haşiye] bizde hiçbir şüphe bırakmadı ki, hizmet-i Kur'âniyedeki inayet-i rabbaniyenin bir hıfz ve himayet sillesidir, 'Artık durunuz, yeter! Tokada müstahak oldunuz' diye manen söylemesidir."[90]

Şifa Duası

Feyzi Efendi Emin Bey'le beraber, Üstadımızın bir hastalığı sırasında gördüğü harika şifayı anlatıyor:

"Isparta'daki aziz kardeşlerimize!

Üstadımızın hastalığı hakkındaki meşhudatımızı arz ve Üstadımızın kesb-i afiyetini sizlere müjde etmek istiyoruz.

Ramazan-ı Şerifte beş gün savm-ı visal içinde gıda olarak, ekmeksiz muhallebi üç kaşık ve beş-altı kaşık da soğuk yoğurttan; üçüncü gece, yarım kaşık muhallebi ve dördüncü gece iftarda sulu şehriyeden beş kaşık, sahurda yine o şehriyeden ve yoğurttan üç-dört kaşık, su sayılmamak şartıyla şehriyeden beş dirhem, yoğurt süzülse on dirhem, muhallebi susuz altı-yedi

---

89 Haşiye Evet o mütecavizlerden birisi dehalet etti, ölümden kurtuldu. Diğeri bir sene azap çekti, hem öldü.

90 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1591-92

dirhem; beşinci gecede, tanesiz gibi gayet hafif şehriye beş-altı kaşık, sahurda altı-yedi kaşık pirinç çorbası, mecmuu otuz dirhem (96 gr.) gıda ile beş gün savm-ı visali, teravih noksan olarak sair vazifelerin yapılması, *Risale-i Nur* şakirtlerini ihata eden inayetin hârikalarından bir kerametini gördük.

Üstadımızdan hiç görmediğimiz, ikimiz (yani Emin, Feyzi) Barla, Isparta Süleymanları gibi inceden inceye hastalık[91]Haşiye hiddetlerini tahrik etmemek için ihtiyat edemediğimizden, şiddetli hiddetini gördük. Bu hastalıkta yine eser-i rahmettir ki; hiç hatır ve hayale gelmeyen aşr-ı âhirin gayet mühim gecelerinde, Üstadımızın tam îfa edemediği vazifesi yerinde bu havalide her bir şakirt, kendi hususî çalışmasından başka, bir saati üstadı hesabına *Risale-i Nur*'un şakirtlerinin mücahede-i maneviyelerine iştirak ve onları hedef edip onların defter-i a'maline geçmeye, aynı Üstad gibi çalışmaya başladılar.

Demek Üstad yerinde onun birkaç saat çalışmasına bedel, pek çok saatler aynı vazifeyi görmeye başladılar. Hattâ Üstadımız diyordu: 'Ehemmiyetsizliğimle beraber Isparta havalisinde kardeşlerimizin a'mal-i uhreviyesine bir medar, bir müheyyic hükmünde benim kusurlu çalışmam kâfi gelmiyordu; Cenab-ı Hak rahmetiyle, bu hastalık vesilesiyle bir şahs-ı manevî ve kuvvetli bir medar olacak bu tedbiri ihsan etti, cüz'iyetten külliyete çıkardı.'

Yine bu hastalığın letaifindendir ki; Üstadımızın hiç sesi çıkmıyordu, konuşamıyordu. Hiç beklenilmeden, bir iftar vaktinde bir doktor geldi, elini tuttu. Üstadımız dedi ki: 'Ben hastalığımı muayene ettirmem, ben hekimlere muhtaç değilim. Hekim, Cenab-ı Hak'tır.' Birden canlandı, sesi çıkmaya başladı. Güya kendisi bir doktor şeklini aldı. Doktor ise hasta

---

91 Haşiye Hastalık o kadar şiddetliydi ki, dört gecede hemen bir saat kadar uyku geldi.

vaziyetine girdi. Doktora ehemmiyetli bir mektup okudu, doktorun derdine deva olacak bir ilâç oldu. Sonra top atıldı.

Doktora dedi ki: 'Burada iftar et.'

Doktor dedi ki: 'Bugün kusur etmişim, oruç tutamadım' demesiyle çok hayret ettiğimiz Üstadımızın vaziyeti, orucunu bozmuş bir doktorun tıp noktasında hakimane vaziyetini kabul etmediği için o vaziyet ona verildiğini bildik.

Evet, *Risale-i Nur*'un şahs-ı manevîsinden gelen şifa duası, öyle yüz bin doktora mukabil gelir diye biz de tasdik ettik. Bu hastalığın Leyle-i Kadir'de *Risale-i Nur*'un talebeleri, hususan masumların ettikleri şifa duaları öyle bir derece hârika bir surette tesirini gösterdi ki, Üstadımıza sıhhat halinden daha ileri bir surette birden bir vaziyet verildi. Leyle-i Kadr'e lâyık bir tarzda çalışmaya başladı. *Risale-i Nur* şakirtlerinden gelen bu dua-yı şifa, hârika bir mucize gibi bir keramet olduğunu biz gözümüzle gördük.

Orada bulunan kardeşlerimize birer birer selâm ve arz-ı hürmet eder, dualarını isteriz."[92]

Bura Risale-i Nur şakirtlerinden
Kardeşiniz
Emin, Mehmet Feyzi

Bir Şefkat Tokadı

Nefsî itiraf yürek ister, sadakat ister ve ihlâs ister. Velhasıl bir kusur ve hatanın itirafı zordur. Kendini aşmış yiğit insanların işidir. Serdar Bediüzzaman olunca, onu tanıyan, onu gören ve ona talebe olma şerefini kazanan fedakâr Nur Kahramanlarına, herkes için zor olan suçlarını ve hatalarını itiraf, hiç ağır gelmez. Öyle inanıyorum ki eğer Üstad Hazretleri müsaade etseydi onlar hiç kimsenin muttali olmadığı kusur ve hatalarını da itiraf etmeyi cana minnet sayarlardı.

---

92 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1609-10

O kahramanların öncülerinden Mehmed Feyzi Efendi, maruz kaldığı bir şefkat tokadını şöyle anlatır:

"Evet, Üstadım bana 'Mu'cizat-ı Ahmediye'yi (a.s.m.) kardeşim Hüsrev tarzında yaz' diyordu. Ben, yani Feyzi, bir parça tembellik ettim. Birden yirmi sekizlilerle askere istenildim. Yine Üstadım dedi: 'Git, Mu'cizat-ı Ahmediye'yi (a.s.m.) yaz. Seni şimdi vermeyeceğim.' Sonra başladım. O emir bir hafta geri kaldı. Tekrar bir arıza ile nasılsa Mu'cizat-ı Ahmediye'nin (a.s.m.) yazılması noksanlaştı. Tekrar askere çağrıldım. Üstadım: 'Git, yaz' dedi. Ben gidip kemal-i ciddiyet ve sadakatle Mu'cizat-ı Ahmediye'yi (a.s.m.) yazmaya başladım. Fevka'l-me'mul ikinci defa emir geri kaldı. Tekrar bir mazerete binaen Mu'cizat-ı Ahmediye'yi (a.s.m.) yazamadım. Üstadım dedi: 'Madem Mu'cizat-ı Ahmediye'yi (a.s.m.) yazmakta tekâsül ettin, şimdi senin vazifen, *Risaletü'n-Nur* hesabına askerliktedir.' Birden emir gelip, bir şefkat tokadı yiyip vazifeme gönderildim. Cenâb-ı Hakk'a şükürler olsun, mümkün olduğu kadar *Risaletü'n-Nur*'a çalıştım ve çalıştırıldım. Üstadım bize söylediği gibi, altı-yedi ay sonra terhis edilip sevgili Üstadıma, *Risaletü'n-Nur*'un kudsî vazifesine kavuştum. İnşâallah bu kabahatim affolunmuştur. Hem *Risaletü'n-Nur*'da, hem hizmet-i Kur'âniyede bizleri sebkat eden Hüsrev, Rüşdü, Hafız Ali, Hulusi, Sabri gibi hâlis Kur'ân şâkirtlerini ve kıymettar kardeşlerimi şefaatçi ederek o kusurumun affını bütün ruhumla Kur'ân'dan ve Üstadımdan rica ediyorum. Ben itiraf ediyorum ki, tembelliğimin cezası olarak fevka'l-me'mul bir şefkat tokadı yedim."[93]

Risale-i Nur'un tembel bir şakirdi, fakat elmas kalemli
kardeşlerinin gayret ve faaliyetiyle iftihar eden
Mehmed Feyzi

---

93 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/2066

Şiir Ufku

Şiir bir hikmet meşheridir. Saftır, sadedir, samimidir. Ruhundan taştığı gibi, kalbinden coştuğu gibidir. Benliğini âli makamlara mazhar kılan ve ebed kapılarını sonuna kadar aralayan iman meşherine karşı, coşkun ifadeler bazen kelime bulamazlar. Okudukça, Rahman'ın feyiz deryalarına müstağrak olduğumuz her eserin her harfi dünyaya değer değil midir?

Bu ifadeler ruhumuza yeni ufuklar aralayacaktır.

Kim Okur Sıdk ile

Mehmet Feyzi Efendi'nin *Risale-i Nur* üzerine yazdığı hikmetli şiiri:

"Kıymettar Üstadım, Efendim!

Çeşm-i im'ânımla kıldım Risale-i Nur'a nazar
Yoktur imkân yaza mislin, efrad-ı beşer.

Bu ne elfaz, bu ne mânâ, bu ne üslûb-u hasen,
Okudukça müncelî olmakta, daim bir hüsün.

Bârekâllah ey mukaddes Nur-u Hûda,
Sendedir envâr-ı tevfik-i İlâhî, rûşenâ.

Âfitabın nuru zaildir, bu nur eman verir,
Subh-u mahşerde uyûn-u mü'minîne incilâ.

Her harfi şem'a-i feyz-i İlâhî, cilveger,
Zevk alır baktıkça insan, bütün eşyadan geçer.

Eyliyor talim-i iman-ı tahkikî cümle âleme,
Kim okur sıdk ile iner feyz-i Rahman kalbine.

Halleder tılsım-ı kâinatı, her harfi dünyaya değer,
İlm-i nâfi'dir, yazılır ecr-i cezîl, tâ kıyamet bîkeder.

Hâsılı, bilcümle meknuzat-ı hikmetperverin,
Her biridir ehline, bir âfitab-ı hak-nüma.

İlâhî bihakkı Esmaike'l-Hüsna,
Tâ kıyamet münteşir olsun, uyûn-u ehl-i Hak bulsun cila.

Ey müellif-i Risale-i Nur, ger edersin iftihar becâdır,
Gıpta ederse cümle ihvanın sana, çok sezâdır.

Çünkü eyledin iman-ı tahkike bir memer,
Elde ettin şah-ı eserle zuhr-u yevmi'l-mefer.

Bilirim değilsin enbiyadan bir nebî,[94Haşiye]
Lakin elinde nedir bu nur-u muteber?

Feyziyâ sen etme tatvil-i kelam,
Eyler elbet ehl-i irfan, arz-ı tahsin-i eser."[95]

Mehmed Feyzi Efendi'nin Müdafaaları

Mehmed Feyzi Efendi Denizli müdafaasında hâkimlere karşı; "Ben kendimi huzurunuzda bir suçlu olarak değil, belki sâdık bir şahid olarak biliyorum" der ve Üstad'a sadakatini arz eder. "Bu zata hizmeti maaliftihar yaptığımı burada da tekrar ederim" demek suretiyle de hayatının gayesini özetler. "*Risale-i Nur* ile hakikate hizmet etmekten başka bir çehre, bir tavır görüyorsanız, ona göre hükmünüzü veriniz" diyerek müdafaasını noktalar.

O, riyadan âzade tavırlarıyla birinin arkasında saf bağladı-

---

94 Haşiye Mevlânâ Câmi, Mevlânâ Celâleddin Rumî hakkında demiş:

مَن چِه گُويَمْ دَرْ وَصْفِ اٰنْ عَالِي جَنَابْ   نِيسْتْ پَيْغَمْبَرْ وَلِي دَارَدْ كِتَابْ*

Câmi'nin bu fıkrasının meâline işaret etmek istiyorum.

* *O yüce zâtı tavsif etme konusunda ben ne söyleyeyim?*
Peygamber değildir, fakat kitabı vardır.

95 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1565

ğının farkındadır. Üstad Bediüzzaman Hazretlerine sır kâtibi olduğunu iftiharla haykırır: "Böyle bir Üstad elimize geçtiği için her zahmet ve meşakkate tahammüle karar vermişiz… Bu hürmetimiz ebede kadar inşallah devam edecektir…"

Denizli Müdafaası

"Yed'inde beş yüz seksen cilt kitab-ı ilmiye ve diniye bulunduğu resmen sabit olan bir insanın, ilme ne kadar müştak ve hakikate ne kadar âşık olduğuna başka bir delile lüzum yoktur. Böyle bir insanın, yakınında bulunan bir din âliminin ilminden alâkasız kalması elbette düşünülemez.

Milletin saadet ve selâmetini yegâne hedef tanır, dünyevî hiçbir emel taşımaz muhterem bir zata hizmetini edişim ve füyûzat-ı ilmiyesinden istifade etmek kastını güdüşüm, büyük bir cürüm telâkki edilmiş. Ben, *Risale-i Nur* müellifini beş senedir tanırım. Üç senedir mütemadiyen hakâik-i imâniye ve Kur'âniyeyi ders almak için yanına gittim. Ve eserlerinin ekserisini okudum. Ve ne eserlerinde, ne de kendi fikirlerinde, bize isnat edilen tarikat ve cemiyetle alâkadar bir emare gördüm. Ben yüksek seciyeli Türk milletinin bir ferdi ve bu vatanın bir evladıyım. Hey'et-i hâkimenin huzurunda asla yalana tenezzül etmem. Hem kendimi huzurunuzda bir suçlu olarak değil, belki sadık bir şahid olarak biliyorum. Yemin ederim ki, isnad edilen cemiyet ve tarikatla alâkadarlığım yoktur.

İddianamede bir taraftan târik-i dünyalığım zikredilirken, diğer taraftan bir cemiyetin baş unsurlarından olduğum zikredilmektedir. Dindar bir adamın hedefi siyaset olamaz. Ben 'Ulü'l-emr' âyetinin hakikatini biliyorum. Dindar bir adamdan hıyanet beklenemez.

Risale-i Nur müellifine hizmet meselesine gelince: İlminden çok istifade ettiğim bu zata hizmeti maaliftihar yaptığımı, burada da tekrar ederim. Bundan pişman değilim.

Dilimi Kürtçeye çevirmekliğim ise çok gariptir. İnsan, lehçesini değiştirebilir mi? Benim küçükten beri lisanımın bu tarzda olduğuna, bütün Kastamonulular şahittir.

Hele sakal meselesi: Büsbütün acib bir ittihamdır. Resul-ü Ekrem Aleyhissalatu Vesselam'ın bir sünnetini genç yaşımda tatbik edişimi cürüm sebebi addetmek, akidem ve hürriyetime karışmaktan başka ne ile izah edilebilir? Hem, âhirete meylimin dünya siyasetine sebep gösterilmesini, artık heyet-i hâkimenin takdirine bırakıyorum. Tarikatçılık, cemiyetçilik yapmışız da Kastamonu gibi dindar bir memlekette iki hizmetçi ile iki ilim heveslisini mi kandırabilmişiz? Ben, Üstadımın evine zabıtanın gözü önünde gidiyordum. Polis dairesi tam karşımızda bize bakıyordu. Polis dairesinden dinlense konuşulan işitilirdi. Bir cemiyetin sır kâtibi olarak işlerini senelerle çevirmiş olan bir insanın, uzun müddet zabıtanın gözü önünde irtikab-ı cürümden çekinmemesine imkân var mıdır?

İddianamede; *Risale-i Nur* dairesinin dostlarına, şakirtlerine ve haslarına gibi teşkilatta mevki sahibi olan ve bu teşkilatta mevki almış olan mensubiyetine yapılan mahrem ve yarı mahrem ve açık tebligata müteallik tahriri işlerini idare ettiğimden bahsolunmaktadır.

Elcevap: İddianamede iddia edildiği gibi ortada bir teşkilat yok ki, ben bunları idare edeyim. Bu tabirler, müellifin sırf Allah rızasını hedef yaparak dindaşlarına *Risale-i Nur* ile vazife ittihaz eden zevatın derece-i saylerine kullandığı tabirlerdir.

'*Risale-i Nur* dairesi' gibi tabirlerden adeta bir siyasi teşekkül tevehhüm olunmuş. Hâlbuki bundan maksat, ne tarikattır ve ne cemiyettir. Bu tabirlerden murat, hakâik-i imaniyelerini *Risale-i Nur* ile itmam etmek hevesine düşmüş bir kısım ehl-i imandır.

'*Risale-i Nur*'a şakirt olmak' da sadece o kitapları okumaktan ibarettir ki, bu bir vazife-i diyanettir. İşte cemiyet cemiyet diye en edna alâkalılar da dâhil olduğu halde, bir cemiyet-i siyasiye müntesibi olarak toplanılan vatandaşların kâffesi şimdi buradadır. Bu eserlerle dinin etrafında toplanmaktan ve bu yolda *Risale-i Nur* ile hakikate hizmet etmekten başka bir çehre, bir tavır görüyorsanız ona göre hükmünüzü veriniz. İlm-i din siyasete âlet olamaz

Hulâsa olarak: Cemiyet ve tarikat ile alâkamız yoktur. Şayet bu halis ve her türlü riyadan âzâde vaziyetim bir ceza görmekliğime sebep teşkil edecekse, 'Hasbünallahu ve ni'me'l-vekîl' demekten başka elimden ne gelir!"

Afyon Müdafaası

"İddianame beni Üstadım Said Nursî'nin hem sır kâtibi; hem kendisiyle, hem *Risale-i Nur*'la şiddetli alâkalı, hem çok hizmet ettiğimi bahisle, bu hareketimi medar-ı mesuliyet saymış. Ben de buna karşı, bütün kuvvetimle bu ithamı kabul edip iftihar ediyorum. Çünkü fıtratımda ilme karşı gayet kuvvetli bir iştiyak var. Bir delili şudur ki: Denizli hâdisesinde menzilim taharri edildiği vakit beş yüz seksen adet mütenevvi kütüb-ü ilmiye ve Arabiye evimde resmen sabit olmuştur. Benim fakr-ı halimle ve gençliğimle ve lisan-ı Arabide noksaniyetimle beraber, bu zamanda binde bir şahısta bulunmayan bu mütenevvi beş yüz seksen cilt kitabı bana toplattıran fevkalâde bir talebelik şevki ve hârika bir aşk-ı ilmîdir.

İşte bu fıtrî istidat ile daima hakikî bir üstad arıyordum. Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun ki, uzakta aradığımı pek yakında elime verdi. Evet, Üstadım olan Said Nursî'nin bütün hayatının gayesi, şevk-i ilimde ve ulûm-u İslâmiyeyi bilmek aşkında geçtiğini bütün hayatı şahadet ediyor. Hem ben müşahedatımla, hem Üstadımın matbu tarihçe-i hayatıy-

la, hem eski talebelerinden aldığım malûmatla kat'î bildim ki; bendeki fıtrî aşk-ı ilmî, Üstadımda hârika bir surette bulunuyor ki, bu zamanda bütün medrese âlimlerinin hilâfına olarak pek hârika, tek başıyla medrese talebeliğini muhafaza edip her belâya tahammül etmiş. Hattâ ehl-i siyaset Üstadımın bu acîb hallerini anlamadıkları için, hiç alâkası olmayan bir nevi siyasete temas ettirmeye çalışmışlar. Hattâ hapislere sokmuşlar. Fakat sonra Cenab-ı Hak, o aşk-ı ilmîyi Kur'ân'ın hakaikine bir anahtar yapmış. Bütün ehl-i ilmi ve feylesofları hayrette bırakan *Risale-i Nur* meydana çıkmış. Ben de o sırada bütün hayatımda aradığım ve kendi fıtratımda ve fakat pek yüksek bulunan bu üstadı bir ihsan-ı ilâhî olarak Kastamonu'da yanımda buldum. Âhir ömrüme kadar da buna teşekkür ediyorum.

Hem Üstadım eskiden beri izzet-i ilmiyeyi muhafaza için, sadaka ve hediye gibi şeyleri kabul etmediği gibi talebelerini de men eder. Kimseye başını eğmez. Hattâ hârika vaziyetlerinden; harp içinde avcı hattında oturmaya ve sipere girmeye tenezzül etmeyerek izzet-i ilmiyeyi muhafaza ettiği gibi, üç dehşetli kumandana karşı kahramancasına hocalık ve haysiyet-i ilmiyeyi muhafaza için, onların hiddetine karşı ehemmiyet vermeyip onları susturdu. Onun için Üstadımı, bu millet ve vatanın ve Türk ulemasının pek büyük şerefini muhafaza etmek için her şeyini feda etmiş bir şahıs bildiğimden, ben de kendime hakiki üstad kabul ettim. Böyle vatan ve millete hakiki bir Üstadın -farz-ı muhal olarak- yüz kusuru da olsa nazar-ı müsamaha ile bakıp itiraz etmemek gerekir.

Bu memleketin vatanperverleri meşrutiyet devrinde milliyetçiler ve hamiyetperverleri Cumhuriyette; bu Üstad'ın ilme ettiği fevkalâde hizmeti vatan ve millet namına takdir ettiklerine bir numunesi şudur ki: *Câmiü'l-Ezher* sisteminde, '*Medresetü'z-Zehra*' namında Van vilâyetinde temeli atılıp

eski Harb-i Umumî münasebetiyle geri kalan Şark Darü'l-fünûnuna İttihad ve Terakkî hükümeti on dokuz bin altın lira verdiği gibi, yirmi dört sene evvel Cumhuriyet hükümeti de Üstadımın Darü'l-fünûnuna yüz altmış üç mebusun tasdikiyle yüz elli bin lira tahsisat verilmesini kabul etmeleridir. Bu yüksek Üstadın tek başıyla Câmiü'l-Ezher gibi binler hocaların teşebbüsüyle vücuda gelecek bir medrese-i kübrayı vücuda getirmeye yakın muvaffak olması gösteriyor ki; vatanperverler dahi, medrese ulemalarıyla beraber bu Üstadımı takdir ve tahsin etmeleri lâzım ve elzemdir. Biz de böyle bir Üstad elimize geçtiği için her zahmet ve meşakkate tahammüle karar vermişiz. Füyûzât-ı ilmiyesiyle ve yüz otuza varan âsâr-ı kudsiyesinin hakaikiyle beni ilim ve iman yolunda terakki ettiren bu mümtaz allâme-i zamana sönmez bir varlıkla hürmetim vardır. Bu hürmetim ebede kadar inşâallah gidecektir.

İddia makamının beni suçlandırmak istediği ve aylardan beri tetkikat ve taharriyat neticesinde hakikatine vasıl olamadığı 'Dini ve dinî hissiyatı âlet ederek devletin emniyetini ihlâl edecek bir gizli cemiyetin ne vücudu var ve ne de böyle bir cemiyetle alâkamız vardır. Yegâne alâkamız, hükümet-i cumhuriyenin kanunları muvacehesinde en çetin imtihanlarda, en yüksek ehl-i vukuf hey'etler tarafından icap eden hürmeti görmüş ve salahiyetdâr mahkemelerde beraat kazanmış *Risale-i Nurlar*'dır. Bu ise vatana ve millete ihanet değil; doğrudan doğruya vatan ve millete nâfî ilim uğrunda bir çalışmaktır. Bunun haricinde ne bir siyasî maksat ve ne de başka bir garaz yoktur. Binaenaleyh bu hususta da masumiyet ve samimiyetimiz meydanda olmakla, Denizli Mahkemesinde olduğu gibi yüksek mahkeme-i âdilenizden adaletin tecellisiyle beraatımı talep ediyorum."[96]

---

96 *Risale-i Nur Külliyatı,* 1/1109

Yazılı Bir İftiraya Cevabı

(Mehmed Feyzi Efendi'nin 'Kim' mecmuasının İftiralarına verdiği cevaplar)

"Kim Mecmuası Yazı İşleri Müdürlüğüne;

Samimane bir mektuptur. Hem İnönü Karakolu'ndaki tecrid-i mutlak esnasında kaleme aldığım bir hatıradır. İfademdeki karışıklıktan dinleyenler sıkılmasınlar. Çünkü hatıra geldiği gibi yazıldı; sonra da tanzim edildi.

Sizin muharrirlerinizden bir genç talebenin Kastamonu'ya gelip bu acizle görüşmek istediğini, derginizdeki yazınız neşrolmadan 1-2 gün evvel haber aldım. Nasılsa acele gittiğinden benimle görüşmeye muvaffak olamamış. Ne olurdu bir gün daha kalsa da benimle de görüşüp konuşmuş olsa idi. Kalbimin ve efkârımın tercümanı olan sözlerimi derginizde yazsaydınız, hakkımdaki yazınıza bütün bütün zıt olarak efkâr-ı âmmeye neşredip beni ve bütün ehl-i hakikati memnun edecektiniz.

Sayın yazarlar! Elbette sizler münevver ve edip kimselersiniz. 'Edipler edepli olmalıdırlar.' Derginizde benim şahsıma ait olan on bir adet 'mış' kelimeli yazınızı okudum. Diğer cihetler hiç de beni alâkadar etmez. Koca bir vilayette her vuku bulan hadiseden beni alâkadar göstermeniz akla ve mantığa uygun değildir. Herhalde buradan o muharririniz hakkımda tam bir kanaat elde edemediğinden, bütün bütün malumatsız gitmemek için, maalesef benim meslek ve gayemin tamamıyla cahili olan kimselerden hakkımda bazı menfî malumat elde etmiş olduğu, yazılarınızdan anlaşılmaktadır. Hakkımdaki isnatlar serâpa yalan ve yanlıştır. Bütün kuvvetimle hakkımda yanlış anlatılan tezvircileri, bin nefretle reddediyorum. O tezvirciler, o kadar terbiye haricinde garazlı sözleri ile mahiyetlerini tebarüz ettiriyorlar. Hatta en tabii

hakkım olan teehhül etmek, vatan ve milletimize nesil yetiştirmek hakkım olan, hem dinimizin hem kanunumuzun bana bahşetmiş olduğu hakkımı dahi bana çok görüyorlar.

Takriben bundan dört sene evvel (1957), bu garazkârlık yüzünden, aklî muvazenemin bozuk olduğunu ortaya atarak resmî muamelemin dahi gayr-i kanunî olarak durdurulmak teşebbüsünde bulunulmuştur. Fakat kanun ve medeniyet memleketinde yaşıyoruz. En nihayet adalet tecelli etmiş, halen de iki çocuğum vardır. Hakkımdaki galiz ve sakil kelimeleri muharririnize yalan yanlış anlatan tezvirciyi reddediyorum.

Ben yirmi seneden ziyade dinî ve ilmî eserler tetebbuu içinde yaşıyorum. Vatan ve millet mefhumunun ne olduğunu biliyorum. Geri fikirli, hurafelere inanan bir yobaz değilim ki, öyle üfürmekle püfürmekle iş yapılacağına kanaat getirenlerden olayım. Hem sizin yazınızda çok cihette tezat görünüyor. Bir taraftan hiç çıkmadığımı yazılırken, diğer taraftan da toplantılarla alâkadar gösteriliyorum. Bu nasıl nazariye? Serâpa mantıksız ve gayri makuldür. Hem ben uzun zamandan beri kendi akrabam olan hanımlarla dahi lüzum etmedikçe görüşüp konuşmam. Çünkü herkesçe malumdur ki, geçirdiğim hayat her şeyden azade ve asudedir.

Size ben hakiki mesleğimi bildireyim. Siz de lütfen efkâr-ı âmmeye bildiriniz. Şimdi medeniyet devridir. Gizli iş yoktur. Herkes anlasın. Evet, benim meslek ve gayem, bana isnat edilen iftiraların haricindedir. Benim yegâne mesleğim, bütün Müslümanların tekâmül ve terakki düsturu olan Kur'ân-ı Hakîm'in hakikatlerine vakıf olmak için çalışmamdır. Ne münzeviyim, ne de ayinci! Belki kendi meslek dersine çalışan bir talebeyim. Evet ben sükûti bir insan olduğum için 18-20 sene zarfında gaye ve mesleğimin ve bütün bütün zıddı olan ittihamlarla tenkide uğradım. Her idare zamanında 'vukuatla değil imkanatla' bin türlü ittihama maruz kaldım. İnşaallah

bu son 27 Mayıs inkılâbından sonra hakikat tam tebarüz eder de, ben de derslerime asude bir tarzda çalışırım. Elbette benim de hakkımı müdafaa edenler vardır.

Cennet gibi vatanımı ben de herkes gibi severim. Vatanıma ve milliyetime olan en küçük bir hürmetsizliği kabul etmem. Çünkü insan-ı kâmil, nefsine ve şahsına karşı yapılan her tahkir ve fenalığı unutabilir, affedebilir. Lakin vatana ihanet edenlere karşı beslenen nefret ve husumet, batından batına müteselsilen intikal ederek asla unutulmaz.

Zira bu mukaddes vatanımızın her kabza-i türabı kahraman ecdadımızın bakiye-i enkaz-ı hayatıyesinin bir mahfazasıdır. Hem ecdadımız gibi biz dahi onun meşime-i nezihesinden sudur ve tulû ettiğimiz misillü, vefattan sonra dahi yine onun sine-i kudsiyetine rücû edeceğiz.

Halıkımız bizi vatanın beşik denilen bir kapısından şu âlem-i faniye ithal edip mezar namı verilen diğer kapısından ihraç edecektir. Evet, insanın her halde hayat-ı faniyesini bu iki bab-ı mukadder arasında geçireceğine ve yarın haşir gününde kendi vatandaşları ile muhasebe edileceğine inanan insanım. Yoksa geri fikirli değil, ileri fikirli bir ilim adamıyım.

İşte bu hakikate binaen ittihad-ı dinî ve millîmize zıt olan her şeyden ziyadesiyle içtinab eden, şu necip ve asil, Kur'ân'ın methine mazhar, tarih boyunca asırlardan beri necabetini muhafaza etmiş olan Türk milletinin bir ferdiyim. Türklüğe aykırı ve an'ane-i millîye zıt bir hareketim asla kaydedilmemiş, tertemiz bir vatan evladıyım.

O yazar, Kastamonu'ya tekrar teşrif ederse görüşelim, müdavele-i efkârda bulunalım. Yoksa bir kısım garazkârların hakkımdaki iftiraları ile kaş yaparken göz çıkarma kabilinden olan sözleri ile tenkidinizi ruh-u canımla, belki bütün zerrat-ı vücudumla, sinesinde yaşadığım şu sevgili vatanın taşı toprağı ile mübarek olan şu Kastamonu vilayetinde yaşayan lâakal 17

bin dilli bir şahit hükmünde olan vatandaşlarımla beraber red ve tekzip ediyorum.

Saygılarımla…”

Mehmed Feyzi Efendi’nin Hatıraları

“Son Şahitler” isimli çalışmalarıyla bir dönemin önemli belgelerini geleceğe emanet eden Necmeddin Şahiner’in bu hizmetini gelecek nesiller hayırla ve şükranla yâd edecekler. Bu hizmet, bu alandaki pek çok çalışmanın da ufkunu açmıştır. Burada takdim edeceğim hatıralar, Şahiner’in 13 Nisan 1975 tarihinde Mehmed Feyzi Efendi’yle yaptığı mülakattan aktardığı hatıralardır.

Aynı alanda farklı çalışmalar ortaya koyan, Abdülkadir Badıllı, Rahmi Erdem, İhsan Atasoy, Ömer Özcan, M. Sıddık Seyhanzâde, Abdullah Aymaz… Ağabey ve kardeşlerimi şükranla yâd ediyorum.

Mustafa Sungur, Bekir Berk, Mehmed Kırkıncı gibi Nur çığırının duayenlerinin hatıra ve beyanları, her çalışma için bir ufuk açıcı ve her gayrete bir müşevvik olmaktadır.

Bir Rüya Görmüştüm

“İlk defa 1937 senesinde İstanbul’da Kastamonulu bir adam ‘Kastamonu’ya bir hoca geldi’ diye Üstad’tan bahsetmişti. Daha sonraları Kastamonu’ya geldikten bir sene kadar geçmişti ki Üstad’ı tanıma şerefine erdim. Beni nurlara celbeden ‘Otuz İkinci Söz’ olmuştu. Daha evvel Arapça bildiğim için ‘Hizbü’n-Nuri’yi vermişti. Otuz İkinci Söz’ü okuduğum zaman yattığımda bir rüya görmüştüm. Büyük bir şose, hava ise sümbülî, alacakaranlık… Kalabalık insanlar... Bu asrın vazifeli şahsiyeti geliyor. Ekin biçildiği zaman çıkan tırpan sesini işitiyorum. Hışırtı devam ediyor. Daha sonraki seneler-

de Üstad'la beraber tevkif edilip Denizli'ye gittiğimiz zaman aynen o yolu orada gördüm. Nazif Çelebi'deki Üstad'ın abası rüyadaki aynı aba idi... "

Mahkemeye Gidiyorduk

"Denizli hapishanesinde mahkemeye gidip gelişlerimizi hatırladım. İkişer kişi halinde kelepçe takarlardı. Her duruşmada çeşitli arkadaşlarla kelepçelenirdik. Bir gün beni Üstad'la beraber bağladılar. Mahkemeye gidiyorduk. Tam kabristanın yanından geçerken Üstad 'Fatiha' diyerek okumaya başladı. Kelepçe, zincirli ve asma kilitliydi. Yan gözümle Üstad'a baktım. Fatiha'yı okuduktan sonra ellerini yüzüne sürdü. Elimiz beraber bağlı olduğu halde benim elim kalkmadı. Bunu Üstad'ın bir kerameti olarak bizzat müşahede ettim."

Feyzi Kardaşım

"Üstad kimini medh ü sena ile kimini takdirle, kimini de takbihle idare etmişti. İşte bu idarecilik bir kemal alâmetidir. Herkesi kendi mertebesinde idare ederdi.

İkinci Cihan Harbinde İstanbul'da yedi ay kadar ihtiyat askerliği yaptım. Fatih'te bulunmuştuk. Terhis olduktan sonra orada kalmak istiyordum. Kardeşimiz Tahsin (Aydın) bana mektup yazmıştı. Üstad mektubun altına şu notu kaydetmişti:

'Feyzi kardaşım, İstanbul Eski Said'i bilir. Yeni Said'in kardaşı Feyzi'yi aldatıp kendine çekmesin. Senin orada kalmana *Risale-i Nur* razı değil!!... ' Bu notu kırmızı kalemle, yeni bir uçla yazmıştı, kendi hattıydı."

Üstad Dağda Hastalanmıştı

"Bir gün dışarıdan bir kadın; 'Hoca Efendi seni çağırıyor' diye bana bildiriyordu. Uykudan kalkarak kapıya baktığımda

kimsecikler yoktu. Hemen kalkıp evine gittim. Fakat evde de kimse yoktu. Arkadaşlarla dağa gitmiş. Ben de dağa gittim. Üstad beni görünce: 'Nereden çıktın sen?' dedi. Ben de 'Siz çağırtmışsınız' dedim. 'Hayır, ben çağırtmadım' dedi. Dağda hastalanmıştı. Ata bindirerek eve getirdik."

Kırda Namaz Kılıyorduk

"Mektupları ve risaleleri dağda veya evde tebyiz ederdim; bazen de Üstad'ın kendi ağzından yazardım. Atla dağa giderken yolda bile boş durmazdı.

Siyah bir atı vardı, hayvanın üzerinde eserleri tashih edeceği zaman, dizginini tutmadığımız halde at kendiliğinden dururdu."

"Kırda namaz kılıyorduk. Namaz esnasında yanımıza iki manda geldi. İki-üç metre kadar yaklaştılar. Ben korktum ve telaşlandım. Namazdan sonra Üstad bana: 'Senin telaşın benim namazımı da teşviş etti' dedi."

Nurları Köşe Bucak Saklardık

"Nurları köşe bucak saklardık. Beşinci Şua'yı kömürlerin içine saklamıştık. Tevhid Risalesi'nin ilk müsveddesini ise Vali Avni Doğan aldı."

***

"Arabî ve Türkî kendi eserleri olan *Risale-i Nurlar*'ın tamamını, Üstad'ın kendisine baştan sona okudum. İşte ben bununla iftihar ederim."

***

"Asiye Hanım (Mülazımoğlu), dedesi Küçük Âşık'ın Mevlânâ Halid Hazretleri'nden aldığı cübbeyi getirmişti. Cübbeyi yıkadım, suyunu kabristana döktüm. Hayatta iftihar ettiğim bir husus da budur."

Feyzi Kaza-i İlâhîdir

"Denizli hapsinden sonra, yeşille beyaz karışımı bir sarık sarmıştı. Pencereden bana şöyle seslenmişti:

'Feyzi kaza-i ilâhidir... "

***

"Kastamonu'dan ayrılırken müddeiumumîlikte (savcılıkta) ikindi namazını kılarak çıkmıştı. Giderken 'Allah'a ısmarladık' diye başlayan bir mektup yazmıştı."

***

"Polis müdürü, Şükrü Bey diye bir zattı. Mithat Altıok on dokuz gün ifadem alınırken yanımda bulundu. İfadem alınırken Üstad'ı kastederek: 'Akşam evinde kırk baklava tepsisi vardı' diyorlardı. Ben de 'Yalan söylemeyin' diye cevap verdim."

***

"Bir yerde şöyle bir not bulmuşlardı: 'İstanbul'dan kitap geldi, kerameti gözüktü!' Bu kitapları kim getirdi, diye çok sorup sıkıştırdılar."

***

"Bir akşam baş komiser gelip beni çağırdı: 'Ne yaptınız?' diye sordu.

'Ne yapacağız? Yatsı namazını kıldık...'

'Kim geldi?'

'Bilmiyorum, karanlıktı' diye cevap verdim.

'Ezanı kim okudu?'

'Ben okudum.'

Bu ifadelerden sonra, rahmetli Emin Bey'e söyledim: 'Ben böyle dedim, şayet sana da sorarlarsa sen de böyle söyle.'

'Arapça mı okudun?' diye sordular. 'Evet' demiştim. 'Bunun suçu yoktur. Kendi evimde, kapalı yerde istediğim şekilde okurum.'

Emin Bey, ne sordularsa ‘hepsini biliyorum’ diye cevap vermiş.

Emin Bey’i ‘yalan söylüyorsun’ diye tokatlamışlar.”

Çaycı Emin Bey Benden Üstündü

“Çaycı Emin Bey, ümmî olduğu halde öyle bir sadakat gösterdi ki, kemal-i ihlâs sahibiydi. Yüksek bir meziyeti vardı... Benden üstündü.”

***

“İfadelerimiz alınırken kamış kalemle, demir uçlarla çeşitli yazılar yazdırdılar. Tâ ki ellerindeki kitapları kimin yazdığını tespit edebilmek için... ”

***

“Vali Avni Doğan, alıp götürdüğü risalenin aslını bir daha vermedi. Dosyamızın kalınlığı yerden bir sandalye yüksekliğinde olmuştu.”

Hapishane Mektep Olunca

“Denizli’de Mahkeme Reisi Ali Rıza Bey (Balaban) kademe kademe amfi gibi sıralar yaptırmıştı.

Üstad hastalığını ileri sürerek ‘mahkemeye gelemeyeceğim’ diye istida vermişti. Sonra mahkemenin müsbet halini görünce ‘İstidamı reddediyorum!’ dedi. Reis: ‘Ey Said Efendi! İstidayı geri mi alıyorsun?’ diye tebessümle mukabele etti.

Bir celsede müddeiumumî Üstad’ın oturuşuna itiraz etti: ‘Mahkemenin nizamını bozuyor’ dedi.

Ali Rıza Efendi ise ‘Doğru oturunuz’ deyince: Üstad ‘hastayım’ diye cevap verdi.

Reis müddeiumumîye dönerek: ‘Hastaymış ne yapalım?’ dedi. Sonra da ‘Siz gidin istirahat edin’ diye bir gardiyanla Üstad’ı gönderdiler.

Denizli'de, müddeiumumînin muavini Adliye Vekiline telgraf çekmiş: 'Bediüzzaman ve talebeleri hapishaneyi bir mektebe çevirdiler!' diye.

Üstad, 'Hapishanenin mektep olmasından memnun olunsun' diyordu.

Hapishanede Beylerbeyli Süleyman Hünkâr ve arkadaşları kaçmak istiyorlardı. Süleyman: 'Deve bile olsa ben yine buradan kaçırırım' diyordu. Üstad'a, 'hoca ammi' diye hitap ederdi. Daha sonraki senelerde (1948) biz Afyon hapsindeyken Süleyman hapisten kaçarak Kastamonu'ya Sadık Bey'in yanına gelmiş, bizleri aramış sormuş. Sadık Bey, 'Nasıl kaçtın?' diye sorunca: 'Üstad'ın Esmâ-yı Hüsnâ manzumesini Feyzi Efendi yazmıştı, onu muska yaparak kaçtım!' diye cevap vermiş."

Üstad Ne Derse O Olsun

"Hapishanede mahkûmlar bize dualar yazdırmak istiyorlardı. Delâil-i Şerif'i yazmıştım. Ağır cezalılardan İbrahim bunu muska yaparak kaçmak istiyordu. Ben de 'Böyle şeylerle kaçılmaz. Eğer kaçılsaydı biz kendimiz kaçarız!' diye latife yollu cevap vermiştim. Daha sonra İbrahim'i idam ettiler. Birçok mahkûmu kötü vaziyetten kurtarmıştık. Pislikten, kötü hayattan Kur'ân'ı okuyarak, Nurlar'ı okuyarak kurtuldular.

Bazılarını Kur'ân okurken, bazılarını tesbihat yaparken, bazılarını ise namazdan alıp götürdüler. İdam ettiler.

Üstad 'Yeni yazı ile Risaleleri yazın' deyince, bazıları itiraz ettiler. Sadık Bey ise sadakatle, 'Üstad ne derse o olsun' diyordu."

Gece Vakti Tevkif Ettiler

"Denizli'den sonra ise 1948 senesinde Üstad'la birlikte ilk defa bizi Afyon hapishanesine gönderdiler. Gece vakti tevkif ettiler. O zamana kadar Nurcu ismini duymamıştım, ilk defa Nurcu tabirini Afyon'da duydum.

Afyon'da hepimizi bir nezaret odasına koymuşlardı. Üstad bizleri, talebelerine göstererek: 'Bu on Said kadar hizmet etmiştir. Şu yüz Said kadar hizmet etmiştir' diye iltifat ediyordu."

O Bir Arslandı

Molla Hamid Ağabey, Mehmed Feyzi Efendi'yi anlatıyor:

"Feyzi Ağabey, Üstâd'dan bahsederken duygulanır ve şöyle derdi: 'O bir arslandı. Biz ise o arslanın ayakları arasında dolaşan kedi yavruları gibiydik.'

Bir gün kendisine sordum: 'Efendim, Üstâd'ın 'İstikbalde Mehmed Feyzi, Kızıl İ'cazı Türkçe olarak kaleme alacak.' Benim anladığım kadarıyla bu bir emirdir. Neden bu vazifeyi şimdiye kadar deruhte etmediniz?' Cevaben dediler ki; 'Ben haddimi bilirim, Kızıl İ'caz mantık silsilesini anlatıyor. *Risale-i Nur* ise baştan sona kadar mantıktır. Onun için Üstâd beni okşamak ve teşvik etmek için söylemiştir. *Risale-i Nur* varken benim başka bir şey kaleme almam edebe uygun değildir.'

Mehmed Feyzi Ağabey başka bir hatırasını da şöyle anlatmıştı:

'Bir gün Üstâd'la beraber *Risale-i Nur* okuyorduk. Bazı kimseler *Risale-i Nur*'un bazı kelimelerini kendilerine göre değiştirmişler, öyle basmışlar. Üstâd bunları görünce çok hiddetlendi. Bıçağını çıkartarak o kelimeleri kazıdı ve: 'Feyzi kar-

deş, çok dikkat etmek lazım, ileride bazı nadanlar kendi his ve heveslerine göre *Risale-i Nur*'u tahrif edeceklerdir. Onun için bunlara lügatçe hazırlamak icap etmektedir. Sen derhal Asâ-yı Musa'dan başla ve bütün külliyata lügatçe hazırla!' dedi. Ben de bu emir üzerine bir lügatçe hazırladım. Üstâd Hazretleri de lügatçeyi Asâ-yı Musa'nın arkasına koyarak teksir yaptırdı. Arkasına bir de takriz yazmıştım.'

Ben dedim: 'Efendim o lügatçeli ve takrizli nüsha bende var, fakat maalesef sonradan yapılan baskılarda çıkarılmış.' Çok kibar bir dille: 'Herhalde kardeşler kâğıt bulamamışlar, onun için olsa gerek' diyerek latif bir şekilde yorumladı ve 'Sende varsa bana getirebilir misin?' dedi. Ben heyecanlandım ve ikinci bir gidişimde o nüshayı götürdüm, çok mütehassis oldu ve takrizi okumamı istedi. Ben de okudum, çok memnun olduğunu ifade ederek teşekkürlerini bildirdi."

Kitaplar Ne Yazar

Mehmet Kırkıncı Hocaefendi, Mehmed Feyzi Ağabeyle alâkalı bir hatırasında şunları anlatır:

"Sungur Ağabey ile birlikte Mehmed Feyzi Ağabeyle görüşmek üzere Kastamonu'ya gitmiştik. O görüşme esnasında Mehmed Feyzi Ağabeyle on saate yakın sohbet ettik. Üstad ile beraber kaldıkları günleri, ona sekiz sene hizmet ettiğini, Denizli Hapishanesi'ne beraber girdiklerini anlattı.

Şu hatırasını hiç unutmam:

'Kastamonu dağlık bir yerdir. Üstad ile birlikte kıra giderdik. Orada benim dersimi okuturdu. Pazar günleri o bölgeye şehrin gençleri gelir, ağaçların altında içki içerlerdi. Ben de Üstad'ın peşinden giderdim. Üstad'ın onları öyle görmesini istemezdim. Fakat Üstad onların yanından geçerken onlara selâm verirdi. İçimden 'Bu sarhoşlara selam verilir mi?' der-

dim. Sonradan gördük ki, Üstad kime selâm verdiyse onların hepsi sonradan camiye geldiler.'

Bu şekilde birçok hatırasını anlatmıştı."

Büyüklerimizin Huzurunda

Abdullah Aymaz Hoca'nın Kastamonu'da Mehmet Feyzi Efendi'yi ziyaretiyle alâkalı şöyle bir hatırası vardır:

"1981 veya 1982 yılında bir şubat tatilinde Salih, Usâme ve Kâsım arkadaşlarımızla beraber Kastamonu'ya gitmiştik. Yağan kar henüz kalkmamıştı. Mehmed Feyzi Efendi ile görüşmek istiyorduk. Başta Avukat Gültekin Sarıgül olmak üzere, saygı duyduğum birçok ağabeyden medhini duymuştum. 1973'te Denizli'de birisi şöyle bir vâkayı nakletmişti:

Üstad, Denizli hapsine girdiğinde Mehmed Feyzi Efendi de yanındaymış. Hapiste herkesin sakallarını kesiyorlarmış. Hapishane müdürü Mehmed Feyzi Efendi'nin sakallarının kesilmediğini görünce: 'Nerede bu başgardiyan? Bunun sakalları neden kesilmemiş?' diye bağırmış. Başgardiyana söylemeye gittikleri sırada Mehmed Feyzi Efendi askerde bile hiç kestirilmeyen sakalları için endişelenmeye başlamış. Üstad ise ona: 'Hiç merak etme, o sakallar benim, sende emaneten duruyor. Onları hiç kimse kesemez' demiş. Başgardiyan gelince, şöyle bir bakmış ve 'Bu sakallar da kesilmez ki!' demiş.

Mehmet Akif'in İstiklal Harbinde vaaz verdiği meşhur Nasrullah Camii'nde ikindi namazını kıldıktan sonra Mehmed Feyzi Efendi'nin evini aramaya çıktık. Kimse yol göstermiyordu. Benim de Kastamonu'ya ilk gelişimdi. Müftü yardımcısının yardımları ile evin kapısına kadar gelmiştik. Kapıda doktoru tarafından, rahatsız edilmemesini ifade eden bir levhanın yazılı olduğunu gördük. Büyük ihtimal o günlerdeki sıkıyönetimin, birilerinin onunla görüşmesini önlemek için aldığı bir tedbirdi. Ama o zaman biz bunu gerçek bir

doktor tavsiyesi ve tedbiri olarak anlamıştık… ‘Peki, rahatsız etmeyelim. Bir defa zili çalalım, eğer kapı açılmazsa dönelim, ama açılırsa sadece elini öpüp, hiç rahatsız etmeden hemen geri dönelim’ diye düşündük. Zili çaldık, kapı açıldı. Bir iple çekilip açılmıştı. Kapıda kimse yoktu. Avluda çocuklar oynuyordu. Nereye gideceğimizi onlara sorduk. İki katlı evin alt katındaki bir odaya girdik. Yüksek bir sedir üzerinde yatağın içinde oturmuş vaziyette nuranî simâlı, harika bakışlı ve güzel sakallı bir zatla karşılaştık.

Elini öpüp ayakta bekledik. Müsaade isteyip ayrılacaktık ama; ‘Oturun, oturun… Uzaktan geldiniz. Ben aslında yukarıya çıkacaktım, sizi bekledim. Sizlerle görüşmedik, galiba şu kardeşle bir defa görüşmüştük’ dedi. Ben ‘Efendim, ben de bu şehre ilk defa geliyorum’ dedim. Hemen çaylar geldi, ama artık soğumuşlardı. Anlaşılan biz gelmek için sokaklarda dolaşırken, o da çayını demlettirmişti ama biz geç kalmıştık…

‘Konuşun, sorun, sorun!.’ dedi. Ama ne soracaktık! Biz sırf onu ziyarete, sadece görmeye gelmiştik. O böyle deyince birkaç gün önce Kütahya’nın Tavşanlı kazasında birisiyle aramızda geçen bir meseleyi hatırladım ve sordum. Çok güzel izahta bulundu. İslâmî ilimlerdeki derinliği hemen fark ediliyordu. Sonra *Risale-i Nur* Külliyatından bir mesele aklıma geldi. Onu da âlim bir zât büyüğümüze sormuştum. Biraz imtihan gibiydi, durumunu ölçmek istemiştim. Efendimiz’in (a.s.m.) ibtida ile intihayı birleştirmesi ile ilgili bir soruydu. Mehmed Feyzi Efendi, Miraç mevzuunda geçen ve Peygamber Efendimiz’in (a.s.m.) hem çekirdek, hem meyve olması meselesiyle bunu izah etti. Anlattıkları çok güzeldi ama sorunun tam cevabı değildi. Bu düşünce kafamdan geçtiği anda durdu ve ‘Biz yaşlandık artık, başı şeyleri tam bilemiyoruz, kusura bakmayın’ deyiverdi. Bu söz karşısında çok utandım ve bir daha soru sormadım.

Bu sefer o, 'Esrâr-ı Ulûhiyet, esrâr-ı nübüvvet, esrâr-ı ulema, esrâr-ı umera" mevzularına girdi ve bana dönerek gazetelerin çok yanlış bir şekilde esrâr-ı umeradan olan devlet sırlarını sorumsuzca, ulu orta yazıp çizdiklerinden ve bu hiç bahsedilmemesi gereken sırların bu yüzden kahveci çıraklarının bile ağzında dolaşmasının vahametinden bahsetti. Ben bu konuşmasının sırrını ve hikmetini altı-yedi sene sonra gazeteciliğe başlayınca anladım ve bu tip haberlerle karşılaşınca hep onu hatırladım. Bir de onun; 'Ben Cenab-ı Hakk'ın Habîr isminin gereği, haberlere dikkat ederim' sözünü unutmadım. Hatta zaman zaman Habîr kelimesinin rakam değeri olan 812 defa 'Yâ Habîr' çektiğim de olmuştur.

Kastamonu'dan döndüğümüzde olanları büyüğümüze aktardım. O da kendisine yakışır bir şekilde; 'Bizler, büyüklerimizin huzurunda, hem dilimize hem de kalbimize sahip olmalıyız' dedi."[97]

---

97 Abdullah Aymaz, *Kastamonu Lâhikası Üzerine*, s. 12, 13.

ÇAYCI EMİN BEY

Üstad Hazretleri'nin pak davası etrafında saf tutan ilk kahramanlardan Çaycı Emin Bey, Kastamonu Fedakârlarının da en önemli simaları arasında yer alır. Kastamonu'nun o zulüm ve sıkıntılı sürgün yıllarının önemli bir şahididir. Kendisi de aynı kader şeridinde bir sürgün olan Çaycı Emin Bey, Mehmed Feyzi Efendi'yle ayrılmaz bir bütünlük içinde Üstad Hazretleri'nin fedakâr bir hizmetkârı olur. Bütün zulüm ve zorluklara rağmen, Üstad'a hiç taviz vermeden hizmet eder.

Sağda Emin Bey, yanında M. Münevver Çetin ve Molla Hamid Ekinci

Kastamonu'nun 'Süleyman Rüştüsü' Çaycı Emin Bey, pek çok kimsenin Üstad'la tanışarak hakikate ermelerine vesile olmuş, mütevazı hayatını bu kudsî davaya feda etmiştir.

Hayatı

Emin Bey, şehit bir babanın, Maksud Efendi'nin oğlu olarak 1891'de dünyaya geldi. Küresin aşiretinin beyidir. Doğduğu yerde kendisine "Yemen Bey" derlerdi. Üstad daha sonraları bu adı "Emin Bey" diye değiştirdi. Doğudan sürgün edilerek Kastamonu'ya gönderildi. Nasrullah Camii'nin şadırvanında bir çay ocağı çalıştırdığı için, "Çaycı" lakabıyla meşhur oldu.

1936'da bir gün Nasrullah Camii şadırvanına o güne kadar hiç görmediği ihtiyar bir zatın geldiğini görür. Adam, elindeki testiye su doldurmaktadır. Bir heyecanla yaklaşarak selam verir. Selamını alan zatı tanımak ister. Fakat o ihtiyar, bir hüzün sesiyle: "Beni takip ediyorlar, bana yaklaşma. Sana zararım dokunur…" der. İşte o günden sonra bu ebedi sevdanın ilk seferi başlamış olur. Netice, ebed-müddet bir beraberliğin müşfik kollarıyla taçlanır.

Üstad'la dokuz ay beraber kaldığı Denizli Hapishanesinden, Denizli Ağır Ceza Mahkemesinin beraat kararıyla tahliye olur. Denizli'den sonra açılan bir diğer dava münasebetiyle Afyon Ağır Ceza Mahkemesine sevk edilen Emin Bey, 26 Mayıs 1948'de tevkif edilir ve mahkeme, hakkında menfi karar verir. Bu karar temyizde esastan bozulur ve 1950 yılındaki afla birlikte ortadan kalkar. Emin Bey, sürgün hayatının sona ermesiyle Van'a dönerek Zeranis köyünde ikamet etmeye başlar.

Üstad'ın fedakâr hizmetkârı, *Risale-i* Nur'un bu değerli şakirdi, 1967'de köyüne dönerken bindiği cipin şarampole yuvarlanması sonucu şehid olarak aramızdan ayrılır.

Üstad Hazretleri'nin İfadelerinde Emin Bey

Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin mazhar olduğu bereket lütfuna, çoğu zaman yanında bulunanlar da şahit olmuşlardır. Emin Efendi de o şahitlik şerefine mazhar olanlardandır:

"Medar-ı hayret bir lütf-u bereket: Gül fabrikasının kâtipliğiyle *Risale-i Nur*'a intisab eden Hüsrev, iki buçuk sene evvel bir küçük şişe gülyağı göndermişti. Mütemadiyen istimal ettiğim halde daha bitmedi, devam eder. Kardeşiniz Emin yanımdadır, bu berekete şahadet eder, hem size selam eder."[98]

Feyzi ve Emin'in Sadakatlerinin Bir Kerameti

Kastamonu'nun Süleyman Rüştüsü Emin Bey, Mehmed Feyzi Efendiyle beraber Üstad Hazretleri'nin kısa bir tarihçe-i hayatını kaleme alırlar. Bunun üzerine Üstad Hazretleri bir mektubunda şunları yazar:

"Kastamonu Hüsrev'i ve Süleyman Rüştüsü olan Mehmed Feyzi ve Emin'in, üstadlarının Kastamonu'daki hayatının bir tarihçesini, hüsn-ü zanla haddimden çok fazla senalarını tebdil etmeyerek kabulümün sebebi şudur ki:

Bu günlerde Afyon'un büyük memuru, bir çavuşu bana ihanete vasıta yapıp, güya teveccüh-ü âmmeyi hakkımda kırarak, ta bu vilâyet, Denizli, Isparta gibi Nurlara tam sahip çıkmasın ve Nurlar parlamasın. Gerçi ben tahammül ettim, fakat buranın yeni şakirtlerinin teessürlerinden müteessirdim. Düşünürken Mehmed Feyzi'nin bu samimane ve âlimane, hürmetkârane mektubu, o herifin ve o âmirinin ihanetlerini yüzlerine vurup hiçe indirerek, teessüratımı tam sildi, süpürdü. Binler derece o iki bedbahttan yüksek

---

98 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1573

olan iki Nurcu'nun böyle medih ve hürmetleri, onların kanunsuz cebir ve ihanetlerinin aynı zamanda tam tamına tevafuktu, Feyzi ve Emin'in sadakatlerinin bir kerameti olduğuna kanaat ettiğimdir."[99]

Emin Bey'in Evi Aranıyor

Her türlü dünyevî sıkıntı ve ızdıraba karşı, ilâhî inayet, rıza, teslim, tevekkül ve ihlâs, teselli bulmaya kâfidir. Tembellik ve gevşekliğe düşmeye gerek yoktur. Hiçbir ızdırap tahammül edilemez değildir. Üstad Hazretleri bu hakikati, talebelerine bir mektupla bildirir:

"Hem hastalıkta gelen teessür ve Âtıf'ın hadisesiyle kalbime gelen teellüm ve onlara acımak ve Isparta'ya sirayet etmek endişesinden neş'et eden sıkıntı ve bu mübarek şehirde *Risale-i Nur*'un perdesi altına girmesi; ve üçüncü günde o iki taharriden sonra, akşama kadar gelen ve gidenlerin mütemadiyen tarassut edilmesi ve Emin'in hanesi de bir şey bulunmadan taharri edilmesi cihetiyle ziyade mustarip ve müteellim iken; Cenab-ı Erhamürrahimîn'in rahmetiyle, şimdiye kadar devam eden inayet-i ilâhiye himayeti ve rıza, teslim, tevekkül ve ihlâsın verdikleri teselli, bütün o müz'iç şeyleri akim bıraktı. Kemal-i ferah ve istirahatla 'Görelim Mevlâ neyler. Neylerse güzel eyler' deyip, kemal-i teslimiyetle müsterih olduk. Siz de öyle olunuz, fütur getirmeyiniz."[100]

İnayet Esintileri

Bir-İki Gün İçinde Görülen İnayet Cilveleri

Kur'ân'a ve imana hizmet dairesi içinde olanlar, kendi

---

[99] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1749
[100] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1676

hizmet dereceleri içinde pek çok inayete mazhar olduklarını çoğu zaman açıkça görebilirler. İki günlük bu inayet cilvelerini, Nur'un has kahramanlarından Emin ve Feyzi Efendilerin müşahedelerini okuyacaksınız:

"Hem *Risale-i Nur*'un kasabalara, cemaatlere berekete medar olması ve ona zarar verenlere tokat gelmesi gibi, şahıslara da pek zahir bir surette hem bereket ve hüsn-ü maişet ona çalışanlara ve gaybî tokatlar, onun aleyhinde çalışanlara gelmesi, bu havalide pek çok hâdiseleri var. Biz kendi nefsimizde, çalıştığımız zaman pek zahir bir surette bir hüsn-ü maişet, bir inayet gördüğümüz gibi; *Risale-i Nur* veya şakirtleri aleyhinde çalışanlara şiddetli tokatlar geldiğini görüyoruz.

Ezcümle, *Risale-i Nur*'un erkânından birisi, kat'î bir surette haber veriyor ki: Üç-dört adam dünya servetinin hatırı için *Risale-i Nur* aleyhinde toplanıp münafıkane bir tedbir kurdukları hengâmda, üç gün sonra o üç adamın haneleri ve dükkânları yanıp binler lira zayiatla tokat yediler.

Hem bir dessas casus adam *Risale-i Nur* şâkirdleri aleyhinde çalışıyordu ki, onları hapse attırsın. Bir gün, serbest olarak 'Ben bir ipucu bulamadım ki bunları hapse sokayım. Eğer bir ipucu bulsam, onları hapse sokacağım' diye ilân ettiği vakitten iki gün sonra bir iş yapıp *Risale-i Nur* şâkirtleri yerinde o, iki sene hapse girdi.

Hem bedbaht muannid bir adam şiddetli *Risale-i Nur* aleyhinde hem şâkirdlerinin bir rüknü aleyhinde bulunduğu hengâmda, bir-iki gün sonra meyhaneye gidip içe içe çatlamış orada ölmüş.

Bu nevide çok hâdiseler var. Demek *Risale-i Nur*, dostlara tiryak olduğu gibi, düşmanlara da sâika oluyor."[101]

---

101 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1653

İnâyât-ı Rabbaniye Nümuneleri

(Risale-i Nur şakirtlerinden Hafız Tevfik, Mehmed Feyzi, Emin, Hilmi ve Kamil'in bir fıkrasıdır.)

Gavs-ı A'zamın üstadımız hakkında فَاِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ[102] fıkrasıyla inayet ve teshil daima mahzar olduğuna ve tevafuk *Risale-i Nur*'un bir madeni bulunduğuna pek çok emarelerde bu bir-iki gün zarfında küçük ve latif, fakat kat'i kanaat veren cüz'i hadiselerin tevafukatında gözümüzle gördüğümüz inâyat-ı rabbaniyenin nümunelerinden beş altısını beyan ediyoruz ki; onlar bu iki gün zarfında beraber vukua gelmiş.

Birincisi: Dün üstadımıza *Risale-i Nur*'a ait üç hizmet lâzım geldi. Kimse de yok. Bizler de uzaktayız. Merdivenden inip, bir çocuğu bulup bizlere göndermek niyetiyle kapıyı açtı. *Risale-i Nur*'un o hizmetini görecek üç şakirdi, fevkalâde bir tarzda dakikasıyla kapıya geldiler.

İkincisi: …

Üçüncüsü: Üstadımız, aynı yine bugün Emin kardeşimize dedi: 'Üç-dört aydır her hafta karyesinden buraya gelen hane sahibesi gelmedi. Dört aydır kirasını almadı. Herhalde haber gönderiniz gelsin, kirasını alsın.' dediği aynı dakikada, dört aydan beri yanına gelmeyen o hane sahibesi kapıyı vurdu geldi, beş aylık kirasını aldı. Üstadımız, bu hâdise-i inayetten memnuniyeti için, ona uzak bir nahiyeden gelen, yuvarlak, hiç görmediğimiz ve burada bulunmayan bir küçük ekmeği o hane sahibesine verdi. Aynı vakitte, yirmi dakika zarfında, burada bulunmayan o aynı ekmekten, beş misli iki sene *Risale-i Nur*'un bir kitabını alıp mütâlaasının mânevi ücretinin binde bir ücreti olarak geldi. Ve bir parça aşure çorbasını dahi yine o ev sahibesine verdi. Aynen o aşurenin on misli

---

[102] Muhakkak ki sen inayet gözüyle gözetilip korunmaktasın.

kadar, üç latif ekmek, yine iki sene iki kitabın okumasına binde bir ücret olarak geldi, gözümüzle gördük.

Hem yine Üstadımız, bugün, o hane sahibesinin yedi senedir adını bilmediği için 'İsmin nedir?' diye sormuş. O da demiş: 'Hayriye'dir.' Hayriye isminde olmak tevafukuyla, iki saat sonra Hayri namında *Risale-i Nur*'un bir şakirdi, haberimiz yokken, İstanbul'a gitmiş. Hem ticaret münasebetiyle iki mühim şâkirdler dahi gidip geç kaldılar Maddî ve manevî fırtınalar münasebetiyle Üstadımız onları, hem oradaki mühim bir şakirdi çok merak ediyordu. Bugün o Hayri iki saat o Hayriye'den sonra geldi. O üç şakirt hakkındaki merakı izale ettikten sonra -dört aydan beri devam eden 'tefarik' namındaki Üstadımızın bir kokusu bugün bitmişti- Hayri'nin elinde küçük bir şişe… Dedi 'Size tefarik getirdim.' Biz de bu küçük, latif tefarikteki tevafuka 'bârekâllah' dedik.

Bu iki gün zarfında bu küçük nümuneler gibi, Üstadımız, Mucizât-ı Ahmediye'nin tashihatıyla meşgul olduğu için, çok nümuneler görmüş. Madem iki günde bu kadar inayâtın cilvelerini görüyoruz. *Risale-i Nur* dairesi içinde dikkat edilse, herkes kendi nefsinde hizmeti derecesinde böyle nümuneleri görebilir."[103]

İnayet İkramları

Hizmette mükâfatın ve kusurda mücazatın küçük misalleri olan inayet ikramlarını, Üstad Hazretleri'nin tasvip ve tashihinden geçmiş olarak, Kastamonu fedakârlarından Hilmi, Çaycı Emin ve Tahsin Beylerin anlatımından dinliyoruz:

"Bugünlerde casuslar tarafından ziyade bir hassasiyetle risalelere bakıldığından, inayetin himayeti dahi, bir nevi hassasiyet ile ikramını gösterdi. Gayet cüz'i bir nümunesi şudur ki:

---

103 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1653-54

Risale-i Nur şakirtlerine, maişet cihetinde bir ikrâm-ı ilâhî ve küçük fakat şâyân-ı hayret ve gayet latif bir tevâfuk, bir vakıa ve *Risaletü'n-Nur* hizmetinin şüphesiz bir kerametidir. Evet, *Risale-i Nur*'un bir silsile-i kerametinin bir membaı olan tevâfuk, bu vakıada o cinsten altı adet tevâfukatın ittifakı ise tesadüf ihtimalini köküyle keser diye hükmettik. Şöyle ki:

Birkaç günden beri Üstadımızın ziyaretine gitmediğimizden, kardeşim Emin ile beraber Üstadımızın ziyaretine gittik. İkindi vakti beraber namaz kıldıktan sonra bize emretti ki: 'Size yemek yedireceğim, burada tayınınız var.' Mükerreren, 'Yemezseniz bana dokuz zarar olur' dedi. 'Çünkü yiyeceğinize karşı Cenâb-ı Hak gönderecek.'

Yemek yemekten affımızı rica ettik ise de emretti ki: 'Rızkınızı yiyin, bana gelir.' Emrini kırmamak için, lütuf buyurduğu tereyağı ve kabak tatlısını ekmekle yemeye başladık. Daha sofradayken, ümit edilmeyen bir vakitte, bir tarzda ve aynı vakitte bir adam geldi. Elinde yediğimiz kadar taze ekmek, aynı yediğimiz miktar (fındık kadar) tereyağı ve diğer elinde bize verilenin tam misli kabak tatlısı olarak kapıyı açtı. Artık taaccüp edilerek, hiçbir cihette tesadüfe mahal kalmayarak, *Risale-i Nur* şakirtlerinin rızkındaki bir bereket-i rabbanîyi gözümüzle gördük.

Üstadımız emretti: 'İhsan on misli olacak. Hâlbuki bu ikram tamtamına mislidir. Demek, tayın ciheti galebe etti. Tayın temini ise mizan ile olur.'

Sonra aynı akşamda, sadaka ciheti dahi hükmünü gösterdi. Biz gördük ki, ekmek on misli, tereyağı tatlısı da on misli ve kabak tatlısını çok sevmediği için kabak, patlıcan turşusu on misli; me'mulün hilâfına, *Risale-i Nur*'dan İkinci Şuâ'ın bir hafta mütâlaasına mukabil bir manevî ücret olarak geldi, gözümüzle gördük. Demek, kabak tatlısının tatlılığı, tereyağı un helvasına girdi, kendisi turşuda kaldı.

Risale-i Nur şakirtlerinin, hüsn-ü hizmetine acele bir mükâfat gördükleri gibi; hizmette kusur edenler dahi tokat yedikleri Isparta'da olduğu gibi -burada dahi gözümüzle gördük- pek çok vukuatından yalnız beş-altısını beyan ediyoruz:

Birincisi: Ben -yani Tahsin- bir gün, yeni açtığımız bir dükkân meşgalesiyle bana emrolunan vazife-i nuriyeyi tembellik edip yapamadım. Aynı vakitte şefkatli bir tokat yedim. Dükkânda otururken birisi bana geldi, emanet olarak 100 lira tebdil olmak için bana verdi. Bu paranın sahibine, Allah için bir hizmet yapmak üzere tebdil için Mâliye Sandığına gittim. Bu paraları sayarken, aralarında bir kalp lira bulundu. Bu yüzden ifadeye ve sual ve cevaba ve muahezeye maruz kaldığım gibi, evimizi de taharri etmek icap etti. Beni mahkemeye verdiler. Fakat bu terbiye ve şefkat tokadı olmak cihetiyle, yine *Risale-i Nur* kerametini gösterdi, zararsız kurtulduk.

İkincisi: Üstadımıza ve *Risale-i Nur*'a dört-beş sene bazen hizmet eden ve okutturan ve cidden taraftar bulunan bir zât, birden bir gün elinde dine ait bir gazete ile geldi. *Risale-i Nur*'un mesleğine muhalif bir cereyanın sahiplerine tarafdarâne bir tavır gösterdiği zaman, Üstad'ın canı çok sıkıldı. Bir-iki gün sonra şiddetli, fakat şefkatli bir tokat yedi. Bir doktor ona demiş ki: 'Eğer ameliyat yaptırmazsan yüzde yüz ölüm var.' O da mecburen ameliyat yaptırdı. Fakat şefkat ciheti imdada yetişti, çabuk kurtuldu.

Üçüncüsü: Bir memur, *Risale-i Nur*'u kemal-i iştiyakla okurdu. Üstad ile görüşmeye ve tam ders almaya çok çalışıyordu. Birden bir komiser tarafından ona evham verildi. O da görüşmeyi ve okumayı bırakıp başka bir şehre giderken, birden sebepsiz bir tarzda bir ayağı kırıldı, bir ay çekti. Yine şefkat yâr oldu ki, şimdi tekrar okumaya şevk ile başladı.

Dördüncüsü: Ehemmiyetli bir zât *Risale-i Nur*'u kemâl-i takdir ile hem okur, hem yazardı. Birden sebatsızlık gösterdi,

şefkatsiz bir tokat yedi. Gayet meftun olduğu refikası vefat eyledi. İki oğlu da başka yere gitmesiyle acınacak bir hâle girdi.

Beşincisi: Dört senedir Üstad'ın çarşı işinde hizmet eden bir zât, birden sadakati bırakıp mesleğini değiştirdi. Birden şefkatsiz bir tokat yedi. Bir senedir daha çekiyor.

Altıncısı: Bir hocaya ait bir hâdisedir. Belki helâl etmez. Biz de onu görmüyoruz. Tokadı şimdi kaldı.

Bu vukuat nev'inden hem çok var, hem *Risale-i Nur*'a karşı kusura binâen kat'iyyen tokat olduğuna şüphemiz kalmadı."[104]

Emin Bey'in Denizli Müdafaası

Bu müdafaa, Denizli hapishanesinin o çetin günlerinde yapıldı. "Ne yeni ve ne de eski yazıları okuyup yazmam vardır!" diyen Emin Bey tarafından Denizli hapishanesinin o çetin günlerinde yapıldı. İşte bir sürgün hayatı yaşamaya mecbur edilen Emin Bey'in 1944 tarihli Denizli müdafaası:

"On sekiz seneden beri Kastamonu'dayım. Dokuz nüfus aile efradımın nafakasını kahvecilikle temine uğraşıyorum. Bundan altı sene evvel bir gün polis komiseri beni çağırdı; 'İşin olmadığı zamanlar, polis dairesi karşısında misafir olan Bediüzzaman Hoca Efendi'nin ara sıra hizmetine bakıver' dedi. Karakola da emir verdi. Aynı zamanda belediye tarafından Bediüzzaman'a tahsis edilen ayda üç lirayı almak için merkez marifetiyle mutemet tayin edildim. Hizmetinde bulunduğumdan tevkifime kadar kendisinden ne tarikat, ne de cemiyet diye bir kelime duydum. Yanında üç-beş kişi gibi hiçbir toplantı da görmedim ve duymadım. Hatta sabahtan öğleye kadar kapısı kilitli olurdu. Kimse ile görüşüp konuşmazdı, öğleden ikindiye kadar lazım

---

104 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1588

gelen hizmetini yapardım. Tekrar kapısını kapatırdı. Ertesi gün öğleye kadar aynı şekilde kimseyi kabul etmezdi.

Arz ettiğim bu hakikati Kastamonu halkından sorabilirsiniz. Ben, bugün bunları söylemezsem yarın Cenab-ı Hak büyük mahkemede heybet ve azametiyle benden soracaktır. On dokuz gün mütemadiyen tehdit ve tazyik ile ifademizi aldılar. Evim arandığında iki Kur'ân-ı Kerim'den başka bir şey çıkmamıştır. Ne yeni ve ne de eski yazıları okuyup yazmam vardır. Türk milletinin namuslu bir ferdiyim. Babamla kardaşımın, Türk ordusunda şehit olduklarını ispat edebilirim. Binâenaleyh, mağduriyetimi mûcib olan mevkufiyetimin kaldırılmasını dilerim. On dokuz gün polisin hakkımızda yaptığı çok ince tahkikat neticesinde bir-iki ziyaretçiden ve bir hizmetçiden başka alâkadar şahısların bulunmadığı, böyle bir cemiyetin olmadığına hiç şüphesiz büyük bir delildir."

Emin Bey'in Kastamonu Hatıraları[105]

Çaycı Emin Bey'in Üstad'la ilgili Kastamonu hatıralarını kendi dilinden dinleyelim:

"O, Kur'ân'ın Tokadını Yedi"

"Nuri isminde bir komiser vardı. Zaman zaman Üstad'a eziyet ediyor, üç günde bir gelip odasını arayıp tarıyordu. Bir gün bu komiser çok şiddetli hasta olmuş; kafası, kulağı ağrımış. Ne yapsalar ağrı ve ızdırabı dinmemiş. Sonra komiserin kayınpederi: 'Sen Bediüzzaman'a eziyet ediyordun, bu sebepten bu hastalık başına geldi' demiş. Komiser daha sonra gelip Üstad'tan özür diledi, iyileşmesi için dua etmesini rica etti. Sonra beni çağırarak: 'Bundan sonra sen Bediüzzaman'ın hizmetini göreceksin, kimse sana karışmayacak. Sen istedi-

---

105 *Necmeddin Şahiner, Son Şahitler* 2/97-102.

ğin zaman gelip, yanına çıkabilirsin.' dedi. O günden sonra Üstad'ın yanına rahatlıkla gidip geliyordum. Başka kimseyi yanaştırmıyorlardı. Havalar iyi olduğu günlerde, beraber dağlara giderdik. Akşamları kitapları tashih ederdi. Her gün ikindiden sonra kapısını kilitlerdi.

Kastamonu'nun kışları şiddetli olur. Bazı günler odasındaki yer tahtalarının arasına kırağı yağmış gibi olurdu. Küçük bir sobası vardı, ancak odayı pek de ısıtmazdı. Bekçi ile bir mangal ve bir de tahta kürsü aldırmış, yorganı kürsünün üzerine atarak içindeki mangalla ısınıyordu. Komiser bir müddet sonra onu yine rahatsız etmeye başlamıştı. Bir gün odasını ararken, adam elini yorganın altına, kürsünün içine sokmuş. Eli ateş dolu mangalın içine girmiş. Eli yandığı için mahcup olur. Üstad kendisine der ki:

'Senin İsmin Hafız Nuri'dir, *Risale-i Nur*'un ismi de Nur'dur. Bu sana tokattır. Dikkat et, bir daha bana ilişme!..'

Komiser Nuri'nin başına daha birçok musibet ve hastalık geldi. Kendisini tedavi için Ankara'ya götürdüler. Fakat doktorlar hastalığına bir türlü teşhis koyamıyorlardı. Kastamonu'ya dönünce hastalık yine aynı şiddette başlıyordu. Ankara'ya birçok defa gidip gelmişti. Nihayet annesi ve ailesi kendisine: 'Sen Bediüzzaman'a çok eziyet ettin, onun bedduasına uğradın. Onunla helalleşmen, ondan özür dilemen lazım' diyorlar. 'Bir daha onun kitaplarına, derslerine karışma!' diye kendisini ikaz ediyorlar.

Ailece gelip Üstad'dan özür dilediler, oğullarını affetmesini, hakkını helâl etmesini istediler. Üstad da onlara: 'Ben ona bir şey yapmadım. O Kur'ân'ın tokadını yedi.' diye mukabele etti. Haşir Risalesi'ni onlara vererek, Hafız Nuri'nin kitabı okumasını söyledi."

Kaybolan Çoraplar

"Bir gün Üstad'ın yanına gittiğimde kaybolan çorabını arıyordu. Ben de kendisine yardım ettim. Bana dedi ki:

'Kardeşim, ben çoraplarımı her yerde aradım, hatta (gülerek söyledi), kibrit kutusunun içini bile aradım. Bazı meczup evliyalar var, bana yardım edecekleri yerde, benimle eyleşiyorlar. Hâlbuki bu ızdırapların, bu şiddetli takiplerin altında bana yardım etmeleri lâzımken, bana yardım etmiyorlar, bilâkis, böyle maniler çıkararak, benimle eyleşiyorlar. Bu Halk Partisi'nin şiddetinde bana niçin yardım etmiyorlar?' Gülümseyerek: 'Beş yüz banknot (lira) tazminat vermezlerse kabul etmem.' diye ekledi.

Sonra yine tebessümle kalkarak abdest alıp namaza durdu. Duasını yaptıktan sonra soba deliğine baktığını fark ettim. Çorabın ucu, sobanın borusunun yanından çıkmış, sarkmıştı. Meğer fareler çorabı alıp sobanın içinden götürmüş, soba deliğine bırakmışlardı. Üstad: 'Bunda bir hikmet-i ilâhî var.' dedi.

Meğer daha önce *Risale-i Nur*'un bazı parçalarını soba deliğine saklamış. Fakat zamanla oraya koyduğu hatırından çıkmış. Nur'un parçalarını oradan alarak başka, daha emin bir yere sakladık. Az sonra kapı çaldı, polis, jandarma ve bekçiler içeri doldular. Her tarafı didik didik aradılar, fakat bir şey bulamayınca zabıt tutarak çıkıp gittiler."

"Ben mi Haklıyım, Yoksa Sen mi?"

"Bir gün Üstad'la beraber ikindi namazını kıldık. Namazdan sonra tesbihatta iken:

'Kambur, ben mi haklıyım, yoksa sen mi haklısın?' diye birisine hitap ediyordu.

Ben yine birçok zaman olduğu gibi, hayretler içindeydim. Odasında benimle kendisinden başka kimse yoktu. Benim merakımı görünce, meseleyi şu şekilde izah etti:

'Onuncu Söz, haşir ve âhiret hakkındadır. Ben o eseri bir vakitler Barla'da yazıyordum (1926 senesinde). Baktım o günlerde bir İslâm düşmanı, ıslahı gayrikabil... Arefeye bir kaç gün vardı. Ben beddua ettim. Benim bedduama karşılık bütün Hicaz velileri ve Hicaz'daki kutb-u azam ise onun ıslahı için dua ediyorlardı. Benim bedduam ferdî kaldığı için iade edildi. Aradan uzun seneler geçti. Baktım, bu sene (1938-1939 senesi) bana nihayet hak verdiler. Ben hâlbuki bunun ıslahının gayrikabil olduğunu biliyordum. Onlar nihayet bu sene başladılar beddua etmeye. Benim konuştuğum kutb-u azam'dır; Mekke-i Mükerreme'dedir. Bütün Hicaz'la birlikte beddua etmeye başladı. Bana hak verdi. Ben de ona hitap ettim.'

Üstad'la bu sohbetimizin üzerinden çok az bir zaman geçti; bütün Anadolu'da yer yer şiddetli zelzeleler başladı. Erzincan yerle bir olmuştu (26 Aralık 1939). Uzunköprü de şiddetle sallanmıştı. Bütün Türkiye korku içindeydi. Bu hâdiselere Mehmed Feyzi kardeşim de aynen şahittir."

Üstad'ı Sık Sık Zehirlerlerdi

"Üstad zaman zaman çok şiddetli hastalıklar geçiriyordu. Ben ve Mehmed Feyzi yanında kalmıştık. Ateşler içinde yanıyordu. Sonra biraz yatağa uzandı. Bayılmış kalmıştı. Biz de biraz yattık. Uyandığımda bir dua, bir münacat ve niyaz sesleri duydum. Hazin bir seda odayı kaplamıştı. Ben 'Allah Allah!' dedim. Üstad çok şiddetli hastaydı, bu okuyan kim acaba?

Feyzi kardeşime seslendim; 'Acaba bu okuyan kimdir?' diye. Feyzi Efendi: 'Sus, katiyyen sesini çıkarma!' dedi. Ben kalkarak Üstad'ın yanına vardım. Aynen yattığı gibi baygın vaziyette uyuyordu. Sonra o ses kesildi. Sabaha bir saat kala yine her zamanki gibi kalktı, giyindi abdest aldı. Seccadenin

başına geçti... Dua, ibadet, Cevşen... Kur'ân'la baş başa... Sonra bize şöyle dedi:

'Ben Cenab-ı Hakk'a şükrediyorum. Evradımı, virdimi ve dualarımı tamamlayamamıştım. Birisi benim evradımı tamamladı.' Ben ve Mehmed Feyzi kardeşim hayretler içinde kalmıştık. Üstad'tan gördüğüm bu hal, imanım gibi gerçektir. Bir kelime hilaf yoktur.

Üstad sabahleyin; 'Allah'a şükür hastalığım geçti. Beni zehirlediler. Bir meyve vermişlerdi bana... Beni onunla zehirlediler.' dedi. Bu rahatsızlığı on-on beş gün kadar devam etti.

Sık sık dağa, kıra gitmek onun vazgeçilmez âdetlerindendi. Hancı Mehmed isimli bir zat, her zaman kendisine bir at verirdi. Dağa atla gidip gelirdi. Yine böyle bir gidişte, Mehmet Feyzi kardeşimize de haber gönderiyor, gelip bana yetişsin diye...

Dağda birisi bir yiyecek vermiş. Onunla zehirlemişler, orada hastalanıp düşmüş. At oradan ayrılıp, dönüp şehre gelmiş. Tam o sırada Mehmed Feyzi kardeşimizin kapısı vuruluyor: 'Efendi Hazretleri seni çağırıyor!' diye sesleniyorlar. Feyzi kardeşimiz kapıya bakınca, hiç kimseyi göremiyor. Bu hal tam üç defa devam ediyor. Üçünde de hiç kimseyi göremeyen Mehmed Feyzi Efendi, kalkıp atın kaldığı hana geliyor. Bakıyor ki at içerde, fakat Üstad yok! Mehmed Feyzi hemen dağa gidiyor. Üstad'ı yolda yarı baygın vaziyette buluyor. Bu arada Üstad biraz gözünü açıyor, ancak 'Feyzi kardeşim beni zehirlediler. Bir tanıdığım adamdı, beni o zehirledi.' diyebiliyor. Mehmed Feyzi, Üstad'ı alıp, tekrar atla eve getiriyor.

Üstad bu olaydan sonra günlerce hasta yattı. 'Cevşen'in tesiriyle, Allah'a şükür, zehirleri tesir etmedi bana! Sadece kulağımda ağırlık yapıyor.' diyordu.

Bediüzzaman'ı hangi vilayete göndermişlerse, oraya onunla devamlı uğraşacak, ona eziyet ve sıkıntı verecek bir

valiyi de peşinden gönderiyorlardı. Avni Doğan da işte bu valilerden biriydi."

Kimlerle Haberleşiyorsunuz?!

"Risaleleri, mektupları, kömürlüğe, odunların altına saklıyorduk. Bir gün, gelen mektupların hepsini ele geçirmişlerdi. Eve baskın yaptılar; her tarafı aradılar, hatta o kadar ki, saatin kapaklarını bile açıp baktılar. Mehmed Feyzi'yi, kardeşim Bahri'yi ve beni karakola götürüp epey sorguya çektiler: 'Siz gizli cemiyet kuruyorsunuz. Kimlerle haberleşiyorsunuz?' diye sıkıştırdılar. Bizleri ayrı ayrı odalara hapsettiler.

Mehmed Feyzi: 'Müdür Bey, *Risale-i Nur*'un hakikatleri dünya değil, âhirete bakar. İsterseniz size biraz okuyayım' diyerek iman, Kur'ân hakikatlerinden okumaya başladı. Müdür biraz dinledi, sonra hiddetle: 'Siz beni de zehirleyeceksiniz!' diye dinlemek istemedi.

Benim evde, sandıkta biraz param vardı. Evlerimizdeki aramalarda bu paralar üzerinde çok durdular. Bizi bu yüzden de sıkıştırdılar. Bilhassa Vali Avni Doğan; 'Bu paraları nerden buldun? Bu paralar gizli teşkilâtın paralarıdır' diyordu.

'Memleketimden geldiğim zaman, bu kadar param vardı. Ben on-on beş nüfusa bakarım. Bu kadar nüfusun elbette, iki bin lira parası olur' dedim.

Daha sonra 'Maddî durumumu, isterseniz Ahlat Kaymakamlığından sorabilirsiniz' dedim. Bizi mahcup edecek hiçbir suç âleti ve suçluluk delili bulamayınca, devamlı bu iki bin lira para üzerinde durdular.

Avni Doğan daha önceleri de Üstad'la çok uğraşırdı. Sık sık evine baskınlar düzenlerdi. Bir defasında da yazdığı tevhide dair bir risaleyi alıp gitti. Onun bir suretini bir daha alamadık."

Emin Bey İçin Yazılanlar

Çaycı Emin Bey akla gelir gelmez, Üstad Hazretleri'yle yaşadığı o tatlı hatıralar da canlanıverir. Necmeddin Şahiner, Abdullah Aymaz ve pek çok değerli kardeşimizin naklettikleri, bazı kardeşlerimizin de romanlarına zemin hazırlayan o birkaç hatırayı Rahmi Erdem Bey'in dilinden takdim etmek istedim:

"Çaycı Emin Bey orta boylu, zayıf bir adamdı. Bey, ağa, aşiret reisi olarak tarif ve tavsif ettikleri Emin Bey'i böyle zayıf, heybetsiz, halim selim ve sakin görünce bayağı hayret etmiştim. Çünkü hayalimdeki ağa tasvirine pek benzemiyordu. Aslen 'Yemen' olan ismini Hz. Üstad Kastamonu'da Emin olarak değiştirmişti.

Emin Bey aslen İranlı Küresin aşiretinin reisi... İran'da Şah Muhammed Rıza Pehlevi'nin babası Büyük Rıza Şah'a karşı mücadele vermiş bir insan, ehl-i sünnet bir mü'min… Yine İranlı Simko namıyla maruf Şikaka Aşireti'nin reisi İsmail Ağa'nın, pusuya düşürülerek öldürülmesinden sonra Emin Bey, İran'daki mücadeleyi bırakır. Ailesi ve aşireti ile birlikte Türkiye'ye ilticaya mecbur kalır.

Türk hükümeti iltica taleplerini kabul eder ve onları Van'ın Zeranis Köyü'nde iskân ettirir. Emniyet mülahazası ile Emin Bey Kastamonu'ya, kardeşleri de Kayseri'ye gönderilir. Artık gurbet zahmetleri içinde ilâhî bir lütuf onu beklemektedir.

Yıl 1936… Emin Bey Kastamonu'da Nasrullah Camii'nin avlusunda bir çay ocağı açar. Artık geçimini bu suretle temin etmeye başlar. Milli Mücadele'nin sembol mabetlerinden birisi olan Nasrullah Camii'nin şadırvanına bir gün, değişik kıyafetiyle bu mücadelenin sarıklı mücahitlerinden bir mümtaz insan gelir. Abdest alırken kıyafetinden onun

doğulu olduğunu hisseden Emin Bey yavaşça yanına yaklaşır ve sorar: 'Halkı kideri kurban?' Yani 'Sen hangi memleket halkındansın?' Kürtçe sorulan bu suale o zat Türkçe cevap verir: 'Beni takip ediyorlar, bana yaklaşma!' Böyle bir cevap alan Emin Bey büyük bir merak ve hayret içinde Üstad'ı takibe başlar.

Üstad'ın peşinden giden Emin Bey, onun bir polis karakolunun üstünde ikamete mecbur edilmiş olduğunu görür. Vicdanı derinden feryad eder. Bu zulme akıl erdiremez. (Üstad'ın karakol üstündeki ikameti üç ay sürmüş, sekiz sene de karakolun tam karşısında bir evde göz hapsinde tutulmuştur.)

Emin Bey'in büyük bir cesaretle kendi peşinden geldiğini gören Üstad, karakol komiserine der ki: 'Komiser Bey, ben malî sıkıntı içindeyim. İzin verin, yatağımı hemşehrime satmak istiyorum.'

Komiser izin verir. Karakolun üstüne çıkarlar ve pazarlık yapılır. Yatağa 25 lira kıymet biçilir. Güngörmüş Emin Bey buradaki inceliği hemen fark eder ve der ki: 'Efendim, peki siz nerde yatacaksınız?' Üstad da: 'Kardeşim bu yatağı bana kiraya ver' der. Artık Emin Bey için surda bir gedik açılmıştır. Bundan sonra Emin Bey Üstad'ın yanında ve yakınındadır. Onun postacılık vazifesini yüklenir. 1925 yılında Isparta'da başlayan Kur'ânî hizmet sahibinden emir ve irade beklemektedir. Üstad'ın zaruri hizmet ve ihtiyaçlarıyla alâkadardır. Sabahları Üstad'ın evine giderek sobasını yakar.

Yine çok soğuk bir kış gününde saatine bakmadan, fecir zamanının farkına varmadan, sabah ezanından iki saat önce Üstad'ın evine gider. Bakar ki Üstad'ın cübbesi omzuna düşmüş, seccadesinin üstünde, vecd içinde ibadet ediyor. Mum ışığında, seherin soğuğunda hazin bir sesle için için dua edip yalvaran Üstad'ı seyrederken bu ulvi hali iliklerine kadar titreyerek, ürpererek hisseder. O halde ayakta bekler.

Tereddüt içinde dönüp gitse mi, yoksa kalıp hizmetine mi devam etse, bilemez. Nihayet uzaktan karanlıkları yırtan, zulmetleri dağıtan, mü'min gönüllere zevk ve sürur veren, İslâmiyet alameti olan Ezan-ı Muhammedî değil, bu alâmeti tahrip eden uydurma ezan, bütün soğukluğuyla bütün elem ve ızdırabı deşercesine duyulur. Üstad Emin Bey'e dönüp der ki;

'Emin Bey, sen çok büyük bir hata ettin. Yemin ederim benim bir vaktim vardır; o vakitte kat'i bir surette kimseyi kabul etmem, sen çok yanlış ettin. Bir daha ezan okunmayınca gelme!' Emin Bey af ve özür dileyip sobayı yakar.

Artık Emin Bey'in Kastamonu'daki birçok günü Üstad'la beraber geçmektedir. Hayatının yarısından sonra kavuştuğu böyle mübarek bir zattan hiç ayrılmak istemez. Bütün benliğiyle ondan istifade edip, geçmiş günahlarına kefaret olacak hizmetler arzu etmektedir."

AHMET NAZİF ÇELEBİ

Hayatı

Ahmed Nazif Çelebi, 1891'de İnebolu'da doğdu. 1908'de Meşrutiyet'in ilanı sonrasında Üstad İnebolu'ya geldiğinde, Üstad'ı ilk defa orada gördü.

1917 senesinde inzibat çavuşuydu.

1936'da Üstad Hazretlerini Kastamonu'da ziyaret etti.

1943'de Üstad'la Denizli Hapishanesinde yattı.

1948'de Afyon Hapishanesinde mahkûm oldu.

1960'da Üstad Hazretleri'nin cenazesinde bulunma şerefine mazhar oldu.

1964 senesinde Hakk'ın rahmetine kavuştu.

Ahmed Nazif Çelebi'yi ve Nurların İnebolu'daki intişarını, oğlu Salahaddin Çelebi'nin dilinden dinleyelim:

“1936 senesinde Kastamonu’daki 131. Alaydan terhis olduğum zaman, Bediüzzaman isminde âlim bir zatın sürgün olarak geldiğini işitmiştim. Kendisi bir karakol karşısında yapayalnız yaşıyormuş. Kendisinin yüzünden zarar görmemesi için kimse ile görüşmüyormuş. İnebolu’ya geldiğimde, bu durumu merhum pederime anlattım. Babam:

‘Ben bu zâtı tanırım. 1908 Meşrutiyeti’nden sonra yanında bir heyetle İnebolu’ya gelmişti. İnebolu’nun meşhur âlimi Hacı Ziya Efendi ile birlikte şehirdeki camileri gezmişti. Şadırvanda abdest alırken yüzlerce insan toplanmış, hürmet ve sevgi ile kendilerini seyrediyordu. Ziya Efendi halka ‘Ayıptır, çekilin’ deyince heyetten bir zat: ‘Bırakın baksınlar. Bu zat bakılacak bir zattır’ demişti. O gün namazlarını Yahya Paşa Camii’nde kıldılar. Vapura uğurlarken caddenin iki tarafına dizilen halkı, elini kalbinin üzerine getirerek selamlamıştı. İstanbul gazetelerinde de yazılarını okudum. ‘Yarın Kastamonu’ya gidip ziyaret edeceğim’ demişti.’

Babam Kastamonu’ya gidip gelmişti. Beraberlerinde de 4. Şua olan Âyet-i Hasbiye Risalesini getirmişti. Bu risaleyi yazdı, bana verdi. Üstad’ı nerede ve nasıl görebileceğimi tarif ederek, beni Kastamonu’ya yolladı.

Kastamonu’ya geldiğimde Nasrullah Camii’nin avlusunda çayhane işleten şarklı Küresin Aşiretinin Beyi olan Emin Beyi ve H. Tahirî’nin oğlu Ahmed Kuzu’yu aradım. Onlar vasıtasıyla Üstad’ı ziyaret edecektim. Ahmed Kuzu’nun oğlu Selâhaddin’le birlikte, kaldığı eve gittik. Evde yoktu. ‘Karadağ’a çıkmıştır, haydi seni götüreyim’ dedi. Selâhaddin küçük olduğundan; ‘Sen zahmet etme. Tarif et, ben bulurum’ dedim ve bir saat yürüyerek dağa çıktım.

Karadağ’da ufak bir tepenin zirvesinde, bir ağacın altında beyazlar giyinmiş bir zat namaz kılıyordu. İçimden ‘Her halde bu zattır’ dedim. Selâm verdikten sonra, başı ile oturmamı

işaret etti. Diz çöktüm, duasına 'Âmin' dedim. İnsanlığın ve İslâm dünyasının huzur ve selâmeti, dünyevî ve uhrevî saadeti için hazin bir seda ile niyaz ediyordu. Bilâhare getirdiğim kitabı verdim. 'Hoş geldin kardeşim, bu risalenin tashihatını yapayım' dedi. Tashih işi yarım saat sürdü. Bu esnada ilk defa gördüğüm bu hocaefendiye dikkat ediyordum. Dikkatle tashihat yapıyor, kelimelerdeki noksanlıkları harf ve noktalara kadar düzeltiyordu. 'Sen de yazı biliyor musun?' dedi. Bildiğimi söyleyince bir cümle yazdırdı.

'Mâşallah... Keçeli, güzel yazıyorsun, sana bir risale vereceğim, yazar mısın?' dedi. 'Memnuniyetle' deyince, birden dokuza kadar Küçük Sözler'i verdi. Yazacağımı ifade ettim. Babama da ayrıca 11. ve 12. Sözler'i gönderdi. 'Eğer arzu ederse yazsın ve bana tashihe göndersin. Eserler aynen yazılmalıdır' dedi. Müsaade isteyerek huzurundan ayrıldım.

İşte Nur Risalelerinin İnebolu'ya girişi böyle oldu. Bu tarihten sonra İnebolu'da yüzlerce parmak Nurları yazmaya başladı. Nafizler, İbrahimler, İzzetler, Ziyalar, Osmanlar, Salihler, Ömerlerin kalemleri, beş sene boyunca matbaa tesisi gibi işledi. Kastamonu İnebolu arasında Nur Postacıları da teşekkül etti. Nurlar İnebolu limanından Anadolu'ya sevk ediliyordu. Bu postacılığı Recep Dilek, Ahmed Köroğlu ve Değirmencioğlu yapıyorlardı."[106]

Bediüzzaman Hazretleri'nin İfadelerinde Ahmet Nazif

"Nazif'in o havalideki kardeşlerimizin namına tebriki ve Nazif'in sarsılmaz sadakat ve irtibatı ve kuvvetli ümitleri bize tam bir nefes aldırdı."[107]

***

---

[106] *Necmeddin Şahiner, Son Şahitler* 2/106-108.
[107] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1718

"Ahmed Nazif'in İnebolu talebeleri namına yazdığı ve Halil İbrahim'in ağlatıcı mersiyesinden iştiraklerini gösteren mektubu, benim o havalideki sebatkâr kardeşlerim hakkında endişelerimi izale eyledi."[108]

***

"Bu havalide, hakikaten ümidimin fevkinde, *Risale-i Nur* talebelerinden iki kahraman yetiştiler: Baba-oğul, Ahmed Nazif, Selahattin."[109]

***

"Evet, Hüsrev, Feyzi, Hafız Ali, Nazif gibi çok kardeşlerimizin geçen tarz-ı hayatları, bu hizmet-i Nuriyeye göre bir vaziyet verildiğini onlar hissettikleri gibi; ben de çok has kardeşlerimde, hatta burada aynen tarz-ı hayatım gibi böyle bir nuranî meyveyi vermek için tanzim edilmiş görüyorum."[110]

***

"Şimdi manevi evlatlarım, fedakâr hizmetkârlarım olan Zübeyir, Ceylan, Sungur, Bayram, Hüsnü, Abdullah, Mustafa gibi has ve halis, Nurun kahramanları olan Hüsrev ve Nazif, Tahir, Mustafa Gül gibi zatların nezaretinde o düsturumu muhafaza edilmesini vasiyet ediyorum."[111]

***

Sonra, o karakolun karşısında, Kastamonu'nun medrese-i Nuriyesine girdim, Nurların telifine başladım. Feyzi, Emin, Hilmi, Sadık, Nazif, Salahaddin gibi Nurun kahraman şakirtleri, Nurların neşri, teksiri için o medreseye devam ettiler. Gençlikte eski talebelerimle geçirdiğim kıymettar müzakere-i ilmiyeyi daha parlak bir surette gösterdiler."[112]

---

[108] *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1738
[109] *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1647
[110] *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1698
[111] *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1901
[112] *Risale-i Nur Külliyatı*, 1/724

Risale-i Nur'da Ahmed Nazif

Mümâşâta Tenezzül Etmeyen Ahmed Nazif

Bu mektup muvaffakıyete bir tebrik ve bu büyük vazifenin ifasında ihtiyat ve dikkatin fevkalâde ehemmiyetini anlatır:

"Aziz, sıddık, fedakâr kardeşlerim,

İnebolu kahramanlarının tebrik mektuplarında iki tevafuk ve iki kuşun garip ziyaretleri çok manidardır. Evet, benim bir tek mektubumu yazan bir tek adamın hükümetçe araştırılması ve ehemmiyetle bakılması tazyiki zamanında, şahsımdan binler derece daha ziyade konuşan ve tesirli ders veren *Risale-i Nur*'un *Zülfikâr-ı Mucizat*'ın bin nüshaları ve bin dille ve binler mektûbâtıyla şimdiye kadar çok rakipleri bulunan ve takip edilen ve mümâşâta tenezzül edemeyen Ahmed Nazif'in kalemiyle serbest ve mümanaat görmeden yazılmasına, değil yalnız kuşlar, belki melekler ve ruhanîlerden bir kısım, temessül edip bu harika muvaffakiyeti tebrik etseler, yine çok değil. Biz dahi o küçük Isparta kahramanlarına binler bârekâllah ve mâşaallah ve veffakakümullah deriz. Bütün ruh u canımızla onları tebrik ederiz ve bu pek büyük vazifede ihtiyat ve dikkatin lüzumunu ihtar ederiz."[113]

Kahraman Nazif Kardeşimiz

"Nazif Çelebi'nin İnebolu hâlis kardeşlerimizin namına bayram tebriki ile ve *Zülfikâr*'ın gayet dikkat ve ehemmiyetle ve ihtiyatla devam-ı hizmeti ve *Mucizât-ı Kur'âniye*'yi de bitirip zeyillerinden bir kısmını da tamam etmesi ve Abdurrahman Selâhaddin'in Amerika misyonerlerine dört-beş ay okutturduğu *Âsâ-yı Mûsâ* ve *Mucizât-ı Ahmediye*'yi

---

[113] *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1751

(a.s.m.) emin bir vasıta ile bizim nâmımıza Câmiü'l-Ezher'e hediye edip göndermesini ve ehemmiyetli bir Nur şakirdi Ahmed-i Kureyşî'nin onların makinesinin masrafına yüz banknot vermesini beyan eden bir mektubunu aldım.

Bu kahraman Nazif kardeşimize ve gayet ciddî ve sebatkâr ve tam alâkadar İnebolu Nurcularına ve Ahmed-i Kureyşî ve rüfekalarına, hem bayramlarını, hem devamlı hizmetlerini, hem yüksek sadakatlerini, hem *Zülfikâr*'ın tab' ve muvaffakiyetini, hem Selâhaddin'in Câmiü'l-Ezher'le Medresetü'z-Zehra'nın münasebetini temine çalışmasını ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Cenab-ı Hak onları muvaffak eylesin. Ve hizmetlerini tam makbul eylesin. Âmin."[114]

Nazif Ruhunda ve Sadakatinde…

Bu memleketi gelecekte çok minnettar edecek bu kudsi hizmetin kahramanları, hizmetleriyle ehl-i imana ümit kaynağı olurlar. Bu minnettarlığı Üstadımız aşağıdaki mektubuyla dile getirir:

"*Evvelen:* Kahraman Nazif'in ve hakikaten Nazif ruhunda ve sadakatinde kendi arkadaşlarının makine ile ve sair cihette Nura hizmetleri, bu memleketi cidden minnettar edecek bir vaziyettedirler. Cenab-ı Hak, onları muvaffak eylesin. Âmin. Hususan makinelerinin mahsulâtı hem zînetli, hem açık, hem sıhhatli olmasından, büyük bir muvaffakiyettir. Cenab-ı Hak, Nazif'e çok Selâhaddinler, İbrahimler vermiş.

Benim kendi hattımla *Zülfikâr*'ın başında bir parça yazımı istiyor. Gönderdiği yağlı dört sayfayı kendi yazımla bu rahatsızlığım zamanımda bizzat yazamadığımdan, ben söyleyip benim daimî kâtibim yazsın. Bazı kelimeleri ben yazacağım.

---

114 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1755

Nazif kardeşimizin hem İstanbul, hem İnebolu Nurcularının namına bayram ve yeni sene teberrükü hesabına gönderdiği maddî üç nevi teberrükü aldım. Onların umumu namına âdetime muhalif olarak kabul ettim. Allah onlardan razı olsun, âmin. Onların hatırı için kaidemi kırdım. Ve manevî ve firdevsî olan Nur Zülfikârı ikinci Selâhaddin olan Küçük İbrahim'in namına ve ekseriyet-i mutlakası *Sözler*'i gayet güzel bir surette yazan ve Nazif sadakatinde ve alâkasında bulunan kardeşimiz Mustafa Osman'ın umum Safranbolu Nurcuları namına gönderilen iki mecmuayı da beraber aldık. Cenab-ı Hak, *Zülfikâr*'ın ve o iki mecmuanın harfleri adedince onların, İbrahim ve Mustafa ve İzzet ve refiklerinin ve yardımcılarının defter-i amâline hasenatlar yazsın ve her harfine mukabil yüz rahmet eylesin, âmin.

Hakikaten Mustafa Osman, ehemmiyetli ve çok gayretli iki cenah buldu. Nazif'in Selâhaddin'i ve İbrahim'i gibi, muallim Ahmed Fuad'ı ve darü'l-fünundaki Mustafa Oruç'u bulmuş; o iki cenahla, inşaallah Nur hizmetinde çok iş görecek. Hatta Mustafa Oruç'la muallim Ahmed Fuad gibi zatların bu sırada tesirli bir surette hizmet-i Nuriyeye geçmeleri, Denizli kahramanı Hasan Feyzi'nin vefat acısını bir derece izale ediyorlar. Küçük İbrahim, Nazif'e ikinci bir Selâhaddin hükmüne geçip çoluk çocuğuyla, kardeşiyle ve refikasıyla Nura ve makineye pek ciddî çalışması, mektubunda namları bulunan Salih ve Gülcü Hüseyin ve Osman ve Zühtü ve İzzet ve Ömer ve sair oradaki Nurcuların sebatkârâne, sarsılmadan Nur hizmetinde terakki etmeleri bizleri çok mesrur ettikleri gibi, bu memleketi de ileride çok minnettar edecekler. Mâşaallah, İnebolu, küçük bir Isparta ve tam bir Medrese-i Nuriye olduğunu ispat ettiler."[115]

---

[115] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1757-58

Bu Fırtınalı ve İlhadlı Asırda…

"*Zülfikâr* çıkarsa, dâhilen ve hâricen büyük fütuhata vesile olacak" dediler. Cenab-ı Hak onları bu beyanlarında mahcup etmedi. *Zülfikâr* çıktı ve bu fırtınalı ve ilhadlı asırda fütuhata vesile oldu. Bu hakikati Üstadımızın beyanında daha açık ve net görürüz:

"Kahraman Nazif'in ve Yâkub Cemal'in, şimâlî üç devletin Kur'ân'ı kabul etmesi *Zülfikâr*'ın intişarına tevafuku ve geçen sene, '*Zülfikâr* çıkarsa, dâhilen ve hâricen büyük fütuhata vesile olacak' hükmünü tasdik etmesi büyük bir hayırdır diye, biz de o iki kardeşimizin kanaatine iştirak ediyoruz. Bu fırtınalı ve ilhadlı asırda, biri gizli Alman üçü aşikâr devletlerin, beşerin bu asırda Kur'ân'a şiddet-i ihtiyacını hissetmesi ve bilfiil kabul etmesi büyük bir hâdise-i Kur'âniye, değil üç devlet, belki yalnız on meşhur adam on filozof dahi, birden uzak memleketlerde Kur'ân'ı tasdik etmesi, bizlere ve âlem-i İslâm'a büyük müjde ve avam-ı ehl-i imana büyük bir kuvve-i maneviye temin eder."[116]

Ehl-i İmana Büyük Bir Hizmettir…

Üstad Hazretleri, yapılacak ve yapılmasını istediği bütün hizmetleri "Medresetü'z-Zehra'nın erkânı"na havale eder. Manevî bir şahsın ruhunu temsil eden heyetin, kıymet ve ehemmiyeti çok büyüktür. Hazreti Üstad her ikaz ve irşadında bu mesele üzerinde hassasiyetle durur. Bu açıdan aşağıdaki mektup fevkalâde ehemmiyeti haizdir:

"Aziz, sıddık ve mübarek kardeşlerim,

Evvelâ: Kardeşimiz İnebolu Hüsrevi Nazif Çelebi bana yazıyor ki: '*Hizb-i Nuriye* ve *Salâvat*'ın neşrini bitirdikten sonra ne münasip ise neşredeceğim?' diye soruyor.

---

[116] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1774

Bence sizin tensibinizle *Hastalar* ve *İhtiyarlar Lem'aları* ve *On Yedinci Mektup* olan çocukların kısacık tâziyenamesi ve *Yirmi Birinci Mektup* (ihtiyarlara hizmet hakkındaki kısa mektubun) neşri münasiptir. Fakat Medresetü'z-Zehra'nın erkânı, hangi cümle ve hangi fıkra münasip görürlerse kaldırabilirler ve ıslah edebilirler. Ve daha kısa başka münasip risaleler varsa ilâve edebilirler. Bu mealde, kahraman Nazif'e çabuk cevap gönderiniz. Hakikaten, o kardeşimizin *Cevşenü'l-Kebîr*'i ve *Hizb-i Nuriye*'yi *Salâvat* ile beraber neşri Nurculara ve ehl-i imana büyük bir hizmettir. Cenab-ı Hak her bir harfine mukabil ona ve yardımcılarına bin sevap ihsan etsin. Âmin."[117]

Risaletü'n-Nur'un Gayet Mühim Bir Talebesi

Halil, Hilmi, Salahattin, Emin ve Feyzi gibi Nur'un kahramanlarının işaret ettikleri, harika bir tevafuk belgesi, Ahmed Nazif'in nüshasında ortaya çıkmıştır. Bu harika tevafuk üzerine Üstad şunları ifade eder:

"Otuz altı yapraktan ibaret ve İmam-ı Ali'nin fevkalâde takdirine mazhar olan *Otuz İkinci Söz*'ün kendi kendine gelen beş bin yedi yüz on beş tevafuku, *Risaletü'n-Nur*'un bu havalideki gayet mühim bir talebesi olan Ahmed Nazif'in nüshasında çıkmıştır. Demek o risalenin hatt-ı hakikisine rast gelmiş ki, bu harika kerameti göstermişler.

Hem iki Hüsrev'i *Risale-i Nur* dairesine ve Bekir Sıdkı'ya kerametini gösterip, iman getiren ve tılsım-ı kâinatın üçte birisini halleden, on beş yapraktan ibaret olan *Otuzuncu Söz*'de kahraman Nazif'in nüshasında tekellüfsüz üç bin sekiz yüz otuz beş tevafuku… Biz, gözümüzle bu keramet-i tevafukiye-i Nuriyeyi gördük."[118]

---

117 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1832
118 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/2094

Bu Meselenin Sırrı

Bediüzzaman Hazretleri, kahraman şakirtlerinde fazilet ve iman-ı kâmil şeklinde tecelli eder. Onlar Nebevî ahlâkın ahir zaman temsilcileridir. Her işlerinde ilâhî te'yidat mührünü görmek mümkün. Halis niyet, hataları doğrulara götüren bir kuvvettir:

"Hem bu defa Hüsrev'in mektubunda Zübeyir'in Nazif'e göndereceği pusulayı oraya sehven gönderdiğini anladım. Hüsrev'in de küçük bir sehvi var. Çünkü *Yirmi Dördüncü Mektup* değil, *Yirmi Dördüncü Söz*'ün Onuncu Aslına dair Nazif'e bir kısacık mektubum vardı. Sureti burada kalmamıştı. Onuncu Aslın suretini Nazif'e gönderip o pusulanın suretini bize göndermesi için demiştim. Hâlbuki Onuncu Aslı sehven size göndermiş. Fakat gayet parlak, uzun istidası, bu küçücük sehvini hiçe indirdi, affettirdi.

Bu meselenin sırrı budur. Nazif büyük bir hayır yapmak için Nurcuların ehemmiyetli bir virdi olan *Cevşenü'l-Kebir*'i makine ile teksir etmiş. Bunun sevabına dair, haşiyesindeki pek harika ve müteşabih hadislerden faziletine dair olan parçayı beraber teksir etmek için bana yazmıştı.

Ben de dedim: Otuz beş seneden beri her gün *Cevşen*'i okuduğum halde, o haşiyeyi üç dört defadan ziyade okumadım. Onun için onun aynı münasip olmaz. Tâ muarız ve zındıklar itiraz parmaklarını uzatmasınlar. İnşaallah yakında o mübarek *Cevşenü'l-Kebir* Nurcuları şevkiyle tenvir edecek."[119]

Ahmet Nazif Çelebi'nin Üstad'a Mektupları

Ahmed Nazif Çelebi, mektuplarını "Fakir, aciz, zayıf hizmetkârınız", "Dâimi, kudsî dualarınıza muhtaç talebeniz" ibareleriyle takdim eder.

---

[119] *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1824

Bu mektuplar, manevî duyguların kelimelere nasıl döküldüklerini göstermesi bakımından çok önemlidir. Bu sözlerde, kendisini peçeleyen gizli riya yok. Öylesine samimi ve duru… Ahmed Nazif Çelebi, gerçek bir çelebi…

İki İftarı Bir Yaptım

Ahmet Nazif Çelebi bu mektubu bayram münasebetiyle kabul edilmeyen bir hediye için kaleme almış. Bu mektup, Üstadına aşkla ve şevkle bağlı bir talebenin, mahcubiyetinin kelimelere yüklenmiş hali. Hâlis niyet ve sadakatin bir belgesi...

"Çok aziz ve çok kıymetli, müşfik ve fedakâr Üstad-ı âzam efendim hazretleri,

Hazineler dolusu mücevherattan daha fazla, hatta bu fâni dünya hayatının ziynetleriyle ölçülemeyecek derecede kıymettar mektubunuzu, mübarek Ramazan-ı Şerifin yirmi üçüncü günü akşamı, iftardan on dakika evvel postadan aldım. Cenab-ı Allah kabul buyursun, iki iftarı bir yaptım. *Elhamdülillahi hâza min fadl-i Rabbi.*

Evvelce yazdığım uzun satırların mâlâyâniliğinden ve boşluğundan, fazla meşgul ettiğimden ve gerek bizim ve gerekse mübarek Zekeriya kardeşimizin kıymetsiz, değersiz hediyelerini, mezuniyetsiz kabul ederek, takdim etmek cesaretinde bulunduğumdan mütevellit, aziz Üstadımın adem-i kabul ve hoşnutsuzluğuyla tekdirâtına mâruz kalacağımdan korkarak intizarda iken, müvezzi iki mektup verdi. İftar vakti dar olduğundan, ayakta zarfı açtıktan sonra, kıymet takdir edemediğim çok şirin ve cazip olan hatt-ı fâzılâneniz, sanki 'Korkma' diye hitap ediyormuş gibi, tebessüm ederek gözüme ilişince, sürurumdan okuyamadım. Hemen hâneme koştum, iftarla beraber okumaya başladım.

Sevgili ve müşfik Üstadım,

Muhyiddin-i Arabî Hazretleri'nin tebşiratı hatırıma geldi. Zat-ı fâzılânelerindeki gördüğüm şefkat-i pederânenin, o büyük zatın haber verdiği şefkat-i pederâneyi hâiz bulunduğunuza iman ettim. Kadîr-i Mutlak Hazretleri siz Üstadımızdan kat kat razı olsun ve bizleri de hizmetinizde ve hizmet-i Kur'ân'da daim ve sabit eylesin ve Üstadımızın kıymetli ve kudsî işaretlerine ve kıymetli dualarına mazhar eylesin. *Âmin bihürmeti Seyyidi'l-Mürselîn.*

Şefkatli Üstadım,

Hizmet-i Kur'ân'da ve *Risale-i Nur*'un neşriyatındaki zerre-i vahide kabilinden olan mesâinin, nezd-i âlî-i Üstadânelerinde hüsn-ü kabule mazhariyeti, zayıf, âciz, fakir hizmetkârınız ve iktidarsız, idraki nakıs, ihatası dar, şuuru muhtel talebenizi ne derece sevinç ve sürura kalb ettiğini tarif edemem.

Böyle manevî ve kudsî takdîrata mazhar buyrulan ve bizim gibi günahkârlara, otuz senelik iştiyakla, on senelik münacat ve niyaz mukabilinde siz Üstadımızı ihsan buyuran ve kullarının isyanlarına bakmayarak her istediklerini bilen, işiten ve *belağan mâ belâğ* veren ve bütün mükevvenâtı yed-i kudretinde tutan ve her şeye sahip ve mâlik ve hâkim bulunan Cenab-ı Hak ve Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri'ne ne suretle hamd ve şükredeceğimi bilemiyorum.

Kıymetli Üstadım, siz tavassut buyurunuz, değersiz hizmetimizle pek az ve kısa olan şu dünya hayatı içinde, belki bir katre mesabesindeki hamd ve şükrümüzü, 'tekabbelallah' sırrına mazhar buyursun, inşaallah.

Mektubat risalesinin İkinci Mektubu'nu daima hatırlayarak, bu emirlerinize riayet etmeye çalıştığım halde, bir mücbir-i gaybî bendenizi tahrik ederek, İkinci Mektuba muhalefete sevk ediyor.

Niyetim hâlis, sadakat ve merbutiyetim ciddî ve çok sağlam. Her türlü riyadan âri ve hiçbir maddî menfaate matuf ve müstenid olmayan, Allah rızası yolunda Kur'ân namına ve *Risaletü'n-Nur*'a hizmet gayesine matuf ve bilhassa bizim gibi âciz, âsi ve günahkârların hidayet ve irşad ve isâline ve ehl-i dalâleti ve ehl-i bid'ayı tarik-i hakka davet ve tahkik-i imaniyeye hadim bir kudsî zat, bizlere ve memleketimize 'vedîatullah' olarak ihsan buyrulmuş. Kıymetli misafirimiz nasıl ki, biz günahkârların manevî yardımına koşuyor ve gece ve gündüz mağfiret-i ilâhiyeye ve irşadımıza çalışıyorsa, bizler de bu aziz misafirimizin maddî yardımına, seve seve ve iştiyakla ve ancak Allah için koşmak ve çalışmak vazifesiyle mükellef bulunduğumuzu hissediyoruz.

Hem bizlere Kur'ân ve Hazreti Peygamber (asm.) emrediyor: *Teâvün,* gurabâya muavenet... Af dilerim, kıymetli ve sevgili Üstadım, bilirim ki hediyeleri kabul etmiyorsun. Fakat zekât ve sadaka gibi muaveneti, arkadaşlarımızın ısrarı üzerine yazmaya mecbur oldum. Hem de maddî ihtiyaçlarınıza, ikametgâh kirası, odun ve kömür gibi mübrem ihtiyaçlar için lâzım olduğunu düşünmüştüm.

Esasen kaide-i Üstâdâneleri bozulmamak için arkadaşlarıma daima tavsiye ve telkinatım, hiçbir maddî menfaat düşünülmemesidir. Çünkü din dünyaya âlet olmaz ve din vasıta-i cerr ve maddî menfaati katiyen kabul edemez. Hatta *Risale-i Nur*'un neşriyatında, kimsenin minnetini almamak için, kıymetli Üstadımı taklit ederim.

Kıymetli ve müşfik Üstadım,

Şu kadar var ki, hizmetkârınız, Üstad namına değil, kıymetli ve garip bir misafirimiz namına ve Allah rızası için maddî yardım etmek istiyoruz. Hem manevî zarar görmemeniz için, kuvvet ve kudret ve azamet sahibi Cenab-ı Allah'a niyaz

ve tazarru ederek, dergâh-ı ilâhiyesinde hüsn-ü kabule mazhar eylemesini dua ediyoruz.

Kıymetli Üstadım, bayramda ziyaret ve arz-ı tazim makamına kaim olmak üzere, bütün arkadaşlarımızla beraber hem Ramazan-ı Şerifi, hem leyle-i kadri, hem mübarek îd-i Saîd-i Fıtr'ı *Risaletü'n-Nur*'un umum talebe ve şakirtleri ve Kur'ân'ın kıymetli hizmetçileri makamında ve hükmünde kıymetli Üstadımızı tebrik ederek, Cenab-ı Hak'tan daha çok kardeş ve arkadaşlarımızla birlikte ve siz Üstadımız başımızda olarak, Ramazan-ı Şerifin emsâl-i kesiresiyle müşerref olmaklığımızı niyaz ve tazarru eyleriz. Ve mübarek iki ellerinizden öperek, dua-i hayriyenizi ve kudsî irşadlarınızı istirham eyleriz, kıymetli Üstadımız." [120]

Daimî kudsî dualarınıza muhtaç
günahkâr, hizmetkâr talebeniz
Ahmed Nazif

Nasıl Bîgâne Kalalım!

Bu mektup, Ahmed Nazif'in hayatındaki dâvâ düşüncesi ve aşkını ortaya koyması açısından çok önemlidir. Adeta bir ömrün muhasebesi gibidir. Üstad'ı tanımadan önceki Ahmed Nazif ile Üstad'ı tanıdıktan sonraki Ahmed Nazif, bu mektupta anlatılır. Mektubun satırları arasında, bir irfan kahramanının medyuniyetinin sırrını idrak edeceksiniz:

"Maddî ve manevî borcumuz olan hizmetleri îfadan kendimizi çekmek, hissizlik ve bîgânelik fıtratımızda ve yaratılışımızda yoktur ki kalalım! Madem Cenab-ı Hâlık-ı Rahîm bizleri insan yaratmıştır. İnsanlığın emrettiği vezâifin binde birini dahi ifâ edemediğimiz halde, büsbütün nasıl bîgâne kalalım?

---

[120] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1561-62

Bu hususta mazur görmenizle beraber, azimkâr ve cefakâr ve vefakâr ve fedakâr ve hadsiz mütehammil, garip ve kudsî ve aziz bir misafirimiz olan çok kıymetli Üstadımızın, biz âsi ve günahkârların kalplerini nurlarla doldurduğu halde, mukabil borcumuzu, maneviyata uzanamadığımızdan, ancak değersiz ve kıymetsiz olan maddiyatla ödeyebiliriz, zannıyla teselli bulmaktayız. Af buyurunuz, Üstadım, dellâl-ı Kur'ân'ın nidalarını işiten hangi Müslüman vardır ki, kulaklarını tıkasın? Hâşâ, sümme hâşâ!

Nurlarınızın şuası gözlerimizi kamaştırıyor. Kalplerimizi bütün sâfiyetiyle Allah'a, Kur'ân'a ve Resul-ü Müçtebâ'ya (a.s.m.) ve o iki cihan serverinin aziz varislerine bağlıyor ve bağlamıştır. Bu bağ öyle bir bağ ki, inayet-i Hakla, hiçbir maddiyunun ve hiçbir mülhidin ve fırak-ı dâllenin değil, dünya kâfirlerinin bütün kuvvetleri bir araya gelse, bu kudsî rabıta-yı kalbiye bağını koparamaz, *elhamdülillahi hâzâ min fadl-i Rabbî.*

Zat-ı fâzılanelerince lüzum görülüp icap etmeden, hiçbir zaman mektup yazmak zahmetlerini ihtiyar etmenize razı olamam. Bu hususta gücenmek şöyle dursun, kıymetli Üstadımın kudsî vazifelerinin ifâsına mâni teşkil eden işgali, en büyük hata ve hürmetsizlik sayarım."[121]

Benim Yegâne Mürşidim Risale-i Nur'dur!

Ahmet Nazif Çelebi, bu mektubunda, Üstad Hazretleri'nin nasıl bir vazife ile tavzif edildiğini beyanla *Risale-i Nur*'ları ve Bediüzzaman Hazretleri'ni tanıma lütfuna mazhar kılan Allah-u Zülcelâl Hazretleri'ne minnet ve şükranlarını arz eder. Tanıma şerefine mazhar olduğu *Risale-i Nur*'ların kerameti altında Bediüzzaman Hazretleri'ni ilk defa nasıl gördüğünü, 1938'de duyduğu bir haber üzerine

---

[121] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1562

Kastamonu'ya gelerek onu nasıl tanıdığını ve aradan geçen yılların onun şevkini ve aşkını nasıl yok etmediğini aşkın ifadelerle kelimeler döker:

"Kıymetli Üstadım,

Yüksek şahsiyetinizin aczi ve fakrı içinde inâyet-i rabbaniye ve rahmet-i ilâhiyeyle Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyân'ın i'câzlarını güneşin parlak ve keskin şuaları gibi kalplerimize nüfuz ettiren ve hakaik-i diniye ve imaniyenin, dalâlete yüz tutan zayıf ve âciz mü'minlerin halâsı ve selâmeti ve hidayete çıkarılmasına hadim ve kudsî *Risale-i Nur*'un, elbette bir hadi ve bu zamanın muhtaç bulunduğu bir sahib-i zuhur namını taşıyacağı şüphesizdir. Binaenaleyh, hem Kur'ân'ın tercümanı ve dellâlı ve hem de bu *Risale-i Nur*'un müellif ve hâdim-i yegânesi bulunmanız, hem de âciz ve fakir bir nefer iken manevî hizmetinizle müşiriyet derece-i aliyesine terfi ve tefeyyüze istihkak kesb etmiş bulunmanızdandır ki, Alîm-i Mutlak, Hakîm-i Mutlak, Kadir-i Mutlak olan Zülcelâl Hazretleri, bu kudsî vazife-i âliyeyi, kıymetsiz gördüğünüz, çok kıymetli ve faziletli ve feyizli ve âli derecelerde yüksek bir dellalına tevdi ve nasip ve bilhassa memur etmiştir. *Hâzâ min fadl-i Rabbî.*

Biz âciz ve âsi ve günahkâr hizmetkârlarınızı dahi lütuf ve keremiyle irşada hidayete siz Üstadımızı rehber ve mürşid ve vasıta buyurmuştur ki, ebedî minnet ve şükranlarımızı edadan âciz bulunuyoruz.

İşte, Üstadım, çok kıymetli arkadaşımız ve hizmet-i Kur'âniyede kıymetli refikimiz ve şerikimiz Küçük Hüsrev, Mehmed Feyzi'nin mektubundan başka yerde ve mahalde mevsimsiz olduğunu idrak ederek, bu hakikî kelimeyi ve mübarek ism-i şerifi *Risale-i Nur*'a dahi henüz zahiren takmak haddim değildir ve istimalinden hazer ediyorum. Çünkü Üstadımın izin ve müsaadesi olmadıkça bu gibi lâkapların

kıymeti olamaz. Ancak *Risale-i Nur*'dan aldığım ilham üzerine muhitimizde birinciliği ihraz eden bir kardeşimiz olan Feyzi'nin mektubunda bahsedilmesi, sırf hüsn-ü niyet ve fart-ı merbutiyet ve sadâkatten ve ihlâstan doğmuştur.

Bu izharın hatasından hâdis olan meşguliyetinize sebebiyet verdiğimden çok müteessir oldum, af buyurunuz. İkaz ve irşad edici nimet ve himmet-i itabınızla af buyrulmasını ve *Risale-i Nur*'un manevî tokatlarından muhafaza edilmekliğimizi kemâl-i hulûsla istirham eylerim.

Aziz ve kıymetli Üstadım,

Cenab-ı Hakkın lütuf ve keremiyle ve hadsiz ihsanıyla intisaben hizmet-i kudsiyesinde bulunduğum *Risale-i Nur*'un maddî ve manevî pek çok kerametlerini ve bereketlerini aynelyakîn görmüş ve lezzetini tatmış olan bu âciz hizmetkârınızın noksanlarını, hüsn-ü niyete ve hulûs-ü kalbine bağışlamanızı rica ederken, bu mübarek *Risale-i Nur*'un pek çok kerametlerinden birkaçını arz ediyorum. Şöyle ki:

Risale-i Nur tercümanı ve müellif ve sahibi bulunan zat, 1324 ve yirmi beş (25) Rumî senelerinde, İstanbul'da iştiharla, 'Bediüzzaman' namı ve lâkabı altında matbuatın sitayişle neşriyatından mütehassis olarak, o zaman on yedi yaşımda bulunduğum ve çok cahil ve çocukluk devresinde iken, bu mübarek isim kalbimde yer tutmuş. Ve bu kalbî muhabbet, hürmet için olacak ki, 1326 senesinde Hazret-i Üstadın, 'Bediüzzaman Said-i Kürdî' lâkabı altında Karadeniz seyahatinde iki hizmetkârıyla İnebolu'yu ziyaret ederek, o zaman İnebolu'nun meşhur ulemasından Hacı Ziya ve diğer ulema arasında vapura teşyi edildiği sırada tesadüfen çarşıda karşılaştığım ve çok derin muhabbet hissiyle bu mübarek zâta selâm durarak mütebessim ve nuranî simalarıyla ve keskin nazarlarıyla selâmlarına ve manevî nazarlarıyla iltifatlarına mazhar olduğum günden beri

artan muhabbet ve alâkamı, otuz senelik hatırımdan katiyen silinmediğini aynelyakîn görüyordum.

Tahminen ve takriben altı sene evvel bir gazete sütununda Isparta'da halkın fazla alâka göstermesinden, din ve iman telkin etmesinden ürken ehl-i dünya tarafından tevkif edildiğini teessürle okumuştum. Otuz senelik uzun bir zaman içinde bir defa böyle acı haber aldığım halde, akıbetinden katiyen başka bir malûmat edinememiştim. On seneden beri Cenab-ı Rabbü'l-Âlemîn Hazretleri'nden niyazımda, daima beş vakit dualarımda, 'Yâ Rab, bana bir mürşid-i kâmil ihsan buyur' niyazında iken, bundan üç sene evvel, yani hicrî 1357; milâdî 1938 senesinde, İnebolu'da bir kahvede, Kastamonulu bir zavallı sarhoşun sitayişle bahsettiği bir zâtın Kastamonu'da mevcudiyeti ve menfî olarak bulunduğunu işittim.

Dikkat ettim ve tahkik ettim. Anladım ki, otuz senedir kalbimde saklı olarak taşıdığım o zamanki Said-i Kürdî olduğunu hissettiğimden, her tehlikeyi göze alarak ziyaret edip mübarek ellerini öpmek lâzım ve şart olduğunu bildim. Ve ziyaretimde, eski Said'in ism-i mübarekleri Bediüzzaman Said Nursî ve *Risale-i Nur*'un müellifi ve sahibi olarak buldum. Kemâl-i aşk ve ihlâsla sarıldım. Ve 'benim yegâne mürşidim ve rehberim ve büyük üstadım o *Risale-i Nur*'dur' dedim. Ve bana bu hadsiz ihsanatı hidayet ve inayet buyuran Cenab-ı Hakk'a, Kur'ân-ı Hakîm'in harfleri adedince şükrederek, '*Elhamdülillahi hâzâ min fadl-i Rabbî*' dedim.

Risale-i Nur'a intisap etmezden evvel, maddî ve dünyevî her işlerimizde ve ticarethanemizin kazançlarında ve şahsî ve hususî işlerimizde *Risale-i Nur*'a intisaptan sonraki harikulâde farkları ve bereketleri görmekle beraber, en büyük bir ticaret veya mes'ut bir zenginin, müferrah ve serbestliğinden daha fazla ferah ve sürur ve serbest ve yaşayış tarzında sıhhat ve afiyetle -elhamdülillah- mes'udâne imrar-ı hayat eylemekte

olduğumuzu ve *Risale-i Nur*'un kudsî lütuf ve kerametlerine medyun bulunduğumuzu itiraf ve tasdik ederiz.

Üstad Hazretleri'nin mezuniyet-i hususiyesiyle, *Risale-i Nur* namına neşriyat ve hakaik-i imaniye noktasında, bilhassa ibadet ve namaz hakkında şahsımın cahil ve âciz, nakıs, iktidarsız vaziyetimle vaki olan ve olacak bulunan telkinat-ı diniyedeki kuvvetli ikna ve müessir hitabelerin âsâr-ı fiiliyesini aynen müşahede ettiğimi, Üstadım *Risale-i Nur* namına kemâl-i fahirle, birçok namazsız Müslümanları -elhamdülillâh- namaza ve camilere devama muvaffak bulunmak gibi kudsî hizmetlerin âsâr-ı fiiliyesinden, *Risale-i Nur*'un büyük harika kerametinden tulû ettiğini ve etmekte olduğunu tasdik ederiz.

Bu içinde bulunduğumuz Alman ve İngiliz harbinin bidayetinden devamı müddetince hadsiz zındıka ve münafıkların hiç yoktan, sebepsiz olarak, şahsıma bir isnadat olsun için, gerek münevver fikirli âlim ve gerekse cahil mülhid, hemen hemen birkaç dostum müstesna, memleket halkı ve kudsî hizmetimden küstürmek için şeytan-ı aleyhi mâyestehik bütün memleket halkını iğfal ederek aleyhime tahrik etmiş olacaktır ki, 'Nazif, muhalif bir siyasetle ittihad-ı İslâma taraftar eder, siyaset propagandası yapıyor' zihniyetini şiddetle aleyhimde, memleket halkına ve erkân-ı hükümete kadar sirayet ettiriyorlar. Ve bütün şeytanların tecessüsleri tahrik edilmiş. Güya aleyhtarlarım benden bir intikam almak hasebiyle gıyabımda, hem müthiş cereyanı şiddetlendirmek için kendilerince menfur telâkki ettikleri 'Almancı' namıyla hakaretlere maruz bırakmaktan çekinmediler. Hâlbuki ben, lillâhilhamd, *Risale-i Nur*'un irşadıyla, hakaik-i imaniye ve Kur'âniyeyi bütün kâinatın fevkinde gördüğümden ve itikat ettiğimden, değil küre-i arzdaki cereyanlara, belki bana verilse de bütün dünya salta-

natına da âlet edemem. Ben, yalnız hakikatçi ve imancı ve Kur'âncı *Risale-i Nur*'un bir hadimiyim. Kaç senedir bütün bu hücumlarıyla beraber, iki eser-i inayet var.

Birincisi: *Risale-i Nur*'un neşriyatındaki hizmetime zarar verilmediği gibi fevkalme'mul muvaffak olduk.

İkincisi: Her ne vakit şiddetli hücum edileceği zaman Üstadımızdan dikkat emrini alıyorduk. Hem de, *Risale-i Nur*'un aşikâr bir kerametindendir ki, 1350 sene-i hicrî Ramazan-ı Şerifin on veya on ikinci günlerinde, Allah rahmet etsin, vefat eden kardeşlerimizden Hatip Mehmed namındaki zat, *Yirmi Altıncı Lem'a* olan *İhtiyarlar Risalesi*'ni yazarken hasta olarak yazmaya kadir olmadığından 'La İlahe İlla Hû' kelime-i tevhidi yazarak bıraktığı, ziyaretine gelen diğer kardeşimiz ve faal arkadaşımız, Feyzi Mehmed Efendi'ye ikmalini rica ederek dünyaya veda ve ebedî hayatına, inşaallah bu kelime-i tayyibe ile hayatının sonunu mühürleyerek imanlı olarak kabre girdiğini izhar ve *Risale-i Nur*'un talebelerine açık bir müjde ve tebşiratta bulunmuştur.

İşârât-ı Kur'âniye'nin yirmi altıncı âyetinin

فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ[122] sırrıyla, '*Risale-i Nur* talebeleri imanla kabre gireceklerdir' tebşiratının sıdkını gösteren bu açık kerametin ve tebşirat-ı azîmenin bütün kardeşlerimize tamim olunmasını, *Risale-i Nur*'un derece-i ulviyetini ve hadimlerinin mükâfatlarının ne zaman ve ne suretle verilmekte olduğunu aynelyakın bilinmek ve görülmek üzere şu hakikat muvafık ise *İşârât-ı Kur'âniye Risalesi*'ne tahşiye olunmasını rica ederim, kıymetli Üstadım."[123]

---

122 "Cennette sonsuza kadar kalacaklardır." (Hûd, 108)

123 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1586-87-88

Nur Deryasının Nurlu Rüzgârlarından

Ahmet Nazif Çelebi bu mektupda, küçük bir hizmetinin Nur kahramanları mübarekler heyeti tarafından kabulünün kendisi için ne ifade ettiğini beyanla, Cenab-ı Hakk'a karşı hamd ve senalarını arz eder:

"Sevgili ve kıymetli Üstadım, faziletmeâb Efendim Hazretleri,

Ebedî minnettarı ve hadimi bulunduğum *Risale-i Nur*'un feyzinden lâyık olmadığım pek çok eltâf-ı rabbaniyeye mazhariyetimi, gözlerimden sevinç yaşları akıtarak görmekte ve ne suretle şükranlarımla mukabele edeceğimden âciz bulunmaktayım. Dünün menfur-u umumîsi Nazif, bugünün parlak bir vatanperveri veya hakikatçisi bulunmaktadır. *Elhamdülillahi hâzâ min fadl-i Rabbî.*

Senelerden beri müştakı bulunduğum Nur ve Gül fabrikaları mübarekler heyetinin ve o mukaddes fabrikanın makine ve çarklarının nurlu sedalarını kulaklarımla işitmek ve şu âciz ve kasır ve cahil vaziyetimle o yüksek ve Aşere-i Mübeşşere-i Kur'âniyeden olan, Ashab-ı Güzîn (rıdvanullahi aleyhim ecmaîn) efendilerimizin bugün şahsiyet-i mâneviyelerini küçük bir mikyasta temsil eden sıddıklar, mücahidler, fedakâr kahramanlar cemaatinin iki mühim uzvu bulunan aziz kardeşlerimizden mübarek Sabri ve Büyük Hafız Ali'nin hakkımda gösterdikleri âlicenâbâne muhabbet ve merbutiyet-i kalbiye ve hadiselerin aynen tevafuku, bu yüksek ve muktedir Nur deryasının nurlu rüzgârlarından hâsıl olan dalgaların hışırtılarından sızan bir keramet-i gaybiye bulunduğundan, bizce pek kıymettar olan bu mühim tevafukatın, günahkâr ve bütün geçmiş ömrü isyanla dolu bu âdi şahsımın o öyle yüksek ve mukaddes bir heyetin mübarek iki uzvu tarafından hüsn-ü kabul görülerek iltifatlarına mazhar ve kıymetli mesâi ve hizmet-i kudsiyelerine

tevafukla, pek cüz'î ve değersiz hizmetimize iştirak ederek benimsemek ve kabul etmek yüksekliğinde bulunmaları, *Risale-i Nur*'un kudsî kerametiyle Cenab-ı Rabb-i İzzet'in nihayetsiz eltaf-ı sübhâniyesinden büyük bir lütf-u Rabbânî bulunduğunu şükranla arz eder ve bu kıymetli kardeşlerimizin hizmet-i kudsiyelerinin denizden bir katre mesabesindeki ve çok hatalı ve kıymetsiz ve cüz'î olan hizmetimizin âsâr-ı fiiliyesi olarak bugün bendenizi lâyığı bulunmadığım halde âciz ve cahil ve günahkâr şahsiyetim, böyle yüksek ve erişilmesi muhal olan ashâb-ı Resûlullah (rıdvanullahi aleyhim ecmaîn) hazeratının şahsiyet-i maneviyesinin küçük bir cilvesinin gölgesini temsil eden mübarekler heyetinin iki azasının yüksek iltifatlarına mazhar etmiştir ki, bendenizi bu kudsî mazhariyete eriştiren *Risale-i Nur* delaletiyle Kâdir-i Mutlak ve Hâlık-ı Zülcelâl'e, *Risale-i Nur*'un hurufatı ve mevcudatın miktarınca hamd ü sena eder ve bu güzide ve kıymettar mübarekler heyetinin her bir azalarına ve bütün kardeşlerimize ayrı ayrı ihtiramla minnet ve şükranlarımı arz ederim."[124]

Ahmed Nazif Çelebi'nin Müdafaaları

İman erleri, inandıkları hak yolunda muaheze edilmekten korkmazlar. Hak yolu gerçekten çetindir, sıkıntılarla doludur. Ve her hayırlı işin, zararlı bir manisi çıkar. Yeryüzünün bütün şeytanları fasılasız olarak onlarla uğraşırlar. Dün böyle idi, bugün de böyle, yarın da böyle olacaktır.

Ahmed Nazif Çelebi gibi Nur sevdalıları, kendi şahsî hukuklarını müdafaa etmeye tenezzül etmezler ve etmediler de. Onlar için her şey iman ve Kur'ân hizmetidir.

---

124 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1598

Denizli Müdafaası

Muhterem Hey'et-i Hâkime!

İddia makamının hakkımdaki isnâdâtı, evvel-ahir aleyhimde şiddet ve ehemmiyetini gerçi muhafaza etmekte ve müdde-i umumîlik, yüksek vazifesini hak ve adalet terazisiyle ölçmek şöyle dursun; sırf tek bir cepheden ve açık ve zahir olan adalet terazisinin bir kefesine bizi koymak suretiyle ölçmek, vazife-i asliyesi olan haklarımızı gözetmeyerek haksız ve delilsiz ve kanunlarda yeri olmayan en ufak sebepler ile büyük bir cürüm delili mahiyetini gösterip tecziyemi istemesi üzerine bu talebin yerinde olmadığım şöylece isbat ederim:

1- Otuz beş-kırk sene evvel ilk mektep tahsili sıralarında herkes gibi bendeniz de, Bediüzzaman'ı gazetelerin uzun uzadıya sütunlarla, yazılarla sitayişkâr neşriyatlarından ismen ve gıyaben tanıdığımı, ilk ve son ifadelerimde arz ettiğim halde, bu ifademi makam-ı iddia, "Kırk seneden beri tanıdığını itiraf etmiş." şeklinde hilaf-ı hakikat iddiada bulunması.

2- *Risale-i Nur*'dan dinî bir-iki eseri okumak, bir-iki ahbaba ve akrabasından birine kendi istekleriyle verilmesi İslâmiyet'in şiarından iken ve hususiyle hiçbir suretle mahremiyeti dahi bulunmayan ve sırf dinî ve uhrevî olan ve kısm-ı külliyesi Arabî ibareli ayet-i kerime ve salâvat dualarından ibaret bulunan ve bir kısmı Peygamber Aleyhissalatu Vesselam'ın mucizelerinden bahseden; ne zamanımızla, ne de dünyamızla hiç de alâkası bulunmayan birkaç dinî ve uhrevî eserin, arkasını dünyaya ve cephesini kabristana çevirmiş bir adamın elinde bulunmasıyla ne bir cemiyet ve ne de bir tarikat ve hatta bir teşvik mahiyetinde olamayacağı gibi, bunlar yüksek bir ilim ve mütehassıs hey'et tarafından tetkik ve tahlil ettirilip böyle bir maksadın bulunmadığı ve masumiyetimiz tamamen ve resmen

belirtildiği halde, makam-ı iddianın bunları hiç nazara almayıp ve artık kıymet-i kanuniyesi kalmamış olan eski ehl-i vukuf raporlarına göre ısrarla talepte bulunması.

3- "*Risale-i Nur* ve ondan ders alan biz şakirtlerin, değil dünya siyasetlerine belki bütün dünyaya karşı da *Risale-i Nur*'u âlet edemeyiz..." ilh. yazılı ve bize sorulmak istenilen menfur cürüm lekelerini ortadan kaldıran bir hakiki müdafaasına dair kaleme alınmış, Selâhaddin Çelebi'nin şahsına ve dosyasına mahsus bir yazısını benim şahsıma aitmiş gibi hilaf olarak aleyhimde cürüm delili göstermesi.

4- İnebolu'nun yazlık umumi bir mesiresi olan ve İslam Tepesi eteklerinde ve belediye hududu dâhilinde, Âvâre mahallesi civarında, Ma'ruf Camii suyu membaında, umum arasında bir tatil günü birkaç arkadaşımla tenezzühe gittiğimi, bir cürüm delili göstermek ve kanuna uydurmak kastıyla "İslâm Dağı" şeklinde göstermesi acaba cemiyetçilik olur mu? Veyahut bir cürüm sayılır mı? Tertemiz nasiyemize böyle çirkin isnâdâtla bir leke sürülmesi muvafık-ı adalet midir?

Sâniyen: Kendi dosyasına ait olmayan hakiki bir müdafaa şeklindeki bir yazı, cürüm delili olabilir mi? Keza hür bir vatandaşın herhangi umumî bir mesire mahallinde tatil günü tenezzühte bulunması ve o mahalde şarkı söylemek, eğlence yapmak, gazete okumak memnu olmadığı gibi, kitap ve mecmua okunması da elbette memnu değildir ve olamaz. Farz-ı muhal okunmuş olsa dahi, madem bizden gizli bir teşekkül aranıyor. Böyle umumî bir mesire mahallinde, yüzlerle halkın içinde iki-üç kişinin kitap okuması ve cemiyet kurması gibi, hiçbir gizli topluluğun yeri olamaz ve imkânı da yoktur. Ve serâpâ yalandan ibaret olan ve aleyhimde cürüm delili aramakla ve suç göstermekle müsabakaları görülen İnebolu müdde-i umumîsi ve zabıtasının ne derece şiddetle aleyhime

hücum ettiklerini isbata kâfi gelecek olan ve ilişik bulunan İnebolu Hapishanesinde tekrar başımıza belalı işler çıkarmak istenirken tutulan zabıt varakasının da nazara alınmasını dilerim. Bu zabıt varakasının tutulmasını icap ettiren nokta:

Bizim buralara kadar uzun müddet süründürülmemize ve telafisi gayr-ı kabil zararlar görmemize sebep olanların uydurdukları ve bazı alâkadarların tazyik edilerek "tevkif etmeyeceğiz" vaatleriyle aleyhimizde kastî şahit gösterilmesi gibi; kanun adamlarının, kanunsuz hissiyatlarına kapılarak keyfî hareketlerini göstermekte ve nihayet bu yalanları yüksek mahkemenizin İnebolu'dan istinabe suretiyle dinlenen şahitlerin ifadeleriyle sabit olmuştur ki; iddia makamı, bu açık hakkımızı da nazara almayarak eski teranesinde ısrar etmesi ve ilk tevkifimizle mahkemeye sevk edilmemize sebep gösterilen ve hakikatten çok uzak bulunan eski gayr-ı ilmî ehl-i vukuf raporlarını, yüksek mahkemenizin isabetli ve adaletli kararlarıyla Ankara'da müteşekkil yüksek bir ilim ve mütehassıs ehl-i vukuf tarafından verilen ve hakikati aydınlatan raporuyla bir kıymet-i kanuniyesi kalmayan eski raporlara ısrarlı istinadıyla, aleyhimde cürüm delili göstermesi gibi hakikatten çok uzak ve sırf keyfî ve indî denecek kadar sarih ve gelişigüzel talep ve iddialarının varid ve yerinde olmadığından, iddia makamının aleyhimdeki evvel ve ahir kanunî olmayan ve delilsiz bulunan mevhum bütün iddialarının reddiyle Ankara hey'et-i ilmiyesi tarafından verilen ve yüksek mahkeme huzurunun okuyup, makam-ı iddianın da kabul edip itiraz edemediği son hak ve hakikati bariz bir şekilde aydınlatan ve masumiyetimi bütün vuzuhuyla isbat eden adaletli raporlarına göre incelenerek, masumiyet ve beraatıma hükmedilmesine ve İnebolu Zabıtasınca üç kat'i zabıt varakasıyla tespit edilen ve ekserisi matbu ve hiçbir suretle mahrem olmayan dinî kitaplarımla

hususî defter ve evraklarımın ve maamuhafaza bir adet yazı makinemin ve askerî salahiyetle üzerimde bulundurduğum bir adet maateferruatı ve muhafaza tabancamın iadesine ve kanunî bütün haklarımın iade ve muhafazasına hüküm ve karar verilmesini, salahiyetli bu yüksek mahkemenizin temiz vicdanlı, âdil hâkimlerinden diliyoruz.

Afyon Müdafaası

Afyon Ağır Ceza Mahkemesinin verdiği karara karşı Ahmed Nazif Çelebi'nin kaleme aldığı Temyiz Lahikasından bir bölüm…

Bana verilen hüküm tamamen müstenitsizdir ve kanunsuzdur ve delilsizdir. Ben bu ithamların cevabını Denizli'de verdim ve beraet ettim. Ondan sonra benim bu babda faaliyetime dair ne evlerimizde ve ne de ticarethanelerimizde yapılan aramalarda ve ne de yapılan soruşturma ve duruşmalarda, delil ıtlakına seza hiçbir şey bulunmadığı halde; verilen hükmün mucib sebeplerini anlamakta izhâr-ı acz ediyorum.

Evet, ben elhamdülillah Müslümanım; ehl-i hak ve hakikati severim. Dinimize hizmet edenlerin meclûbuyum. Feyz-i ilminden istifade ettiğim büyük âlim ve din üstadı Bediüzzaman Hazretleri'ne de çok fazla hürmet ve muhabbetim vardı. Bunu iftiharla söylemekten daha tabii ne olabilir? Fakat bir insanın mahkûm edilmesi için bir hakikat sevgisine malik olması bir sebep teşkil edebilir mi? Hükmü veren hâkimler bana mahkûmiyet kararı verirken, vicdanlarının hangi sesine uyarak bizi mahkûm edebilmişlerdir?

Yüksek Yargıtay'dan bu, sırf zanna dayanan mahkûmiyet kararının bozulmasını ve adaletin tecellisini dileyerek, bekliyorum.

SELÂHADDİN ÇELEBİ

Hayatı

1913 yılında İnebolu'da dünyaya gelen Selâhaddin Çelebi, Ahmed Nazif Çelebi'nin oğludur.

Üstad Hazretleri'yle ilk görüşmesi 1938 yılında Kastamonu'da oldu. Bu tarihten itibaren, muterizlerin nedametine ve hakikatleri anlamalarına her zaman vesile olmaya çalıştı.

1942 yılında Kars Gümrük Muhafaza Teşkilatı'nda memur olarak çalışmaya başladı.

3 Ağustos 1943 tarihinde tutuklandı. Denizli Hapishanesinde Bediüzzaman Hazretleri'yle beraber kaldı. Daha sonra beraat etti.

1948 yılında babasıyla birlikte Afyon Hapishanesinde mahkûm oldu.

9 Ocak 1977 tarihinde ebedi âleme yürüdü.

Bediüzzaman Hazretleri'nden Selâhaddin Çelebi'ye

Üstad Hazretleri, *Risale-i Nurlar*'da zaman zaman Nur Kahramanlarını sıralarken, satır aralarında Selâhaddin Çelebi'ye de rastlarız:

"Aziz Sıddık kardeşlerim Tahirî, Sabri, Selâhaddin, Mehmed, Mustafa..."[125]

---

[125] *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1778

"Feyzi, Emin, Hilmi, Sadık, Nazif, Selâhaddin gibi Nurun kahraman şakirtleri..."[126]

Selâhaddin'in Askerliği

Hazreti Üstad, Selâhaddin Çelebi'nin askerliğini geçici bir zarar yerine, rahmet-i ilâhiyeden gelen bir hayır olarak görür. Nice dünyevî musibetler, hakikat noktasında inayet ve rahmet olmuştur. Bediüzzaman Hazretleri Kahraman Nur talebelerine yazdığı bir mektupta bu meseleyi şöyle anlatır:

"Aziz, sıddık kardeşlerim,

Gavs-ı Azam'ın [127] فَإِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ eminkarâne fıkrası, şimdiye kadar *Risale-i Nur*'un şakirtleri hakkında tamamen mutabık çıktı. İnşaallah Hüsrev, Rüştü, Refet gibi kardeşlerimizin, bilhassa Hüsrev gibi çok metin bir rüknün müfarakati sûreten elim ve zararlı göründüğü halde, gayet hayırlı bir suret almasını rahmet-i ilahiyeden ümitvârız.

Hatta hapsimiz musibeti, gerçi zahirî bir azap idi fakat hakikat noktasında hizmetimiz hakkında büyük bir inayet ve rahmete çevrildi. *Lillahilhamd*, sizlerin gayretinizle o havalide çok Hüsrevler var; meydana çıkmaya başlamışlar. Belki çok zamandan beri mütemadiyen çalışmaktan Hüsrev'e bir istirahat verildi. Ve kıymettar kalemi yerinde mübarek lisanı ve hâlisane ahvali yine kudsî hizmetini idame etmesini inâyet-i ilâhiyeden ümidvârız. Nasıl ki Feyzi ve Selâhaddin'in askerliği de öyle mübarek oldu."[128]

Selâhaddin Ankara'dan Yazıyor

İnayetin devamı, ihlâs, tesanüt ve ihtiyatın devamıyla

---

[126] *Risale-i Nur Külliyatı,* 1/724

[127] Muhakkak ki sen, inayet gözüyle gözetilip korunmaktasın.

[128] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1607

mümkündür. Hizmet erleri bunlara uyarak haklarındaki inayeti devam ettirebilirler. Bu noktayı Üstad'ın beyanından dinleyelim:

"Aziz, sıddık kardeşlerim,

Bu iki günde iki küçük hadiseler, dört-beş meseleleri tahattur ettirdi.

Birincisi: Selâhaddin Ankara'dan yazıyor ki, tarikat aleyhinde tecavüze başlamışlar. Hem Ankara'da, hem şarkta o meselede tevkifat varmış. *Risale-i Nur* şakirtleri, her tarafta inayet-i rabbaniye altında mahfuz kalıyorlar. Onların kuvvetli ihlâsı ve tesanütleri ve ihtiyatları, o inayeti, haklarında devam ettiriyor."[129]

O, Haslar İçindedir

Şahsi duygularını, hizmetin zararına tatmin etmeye yeltenenler gerçek bir dâvâ adamı olamayacakları gibi, hiçbir zaman hakiki bir güvene de mazhar olamazlar. Kaldı ki, bir dâvâ adamında, hakiki bir ihlâs, kuvvetli bir tesanüt ve başkalarının kusurlarına bakmamak gibi vasıflar bulunmalıdır. Bediüzzaman Hazretleri yazdığı bir mektubunda Selâhaddin Çelebi için şunları söyler:

"Selâhaddin'in pek uzun ve on mektup kadar beni memnun eden ve sadakatine ve sebatına bu fırtınalar hiç tesir etmediğini ve daima bir Abdurrahman hükmünde bulunduğunu ve o havalideki kardeşlerimiz fütursuz çalıştıklarını bildiren mektubunu aldım, mâşallah dedim. Baba ve oğlu Isparta kahramanları gibi sarsılmıyorlar. Fakat şimdi *Risale-i Nur*'un tab' suretiyle intişarı, hakikî bir ihlâs ve kuvvetli bir tesanüt ve birbirinin kusuruna bakmamak lâzım geldiğinden, Kastamonu vilâyetindeki kardeşlerimiz, Ispartalılara ihlâs ve tesanütte

---

[129] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1667

benzemeye mecburdurlar. İnşâallah, onlar dahi, şahsî hissiyatlarını bu kudsî hizmetin zararına istimal etmeyecekler.

Hem gerçi *Risale-i Nur*, parlak ve kuvvetli hakikatleriyle serbestiyetini kazanmış ve düşmanlarını bir cihette mağlûp etmiş, fakat eskiden ziyade ihtiyata ihtiyacımız var. Çünkü münafık düşmanlar durmuyorlar, bahaneler arıyorlar, hükümeti iğfale çalışıyorlar.

Selâhaddin, hususî, kendine ait bir meseleyi soruyor. Dünya, hayat-ı içtimaiyeye bağlanmak istiyor. Madem o, haslar içindedir, kat'iyen *Risale-i Nur*'un hizmetine zararı varsa, girmeyecek. Eğer bilse ki, o refika-i hayatını bazı has kardeşlerimiz gibi *Risale-i Nur*'un hizmetinde yardımcı olarak çalıştırsa, o hayata girebilir. Çünkü hasların hayatı, *Risale-i Nur*'a aittir ve şahs-ı manevîsini temsil eden şakirtlerinin tensibiyle kayıt altına girebilir. Peder ve validesinin reyleri de varsa, inşaallah zararı olmaz."[130]

Çok Dikkat Elzemdir

Hazreti Üstad, ecnebi hesabına çalışan gizli komitelerin planlarını bozacak ihtiyat tedbirlerini her vesilede fedakâr Nur talebelerine bildirerek, onların bu gibi oyunlar karşısında dikkatli olmalarına vesile olur. Ve aleyhte plân yapanların gizli oyunları her fırsatta bozulur. Dinsizlik cereyanın estirdiği manevî fırtınalarla dessas münafıklar her zaman iş başında olurlar. Bunlara karşı Müslümanların oldukça ihtiyatlı, dikkatli ve temkinli hareket etmeleri şarttır. Üstad Hazretleri, başına "Bir derece mahremdir" kaydını koyduğu bu mektubunda; Selâhaddin Çelebi'nin, *Âsâ-yı Musa* mecmuasını bir Amerikalıya vermesi münasebetiyle, bütün inananlara önemli bir ihtarda bulunur:

---

130 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1710

"(Bir derece mahremdir.)

Geçen kışta bana karşı suikastların, inâyet-i ilâhiye ile ve duanızın yardımıyla gelen sabır ve tahammülüm neticesinde akîm kalan plânı pek geniş bir tarzda olduğuna delil ise bu yakında Reisicumhur Afyon'da demiş: 'Bu vilâyette din cihetinde bir karışıklık çıkacağını zannederdik.'

Demek, gizli komite beni sıkıştırmakla bir hadise çıkarmak istiyordular. Bir ecnebi müdahalesi hesabına ve Müslümanlar ve vatan zararına, bütün bütün kanunsuz ve keyfî bir tarzda, damarıma şiddetle dokunan ihanetler ve sıkıntılarla tâzipleri, onlara dünyada tam zarar, âhirette Cehennem ve sakar; ve bize, dünyada mükemmel sevap ve zafer, ve âhirette, inşaallah Cennet ve âb-ı kevseri kazandırır. Demek bu gizli plânı Heyet-i Vekile ve Reis hissetmiştiler ki, buralarda umum memurlar, hatta Vali ve Kaymakam, zabıta benimle görüşmekten kaçıyor ve ürküyordular. Ben de hayret ederdim. Fakat, elimizde yalnız Nur bulunduğunu ve siyaset topuzu bulunmadığını, zerre kadar aklı bulunanlar anladılar.

Gariptir ki, en ziyade lehime çalışması lâzım olan bazı vazifedarlar, aleyhimde istimal ve istihdam edildi. Nurcular, çok ihtiyat ve dikkat ve temkinde bulunmaları lâzımdır. Çünkü, manevî fırtınalar var; bazı dessas münafıklar her tarafa sokulur. İstibdad-ı mutlaka dinsizcesine taraftarken, hürriyet fırkasına girer, tâ onları bozsun ve esrarlarını bilsin, ifşa etsin.

Hem Selâhaddin'in, *Asâ-yı Musa*'yı Amerikalıya vermesi münasebetiyle deriz:

Misyonerler ve Hristiyan ruhanîleri, hem Nurcular, çok dikkat etmeleri elzemdir. Çünkü, herhalde şimal cereyanı, İslâm ve İsevî dininin hücumuna karşı kendini müdafaa etmek fikriyle, İslâm ve misyonerlerin ittifaklarını bozmaya çalışacak. Tabaka-i avâma müsaadekâr ve vücub-u zekât ve hürmet-i riba ile burjuvaları avâmın yardımına davet etmesi

ve zulümden çekmesi cihetinde Müslümanları aldatıp, onlara bir imtiyaz verip, bir kısmını kendi tarafına çekebilir.

Her neyse, bu defa sizin hatırınız için kaidemi bozdum, dünyaya baktım."[131]

Bütün Dünyaya Karşı…

Her fırsatta mü'minler aleyhine plânlanan oyun ve propagandaların ağır tazyik ve takipleri altında kalanlara, ihtiyatlı davranmak her zaman ilâhî bir sığınak olmuştur. Bediüzzaman'ın feraseti, uyanık vicdanlara ayna olarak, İlâhî inayetin kapılarını daima aralamıştır. Tehlike bölgelerinden uzak kalmak, şu ahir zaman insanı için önemli bir gaye olmalıdır:

"Aziz, sıddık kardeşlerim,

Her vakit ihtiyat iyidir. Zaten Hazret-i İmam-ı Ali de (radıyallahu anh) kerametkârane bize ihtiyatı tavsiye ediyor. Şimdi, şark tarafında yeni bir hâdise: Bir şeyh tarafından, kendi müridleri ve halifeleri vasıtasıyla din lehinde, eskiden beri meşhur olmuş Şeyh Ahmed namında türbedâr-ı Nebevî tarafından vasiyetname-i Peygamberî (a.s.m.) namında bir eser, o havalide gezmiş, intişar etmiş. Oralarda çalışan kahraman Selâhaddin'i bir derece ihtiyata sevk edip, bütün siyasetlerin fevkinde ve siyasetlere tenezzül etmeyen *Risale-i Nur* cereyanı, öyle siyasete temas edebilen cereyanlarla iştiraki görünmemek için, daha ziyade ihtiyat ve tevakkufa mecbur olmuş. Bugün, beş ay, Ankara'ya bir vazifeyle gitmek için buraya geldi. Bir hafiye onu takip edip o da arkasından girdi. Ben o casusa, Selâhaddin kalktıktan sonra, dedim ki:

'*Risale-i Nur* ve ondan tam ders alan biz şakirtleri, değil dünya siyasetlerine, belki bütün dünyaya karşı da *Risale-i*

---

[131] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1744

Nur'u âlet edemeyiz ve şimdiye kadar da etmemişiz. Biz ehl-i dünyanın dünyalarına karışmıyoruz. Bizden zarar tevehhüm etmek divaneliktir."[132]

Büyük Bir İnşirah

Âlem-i İslâm üzerinde oynanan oyunlar ve kurulan tuzaklar, Üstad Hazretleri'ni ızdıraplara sürükler. Bu meyanda küçük bir hizmet haberi, onu sonsuz inşiraha gark eder. Selâhaddin Çelebi'nin bir mektubu onu hemen ağlatır hem de çok sevindirir:

"Selâhaddin, -Abdurrahman- ve Feyzi'nin validesinin vefatı münasebetiyle yazdığı mektubun âhirindeki kaziye taziyesi ve haşiyede benim ölümümü kabul etmemesi ve Gavs-ı Âzam'ın bir kısım himayeti *Asâ-yı Mûsâ* risalesine geçmesi diye beni sürurlarla ağlattırdı. Ve Safranbolu kahramanları Mehmed Feyzi ve Emin'in şehnamelerine iştirakleri ve merkez-i hükümette umumî bir Arabî hattı ve hurufu kursu açılması ve *Âsâ-yı Mûsâ* risalesinin fütuhatına ve kerametine alâmet olmasını müjdelemeleri, pek büyük bir inşirah vermesiyle bu kışın bütün çektiğim sıkıntıları hiçe indirdi."[133]

Keçeli Selâhaddin

Selâhaddin Çelebi, Bediüzzaman Hazretleri için tam bir Abdurrahman hükmündedir. Onun kahramanlığını Üstad şu cümlelerle özetler:

"Keçeli Selâhaddin, tam bir Abdurrahman'dır; kahramanlıkta babasından geri kalmak istemiyor. Bizi de ara sıra âdetimize muhalif olarak dünyaya baktırıyor."[134]

---

[132] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1663
[133] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1741
[134] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1743

Selâhaddin Çelebi'nin Hizmeti

Üstad Hazretleri Selâhaddin Çelebi'nin hizmeti hakkında bir mektubunda şu ifadelere yer verir:

"Nazif Çelebi'nin İnebolu hâlis kardeşlerimizin namına bayram tebriki ile ve *Zülfikâr*'ın gayet dikkat ve ehemmiyet ve ihtiyatla devam-ı hizmeti ve *Mucizât-ı Kur'âniye*'yi de bitirip zeyillerinden bir kısmını da tamam etmesi ve Abdurrahman Selâhaddin'in Amerika misyonerlerine dört beş ay okutturduğu *Âsâ-yı Mûsâ* ve *Mucizât-ı Ahmediye*'yi emin bir vasıta ile bizim nâmımıza Câmiü'l-Ezher'e hediye edip göndermesini ve ehemmiyetli bir Nur şakirdi Ahmed Kureyşî'nin onların makinesinin masrafına yüz banknot vermesini beyan eden bir mektubunu aldım.

Bu kahraman Nazif kardeşimize ve gayet ciddî ve sebatkâr ve tam alâkadar İnebolu Nurcularına ve Ahmed-i Kureyşî ve rüfekalarına, hem bayramlarını, hem devamlı hizmetlerini, hem yüksek sadakatlerini, hem *Ziilfikar*'ın tab' ve muvaffakiyetini, hem Selâhaddin'in Câmiü'l-Ezher'le Medresetü'z-Zehra'nın münasebetini temine çalışmasını ruh u canımızla tebrik ediyoruz. Cenab-ı Hak onları muvaffak eylesin. Âmin. Ve hizmetlerini tam makbul eylesin. Âmin."[135]

Selâhaddin Çelebi'nin Bir Mektubu

Selâhaddin Çelebi'nin aşk, heyecan ve iman yüklü bu mektubu pek çok vicdanı uyandırmaya vesile olmuş ve Kur'ân davâsında görülecek inayetlerin müjdesini vermiştir. Onun hafif bir çekinme gördüğü bir kardeşine gönderdiği bu mektup, *Risale-i Nur*'un mahiyetini anlatması bakımından çok önemlidir:

---

[135] *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1755

"Aziz, Sıddık kardeşlerim! *Risale-i Nur*, tarikat değil hakikattir. Âyât-ı Kur'âniyeden tereşşuh eden bir nurdur. Ne şarkın ulûmundan ve ne de garbın fününundan alınmış değildir. Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyânın bu zamana mahsus bir i'câz-ı mânevîsidir. Menfaat-i şahsiye yoktur. *Risale-i Nur*'un hiç olmazsa Söz ve Mektuplarını tamamıyla okuyunca birçok hakikatler tezahür edeceğinden, bugünkü düşüncenizden, yani *Risale-i Nur*'u yazmaktan çekinmek ve çekilmekten derhal teberrî edeceksiniz.

Muhterem, değerli kardeşim! Derhal yazmaya başlayınız, korkmayınız. Hizmet-i Kur'ân, inşaallah muhafaza edecektir. Diğer efendiyi ziyarete gidenlere ve *Risale-i Nur*'u yazan o havalideki kardeşlerimize geçmiş olsun. Hafîz-ı Hakikî inşaallah muhafaza edecektir. İmam-ı Ali'nin (r.a.)

تُقَادُ سِرَاجُ النُّورِ سِرًّا بَيَانَةً تُقَادُ سِرَاجُ السُّرْجِ سِرًّا تَنَوَّرَتْ [136]

emrine inkıyat etmek icap ettiğinden, *Risale-i Nur*'u gizli okumak, gizli yazmak, gizli neşretmek lâzımdı. O kardeşlerimizin bu emre riayet etmemesinden ileri geldiğinden, hafif şefkat tokadı yediklerinden, tekrar geçmiş olsun.

Hiç merak etmesinler, hiçbir şey yapılmaz ve yapamaz ve göremezler. Bu hadiseden müteessir olup çekinmeyiniz; bilâkis çalışmanızı ziyadeleştirin ki, tecrübe-i meydan-ı imtihanda muvaffak olasınız. *Risale-i Nur*'a sık sık ilişirler, fakat bir şey yapamazlar. Çünkü, Gavs-ı Âzam (k.s.) ve İmam-ı Ali (r.a.) gibi zatların himayeleri ve duaları berekâtına, Hafîz-ı Hakikî hıfz eder. *Elhamdülillahi hâzâ min fadl-i Rabbî.* Ruhanî inkıbaz inşaallah geçecektir.

Risale-i Nur لِلَّذِينَ اٰمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ[137] sırrına mazhardır.

---

[136] Nurun kandili gizlice, parlak bir şekilde yakılır. Kandiller kandili gizli gizli yakılır ve nurlanarak yayılır.

[137] "İman edenler için bir hidayet rehberi ve bir şifa." (Fussilet, 44)

Ondan istimdat et. *Risale-i Nur* talebeleri birbirinin ibadetinden hissedar olduklarından, daimî virdleri olan bu âyet-i azîme size de şifa verir. *Risale-i Nur*'u yazınız, ihtiyata riayet ediniz.

Bütün kardeşlerime selâm ve hürmetler. *Risale-i Nur*'a çalışmanızı tekrar tavsiye ederim, kardeşlerim."[138]

Açık İnayetler ve Gaybi Bir Tokat

Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin, Selâhaddin Çelebi'nin *Risale-i Nur*'a işaret eden iki ayet-i kerime için yazdığı yazı ile alâkalı notu ve Selâhaddin Çelebi'nin o mektubu:

"(Otuz bir, otuz ikinci ayetlerin *Risale-i Nur*'a işaretlerini istihraç etmeye muvaffak olan Ahmed Nazif ve oğlu Selâhaddin, *Risale-i Nur*'un ehemmiyetli şakirtlerinden olduğundan, Selâhaddin'in şu fıkrası, Yirmi Yedinci Mektup'un fıkraları içine girmeye layıktır.)

1358 senesi, Danzig'den çıkan bir kıvılcım, Avrupa içerisine sür'atle yayılarak büyük bir yangın halini aldığından, bütün milletler seferî vaziyetinde bulunduğundan, Türkiye de kısmî seferberlik yaptı. 1359'da 27, 28, 29 doğumluları silâh altına aldı. Bu meyanda, *Risale-i Nur* talebelerinden Mehmed Feyzi ve ben gibi küçük talebeler de bir hikmete binaen askere alınmıştı.[139Haşiye]

---

[138] *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1647

[139 Haşiye] Feyzi'nin ve Selâhaddin'in asker olması dolayısıyla Üstad hafif tebessüm ederek, 'Sizi onlar alamazlar. Vazifeniz var, davet ediliyorsunuz. Çünkü lisanla olmasa da hal ve etvarınız o vazifeyi görecektir' dedi. Hakikaten Selâhaddin asker olduğunda, mübarek Ramazan'da İzmit'in Tavşan Tepesinde, havanın müsaadesizliğine rağmen yine cemaatle teravih namazı kıldırması ve Alayın Hadımköyü'ne kalkması; Ramazan'ın 27, 28, 29. günlerine tesadüf etmesi dolayısıyla oruç ve namazını vapurda, Kadir Gecesini de Hadımköyü'nde istasyon rampasında, yağmurlu soğuk bir havada müşkilâtla bulduğu su ile abdest alıp, sandık kapağı üstünde kılması ve geceyi yük vagonları içinde acı bir

Üstadımız yalnız altı-yedi ay kadar, *Risale-i Nur*'un intişarı hususunda başka muhitte bulunmamız icap ettiğinden, kalp, fikir ve avucunu Cenab-ı Hakk'ın rahmetine açtığı manen anlaşıldığından, bu duasının kabulü *Risale-i Nur*'un mühim bir kerameti neticesi olarak başka muhite askerlik vazifesi içinde, *Risale-i Nur*'a hizmet için gönderildik. Altı yedi ay sonra, Feyzi ve Selâhaddin vazife-i neşri yaptıktan sonra, mezkûr kur'aların, en tehlikeli bir zamanda Alman orduları Romanya'yı işgal, Bulgaristan'ı tazyik, İtalya da Yunanistan'la harp ettiği bir sırada terhisleriyle, o keramet anlaşılmıştır.

Hem Selâhaddin, emsalinden bir ay sonra ordudan sevk edilmesi, İnebolu'da emsalleriyle beraber bulunmadığı memleket halkından bazı kimselerin gözüne batarak, müteaddit ihbaratta bulunmaları üzerine, askerlik şubesi tarafından reis, polis vasıtasıyla babasını şubeye celple oğlunun nerede olduğu sorulduğunda, oğlundan bir gün evvel gelen telgrafı göstererek, İzmit Deniz Alayına mürettep olduğunu ve oğlunun kasten gitmediği, bir ay ticarete gittiği anlaşılmasıyla, babası Ahmed Nazif serbest bırakılmasıdır. Hem maden direğine yazılıp askerlikleri tehir edilenler içinde, her gün benimle görüşen kâtip bir arkadaşım, beni unutup kaydetmediği, sonra da o tecil edilenler hem askere

---

vaziyette şükürlerle geçirmesi, sair neferattaki hiss-i diyaneti heyecana getiriyordu, bir ders hükmüne geçerdi. Ve Balaban Köyünde bayram namazından evvel askerî ve sivil eşhasa, köy camiinde namaz hakkında Dördüncü Söz'ü aynen okuması ve *Risale-i Nur*'la vaazda bulunması; kardeşim Feyzi dahi aynen bulunduğu kıt'ada daha tesirli bir tarzda, manevî lisan-ı hal ve kâl ile ders vermesi, bilfiil Üstadının nutkunu tasdik eder. 27, 28, 29 tarihi, mübarek günlerin en meşakkatlisi idi. Türkiye'de 1359'da 27, 28, 29 kur'aları askere alınmıştı. Bu tevafuk dahi, keramete bir letafet katar.

Salahaddin

alındığı, hem de fena nazarıyla bakıldığı ve Selâhaddin o nazardan kurtulmasıdır. Hem Selâhaddin'in mürettep olduğu alaya, on beş gün geç iltihak etmesinden dolayı bir ceza verilmeden ve hiçbir tavsiyeye muhtaç kalmadan alay yazıcısı olarak alınması, hem Selâhaddin'in terhislerinde bakaya erlerin üç gün dahi olsa, mahkemeye verildiği halde, kendisinin bir ay bakaya kaldığı halde bir ceza gelmeden terhis ve alay kumandanı ve yaverinin teessüründen gözleri yaşararak ayrılışı, *Risale-i Nur*'a ait bir keramet olduğu bizce kat'î kanaat gelmiştir.

Hem bir vakit Tosya'dan Kastamonu'ya gelirken, beraberimde *Risale-i Nur*'un Lem'a ve Şualar'ı vardı. Haşre ait bir mebhas okuyordum. Kamyon yokuşları tırmanıyordu. Havanın ve makinenin harareti bana ağırlık ve fikrime de 'Bu *Risale-i Nur* muazzam bir mucize-i Kur'âniyedir. Başka sahada mucize gösterebilir mi? Hâlbuki mucize, Enbiya Aleyhimüsselama mahsustur. Resûl-i Ekrem Aleyhissalatü vesselamdan sonra mucize gösterilmeyecektir' mülahazası esnasında, kamyon müthiş sadmelerle üç takla, yirmi beş otuz metreden aşağı yuvarlandık. Şehadet getiriyordum. Yaralı mıyım diye kendimi yokladım. Yüz bin şükür, hiçbir yaram yok. Korkarak doğruldum. Şoförün kafası, gözü parçalanmış, 'ah, of' çekiyor. Etrafımı tetkik ettim, şoför tarafındaki kapı ve camlar hurdahaş olmuş. Benim tarafımdaki ince cam bile kırılmamış. O anda bunun büyük bir keramet olduğunu, mucize olmadığını ve bir daha böyle maceralı şeyleri tefekkür etmemek için kerametkârane gaybi bir tokat olduğunu anladım." [140]

Risale-i Nur Şakirtlerinden
Selâhaddin Çelebi

[140] Risale-i Nur Külliyatı, 2/1593-1594

Selâhaddin Çelebi'nin Müdafaaları

Her müdafaa aynı zamanda bir nefis muhasebesidir. Bu muhasebeyi Selâhaddin Çelebi'nin müdafaasında daha net görüyoruz.

Selâhaddin Çelebi, Denizli Ağır Ceza Mahkemesine verdiği müdafaasında, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'ni nasıl tanıdığını ve *Risale-i Nur* Külliyatının vicdanlar üzerindeki haklı tesirinin sebeplerini anlatıyor. Müdafaasında, dünya ve ahiretini, ebedî idam ve yok olmaktan kurtaran Bediüzzaman Hazretleri'ne hâkimlerin huzurunda teşekkür ediyor.

Denizli Müdafaası

"İsnad edilen mevhum suçların olmadığı mütehassıs hey'etin raporundan sarahaten anlaşılmıştır. Binâenaleyh huzurunuzda, vicdanıma göre suçlu değilim. Bir şahid sıfatıyla bulunuyorum ve söylüyorum.

Tarihten altı-yedi sene evvel İstanbul'da, ulemâdan eski fetva emini Ali Rıza ve Elmalılı Hamdi Efendi gibi meşhur âlimlerin bir musahabelerinde Bediüzzaman Üstadımın ilminin vehbî olduğunu, vaktiyle Anglikan kiliseleri başpiskoposunun ve Japonya'nın başkumandanının İslâm ulemâsından sorduğu suallere cevap veren ve bütün âlimleri ilmiyle teshir ve hayrette bırakan ve yirmi seneye yakın bir vakitten beri dünyayı terk eden bu şahsiyetten bahsetmeleri, bende, muhitimizde olan bu zatı ziyaret etmek arzusunu uyandırdı.

Evet, zamanın sefahet ve eğlencelerine kapılmış, yirmi beş yaşında bir gençtim. İlk tahsilimden ve ebeveynimin terbiyesinden aldığım dini ferâizimi öğrenmek ve dinî akaidimi kuvvetlendirmek ve nefsimi ıslah etmek maksadıyla ve din serbestisini de bildiğimden muhitimizde bulunan bu yüksek âlimi fırsat bilerek ziyaret ettim. Hatta ikâmetgâhının

önündeki karakolun nöbetçisinden sordum; bana kapısını gösterdi. Serbest girdim. Elini öptüm; hayır duasını talep ile imânımı nasıl kurtarabilirim, tenvir ve irşad buyurmasını Allah rızası için yalvardım. Konuştuğunu zorla anladığımı hissedince bir defter çıkardı, imân ve âhirete ait veciz cümleler yazmıştı. Mütâlaa için müsaade istedim; harice vermiyordu. Nihayet ısrarlı ricalarımla iade etmek şartıyla almaya muvaffak oldum. Suretini çıkardım, iade ettim. İşte bu şekilde bir miktar *Risale-i Nur*, dünya ve âhiretimin selâmeti için kopya ettim. Bu ziyaretlerimde bana, ne cemiyetten, ne siyasetten ve ne de tarikattan bahsetti. Hatta dünyevî bir havadisi dahi söyletmedi. Daima 'İmân ve âhiretinizi kurtarmaya çalışınız' buyururdu. Ve yanında beş dakikadan fazla durulmaması, kapıdaki ilanında yazılı idi. Müddeti geçirilirse, 'Sen, safâ geldin' diye savardı.

Kanaatime göre *Risale-i Nur*; Kur'ân-ı Kerim'in ayetlerinden tereşşuh etmiş; esrar-ı Kur'âniye temsillerle, mantıkî, edebî, felsefî cümlelerle yazılmış; her sınıf ve her tabaka halka, hak ve hakikati bir güneş gibi gösterdiğinden dikkatlice okuyan herhangi bir şahsın, bilhassa benim gibi bir mübtedinin cazibesine kapılmamasına imkân bırakmıyor. Çünkü; *Risale-i Nur* ifsad değil, ıslah ediyor. Denizli Hapishanesi buna bir numune, müdür ve gardiyanları birer şahittirler ki; Lisan-ı hâllerimizi gören en azılı mahkûmlar, en munis insanlara dönmüşlerdi. Bir-iki adam öldürenler şimdi tahtakurusunu öldürmekten korkuyorlar, gördüm.

Bendeniz, hayat-ı içtimaiyemde dinime, milletime, devletime nafi' değişiklikler gördüğümden, bana hocalık eden bu eserlerin müellifine altı-yedi sene zarfında, duasını talep eder ve teşekkürü hâvi birkaç mektup ve bayram tebriki ve bu eseri okuyan bir-iki arkadaşımdan da mecazî ve remzî kelimeleri hâvi, şahsî bir-iki mektup alınmış ve yazılmıştır ki, bunlara

cevaben yazılan mektuplar karşılaştırıldığı vakit, hüsn-ü niyet ile sâfiyâne yazılmış, sırf kuvvetli bir imânın mahsulleri olduğu görülür. İddia makamının bahsettiği 'motor' da mecazî bir kelimedir. Nefsime ait büyük hatalarım olduğundan, zahiren tatlı, manen acı hallerden muhafaza için hem çocukluk, hem askerlik, hem mektep arkadaşım İbrahim'den, 'Dualarınız bereketiyle motoru sektesiz işletelim' demiştim. Vücudum nerede? Aranılan motor nerede?

Mamâfih: Muteber rapor da mektupların tahlil ve tetkiki neticesi hüsn-ü niyetimi isbat etmiştir. Mütâlaa için bu eserden bir-iki arkadaşıma arzularıyla vermiş olsam bile, İslâmiyet'in şeâirinden olan, âyet ve hadisle sabit her Müslümanın borcu olan bu gibi dinî eserleri isteyene vermekte mahzur değil; vermemeyi günah, vermeyi sevap bir hediyye-i İslâmiye biliyorum.

Arama zabtında gösterildiği gibi, Ankara'da elim ile teslim ettiğim risale ve mektuplarda ne hükümete ve ne devlete ve ne rejime ve ne de millete, aleyhte bir kelime dahi yoktur ve görmedim. Ve böyle bir eseri olduğunu da bilmiyorum. İsmini bile işitmediğim 'Homa' da bir müellifin bir eseri çıktı diye, Ankara'da aynı müellifin diğer faydalı müellifâtını okuyan bir şahsı mes'ul etmek, elbette kanunî ve vicdanî olamaz. Teşkilat-ı Esasiye kanununun madde-i mahsusasında ve Kanun-u Medeninin esbab-ı mucibe lâhiyasında sarihtir ki: 'Hükümetin altı esasından biri de lâikliktir.' 'Hürriyet-i vicdan düsturuyla dinsizlere ve sefahetçilere ilişmediği gibi dindarlara ve takvacılara da ilişilmemektir.' Türk Ceza Kanununun 175-176. maddelerinde, 'Şahsın dinine, ibadetine hakaret ve tecavüz edenin tecziye edileceği kaydına istinaden, dininde serbest olan her şahsın ibadetini de icrada serbest olması gibi, dinini de öğrenmesi bir hakk-ı sarihidir. Kitap, mecmua ve yevmî gazetelerde dinî ve ahlâkî yazılar,

fikir serbestiyetine ve vicdan hürriyetine istinaden yazılıyor. Kütüphanelerde muhtelif dinlere ve rejimlere zıt eserler dahi serbest olarak okuyucuya veriliyor.

Risale-i Nur müellifinin maddi bir menfaat gözetmeksizin, sırf Allah rızası için beşeriyete, bilhassa İslâm camiasına armağanı olacak dinî ve ahlâkî eserlerini okumaya başlarken küfr-ü meşkûk içinde boğuluyordum. Cankurtaran gibi *Risale-i Nur* imdadıma yetişip; elhamdülillah hem dünyamı, hem âhiretimi idâm-i ebediden kurtardım. Bu sebeple yüksek mahkemeniz huzurunda Üstadıma teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Netice: Ben, ne dinî hissiyatı tahrik ve ne de milletin ve devletin emniyetini ihlal edecek bir harekette bulunmadığım gibi, kimseyi de teşvik etmedim. Ve kimse de beni teşvik etmedi. Tarikat ve cemiyet yoktur. Bu hususun beyne'l-milel tanınmış ve ayrı ayrı meziyet ve kıymetleri hâiz olan, milletin ve maarifin iftihar ettiği güzîde şahıslardan müteşekkil bir âlî hey'etin verdiği ilmî raporda, *Risale-i Nur*'un ilmî ve vâkıfâne ve faideli eserlerini tasdik ettiğimden, iddia makamı, hükümeti ve adliyeyi meşgul eden, *Risale-i Nur*'un millete ve hükümete zararı olmayıp, bilakis faideli olduğunu tebarüz ve kaza-yı tefsirlerle izah ile beraatimizi talep etmesini ümid ederken, maalesef hiç nazara almayarak mevkufiyetimizin devamına sebep olan mahallî, nakıs, gayr-i ilmî ehl-i vukuf raporlarına istinaden verdiği ilk iddianamenin aynını, son iddianamesinde de ısrar ve tatbikle suç isnat etmesiyle inkisar-ı hayale uğradım. Nefsini ıslaha ve beşeriyete faideli olmaya çalışan, necib milletimizin temiz nasiyeli bir genci olduğumu izah ve ispat ettim.

Mütehassıs ve salahiyetli ilim hey'etinin sarih kanaati neticesinde elde edilen gayr-ı kabil redd-i delâil, nakıs raporları hükümsüz bırakmış ve iddia makamının ileri sürdüğü indî ve hayalî tezi cerh ve nakzetmiştir.

Bütün isnatları reddediyorum. Hususiyeti olan ilmî tefsir ve kanaatleri hâvi raporun kabul-u tatbikini hürmetle talep ve hürriyet-i şahsiyemin ve memuriyet hukukumun ve müsadere edilen hususi kitap ve mektup ve not defterimin iadesiyle beraber beraatimi âlî mahkemedeki adaletin tecellisinden beklerim."

Afyon Müdafaası

Selâhaddin Çelebi, temyiz layihasına, hayatının yegâne gayesi bildiği *Risale-i Nur* talebesi olmanın ne mânâya geldiğini ifade ederek başlar. Nur talebelerinin hiçbir dünyevî menfaate tenezzül etmeyeceklerine ve etmediklerine en açık delili yine o talebelerin nezih hayatlarıdır. Yüz binlerce Nur talebesinin mükemmel ahlâkları tescil edilmiştir. Selâhaddin Çelebi, müdafaasında İnebolu'da yaşanan bir dinsizlik propagandasının nasıl garip bir şekilde noktalandığını ifadeyle, vatansever ve dindar Nur talebelerinin kendi vatanlarında nasıl horlandıklarını ve zulme maruz kaldıklarını hayıflanarak anlatır. Neticeyi altı madde ile özetler:

"Hükmün hülâsasını ve esbâb-ı mûcibeli kararını ve âlim ve muhterem Üstad-ı fâzilânem Bediüzzaman Said Nursî ve *Risâle-i Nur* talebelerinin müdafaa ve temyiz layihalarını okudum. Bu sebeple gıyabımda cereyan eden mahkemenin müdafaa ve karar günlerinde bulunamadığımdan çok müteessirim.

İlk duruşmada, Reis: 'Sen *Risale-i Nur* talebesi misin?' sualinde ısrar etmiş. Ve nihayet sükût ile mukabele etmiştim. Mahkeme bu sükûtu bilahare ikrar kabul etmiş. O günkü bulunduğum şerait mahkemenin henüz hakikate vâkıf olmaması ve hakkımda hiçbir delil bulunmaması ve bankalara altı-yedi bin lira borcum olması ve baba-oğul tevkifimiz, uzak bir garip memlekette mütehammil olduğundan

iktisâden perişan olacaktık, bu sebeple sükûtu icap ettiriyordu. Bu mücbir sebepten doğan hareketimle de mahkeme beni gayr-ı mevkuf bırakmıştı. Mahkeme altı ay mahkûmiyetime kanaat-ı vicdaniye ile kanunsuz kararını vermiştir. Fakat bir hak ve hakikati de görmüştür.

Şimdi kemâl-i tefâhürle diyebilirim: 'Evet, ben de *Risale-i Nur* talebesiyim. *Risale-i Nur* talebesi; tasavvur olunan bir mevhum cemiyet mensubu demek değil, üç yüz elli milyon İslâm cemaatine mensup, demektir. *Risale-i Nur* talebesi; Nûr-u Kur'ân talebesi ve hizmetkârı demektir. Çünkü *Risale-i Nur* eserleri, Kur'ân'ın feyzinden tereşşuh etmiş nurlu sözlerdir. Bin dört yüz senedir milyonlarca Müslüman Kur'ân'ı en mukaddes emanet olarak baş ve kalplerinde muhafaza etmişlerdir ve kıyamete kadar da edeceklerdir.

Evvelâ, bir delil olmadığından men-i muhakememizi, sonra da (pederimle yaptığı hususi bir münâkaşanın tesiriyle) mahkûmiyetimizi isteyen savcının indî talebi aynen kabul edilerek; tetkikat yapmadan, bir delil, bir suç unsuru olmadan ve hem derhal tevkif ile altı ay mahkûmiyetimize gıyaben karar veren ve baba-oğul ikimizi bu mevsim-i şitâda İnebolu Cezaevinden Afyon Hapishanesine mevkûfen getirtip, masumane ve bîgünah olarak garip bir hapishanede azap içinde çile çektirip, âhiretimize sevap kazandırdığından, hey'et-i hâkimeye teşekkürler ederim.

Dünyevî hiçbir maksat ve gaye gütmeyen, yalnız imân ve âhiret için çalışan Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin ve *Risale-i Nur* talebelerinin muhakkikâne ilim çerçevesi içinde hak ve hakikate istinat eden Kur'ân tefsirine ve mukaddesatına, ilmî fikrine, imânına her akl-ı selim sahibi hürmet eder. Biz nur-u Kur'ân talebelerinin dünyevî bir maksat güttüğü veya bir menfaat te'min ettiği ispat edilirse, değil altı ay, altı sene mahkûmiyete hatta derhal idama dahi razıyız.

Ben şahsen böyle biliyorum. Ve böyle kabul ediyorum. Elhamdülillah hiçbir talebede böyle bir fikir, bir delil olmadığı gibi, bir su-i maksat dahi hissedilmemiştir. Rıza-yı ilâhî nâmına imanımızı ve ahiretimizi kurtarmak, dinî bilgilerimizi artırmak için okunan ve yazılan risaleleri ve mektupları Denizli ve Afyon Mahkemesinin Ankara'da salahiyetli bilirkişilere yaptırdığı incelemede verdikleri rapor, bu iddiamızı tamamıyla tasdik etmiştir.

Denizli Mahkemesi neticede, 132'si *Risale-i Nur*'un 127'si Kur'ânî olup, müellifin sakin olmadığı zamanlarında yazdığı diğer beş risale ise müsbet ilimlerle kâbil-i telif olmadığını… Bu eserleri cezbeye geldiği veya hiddetli zamanlarında yazdığı kanaatinde olduklarını... Ehl-i vukuf raporundan anlaşılmış. Mahkemeye de yeter kanaat gelmiştir. Esasen o beş eserinde neşrine izin verilmediği müellifin müdafaatında mevcuttur. Netice-i mahkemede eserlerin iadesine ve sanıkların beraatına müttefikan karar vermişlerdir.

Afyon Mahkemesinin ikinci bir defa bu dâvayı rü'yete kanunen hakkı yoktur. Hem Yüksek Yargıtay'ın tetkikinden geçmiş, hem müttefikan karar-ı beraat ve tasdikle kesb-i kat'iyyet etmiştir. *Risale-i Nur* müellifi o tarihten beri yeni bir eser yazmamıştır. Yalnız mevcut eserlerin bir kısmı bir araya toplatılarak *Âsâ-yı Mûsâ* ve *Zülfikâr* nâmlarını aldıkları, eski ve yeni bilirkişiler raporunun tetkikinden anlaşılıyor. Yeni bir delil ve bir hâdise olmadığına nazaran bu dâvanın da beraatla neticelenmesi, kanun dairesinde adalet yerini bulmuş olurdu. Veyahut dâvanın sukut ettirilmesi icap ederdi.

Dini ve dinî hissiyatı alet ederek devletin emniyetini ihlal etmek, cemiyet kurmak -hâşâ- yirmi beş senedir müteaddid mahkemeler geçirmiş ve tarassutlar altında bir cürüm delili elde edilemediği bütün Türkiye emniyet-i umumiye raporlarında anlaşıldığı halde, yalnız bu vatanda yüz binlerce

Risale-i Nur talebesinin hepsinin ahlâk-ı hamîde sahibi olduğu tesbit edilmiş. Ve lisan-ı halleriyle de ve fiiliyât-ı haseneleriyle de belli ve aşikârdır. Binaenaleyh Afyon Mahkemesinin bu kararının, savcının garâzî ve indî ittihamından mülhem olduğu kanaati hâsıl oluyor.

Dinsizlik cereyanlarını destekleyen muhtelif kitap, risale, mecmua ve gazeteler serbest neşriyat yapmaktalar. Ve halk da kütüphanelerde bile serbest okumaktadırlar. Bizim; Denizli Mahkemesinin kararıyla iade edilen bu kıymetli eserleri okumak, yazmak ve neşretmemiz nasıl bir suç olabilir ve ceza verilebilir?

İman ile kabre girmek çaresini aramak için; Allahımızı, Peygamberimizi, Kur'ânımızı, dinimizi, imanımızı, ahiretimizi öğrenmek, devletin emniyetini ihlâl etmek mi demektir? Vicdan hürriyeti nerede kaldı? Hüviyetimizdeki İslâm kaydını silelim mi? Kanun-u esasi sarihtir: Neden su-i istimal ediliyor? Yalnız bu hücum dindarlara mıdır? Hâlbuki; dindarlığı söndürmek isteyen ve vatanı anarşiye sevk eden komünistler, masonlar, siyonistlerdir.

İnebolu Ceza Mahkemesinde, 1948 yılı Mayısında bir dinsizlik dâvası maalesef beraatla neticelenmiştir.

İnebolu Tayflılar Okulu dördüncü sınıf öğretmeni Kemal Okçu, talebelerini kıra götürmüş: 'Allah var mı, yok mu?' mevzuu üzerinde, canlı bir tablo göstermek istemiş. 'Allah'a inananlar ve inanmayanlar bir tarafa ayrılsın' demiş. Öğretmen kızı ile ve bir-iki kişi daha inanmayanlar tarafına; ekseriyet inananlar tarafına ayrılmış. Ve öğretmen inanan çocuklara demiş ki: 'Ben şimdi yok olacağım. Siz, Allah Allah diye bağırınız. Bakalım gelecek mi? Şayet gelmezse, (inanmayanlara hitaben) Kemal Okçu deyiniz' demiş. Öğretmen, civarda bir ağacın arkasına saklanmış. İnananlar 'Allah, Allah!' diye bağırmışlar; gelen yok. İnanmayanlar 'Kemal Okçu' diye bağırmışlar; öğretmen meydana çıkmış. 'İşte çocuklar (hâşâ ve

kellâ, yüz binler hâşâ) Allah yoktur. Olsaydı gelirdi. Ben, var olduğumdan geldim.' demiş. İnananlar kısmında Erkut ismindeki talebe, 'Anne! Anne!' bağırmaya başlamış. Öğretmen 'Ne bağırıyorsun?' demiş. 'Annemi çağırıyorum. Annem evde olduğundan gelmedi.' diyerek, öğretmenin çok sakat fikrini bir çocuk cerh ve terzil etmiş. Bu dâva safhası, İnebolu'da pazar yerinde Boyacı Aziz namında bir esnafın vesilesiyle mahkemeye aksetmiş. Ve dâva cezasız neticelendiğini işittik.

Bu kabil komünist propagandası devletin ve milletin ilim ve irfanını temsil eden maarif teşkilâtına girmiş. Numunelerini her gün gazetelerde okuyoruz. Bu kızıl tehlike bütün yurdumuza yayılırken, başta *Risale-i Nur* talebeleri ve iman sahibi dindar kardeşlerimiz harekete geçip devleti, milleti ikaz etmişler ve bu azim tehlikeyi önlemişlerdir.

İşte *Risale-i Nur* talebeleri, komünistlerin ve dinsizlerin düşmanıdır. *Risale-i Nur* da; masonluğu, komünizmi, materyalizmi, dinsizliği zir ü zeber eden nurlu bir elmas kılınçtır... Bu sebeple, devlet, *Risale-i Nur*'a lazım gelen mevkii vermelidir. Tedrisata kabul edilmelidir. Ve iman ışığı kalplerde yanmalıdır ki, bu vatanda muzır cereyanlar, komünizm, masonluk yaşayamasın.

Risale-i Nur'daki bütün hakikatler, ayetlerden tereşşuh ettiğinden ilmîdir. Hiç bir mes'uliyet yükletilemez. Bir misâl:

Üstadım Bediüzzaman, Rusya'ya esir düştüğü zaman kampta önünden gelen Nikola Nikolaviç'e ehemmiyet vermiyor, yerinden kımıldanmıyor. Başkumandanın nazar-ı dikkatini çekiyor. Tekrar bir bahane ile önünden geçiyor. Hiç kımıldanmıyor. Üçüncü defasında önünde duruyor. Tercüman vasıtasıyla aralarında şöyle bir muhavere geçiyor:

– Beni tanımadılar mı?

– Evet tanıyorum. Nikola Nikolaviç'tir. Çarın dayısıdır. Kafkas cephesi başkumandanıdır.

– O halde ne için hakaret ettiler?

– Hayır, ben kendisine hakaret etmiş değilim. Ben mukaddesatımın emrettiğini yaptım.

– Mukaddesatı ne emrediyormuş?

– Ben Müslüman âlimiyim. Benim kalbimde iman vardır. Kendisinde iman olan bir şahıs, imanı olmayan bir şahıstan efdaldir. Ben ona kıyam etseydim, mukaddesatıma hürmetsizlik yapmış olurdum. Onun için ben kıyam etmedim.

– Şu halde bana imansız demekle benim şahsımı, hem ordumu hem milletimi ve Çar'ı tahkir etmiş oluyor. Derhal divan-ı harp kurulunda isticvab edilsin.

Bu emir üzerine Üstad divan-ı harbe veriliyor. Esir ordugâhındaki Türk, Alman, Avusturya zabitleri hepsi ayrı ayrı Bediüzzaman'a rica ederek, başkumandana tarziye vermesi için ısrar ediyorlar. Verdiği cevap şu oluyor:

'Ben âhiret diyarına göçmek ve huzur-u Resûlullah'a varmak istiyorum. Bana bir pasaport lâzımdır. İmana muhalif hareket edemem.'

Buna karşı kimse sesini çıkarmıyor, neticeyi bekliyor. İsticvab bitiyor, Rus çarını ve Rus ordusunu tahkir maddesinden idam kararını veriyorlar.

Bediüzzaman, kararı infaz için gelen bir manga askerin başındaki subaya, kemâl-i şetaretle: 'On beş dakika müsaade ediniz, vazifemi ifa edeyim' diye abdest alıp, iki rek'at namaz kılarken; Nikola Nikolaviç geliyor. Kendisine hitaben;

'Beni affediniz. Siz beni tahkir için yaptığınızı zannediyordum. Hakkınızda kanunî muamele yaptım. Fakat şimdi anlıyorum ki; siz bu hareketi imanınızdan alıyorsunuz. Ve mukaddesatınızın emirlerini ifa ediyorsunuz. Hükmünüz iptal edilmiş; dinî salâhiyetinizden dolayı şâyân-ı takdirsiniz. Sizi rahatsız ettim, tekrar tekrar rica ediyorum, beni affediniz.' diyor.

Netice:

1- Bu vak'a, mahkememize ve verilen hükme güzel bir misaldir. Maksadın; devletin emniyetini ihlâl edecek su-i niyet ve menfi bir hissiyat düşüncesi olmadığı, bilakis İslâm dininin istinadgâhı olan Kur'ân-ı Azim'in hak ve hakikati gösteren düsturlarını izah etmekle, beşeriyeti dünyevî ve uhrevî saadet ve selâmete eriştirmek olduğu, hem eserlerden, hem *Risale-i Nur* talebelerinden, hem ehl-i vukuf raporundan, hem mahkemedeki müdafaattan anlaşılmaktadır. Bu dâva, bütün teferruat ve müştemilatıyla beraber ilimden, imandan mukaddesattan tezahür ettiğini, Nikola Nikolaviç'den üstün adalet terazisinin maddî ve manevî mesulü, hak bulucusu, muhterem Yargıtay heyetinin adaletinde, vicdanında, kanununda elbette anlaşılacaktır.

2- Denizli Mahkemesinde aynı dâva görülmüş ve beraatla neticelenmiş. Ve Yüksek Yargıtaylık tarafından da tasdik edilerek kesb-i katiyet etmiştir. Binaenaleyh aynı dâvanın ikinci bir defa görülmesine kanunen cevaz yoktur. Kanuna, adalete, temyize karşı bir hürmetsizliktir, esasen mezkûr dâvanın sukutu icap ederdi.

3- Yirmi beş senedir *Risale-i Nur* müellifi ve malum talebeleri, daimi tarassut altındadırlar. Türkiye'de yüz binlerce talebesi olduğu halde, Dâhiliye Vekâleti emniyet-i umumiye raporlarında bir vukuat kaydedilmemesi ve partilere dâhil olmamaları, dünyevî bir maksadı gütmediklerini ispata kâfidir.

4- Eskişehir, Denizli, Afyon Hapishanelerinde Nur-u Kur'ân talebelerinin kaldıkları müddetçe lisan-ı halleriyle verdikleri ders, mezkûr cezaevlerini hakiki bir ıslahhane ve medrese-i Yusufiye haline getirmiştir. Allah korkusu kalplere yerleşmiş. Canavarlaşmış ruhlar terbiye edilmiş. Bugün evvelce adam öldürmekten çekinmeyenler, şimdi tahtaku-

rusunu öldürmekten çekiniyorlar. Bu hâle mezkûr hapishane müdür ve gardiyanları birer canlı şahittirler.

5- Denizli'de aynı maddeden dokuz ay mevkuf kalmış ve beraat etmiştim Bu sebeple dokuz ay mevkufiyetim nazara alınmayarak bu mahkûmiyete sayılmaması vicdan mıdır? Ve bu alt ay mahkûmiyeti, kanaat-i vicdaniye ile verdiklerinden de kanun mudur? Yüksek adaletinize bu hakkımı teslim ediyorum.

6- Bende yapılan aramada, cereyan-ı muhakemede bana umum meyanında isnat edilen suça dair hiçbir delil ve sübut olmadığından ve savcı da men-i muhakememi istediği halde; son mahkeme celsesinde gıyabımda cezamı talep etmesini tamamen kanunsuz ve asılsız bulmakla beraber, evvelce savcının pederimle yaptığı husus, bir münakaşanın intikamıdır, tahmin ediyorum. Bu talebimi mahkeme tetkikat yapmadan aynen kabul etmiştir. Yukarıdaki mütâlaalarım ve bu layiham, imanımdan ve mukaddesatından tereşşuh etmiştir. Ve hükmün bozulmasına en kuvvetli delildir.

Biz bize isnat edilen 163. maddenin hiçbir unsuru ile cezalandırılamayız. Beraatımızı ve telgrafla bu sıkıntılı hapisten tahliyemizi yüksek adaletinizden, kanununuzdan, vicdanınızdan, izanınızdan, iman ve mukaddesatınızdan talep ederim. Son sözüm; *Hasbünallahu ve ni'me'l-vekil*'dir."

Selâhaddin Çelebi'den Hatıralar

Selâhaddin Çelebi, *Risale-i Nur*'ları ilk defa teksir makinesi alarak çoğaltan İnebolu Kahramanlarındandır. Fani ömrünü, hayatını bekaya mazhar kılmanın şevk ve heyecanıyla geçirdi. Bulunduğu her yerde, hizmet edebilmenin yollarını aradı. Küçük vesileleri bile kendi büyük idealine bir basamak saydı. Yorulmadı, usanmadı, küsmedi. 'Bediüzzaman Hazretleri'nin Selâhaddin Çelebisi' oldu. Bu bölümde onun nurlarla başla-

yan kutsi hizmetinin satırbaşlarını göreceksiniz. Necmeddin Şahiner Ağabeyin *Son Şahitler*'i arasında yerini alan Selâhaddin Çelebi'nin hatıralarını kendi ifadelerinden dinleyelim:

Sene 1942…

1942 yılında Kars Gümrük Muhafaza Teşkilâtına intisap etmiştim. Altı ay sonra, Ankara'da İnhisarlar Vekâletinin (Tekel Bakanlığı) üst katı, kurs için Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı Teşkilâtına tahsis edilmişti.

Selâhaddin Çelebi
Kars'ta Gümrük Muhafaza Müdürlüğünde vazifeli olduğu günlerde. Geri plânda Kars'ın Ziya Paşa Camii görülüyor.

Bir gün kurstayken, “Sizi Genel Komutan Lütfi Karapınar Paşa istiyor” dediler. Bu esnada hatırıma ilk gelen şey, Ankara’da *Risale-i Nur*’un vekâletten vekâlete elden ele dolaşmasıydı. O tehlikeli zamanda Askerî Şûrâ âzâsından rahmetli Yümni Bey, Şûrânın resmî toplantısı bittikten sonra *Risale-i Nur* okuyordu. Herhalde bir general beni Karapınar Paşa’ya haber verdi, zannıyla odasına gittim.

Paşanın yüzü sertti. Vaziyetin vahametini anladım. Masasının önündeki koltukta yakasındaki rozette ‘İstiklâl’ yazan birisi oturuyordu. Arkasında da ayakta bir subay ‘hazır ol’ vaziyetinde bekliyordu. Rozetli şahıs bana “Üzerinde ne varsa çıkar!” dedi. Ben de üzerimde ne varsa hepsini çıkardım. Bunlardan not defterimi aldılar, para çantamı ve diğer eşyalarımı geri verdiler. “Bizimle beraber gelecek” diye Paşa’dan müsaade aldılar. Çalıştığım odaya gittik, masamdan da çantamı aldılar. Oradan da geceleri kaldığım Ulus’taki Cihan Oteline gittik. Hususi odamda arama yaptılar, fakat bir şey bulamadılar. Bana hiçbir şey söylemiyorlardı. “Aradığınız nedir? Söylerseniz belki yardımcı olurum” dedim. “*Risale-i Nur* ismindeki kitapları arıyoruz” dediler. “Söyleseydiniz size verirdim. Hiç yorulmazdınız. Bunlar imanî ve İslâmî eserlerdir. Gardıroptadır. Fakat siz görmediniz” dedim. Tekrar açtılar, elbiselerimin arkasından otuz kadar eser çıkardılar.

Birinci Şube

Kitaplarla beraber Hacı Bayram Camii’nin karşısındaki 1. Şubeye, şimdi yıkılmış olan Pasaport Binası’na geldik. Mahallinde tutulan zabıta “Kendi göstermesi üzerine eserler bulunmuştur” kaydı yazdırıldı. 1. Şube Müdürü’nün nezareti altında, iki gün iki gece ifademi aldılar. Birkaç kere tercüme-i halimi, *Risale-i Nur*’daki hizmetimin harfiyen yazılmasını, kimlerle temas ettiğimi ve eserleri okuyanların kimler oldu-

ğunu sordular. Yerli yersiz suallerine verdiğim cevaplarla bir türlü tatmin olmuyorlardı. Hacı Bayram Camii'ne namaz vakitleri giden cemaate bakmam ve bunlardan kimlere kitap vermişsem göstermem için cam kenarına iki polisle birlikte oturttular. "Ankara halkının günahına giremem, birine mutlaka iftira mı edeyim?" dedim. Not defterimdeki isimlerin kime ait olduğunu sordular. "Hacı Bayram Camii'ne gelen birkaç kişinindir. Fakat bunların adreslerini bilmiyorum. Ancak camiye geldiklerinde tanıyabilirim" dedim.

Caminin karşısında kitapçılık yapan Muhsin Bey vardı. O vakit orada güzel bir yazıhanesi vardı. Müteahhitlik yapıyordu. Onun yazıhanesinde bazı şahıslara kitap verdiğimden ismi Muhsin diye zapta geçirilmişti. Muhsin Beyi getirdiler. "Bu çoluk çocuk sahibi, bırakın bu zatı! Bunun *Risale-i Nur*'dan haberi bile yok. Yalnız bu adamın yazıhanesinde bir-iki zatla görüştüm. Camiye giderken, imanî risalelerden verdim" dedim.

Bir de o civarda, ufak bir caminin imamı vardı. Saçları, kaşları sarı, çok muttaki, mübarek bir insandı. Onun da ismi geçtiğinden zavallıyı bir hayli dövmüşler ve sıkıştırmışlardı. Bunu da bilâhare öğrendim.

Üçüncü Gün

Üçüncü gün çift aynalı bir odaya girdik. Büyük boy hususi yapılmış, tahminen, elliye yetmiş cm ebadında, ciltli bir defteri albüm yapmışlardı. Türkiye'deki din adamlarının sağ, sol, profil ve cepheden görünüşlü üç resmi ve altlarında da tercüme-i halleri yazılıydı. Bu albümden tanıdıklarımı söylememi istediler. Yanımdaki memur sayfaları çeviriyordu. Abdülhakim Arvasi'nin resmini göstererek:

"Bu da tevkif edildi" dedi. Ben de: "Tanıyorum, âlim bir zattır. Bayezit Camii'nde dersini dinlemiştim" dedim. Bu defa bir başkasını gösterdi: "Evet... Bu da Hacı Süleyman

Efendi'dir. Tanıyorum. Fatih'te oturuyor" dedim. "Bu da tevkif edildi. Biri Bursa'ya, diğeri Kütahya'ya sevk edildi" dedi. Hacı Süleyman Efendi, sünnet-i seniyyeyi tatbik eden takva sahibi bir zattı. Bana Arapça yazılı, çerçeveli, dört-beş satırlı bir levhayı okuyup, tercüme etmişti. "Kur'ân'a kasem ederim ki, ben Mehdiye asker olacağım, ondan sonra öleceğim!" demişti. Seksenin üzerindeki bu yaşlı zatın "asker olacağım" demesi beni o zaman güldürmüştü. Tevkifini ve sürgüne gönderildiğini öğrenince içimden; "O yaştaki insan ancak bu şekilde asker olabilir. Arzusu yerini buldu" dedim. Birkaç hafta sonra da mübarek hocanın vefat haberi geldi.

Bu sırada Komiser Naci Bey telâşla geldi. "Sürpriz!" diye bağırdı. "Bediüzzaman Hoca Efendiyi Kastamonu'dan getirmişler. Geceyi Çankırıkapı'da bir otelde geçirmiş. Otelde müstahdem yerine polisler geçmiş. Hizmetine de garson kıyafetinde bir komiser vermişler" dedi.

Bir müddet sonra beni 1. Şube Müdürünün odasına çağırdılar. İçeri girdim. Üstad oturuyordu. Derhal elini öptüm. Çok hararetli olan elini bırakamadım. Şiddetli hasta ve yorgundu. Buna rağmen müdüre hitaben: "Bunlar bu vatanın fedakâr, imanlı evlâtlarıdır. Bunlar emniyet ve asayişi ihlâl etmez. Bilâkis muhafaza ederler" dedi. Bana dönerek, "korkmayınız" dedi.

Ertesi Sabah

Üstad'ı tekrar otele götürdüler. Ertesi sabah beni iki polis refakatinde vilayete götürürken, Üstad'ı da kalabalık bir grupla vilayete götürüyorlardı. 50 metre geriden, biz de onları takip ediyorduk.

Daha sonra alt kata inerken, orada evraklar tanzim edildi. Üstad'ın yanında dört-beş jandarma ve birkaç polis vardı. Hükümet binasının çıkış kapısında durdular. Kıyafeti

her zaman olduğu gibi millî ve yerli kıyafetti: Sağ omzunda muhafaza torbası İçinde bir Kur'ân-ı Kerim, sol omzunda rulo yapılmış bir namaz seccadesi, ona bağlı bir ibrik. Tarih kitaplarında görülen akıncı yiğitlerinin muharip kıyafetini, İsmet İnönü devrinde Ankara'da canlandıran bir tablo gibi görünüyordu. Üst kattan birkaç memur daha geldi. Polis ve jandarmalara Üstad'ı Denizli'ye götürmeleri için evraklarını verdiler. Bu esnada Üstad ellerini kaldırarak:

"Selâhaddin korkma! Selâhaddin korkma! Selâhaddin korkma!" diye bağırıyordu. Sonra hareket ettiler. Ben yanına yaklaşmak istedim, fakat on beş-yirmi metre mesafeden daha yakına bırakmadılar. Üstad'ın da beni görmesi imkânsızdı. Onu 70 yaşındaki hasta halinde, o mübarek Ramazan'ın çok sıcak bir gününde istasyona kadar yaya olarak götürdüler.

1 Ağustos 1943, Selahaddin Çelebi, Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı muhafaza kursuna giderken. Tevkifinden iki gün önce…

Öğleden Sonra

Öğleden sonra, Vali Nevzat Tandoğan'ın belediyede bizi beklediğini bildirdiler. Belediye binasından içeri girerken merdivende genç bir hanımla karşılaştık. "Siz de mi polissiniz?" diye sordum. Hanım "Hayır, ben felsefe hocasıyım. Bediüzzaman'a bayram tebriki yazmıştım" dedi. Arkamızdaki polisler; "Konuşmayın!" diye bizi ikaz ettiler.

Belediyede başkan odasına evvelâ felsefe hocasını çağırdılar. 20 dakika sonra çıktı: "Beni serbest bıraktılar. Allah yardımcın olsun" dedi ve gitti.

Kapıda 1. Şube Müdürü bekliyordu. Emniyet Umum Müdürü Şinasi Bey kapıyı açtı ve bana "gel" diye seslendi. İçeri girdiğimde Vali Nevzat Tandoğan koltukta oturuyordu. On dakika kadar beni tepeden tırnağa süzdü.

"Şinasi, elektrikleri söndür!" dedi. Bir dakika sonra, "aç" dedi. Başını iki tarafa sallayarak, gözlüğünü çıkardı, tek camıyla baktı, ayağa kalktı; "Yanıma gel" dedi. Omzumdan tutarak: "Sen Cumhuriyet çocuğusun! Nasıl olur, böyle bir kimsenin peşine takılırsın? Bunun gayelerini bilmez misin?" dedi.

Ben de cevaben Vali Bey'e şunları söyledim:

"1936 senesinden beri Kastamonu'da ziyaretine giderim. Eserlerinden okudum ve neşrine çalıştım. Bu eserler imanî ve İslâmîdir. Siyasi ve menfi milliyetçilik yoktur. Milletimizin ve devletimizin aleyhinde en ufak bir kelime görseydim ve kendisinden menfi bir düşünceyi hissetseydim, ihbar eder ve herkesten önce ben düşman kesilirdim. Tamamıyla yanlış bir kanaate sahipsiniz. Eserleri imanîdir, Kur'ân-ı Azimüşşanın bazı âyetlerinin tefsirlerinden ibarettir. Kastamonu'da herkes ziyaret ediyor. Polis karakolunun karşısında bir evde oturuyor. Polisler her gün giren çıkanı görüyorlar."

"Kastamonu Valisi kim?" dedi.

"Mithat Altıok" dedim.

"Şinasi! Ne hayvanlar var!" dedi. Tekrar bana hitaben:

"Mademki eserleri imanîdir diyorsun, mahkemeye verileceksiniz, orada tetkiki yapılır, orada söylersin" dedi.

Kapıda bekleyen 1. Şube Müdürüne mahkemeye sevk edilmemi söyledi.

İki Gün İki Gece

Hava kararmış, iftar vakti çoktan geçmişti. Bizi iki polis refakatinde mahkemeye sevk ettiler. Gece saat 12'ye kadar mahkeme salonunda bekledik. Nöbetçi hâkim, tevkifim için gelen telgrafı, gündüz Savcı Kemal Bora'ya vermiş. Nereye koyduğunu bulamayan Savcı Muavini, evine telefonla sorduktan sonra, telgrafı buldu ve nihayet mahkemeye alındık.

TCK'nın 163'üncü maddesi mucibince tevkifime karar verildi. Bir vasıta tutarak, polisle beraber, tevkif müzekkeresi elimizde, gece 01.30'da Cebeci Cezaevinin karantina koğuşuna alındım. Bir hafta sonra Zonguldak yoluyla İnebolu'ya sevk edildim. Refakatimde iki jandarma vardı. Trende siyasî mücrim diye hususî kompartıman açılmıştı.

İnebolu'ya çıktığımda, jandarma komutanlığı beni polise teslim etti. Bu esnada babam da tevkif edilmişti. Emniyet dairesinde iki gün kaldım. Said ismindeki savcı, Ankara'daki ifadelerimi tekrar ettirdi. Beni bu imanî ve İslâmî eserlerden soğutmak için iki gün iki gece uğraştı.

"Beden ruhsuz ayakta durur mu? Ekmeksiz ve susuz yaşanır mı?" deyince; "Peki, cezaevinde ekmek ve su ile bedenini yaşat" dedi.

İnebolu Cezaevine girdik. Hapishanede diğer İnebolulu Nur talebeleri ile bir araya geldik: Pederim Ahmed Nazif Çelebi, İbrahim Fakazlı, Ziya Dilek, Büyük İbrahim, Gülcü

Hüseyin, İzzet Turgut, Ahmed Köroğlu, Zühtü İşeri, Ömer Gedikoğlu, Halil Enercan ve Ahmed Şaşmaz…

Yarın Gidiyoruz

İnebolu Cezaevinin alt katındaki koğuşta bir aradaydık. Ramazan-ı Şerifin sevinci ile, o mübarek günlerin kıymetinden istifadeye çalışıyorduk. İhlâsla ibadet yapılıyordu. On bir kişi aramızda cüzler taksim ederek, günde bir hatim indiriyorduk. Hac farizasını ifâ ederken vefat eden Hacı Halil Enercan, ayrıca üç günde bir hatim yapıyordu. Bir ikindi namazında imam olan rahmetli Telyeli İzzet Turgut'u biz mürai zannediyorduk. Namazı müteakip bir murakabe yaptı. Bilâhare başını kaldırarak; "Arkadaşlar şimdi rical-i gayb hazeratı geldiler. Ellerinde yeşil bir sancak vardı. Sancakta 'İnnâ fetahnâ leke fethan mübinâ' âyet-i kerimesi yazılı idi. Bir de âbide diktiler. Üzerinde keza 'İnnâ fetahnâ leke fethan mübinâ' âyet-i kerimesi yazılı idi. Ziya Beye hitaben, 'Biz sizi muhafaza edeceğiz, hiç korkmayın' dediler."

Arkadaşlar İzzet Turgut'u gülerek dinlediler. Ve "İçimizde bir de evliya varmış" diye şakalaştılar. Ziya Dilek; "Bunlar, henüz murakabeyi bilmiyorlar, sen ne için sırrı ifşa ettin?" deyince, "Ben onları, olgunlaşmış zannettim. Fakat yanılmışım. Şimdi ben bu ifşa etmenin cezasını çekerim" dedi.

İki saat sonra döndüğünde, boğazını göstererek "Jandarma kumandanı boğazımı sıktı ve beni jandarma koğuşunun altına bir kömür dolabına hapsetti. Orada ayakta durmanın imkânı yoktu. İki kat, iki büklüm orada kaldım." dedi. Kömür dolabından çıkardıktan sonra, 'Siz Almanlarla muhabere ediyormuşsunuz. Söyle bakalım, alıcı-verici radyonuz nerede?' diye mübarek Telyeli İzzet'i işkence ile dövmüşlerdi.

Fakat manevî gözü açık olan İzzet, haddizatında hakikaten manevî bir radyoydu. İzzet Turgut ara sıra yaptığı mura-

kabelerde Ziya Beye: "Daha buradayız, gideceğimiz zaman ben size haber veririm" diyordu.

Denizli'ye sevk emri gelmeden bir gün evvel: "Yarın gidiyoruz, hazır olun. Fakat merak etmeyiniz. Beraat edip geleceğiz" dedi. Ertesi gün Anafarta vapuru ile İstanbul-İzmir vapuruna aktarma edilerek İzmir'e ve İzmir'den de trenle Denizli'ye hareket ettik. Denizli'de trenden çıktığımız zaman bizi karşılayan halk teessür içinde, sakin bir halde selâmladılar. Etrafımızı saranlardan bazıları; "Sizin başınızda öyle bir Hoca Efendi var ki; sorgu hâkimi sual sormadan sorularına cevap verdi. Sizlerin hiç bir kabahatiniz yoktur, merak etmeyin. Beraat edeceksiniz" diyorlardı.

Denizli Cezaevi yeni yapılmıştı. Şehir harici yeşil saha içinde, beton, havasız koğuşları ile ufak mazgal deliği gibi cam pencerede sık demir parmaklığıyla Malta zindanına benzer, rutubetli bir bina idi.

İlk geceyi binanın müştemilatından beş kişinin barınamayacağı bir yerde geçirdik. Gece uyumak için yatak sermemize rağmen imkân olmadı; yatakların üzerine oturmakla, tilki uykusuna daldık. Bu bize bir nevi işkence idi. Kapımız da kilitlendi. Bizim yegâne tesellimiz, Üstadımızın o binada bulunması idi.

Bir gün sonra Ağır Ceza koğuşunun bir odasını İnebolu, Kastamonu ve İstanbul'dan gelen Nur talebelerine tahsis ettiler. Üstad kibrit kutusu içinde bir kâğıda "Hoş geldiniz" diye bir pusula yazarak mahkûmlardan meydancı Âdem Ağa ile göndermişti.

Bir Gece Rüyamda

Kısa zamanda cezaevindeki bütün ağır cezalılar yaptıklarına nedamet ederek, tevbe istiğfar ettiler. Üstad'ın girdiği zamandan itibaren guslederek beş vakit namazı muntaza-

man kılmaya başlamışlardı. Hapishanenin elebaşısı (cezaevi tabiri ile dayısı) olan Beylerbeyi Süleyman Hünkâr şöyle anlatıyordu:

"Ben buraya adam yaralamaktan sekiz aya mahkûm olarak geldim. Bir gece rüyamda bir hoca efendi; 'Süleyman sen iyisin, fakat çok mağrursun ve nefsine güveniyorsun, yakında bunun cezasını çekeceksin' dedi. Hakikaten çok geçmeden, hapishanede bir kavga olmuştu. Kavgada bir mahkûm ölmüştü. Bu hâdiseden sonra ben de 24 seneye mahkûm olmuştum. Bediüzzaman cezaevine gelince, onun rüyamda gördüğüm hoca efendi olduğunu anlamıştım. Zaten Hoca Efendi de gelir gelmez mektup yazarak: 'Burası bir hapishane değil. Medrese-i Yusufiyedir, içindekiler birer zebani değil, birer müdür ve idarecilerdir. Bugünden itibaren gusledip, tevbekâr olarak içki, kumar gibi şeyleri katiyen terk edeceksiniz' diyordu."

Bizim koğuş komşuları olan ağır cezalıların hepsi Nur talebelerinden elif cüz'ünden başlayarak Kur'ân'ı hatmettiler. İstanbul'un meşhur hocalarından takva sahibi Gönenli Mehmed Efendi'den ders almaya başlayan Mehmed ismindeki dört adam katili bir adam, Kur'ân'ı hatmetmiş ve Duha suresinden aşağısına kadar ezberleyerek, imtihanı kazanmış olduğundan, mahkûmlara imamlık yaptığını gözümüzle gördük.

Çok geçmeden bütün katiller rüyalarını anlatmaya başlamışlardı. Gözyaşları dökerek, yaptıklarına bin defa pişman olduklarını söylüyorlardı. "Biz Allah ve Peygamberi bilmiyorduk. Bize o yol gösterdiği için başta Hoca Efendiye ve sizlere binlerce teşekkür ederiz" diyorlardı. Biz beraat edip çıkarken çok acı gözyaşları dökmüşlerdi. Üstad onlara hitaben: "Merak etmeyin, bundan sonra yeni bir hükümet iş başına gelecek ve af ilan edecek. O zaman çıkacaksınız" demişti.

Denizli Hapishanesinde, tavan beton olduğu halde, incecik yağmur gibi tahtakurusu ve sivrisinek dökülüyordu. Sık sık süpürür ve dökerdik. Koğuştaki ağır cezalı mahkûmlar şikâyet ederlerdi: "Adam öldürdük ama şimdi bir sivrisineği dahi öldüremiyoruz" diyorlardı.

Mum Işığı ile

Hapishane Müdürü Şevki Bey bizi diğer kardeşlerimizle görüştürmemişti. Onlarla ancak mahkemeye giderken görüşebildik. 70 kişilik bir kafile önde, Üstad her seferde başka bir kişiyle kelepçelenirdi. Etrafımızda süngülü otuzdan fazla jandarma bulunurdu. Denizlinin âlicenap ve misafirperver halkı, geçtiğimiz yolların iki sırasını doldurur, gözyaşlarıyla sevgilerini, teessürlerini, başlarıyla da selamlarını bildirirlerdi. Cezaevi yolunda eski bir mezarlık vardı. Üstad buradan geçerken Fatiha okumadan geçmezdi.

İstanbul ulemâsından Gönenli Mehmed Efendi, Seyyid Şefik Arvasi, Şemseddin Yeşil, Emin Uzun ve Mustafa Hemadan ile hep bir koğuşta idik. Bediüzzaman Hazretleri'ni sabah namazında camide gördüklerinin rivayeti yayılınca, bu konuşmaları ihbar telakki ederek, kendisi için koridordaki bir münferide hapsetmişlerdi. Müdafaasını yazdırmak için Müdür Şevki Beyden beni istemişti. Burası bir insanın yaşayamayacağı kadar havasız, kapalı bir hücre idi. Bir yatak zor sığmıştı. Mum ışığı ile âdeta bir mağarayı andırıyordu. Ankara'da, altı bakanlığa göndermek üzere dilekçe hazırlanmıştı. Bunları Üstad söyledi, ben yazdım. O tarihlerde Denizli'nin elektriği çok fersizdi. Gündüz cereyan verilmezdi. Geceleri de 12'den sonra kesilirdi. Bir saat söyledi, yazdım. Bitkin olarak huzurundan ayrıldım. İnsan vücudu o rutubete dayanamazdı.

Ağaçlar Arasından Geliyorum

Son mahkemede merhum Hâkim Ali Rıza Bey (Balaban) ve diğer hâkimler olayda suç unsuru olmadığını, kararın okunacağını ve ayağa kalkmamızı söylediler. Başta Üstad olmak üzere hepimizin beraatına oy birliği ile karar verilmişti. Daha önceleri Gönenli Mehmed Efendi ile İzzet Turgut, biri rüyasında beraatımızı, diğeri murakabede dokuz ay on gün hitamında beraatımızı müjdelemişlerdi.

Mahkemeden çıkınca halkın tezahüratları, "yaşasın adalet!" nidaları ve alkışlarıyla cezaevine geldik. Eşyalarımızı dışarıya çıkardık, denklerin üzerinde İbrahim Fakazlı oturuyordu. Çarşıdan faytonla geliyor, sıraya giriyorlardı. Birinci faytona Üstad, ikinci faytona Fevzi Pamukçu binmişti. Bu esnada Doğu tarafından ağaçlar arasından bir süvari geliyordu ki ağaçlar arasından süratle geçmek akıl almadığından şaşkına döndük. Süvari tam Üstad'ın faytonunun sol arkasında aniden durdu. Atından indi. Üstadımızın karşısında askerce sert bir selâm verdi. Birkaç kelime söyledi, elini öptü ve yine sert bir selâmla mahmuzlarını şaklattı. Ve atına binerek aynı istikamete doğru, aynı şekilde süratle uzaklaştı. İbrahim Fakazlı ile bu hâdiseyi hiçbir zaman çözemedik. Üstad'a sormaya da cesaret edemedik.

Üstad, Delikli Çınar namıyla anılan semtte bir otele yerleşti. Diğer arkadaşlarımızı Denizlililer evlerine götürdüler. Nefis yemeklerle ikramda bulunmuşlardı. Nur talebeleri trene binmeden evvel, Denizli halkının içlerinden seçtiği Mustafa Bey (Hafız Mustafa Koçkaya) ismindeki zat, elinde bir mendil para ile gelmiş, talebelere dağıtmak istemişti. Fakat hiç kimse bu paraları kabul etmedi. Eşyalarımızı trene yüklerken birçok tüccar ve mevki sahibi kişi yardımcı olmuşlardı.

Otuz Senelik Arkadaş

Otelde Üstad'ın hizmetinde iki gün kaldım. Her gün beş yüzün üzerinde ziyaretçi geliyordu. Rusya'da esirken arkadaşı olan emekli bir subay da gelmişti. Yaşlı gözlerle Üstad'la kucaklaştılar, esaret günlerini yâd ettiler.

Üstadın ağaçtan olan yemek kaşığının sapı kırılmış, ince bir çivi ile perçin yapmışlardı. Ben çarşıdan güzel bir kaşık aldım. Ağaç kaşığı da çöp sepetine attım. Akşam yemeğini götürdüğümde ağaç kaşığını aradı.

"Efendim, eskimiş ve kırılmıştı, çöp sepetine attım" deyince;

"Benim otuz senelik arkadaşımdı. Onun kıymetine paha biçilir mi? Derhal bul ve getir" dedi. Hemen çöp sepetine koştum. Bereket versin, bir yağlı kâğıda sarmıştım. Aynen duruyordu. Aldım ve suda kaynattıktan sonra hemen getirdim.

Hafız Ali

Denizli Hapishanesinin sıkıntı, meşakkat, rutubet ve betonunun insan kanını bir sünger gibi emmesine dayanamayan İslâmköylü Hafız Ali (Ergün) hastalandı ve vefat etti. Çok zayıf ve nahifti. Allah yolunda, gurbet hapishanesinde şehit olmuştu. Kıymetli bir Nur talebesiydi.

Hapishaneden beraat edip tahliye olduğumuzda, Üstadımızın ilk işi Denizli'nin yeşillikler içindeki kabristanına gitmek oldu. Hafız Ali'nin kabri başında Kur'ân okundu. Üstad hazin bir dua yaptı. Elini semaya kaldırarak: "Bu şehid, bir yıldızdır" dedi. O sırada gayr-i ihtiyari başımızı kaldırdığımızda, semada ışıl ışıl bir yıldız parlıyordu.

Denizli'den sonra Üstad'ı Emirdağ'a göndermişlerdi. Senede bir defa Emirdağ'a ziyaretine giderdim. Orada daimi jandarma ve bekçiler tarassut ederler ve devriye gezerlerdi.

1948 Afyon

1948 senesinde bu defa Üstad ve Nur talebelerini Afyon Hapishanesine koymuşlardı. Cezaevi müdürü ve kâtibi oranın gestapo şefi idi. Bizi yeni tevkif etmişlerdi. Üstad'la görüşmek istedik. Cezaevi müdürlüğüne müracaat ettik. "Savcılıktan müsaade alın" dediler. Bu defa kâtip; "Ben savcı mavcı tanımam. Burası benden sorulur" diye cahilane ve mağrurâne konuştu. Bizi görüştürmediler. Ancak uzakta üst koğuşun penceresinden Üstadımız göründü. İki eliyle şefkatle, tebessümle bizi selâmladı. Eliyle hemen gitmemizi, durmamamızı işaret etti.

Afyon Hapishanesinde yine baba-oğul beraberdik. Orada yeni ve nuranî simalarla karşılaştık. Bunlardan, Ceylan, Sungur ve Zübeyr Ağabeyler, unutulmaz kahramanlardı. Onlar Anadolumuzun yetiştirdiği örnek gençlerdi.

Afyon hapsi de uzun aylardan sonra yine tahliye ve beraatla neticelendi. Mahkemenin sonunda Üstad, talebelerine hitaben: "İçinizde Ankara'ya gidecek olan varsa, Diyanet Riyasetine uğrasın. Orada *Risale-i Nur*'a sahip çıksınlar" dedi.

Üstad'ın Arzu ve Selâmları

İnebolu'ya gitmek için Ankara'ya uğradım. Doğru Diyanet İşlerine çıktım. Özel Kalem Müdürü ile konuşurken, içeri Diyanet İşleri Reisi Şerafettin Yaltkaya girdi. Kendilerine Afyon Cezaevinden beraat ederek çıktığımı söyledim. *Nur Risaleleri*'nin neşredilmesini talep ettim. Üstad'ın arzu ve selâmlarını aynen tebliğ ettim. Yaltkaya cevaben: "Diyanet Riyaseti Kur'ân ve hadisten başka hiçbir eserle ilgilenmez" dedi. Ben de: "Elçiye zeval olmaz" diyerek hayret içinde oradan ayrıldım. Hâlbuki ben, başkanlığı sırasında Ahmet Hamdi Akseki'yi de ziyaret etmiştim. Yanında meşhur Nafiz

Paşa vardı. Orada Üstad Bediüzzaman'dan bahis açılınca Akseki; "Üstad bu asrın dehrîsidir. Hayatı, eserleri Kur'ân ve hadis çerçevesi içinde bulunmaktadır... Onda menfi milliyetçilik ve ırkçılık yoktur. Kendisi İslâm milliyetçisidir. Türk milletinin de bu kudsi milliyetin bayraktarı olduğunu ifade etmektedir" demişti. Akseki'nin bu beyanı üzerine Nafiz Paşa da Üstad'ı 31 Mart hâdiselerinden beri tanıdığını, o isyanda yaptığı çok tesirli konuşmalarla avcı taburlarını itaate getirdiğini söylemişti.

Ayasofya

Üstad'ı ziyaretimin birinde Ayasofya hakkındaki düşüncelerini sormuştum. "Keçeli, keçeli!" diye güldü. Sonra birden ciddileşerek; "Ayasofya, Hristiyanlığın, İslâmiyet'e devir ve tesliminin bir abidesidir. Bunun için kilise iken cami olmuştur. Elbette tekrar camiye çevrilecektir" dedi.

Sonraki yıllarda Salih Yeşil'le Konyalı Sabri Halıcı arasında aşere-i mübeşşere arasındaki hâdiseler ve harplerle ilgili bir münakaşa çıkmıştı. Ben de bu münakaşaya şahit olmuştum. Bu münazarayı dinlediğimi söyleyince, Üstad birden kaşlarını çatmış, çok üzülmüştü. Salih Yeşil'e hitaben bir mektup yazarak benimle gönderdi. Bu mektup daha sonra Emirdağ Lahikalarında neşredildi.

HIFZI BAYRAM

Hayatı

Nur'un fedakâr talebelerinden Hıfzı Bayram, her şeyini Nur hizmetine adayan mübarek bir şahsiyettir. Evi o bölgenin Nur fabrikası gibi hizmet görmüştü. Geçimini berberlik yaparak sağlardı.

1943 Denizli hapsinde Safranbolu'dan Denizli'ye gitmişti. Üstad Hazretleri'nin Safranbolu'dan giden tek Nur talebesiydi. Hayat onu oradan da Afyon Medrese-i Yusuf'una götürmüştü.

Onu Oğlundan Dinleyelim

Hüsnü Bayram Ağabey, babası Hıfzı Bayram'ın Üstad Hazretlerini nasıl tanıdığını, onu ilk ziyaretini, ilk defa neler konuştuklarını, Üstad Hazretleri'nin ona neler söylediğini, hangi risaleleri çoğaltmak için verdiğini anlatıyor:

"Ehl-i imanın zaafa uğradığı ve çok az insanın imanı, İslâm'ı yaşadığı dönemde Üstadımız, Kastamonu'ya sürgün olarak geliyor. Kastamonu ile Safranbolu her zaman irtibatlıdır; pederim de Safranbolu'da berberlik yapar. Dindar bir berber olduğu için geleni gideni çok oluyor, sohbet ediyorlar. Bir gün bir zat: 'Kastamonu'ya velâyet sahibi, çok büyük bir zat gelmiş' diye bahsediyor. Bu haber civar köylere kadar, halk arasında hemen yayılıyor. Herkes sena ile Üstad'dan bahsediyor.

Bizim Safranbolu dindar bir memlekettir. Pederle beraber birkaç âlim ve hoca, Üstad'ı ziyaret edelim, diye karar veriyorlar ve Üstad'ı evinde ziyaret ediyorlar. Mehmed Feyzi Efendi o zaman hizmetindeymiş. Üstadımız o vakit o âlim ve hocalara diyor ki; 'Kardeşim! Bu *Risale-i Nurlar* medresenin malıdır, sizin bunlara sahip çıkmanız lazım, bunları okuyun ve neşredin, sizin malınızdır bunlar…' Sonra dışarı çıkıyorlar.

Babam tarikat meraklısıydı, el almak için tekrar ziyaret ediyor Üstad Hazretleri'ni. Mehmed Feyzi Efendi diyor ki; 'Sen bak Üstad'ın kapısına, açıksa gir, Üstad seni kabul eder.' Babam bakıyor, Üstad'ın kapısı kapalı; hürmetle kapıyı tıklatacak, fakat içeriden sesler geliyor, Üstad yüksek sesle konuşuyor, içeride bir cemaat var… Bekliyor içerdekiler çıksınlar diye. İki-üç dakika sonra Üstad kapıyı açıyor: 'Gel bakalım, niye geldin tekrar, otur bakalım' diyor. Babam bakıyor içeride hiç kimse yok. 'Hocam, ben tarikat dersi almaya geldim, bizim ecdadımız tarikatla meşguldü biraz, size intisap etmek istiyorum' diyor. Üstad, 'Bak kardeşim! Ben on iki tarikattan ders verebilirim, on iki tarikattan ders vermeye mezunum; fakat zaman tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır' diyor.

Üstad soruyor, babam: 'İki tane oğlum var' diyor. Üstad da, 'Sana risale vereceğim, bunları yazacaksınız, okuyacaksınız, neşredeceksiniz; sizin hanenizi medrese-i Nuriye kabul ediyorum' diyor. Sene 1942… Birkaç tane risale veriyor, risaleler o zaman forma formaydı.

Babam eve geldi. Ben o zamanlar ilkokul birinci sınıftayım, okuldan yeni gelmiştim. Babam bize, 'Ben böyle büyük bir zatı ziyaret ettim, size selâmı var, size dua etti, sizi tanıyor' dedi. Üstad ruhumuza vicahen, o çocuk halimizle öyle bir yerleşti ki… Bir de oradan emir veriyor. Ben o zaman yedi yaşındayım. Yazmaya başladık, ama o zamanlar elektrik yok, yokluk içindeyiz. Kısa zamanda elif, be diye baka baka öğrendik harfleri…

Sonra Denizli hadiseleri zuhur etti. O zaman Safranbolu'dan Denizli'ye giden bir tek babam vardı, başka kimse yoktu. Jandarmalar dükkânı, evi aramaya geldiler. Biz kitapları sakladık.

Üstad hapisten sonra Emirdağ'a geçti. Biz Üstad'ın talimatıyla *Asâ-yı Mûsâ, Zülfikâr* risalelerini yazıyoruz, sandık içinde Üstad'a gönderiyoruz. O zaman postanede babamın bir ahbabı vardı, sandıklara 'görülmüştür' yazıyordu, yoksa yasak… Üstad'ın o lâhikalardaki mektuplarında yazıyor ya 'acemi mektupları' diye…"

"Biz zaten hapse girmek istiyoruz!"

"Böyle devam ederken Afyon hapsi ve tevkifleri başladı, babamı da tevkif ettiler. Sungur Ağabey de o zaman Nur talebesiydi. Biz Üstadımıza ve babamıza 'Bizi idam dahi etseler yolumuzdan dönmeyeceğiz!' diye pervasız mektuplar yazıyoruz, bizi de tevkif etsinler, hapse atsınlar diye… Neticede bizi de ifadeye çağırdılar, ama çocuk olduğumuzdan savcı tevkif etmedi. Biz kaldık dışarıda… 'Tanrı uludur' diye ezan okunurken bahçeye çıkıp 'Allahu ekber' diye bağırıyoruz, bizi birkaç kere daha ifadeye çağırdılar, ama netice olarak hapse yine giremedik.

Sonunda babamlar Afyon hapsinden tahliye olup geldiler. Babam 'Sizi Üstad'a ziyarete göndereceğim' dedi. O zaman Afyon'a gidiş geliş 15-20 lira. Afyon'da bir adres verdiler: 'Afyon'da Pastacı Sabri var, o sizi Üstad'a götürür' dediler. Afyon'a trenle geldik. Sabri Ağabeye, 'Biz Üstad'ı ziyarete geldik' dedik. Dedi ki: 'Oğlum! Üstad'ı ziyaret etmek çok zor, polis var.' O zaman yıkıldık, zaten zor para bulmuştuk Üstad'ı görmek aşkıyla. Üstad'ı tanıyoruz, ama henüz daha görmemiştik. 'Amca be, sen bize Üstad'ın evini göster, polis bizi çevirirse oradan dönelim, ama buradan dönmek olmaz' dedim. Sabri amca 'Ha bu olur' dedi. Baktık hakikaten de

polis var. Elimizde bir sepet vardı, baktık polis bize küçüğüz diye aldırmıyor. Kapıya vardık, kapıyı çaldık; fakat kapı açılmıyor! Polis yanımıza geldi, o anda Zübeyir Ağabey bizi içeri aldı. Polis belki imanlı adamdı, istese bizi geri çevirebilirdi. Bu hadise Üstad'ın Afyon hapsinden bir-iki ay sonra olmuştu, Üstad henüz Emirdağ'a gitmeden…

Üstad bizim alnımızdan öptü: 'Ben size Kastamonu'dan beri dua ediyorum, evinizi medrese olarak kabul ettim. Yazdığınız risaleleri tashih ettim, çok hizmet etti' diye bize teşvik için iltifat etti. Üstad'a pederin, validenin, Safranbolu Nur cemaatinin selâmlarını söyledik, ellerini öptük. Bir saatten fazla kaldık yanında. 'Ben hediye almıyorum, ama sizin hediyenizi kabul edeceğim' dedi. Hâlbuki Üstad 10 liralık şeye 20 liralık karşılık verdi. 'Bak, bu tesbihi Afyon hapsinde çok çektim ben' dedi. Tesbihin her bir tanesi gümüş işlemeliydi. Bize 'Ceylan daha hapiste, onu da ziyaret edin' dedi.

Gerçekten de Ceylan Ağabey daha o zaman hapisten çıkmamıştı. 'Peki Üstadım' dedik, elini öptük ve çıktık. Polis yine önümüze çıktı: 'Gelin buraya, siz nereden geliyorsunuz?' dedi. 'Safranbolu'dan geliyoruz' dedik. 'Şimdi sizi karakola götüreceğim' dedi. 'Biz zaten hapse girmek istiyoruz!' deyince, 'Gidin hadi, başıma belâ olmayın!' diye bizi salıverdi. Biz de hapishaneye gidip Ceylan Ağabeyi ziyaret ettik.

Ertesi gün tekrar Üstad'ın ziyaretine geldik. Baktık bu sefer başka polis var… Kapıyı çaldık, kapı oldukça geç açıldı. On iki basamak merdiven vardı. Zübeyir Ağabey yokmuş, kapıyı Üstad kendisi açtı. Bize Nurları yazmaya, okumaya devam etmemizi, oradaki talebelerine selâm söylememizi, dua etmemizi söyledi. Mevlâna Halîd'den intikal eden cübbesi vardı sırtında: 'Bunu size giydirecektim, fakat boyunuz kısa olduğundan yere temas eder, Şafiî olduğumdan yıkamam lazım gelir' dedi. Kollarını açtı, bizi koltuklarının altına aldı;

boyu da tam gelmişti. 'Giymiş gibi oldunuz' dedi. Biz ne olduğunu anlamasak da çocuk olduğumuzdan çok sevinmiştik."

"Ben hizmetinizde kalmak istiyorum"

"Ondan sonraki ziyaretimizde Emirdağ'a gittik. Validem de vardı. Üstad hanımları almıyordu, ama uzaktan konuştu onunla. 1949-50 senesiydi, ortaokulu yeni bitirmiştim. Babam bana dedi ki: 'Üstad'ın, hizmetine ihtiyaç varmış, bak mektup geldi, gider misin?' 'Gönderirsen giderim' dedim. O zaman beni sağlık okulunda okutmak istiyorlardı.

Üstad'a gittim: 'Beni size babam gönderdi, hizmetinizde kalmak istiyorum.' 'Ben herkesi hizmetime almıyorum, ama seni alacağım' dedi. Daha o zaman Zübeyir Ağabey de gitmemiş hizmetine. İşte böylece 1949-50'de Üstad'ın hizmetine girmiş olduk…"

Üstad Hazretleri'nin Beyanında Hıfzı Bayram

Safranbolu Havalisi

Hıfzı Bayram Ağabeyin de içinde yer aldığı Safranbolu fedakârları, sadakat ve alâkalarıyla, Nur hizmetinin o havalide parlamasına vesile oldular:

"Safranbolu havalisi, hakikaten Mustafalar ve Ahmed Fuad ve Hıfzı (rh) ve Rahmi gibi harika sadakat ve alâkadarlıkla, Kastamonu'daki sekiz sene bizim Nur hizmetimizin akîm kalmadığını ve Safranbolu'da parlak bir medrese-i Nuriye olacağını maddeten ispat ediyorlar."[141]

---

141 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1776

Mübarek Bir Aile

Üstad Hazretleri, Hıfzı Bayram ve ailesinin hizmetlerinden firdevsî bir esinti duyar. Bütün fertleri, iman ve Kur'ân hakikatlerine kalemleriyle ve yürekleriyle hizmet etmektedirler.

"Safranbolu'daki hâlis kardeşlerimizden Hıfzı'nın küçük medrese-i Nuriyesi olan hanesindeki küçük ve çok çalışkan masumları, yedi yaşında Yılmaz ve on üç yaşında Hüsnü'nün ve onlar gibi Nur'a çalışan muhterem validelerinin mübarek kalemleriyle yazdıkları tebriklerini, umum Safranbolu ve Eflani medrese-i Nuriyesi namına bu Ramazan'ın bir firdevsî teberrükü hesabına kabul ettik. Yılmaz'ın rüyası aynen çıkmış."[142]

Hıfzı Bayram'ın Afyon Müdafaası

Hıfzı Bayram Ağabey, Üstad Hazretleri'yle Denizli ve Afyon hapishanelerinde çile çekmiş ciddi bir dâvâ adamıdır. İthamlar aynı olunca, müdafaalardaki benzerlik kaçınılmaz olur. Eskişehir, Denizli ve Afyon mahkemelerindeki müdafaalar bir devrin, dindarlara bakışını görmek açısından çok önemlidir. İnanılması zor muamelelere maruz kalmış bu devrin insanları, kendilerini müdafaa etmeyi hiç düşünmeden, sadece Kur'ân ve imanlarını müdafaa etmişlerdir.

Hıfzı Bayram Ağabeyin müdafaası, aslında niçin *Risale-i Nur* okuduğunun ve okuttuğunun müdafaasıdır:

"Afyon Ağır Ceza Mahkemesine;

Dinî hissiyatı âlet ederek devletin emniyetini ihlâle teşebbüsten sanık İslâm âlimi Bediüzzaman'ın, millet ve memlekete çok faideli hakaik-i Kur'âniye ve imaniyeyi ders veren eserlerinden okumaklığımı, din ve iman cihetinde çok istifade ederek ahlâk-ı Kur'âniyeyi tahsilimi âmil olan bu derslerden bazı tanı-

---

142 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1784

dıklara da -talep üzerine- millî bir şiarımız olan ders-i imaniye ve terbiye-i diniye ve ahlâkiyeyi tahsillerine sebep olmak hayrına nâiliyet arzusuyla vermekliğimi ve te'min etmekliğimi ve bazı tanıdıkların dostâne veya ilmî mahiyetteki mektuplarını adresime göndermelerini bahane ederek, mumaileyhe suç ortağı göstermektedir. Sebeb-i ithamı olan bu meselelere itiraz ederim ki:

1- Üzerinden muhakeme geçen, beraat ettirilip müellifine iade edilen ve bütün İslâm ve memleket ulemâsının takdir ve tasvibine mazhar olan *Risale-i Nur*'u; iddia makamının üzerinde durduğu şekilde bir fikr-i mefsedetle okumadığım gibi, her risalesi de baştanbaşa Kur'ân'ın bir mühim tefsiri olup, insanları ahlâken yükseltmeye, fazilet sahibi kılmaya, milletleri uçuruma yuvarlanmaktan kurtarmaya vesile olan İslâmî dersi ve dinî terbiyeyi müessir bir surette ders verip millet ve memlekete, hatta beşeriyete manen en büyük yardım ve iyilikleri yapan bir eser olarak gördüğümden, din ve imanımı muhafaza ve taallüm maksadıyla okumayı ve bazı kimselere vermeyi veya temin etmeyi bir suç zannetmiyorum. Çünkü, hiçbir yerde Nur talebelerinin vatan ve millete veya idareye zararlı bir hâdiseye katıldıkları görülmemiş ve zabıtaca kaydedilmemiştir. Ve aynı zamanda, 'okunmasında ve okutulmasında gizlilik var.' diye ileri sürülecek bir gizli cemiyet şüphesi uyanması ise çok yersizdir. Çünkü Nur talebelerinin gerek ilmî ve gerekse siyasî, gizli veya meydanda hiçbir cemiyet ile alâkaları yoktur. Hatta, aynı isnatlarla birkaç sene evvel Bediüzzaman'la beraber birçok kimse, Denizli Ağır Ceza Mahkemesine verilip muhakeme edildikleri ve çok inceden inceye tahkik ve ta'mîk edildiği vakit, bütün risaleler dâhil olduğu halde hep beraber beraat etmişlerdir. Müellifi ve eserleri beraat eden bir telifatı okumayı ve okutmayı, devlet emniyetini ihlâl ve rejime hıyanet gibi çok ağır bir cürme delil ve sebeb-i itham olarak göstermek, ne derece icab-ı adalettir bilmiyorum; vicdanlarınıza havale ediyorum!

2- Hem Bayezid'den bilmediğim bir kimse tarafından, ben mevkuf iken gönderilen bir risale de sebeb-i ithamım arasındadır. Bu risaleyi görmedim. İçindekilerden bihaberim. Eğer *Risale-i Nur* ise kabul ediyorum. Sizler sorun, cevap vereyim. Yalnız iddianamede savcının mehdîlikten bahsettiğini öğrendim. Hâlbuki Üstadım bu gibi isnatlardan müberrâdır. Böyle bir şeyi lisanından duymadığımız gibi eserlerinde de görmedik. Ve talebelerini, her fırsatta şahsına hürmet ve tazimden ve makam vermekten men etmiş ve tâzimkârâne mektup yazanları dahi takbih etmiştir. Bizler kendisini hubb-u câhdan müberrâ, zamanın en yüksek bir âlimi ve bir ilm-i tahkik hocası olarak biliyoruz."[143]

---

[143] *Risale-i Nur Külliyatı*, 1/1113

HİLMİ ERKAL

Hayatı

Hilmi Bey, 1889'da Kastamonu'nun Tepelice köyünde doğdu. Babası, Ahmed Şükrü Efendi, dedesi Şeyh Mustafa Efendi'nin vefatıyla posta oturduğu için, kendilerine Küçükşeyhler denilmiştir.

Hilmi Efendi'nin baba ve dededen kalma lakabı ise "Seme" veya "Sema"'dır. Yani "gök" mânâsında… "Semalar ve Semagiller" diye de yâd edilirlermiş. Dolayısıyla, Hilmi Efendi'nin ismi Hilmi Semâ olarak kullanılırmış. Ancak daha sonra soyadı kanunu çıkınca, ailece Erkal soyadını almışlar.

Kastamonu'da bugün Halk Eğitim Merkezinin bulunduğu yerde bulunan, altı kıraathane, üstü otel olan bir binayı kiracı olarak işletmiş olması, dünyevi meşguliyetleri arasındadır.

Dua ve Hilmi Bey

Halk Partisi'nin dini yıkmak için çalıştığı karanlık günlerde, aziz vatanımızın Kastamonu gibi mübarek bir beldesinde de yol açma, park yapma gibi bahanelerle nice türbe, mübarek dergâh, tekke ve mescit yıkılmış, tahrip edilmişti. Atalarının, mübarek merkatlarını mutlak surette yıkmayı hedef olarak görüyorlardı. O uğursuz günlerin Kastamonu Valisi, bedbahtlar kafilesinden Avni Doğan isimli adamdı. Bütün uğraşılara ve didinmelere rağmen bu yıkım işine mani olamayan asil şeyhlerin mensubu Hilmi Bey ise Avni Doğan'ı öldürmeye karar vermişti.

Bütün plânlarını ve hazırlıklarını yapan Hilmi Bey, silâhını da temin ettikten sonra, günün birinde, dalgın ve düşünceli bir halde Araba Pazarı semtindeki Çarşı Polis Karakolu'nun karşısındaki altı odunluk, üstünde iki küçük oda bulunan Üstad'ın kaldığı menzilin önünden geçiyordu. Bu esnada Üstad Bediüzzaman'a pencereden camı tıklatır. Hilmi Bey başını kaldırarak sesin geldiği pencereye bakar. Penceredeki Nur Üstad, ince uzun parmaklarıyla işaret ederek, Küçükşeyhlerin Hilmi Bey'i şefkat dolu sinesine basmak için çağırır. Kafasındaki karışık problemlerle, bu davete uymak için dönen Hilmi Bey, 'Bu ihtiyar Hocaefendi acaba ne istiyor, bana ne diyecek?' diyerek düşüne düşüne ahşap evin merdivenlerini çıkar.

Üstad Bediüzzaman, Hilmi Beyin eline Tahmidiye Duasını vererek kendisine bu duadan bir tane yazmasını ister. Kendisini yukarıya çağıran Hocaefendi'nin isteğinin bu kadar kolay olduğunu gören Hilmi Bey, daha da şaşırır. Bu kudsî dua mecmuasını alır almaz, hemen o gece yazmaya başlar. Saatlerce Tahmidiye yazan Hilmi Bey, duayı yazıp bitirdiği zaman değil adam öldürmek, bir karıncaya bile ayak basamaz bir hale gelir. Artık o melekler gibi şefkatli haliyle zalim valiyi öldürmekten vazgeçer. Üstad'ın dağıttığı Kur'ân hakikatlerinin nuruna kendisi de bir pervane olur.

Kendisi gibi asil hanedan mensuplarını, bu arada Plevne Kahramanı Sadık Paşa'nın torunu olan Sadık Beyi de nur kervanına dahil eder. Kastamonu'nun bu bahtiyarlar kafilesi, dokuz ay Denizli hapishanesinde, Nurlu Üstad'ın çorbalarını kendi elleriyle pişirmek saadetine ermişlerdir.

Vefatı

Nurun has şakirtlerinden Hilmi Bey, 27 Ocak 1960 tarihinde ebedi âleme yürür. 1960 yılının o dağdağalı hadiseleri

içinde vazifelerini bihakkın ifa eder. Adeta Üstadını karşılamak için önden gitmiş ve iki ay gibi kısa bir zamanda buluşma şerefine nail olmuştur.

Mezar taşında şunlar yazılıdır:

"*Hüve'l-Bâki*
Hilmi Erkal
Ceddim Küçük Şeyh
Yalvarıyor sana burada yatan
Yarlığa beni ey ulu Yaradan
Girmiştim ben de tam yetmiş yaşıma
Sen de bir Fatiha oku gel başıma…"[144]

Risale-i Nur'da Hilmi Bey

Kudsî Bir Şahâdet

"Kastamonu'da, sekiz sene mübarek mahdumu ve merhum refikasıyla *Risale-i Nur*'a fevkalâde bir sadakatle çalışan ve kalemiyle *Risale-i Nur*'a çok hizmet eden ve çoklarını Nur dairesine getiren ve hapishanede (1943 Denizli) kendi gibi kahramanlardan olan Sadık Beye; hem istirahatıma, hem Nur şakirtlerinin tesanüdüne ehemmiyetli hizmet eden ve Feyzi ve Emin ve İhsan ve Ahmedler gibi has kardeşlerimizle; yine Kastamonu'da Nurlara hizmet eden 'Küçük Şeyh' namında Hilmi Bey, bana mektubunda, Nurcu olan refikasının vefatını bildiriyor. O merhume hakkında medar-ı şükrandır ki, bir-iki aydır dualarımda 'Zehralar' dediğim vakit, 'Hacerler' de derdim; içimde, o merhumeyi de niyet ediyordum. Vefatını bilmiyordum. Cenab-ı Hak, ona binler rahmet eylesin ve akrabasına sabr-ı cemil ihsan etsin, âmin!"[145]

---

144 *Necmeddin Şahiner, Son Şahitler* 2/121-125.
145 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1770

"Hilmi Bey" İsmi Şefaatçi Oldu

Halk Partisinin dahiliye vekili ve daha sonraları genel sekreterlerden Hilmi Uran'a, Üstad Bediüzzaman şöyle hitap eder:

"Hilmi Bey! Tâlihin var. Ben hapiste ve burada iken hakkımda seni merhametsiz gördüm. Ne vakit hiddet ettim, bedduaya niyet ettim, Hilmi Bey namında benim bir kardeşim ve Nurun has bir şakirdini her vakit hayırlı duamda ismiyle zikrettiğimden, sana beddua niyet ederken, bu hayırlı duaya mazhar Hilmi Bey ismi âdeta şefaatçi oldu. Beni men etti; ben de, o niyetten vazgeçtim. Senin beni tâzip eden memurlarından gelen eziyete tahammül edip, o bedduadan vazgeçtim."[146]

Üstad'a Hizmeti ve Denizli Müdafaası

Karadağ'daki Buluşma

Üstad Bediüzzaman, Kastamonu'da bulunduğu zamanlarda bahar ve yaz mevsimlerinde Karadağ'a ve Hacı İbrahim Dağlarına çıkardı. Hilmi Bey Karadağ yakınlarında bulunan Tepelice köyünden gelerek Üstada hizmet eder, ona talebelik yapardı.

Bir gün Karadağ'da bir türlü buluşamazlar. Birbirlerini aradıkları halde mülakat gecikir. Karşılaştıkları zaman Üstad Hilmi Bey'e hitaben: "Kardaşım, insanın yemeye, içmeye ihtiyacı olduğu gibi, konuşmaya, sohbete de ihtiyacı vardır. Sen nerelerdesin?" der.

1943 senesinde Üstad Hazretleri Denizli hapishanesindeyken, kendisi de tutuklu olan Hilmi Bey, Üstad Hazretleri'ne hizmet etmiştir.

---

146 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1772

Denizli Müdafaası

Hilmi Bey, Denizli'deki mahkeme müdafaasında şunları söyler:

"Said Nursi'nin *Risale-i Nur*'unda ne siyasî cem'iyet ve ne de ders-i tarîkat bilmiyorum. Böyle bir şey ondan işitmedim. Sekiz seneden beri görüşüyorum; ne rejim, ne hükümet ve ne de siyasete dair bir şey kendisinden işitmedim. Ve bizi de, böyle bir şey söylediğimiz zaman şiddetle te'dib ve tekdir ederdi. 'Dünya işini isteyen, benim yanıma gelmesin' derdi. Hocaefendi'nin eserlerini ıslâh-ı nefs için okudum. Bu eserler, sırf iman, Kur'ân ve namazdan bahseder. Evimin aranmasında, ne mektup ve ne de Risale çıkmıştır. Beraatımı isterim."

TAŞKÖPRÜLÜ SADIK DEMİRELLİ

Hayatı

Sadık Bey, 1902 yılında Taşköprü'nün Kadılar köyünde dünyaya geldi. Babası Binbaşı Mehmet Ali Bey, annesi Necmiye Hanımdır. Büyükbabası ise Plevne Kahramanlarından Sadık Paşa'dır.

Mart 1971'de vefat etti. Kabri Yazıköy'ün Kadıköy kabristanındadır.

Üstad'ın Sadık Bey'e Mektubu

Taşköprü'ye Denizli'den gelen bir mektup…

"Aziz, sıddık, hakikatli Kardaşım Sadık!

Yarın Afyon'a beni gönderiyorlar. Merak etmeyiniz. İnayet-i ilâhiyenin himayeti devamdadır.

Senin ettiğin hizmet makbul olmasına ve her günü bir ay kadar kıymetli olduğuna benim şüphem kalmadı. Sen yüzümüzü ak ve kalbimizi mesrur eyleyen halisane hizmetle, Gavs'ın (radıyallahu anh) '*Taîşü saîden sâdıkan bi mehabbetî*' fıkrasında, seni de Said'e Sadık bir kardaş olduğuna kerametkârane işaret ediyor diye kanaatim geldi.

Başta muhterem hemşirem valideniz olarak, kardaşım olan kardaşınıza ve hanenizdekilere çok selâm ve dua ederek bu mübarek aylarda dualarını istiyorum. Benim yanımda kıymettar ve isimlerini söylemek münasip görmediğim zatlara çok selâm ederim."

Mustafa Kocakaya'nın Sadık Bey'e Mektubu

"Denizli Tüccarı" Hafız Mustafa Kocayaka'nın 31 Temmuz 1944 tarihinde Sadık Bey'e yazdığı bir mektup:

"Sevgili ve muhterem Sadık Bey Kardeşimize,

25 Temmuz 1944 tarihli iltifatkâr mektubunuzu aldım. Üstadımız Efendimiz Hazretleri'ne ait olan kısmını takdim ettim. Pirinci de aldım. Merak etmeyiniz. Sıhhati ve afiyeti yerindedir. Çok memnun ve mesrur olarak, bugün Afyon vilayetine ikamete memur olarak gönderildi. Kendileri memnundur. Hükümet büyük iltifat gösterdi. 400 lira harcırah gönderdi. Bir komiserin refakatinde hareket etti. İki defa hapishanede, bir defa da kabristanda Hafız Ali Efendi merhumun kabrini ziyarete gitti. (...)

Zelzele felâketinde mutazarrır olduğunuza müteessirim. Cenab-ı Hak başka yönden zararınızı telafi buyursun. Felaketiniz geçmiş olsun, mü'minler, müslümanlar yekdiğerinin kardeşi olduğunu Cenab-ı Hak Kur'ân-ı Kerim'inde sarahatle haber veriyor. Sizlere zaman icabı bir şey yapamadık, af buyurunuz. Mukabil duanızı bekler, ihvanın arz ü hürmet eylediğini tebliğ ederek, sana selâm ve saygılarımı sunar, efrad-ı ailenizin ve bütün âlem-i İslâm'ın refah ve saadetini Cenab-ı Kibriya'dan dilerim, iki gözüm sevgili kardeşim."

Hapiste Hür Yaşamak

Sadık Bey, Denizli hapishanenin ağır cezalı mahkûmlarından bir ekip kurmuştu. Hapishane meydancısı Arnavut Âdem Ağa, Üstad Bediüzzaman'dan aldığı mektupları, pusulaları ve *Meyve Risalesi*'nin parçalarını Nur talebelerine, Sadık Bey'e ulaştırıyordu. Sadık Bey ve ekibi sabahlara kadar uyumayarak bunları daktilo ediyor, çoğaltıyordu. Otuz sekiz seneye mahkûm Dursun Atmaca, yirmi küsur seneye mahkûm

Süleyman Hünkâr, Mümtaz Acar, Sadık Bey'in gönüllü hizmet ekibindendi. Nurlar yazılırken Süleyman Hünkâr diğer gönüllü mahkûmların gürültü etmemelerini temin ederdi, bir nevi asayiş memuru idi.

Sadık Bey, Üstadının kendisine gönderdiği en küçük pusulaları, bir arşivci ve kütüphaneci titizliğinde zarflayıp saklamıştı.

Bunlardan bir zarfın üzerinde Üstad Bediüzzaman'ın şu yazısı okunuyordu:

"Taşköprü'de Muhammed Ali Beyzade Sadık Bey Kardeşime..."

Denizli Hapishanesi'nde Üstad'ın gönüllü hizmet ehli. Soldan sağa: Mümtaz Acar, Sadık Bey, Süleyman Hünkar ve Dursun Atmaca.

Resmî Makamlara Gönderilen Mektuplar

Hapishanede Sadık Bey'e gelen Risaleler ve mektuplar, dışarıdan Mümtaz Acar vasıtasıyla temin edilen daktilo ile çoğaltılır ve Ankara'ya gönderilirdi. Cumhurbaşkanına, Adliye Bakanına, TBMM Başkanlığına, Diyanet İşlerine postalanıyordu. Sadık Bey, bu mektupların posta makbuzlarını bile zarflayıp saklardı.

Hapishanede Beylerbeyli Süleyman gibi sadakatle hizmet edenler olduğu gibi, meydancı Âdem Ağa gibi, Nur talebeleriyle hapishane idaresi arasında iki taraflı çalışanlar da vardı. Bu durumu tespit eden Bediüzzaman Sadık Bey'e şu pusulayı yazmıştı:

"Aziz, Sıddık kardeşlerim,

Elimizde itimat ettiğimiz Âdem Ağa, bir hâdisede bana şüphe verdi. Siz sakın ona ihsas etmeyiniz. Eskisi gibi dostluk gösteriniz. Fakat ihtiyat ediniz."

T. C.
MÜNAKALÂT VEKÂLETİ
P. T. T. U. M.
Devlet telgraf muhaberatından dolayı mesuliyet kabul etmez

TELGRAF

(Örnek: B 1)
Yol
Servis İşaretleri

Adres: Taşköprü
Karlıkaya Kemal
Demirelli

İlk Merkez	№	KELİME	VERİLDİĞİ Tarih	VERİLDİĞİ Saat	RESMİ	ORTA MERKEZ	ALINDIĞI Tarih	ALINDIĞI Saat	İMZA
	1212	7	15	19/30	Hususi				

Bilumum ... beraat ettik
Sadık

Taşköprülü Sadık Bey'in, Denizli mahkemesinin tahliye ve beraat kararını kardeşi Kemal Demirelli'ye bildiren 15 Haziran 1944 tarihli telgrafı...

Annesi Necmiye Hanıma Mektupları

"Çok şefkatli anneciğim,

Bu satırları size bir teselli olarak yazıyorum. Çok ciddi bir hakikatten bahsediyorum. Cenab-ı Hakk'ın Celali tecelli ediyor. Rububiyette abesiyet olmadığı içindir ki, rahmet-i ilâhiye Celâl sıfatına müsaade ediyor. O Kadir-i Mutlak en büyük nimetleri-

ni, felâket ve musibet perdesi altında veriyor. Ne mutlu o insana ki, imanın en büyük rüknü olan '*Ve bilkaderi hayrihi ve şerrihi minallahi teâla*' sırrını yalnız lisanıyla değil, teslim ve rızasıyla göstersin. Yine ne mutlu o insana ki, böyle büyük bir imtihana müyesser olsun! Ve bir velinin yetmiş senede kazanabileceği 'Rıza' makamını, bir günde, hatta bir saatte, hatta bir dakikada kazanmak fırsatına nail olsun. Mal, mülk, evlâd ü iyal vazife-i zahiriye değil midir? Hayatın en büyük gayesi, en faydalı meyvesi, ebedi kazancı, rıza-yı hakikî değil midir?

Maddî zararlarımızın telâfisi bir ömre mütevakkıf… Hâlbuki, o ömrü getirmek muhal. Mazinin elemi, istikbâlin endişesiyle mustarip olarak, telafisi mümkün olmayan zarar-ı maddînin yanına, manevî fırsatı katmak ne büyük bir kayıptır. Cenab-ı Hak cümlemizi böyle bir kayıptan rahmetiyle muhafaza buyursun. Ve o dakikadan istifadeye müyesser kılsın, âmin."

Bediüzzaman ve Nur talebeleri Denizli Hapishanesine sevk edildikleri zaman, yurdun muhtelif köşelerinde hassaten Kastamonu ve civarında devamlı zelzeleler oluyordu. Sadık Bey annesine yazdığı bu mektupta zelzele felâketinden dolayı onu teselli ediyordu:

"Anneciğim,

Cenab-ı Risaletpenah (a.s.m.) Efendimiz, Rabbinin huzuruna dünya malıyla gitmemek için, son saatlerinde gelen yedi altını tasadduk buyurmadılar mı?

A'lâ-yı İlliyyine çıkan beşeriyetin bir hülasası olan öyle ekmel bir zatı taklit etmek, bizim gibi zayıf insanların kârı değil iken, musibet perdesiyle örtülü ve kısa zamanda taklit imkânının bizlere verilmesi, lütuf ve nimet-i ilâhiye değil de nedir?

Böyle bir fırsatı kaçırmak maddî zararımızdan milyarlar büyük zarar-ı manevî değil midir?

Demek yekdiğerimizi taziye ve geçmiş olsun değil; tebrik etmeliyiz. Kaza habersiz ve tehaffuz imkânı olmadığı için,

ölenler şehid-i manevî ve zayi olan mal bir sadaka-i azimdir. Kefareti ve ecr-i manevisi çok büyüktür. Bu hususta müteaddit hadîs-i kudsîler vardır. Cenab-ı Hak cümlemize rıza-yı hakiki ile karşılamak nasip buyursun, âmin."

Annesinin Sadık Bey'e Mektubu

Plevne kahramanı Sadık Paşa'nın gelini Necmiye Hanım, 1943 yılında yazdığı bir mektubunda oğlu Sadık Bey'e bir anne şefkatiyle hitap ederek, oğlunun sıhhatte olmasından dolayı memnuniyetini belirtiyor. Kastamonu havalisinde devamlı zelzele olduğunu haber veriyor:

"Burada her gün hareket-i arz devam ediyor. Hasretle gözlerinden öperim. Gece gündüz duacınım oğlum."

Kastamonulu İhsan'ın Mektubu

"Denizli cezaevinden Kastamonulu İhsan" imzasıyla, 17 Temmuz 1944 tarihinde gönderilen bu mektup, Denizli'den Taşköprü'ye şu bilgileri gönderiyor:

"Aziz Kardeşim Sadık Bey...

Efendi buradadır. Şehir Oteli'nde ikamet ediyorlar. Siz gittikten sonra üç defa ziyaretime gelmek büyüklük ve tevazuunu izhar buyurdular. İki defa da adam göndermek suretiyle hatırlarımızı tatyib eylediler. Rahat ve sıhhatleri mükemmeldir...

Bazı arkadaşlardan mektup alıyorum. Bilhassa Milaslı Halil İbrahim ve Ahmet Feyzi Efendiler, muntazaman gönderiyorlar."

Bediüzzaman'dan Sadık Bey'e

"Aziz kardeşim Sadık Bey!

Bir günde iki defa yemek gönderme. Hem her gün gön-

derme; çünkü Ispartalılar da gönderiyorlar. Hem tatlı lazım değil. Yalnız üç-dört günde bir defa az incir pişir. Tâ benim çok ehemmiyetli iktisat kaidem bozulmasın."

"Aziz kardeşim, sıddık Sadık Bey…

Hakikaten ben sizde ve Hilmi, Feyzi ve Emin'de kardeşte ve evlatta ve valideynde bulunan halis ve minnetsiz bir şefkat gördüğümden, hem ruh rahat ediyor, hem sizin bu ehemmiyetli hizmetinizi mukabelesiz, kabul ediyorum.

En evvel Hilmi Bey seni bize getirdiği için ona minnettarım. Zaten ben sizin beşinizi bir ruhta telakki ediyorum. Feyzi, Emin, Hilmi çoktan beri benim akrabam içinde de kazançlarıma hissedar idiler. Şimdi Gavs-ı Azam'ın bize işaretinde has kardeşlerin bir kısmını bu fıkrada '*ve kün kâdiriyyel vakti lillahi muhlisen taiyşü saiden sâdıken bi mehabbetî*' gösteriyor. Eğer darılmazsanız yemek masrafına ben de iştirak edeceğim. Zaten tam vaktinde bana muvafık hediyelerinizin manevî kıymeti ondur. Dokuzu ihsanınız olsun, birisi de daimi ve eski kaidem için ben versem ne olur? Ben Isparta'da bazı eşyamı satmıştım. Çok şükür iktisat bereketiyle o az para bana kâfi geliyor."

"Aziz, Sıddık kardeşlerim,

Kastamonu'nun yüzünü ak eden sizin gibi hakikatli ve emektar kardeşlerimin hatırı için hediyelerinizi kabul ettim. Fakat bilirsiniz ki az yiyorum, siz çok gönderiyorsunuz. Beş-altı günde bir defa Kastamonu'daki sizinle beraber bir yemekten yemek, benim için hem teberrüktür, hem tatlı ve geçmiş hayatımı tazelemektir. Ben sizi çok merak ederdim, inşaallah rahatsınız, yeriniz geniş midir? Feyzi size *Meyve*'yi okuyor mu? Kastamonu'da ona söylemiştim. Oradaki umum kardeşlere çok selâm…"[147]

---

[147] Necmeddin Şahiner, Bediüzzaman Said Nursî'den Hapishane Mektupları, Yeni Asya Yayınları, İstanbul 1992

Damla

Taşköprülü Sadık Bey, Üstad'ı Afyon Hapishanesindeyken, *Risale-i Nur*'dan aldığı ilhamla coşkun manzumeler yazıyordu. Bunlardan birisi de "Damla" ismini taşıyan manzum divanıdır.[148]

Bismillâhirrahmânirrahîm

(Elif)

İsm-i haktır her işe ibtidâ, hem intihâ;
Lafzâ-i Celâldir mü'minin vird-i zebânı, hem hamd ü senâ.

Essalâtü vesselâmü sana ey Habîb-i Hüdâ!
Doldu cihan nurunla buldu safa.

Dest-i Hakla dikilen bu şecere-i Tûbâ,
Yıkılır mı yed-i a'dâ ile eyâ!

Demedi mi ol Resûl-i Kibriya;
"El-ulemâu veresetü'l-enbiyâ."

(Be)

Zatına âyine etti Resûlünü ol Mücîb;
Zât-ı Hakkın âyinesidir ol Habîb.

Âl ve ahfâdıdır Resûlullah'ın evliya ü aktâb;
Vasf olunmaz sıfatları, bu nesl-i pâke elkab.

Uy sen de bu kafile-i Nûra ol bunlara muhîb;
Her biri meslek-i hakta hâzik-i tabîb.

(Te)

---

[148] Parantez içindeki harfler şiir mısralarının son harflerine işaret etmektedir.

Üstadımda mündemiçtir hem kiyâset-i necâbet, hem de mehâbet;
Makam-ı feridiyet hem, mübeşşir-i risâlet.

Bu acib asırda beklenen müceddid-i muntazırdır elbet;
Pinhân olmuş var bunda bir nice hikmet.

Mesleği din ve imâna hem fermân-ı Kur'ân'a hizmet;
Meşrebi Sünnet-i Resûlullaha ve muhkemâta riâyet.

(Se)

Ettiler Frenk-meşreb bunca halleri ihdâs.
Eylediler şeâir-i dine bir nice hasârı îrâs.

Olmuş ise bu mübarek vatanda belâ, dâhiye hâdis.
Vallahi habâsetidir o laînin, buna bâis.

Hem Firavun-meşreb idi Nemrud'a da varis,
Rivayet etmedi mi bu ebâlisi ehâdis?

(Cim)

İnsanlar içinde bu münafık fâcirlere insan denemez hiç.
Vatanın harîm-i ismetinde türedi bir sürü piç!

Fetk-i hakikette mâhirdir bunlar, ederler şeriata batılı tedmîç;
Nûr-ı irfân-ı Kur'ân ve hakkı koyup küfr-ü mutlakı tervîç.

Hem dahi sünneti terk ettirdiler, etti irtidâdı intâç
Nihayet bu mütedeyyin evlâd-ı vatanın bir kısmını dininden ihraç.

(Ha)

Lâzımdı muhakkak ulemâya emr-i Hakkı halka îzâh;
Halk bu mer'e inkiyatla olurdu ıslâh.

Bulur mu böyle nâdân elinde millet felâh?
La'net okur bu mütekâtem hakikatlere eslâf-ı ervâh.

Uyarak nefs ü hevâsına ulemâ dahi, oldu tâlih.
Masonlar, mürtedler buldular fırsat, zaferle oldular fârih.

(Hı)

Bazı ulemâ-i sû şeytan gibi ilimde râsih;
Nass-ı Kur'ân ve şeâiri tahrifte mul'iz, hem fâsih.

Etmediler münkiri, hem mürtedi alenen tevbih;
Bu hata da ulemânın ciğergâhına bir mıh.

Rûz-ı cezâda geçecek bunların boynuna düşah;
Bu fâsih memsuhların; mesleği darh, meskeni duzah

(Dal)

Her ne ki emretmişse sana Hazret-i Üstad,
Hak yolunda uy ona eyle cihad;

İsmi Said, kendi said, hali said,
İnsan bunun sultanına biatla olur muvahhid.

Hem etmektir murâdı din ve imanı âbâd,
Baş üzre deyip eyle her emrine inkıyâd.

(Zel)

Risâletü'n-Nûrun meyveleri çok lezîz,
Hazîne-i Kur'ân'dan edilmiştir bu nur sözler ahz.

Kıyas olmaz bir esere aslâ olamaz şâz
Ferîdü'l-asr, Bedîüzzaman'dır buna üstâz.

Pîşvâ-i râh-ı Hudâdır, ol sen de ona tilmîz,
Ulaştırır saâdet-i dâreyne, Nur sözleri tiryâk-ı nâfiz.

(Ra)

Yakışmaz aslâ Müslüman olana tereddi ve fütûr;
Rıza ile teslim ol bu sultân-ı ilme, bul selâmet ve sürûr.

Arz eyle ki Üstâda beyân-ı hal elverir,
Eder lütfunu ibzal, sakınmaz müşfiktir.

Hem Kur'ân'ın bir nice nüktesini etti izhâr,
Yolu sehildir etmez insanı icbâr.

(Ze)

Şe'nidir ehl-i hakkı hem muvahhidi etmez ta'ciz
Ehl-i hakka da yaraşan bid'alardan perhîz.

Ey nûr-u basar! Yaz kış deme, hem oku hem yaz;
Risâletü'n-Nûr eder insanı ser-efrâz.

Hak, Üstâdımı beyne'l-aktâb kıldı mümtaz,
Tarif edemem, hâdimü'l-evliyâ desem yine az.

(Sin)

Yoktur nur sözlerin cevherinde aslâ nahs;
Korur imânı, hem tersîn eder, olur hâris.

İmdâd edip komaz câhilleri bîkes;
Bîkeslerin feryâdına odur mededres.

Huyu mûnisdir, olmasın sen de ona enîs;
Üstâdımdır o sâhipkırân Saîdü'n-Nursî.

(Şın)

Menkıbe-i nûru yazarken nâgehân geldi bir haber-i nâhoş;
Eyvâh düşürdü elimden kalemi oldum bîhûş.

Yine ol kâfir-i gümrâh kat'i tuğyân etmiş,
Mücâhid-i dînin huzûr ve sükûnunu selbetmiş.

İlhâda hizmettir, merâmı ehl-i hakkı eder tevhîş;
Şe'nidir laînin dâima kalb-i mü'minini teşviş.

(Sad)

Yâ Râb! Halaskâr-ı imânımız Üstadımı zindân-ı esâretten eyle halâs,
Ma'den-i fezâil ü ilm-i ma'rifet sultanıdır Üstadım hem ahlas.

Şeref-i Ehl-i Beyt ve ma'den-i risâletten fazl-ı ihsândır bize, etme i'timâs.
Süfyân-ı fitneden bunun şerrinden kurtaracak cümleyi ihlâs.

Ne tecelli edecek, ne hikmettir bu, edemezsin teşhis.
Ye'si bırak Risâletü'n-Nûr'un tahrîrine edesin ömrünü tahsis.

(Dad)

Ayrılma ecdâdının dininden, töresinden, etme Hak'tan îraz;
Târih şahittir buna, dinden ayrılan millet bulur inkıraz.

Câzibedârdır bu fitne dâim etmelisin bundan irtiyaz,
Yoktur hayâları bu bâğilerin elbette ki sonları irtihaz.

Kur'ân diline, hem dinine düşmandır bunlar, dâim ederler ağrâz,
Adüvv-ü Haktır bunlar, bunlara da adüvv Cenâb-ı Feyyâz.

(Tı)

İlişme Üstad'a, zinhar; hem uyarak bu mütekâlibeye, etme kadrini münhat.
İlişene erişir âfet ü eskam, zelzele ve seylâb veba da musallat.

İlişildiği an ediyor bârân belâ şiddetle hebût,
Zü'l-intikamdır, hazer et hışm-ı Hüdâ'dan, ibret bize kavm-i Lût.

Hem Yahudi hud'asıdır bu, hadis verdi haber, halleri eşrât
Veyl, ifrat ile irtibat ederek ettin bu cühutları neşât.

(Zı)

Vedîatüllah idi bize bunca mefâhir, lâzım değil mi idi istihfâz!
Kâfi gelmez mi Hazret-i Üstâdın bizi ettiği îkâz!

Yetişir bu kadar hâb-ı gaflet, geldi vakt-i istîkaz
Elverir artık sahib ol bundan öteyi eyle ihtifaz.

Tezkiye-i nefs ve tehzîb-i ahlâka sa'y eyle ki bulasın ihzâz.
Görülmüş mü şanlı tarihinde senin bu kadar iğlâz?

(Ayn)

Çalış, bul eski hali, olma az bir kemâl ile kâni,
Sermaye-i ömr lütf-u Hüdâdır, etme artık bir anını zâyi.

Sakın ha sakın! Uyma yine nefs-i hevâya, terakki hem tekâmüle mâni,
Ecdâdına hayrü'l-halef ol! İslâmiyete, hem beşeriyete nâfi.

Pek yapış sünnete, ol Şefîü'l-müznibîndir, olsun sana Şefî,
Mabudumuz Hazret-i Allah Gaffârü'z-zünubdur, hem rahmeti vâsi.

(Ğayn)

İlhâdı yaptılar başına tuğ, eyvâh ki sen de edersin nûr-i îmanı fürûğ,
Menetti Kur'ân ve şeriat, hatta kabul etmezler dürûğ.

Bu menfi cereyanları sök at! Hem ucmî âdetleri ifrâğ,
Telâfi et hasarı, hem halini eskiye iblağ.

Risâletü'n-Nur'dur devası bu derdin, beyânı beliğ.
Zîr ü zeber ediyor temelini küfrün nursuzları tîğ.

(Fe)

Mümkün müdür Risâletü'n-Nur'un evsâf-ı mezayâsını târîf.
Gâye-i hilkatin şârihidir Üstadım, hem de muarrif.

Hem miftâh-ı Kur'ân'dır, hem tılsım-ı kâinâtın muammasına keşşâf.
Nûr-ı Muhammedîdir (a.s.m) Üstadımın Risâlesinde yanan nûr, hem şeffâf.

Yakışır mı bize şükrâna bedel bunca eltâfa karşı tecdîf.
Lânet okur sonra bize evlâd ve ahlâf, hem tarih eder tezyîf.

(Kaf)

Eyvâh ki Üstadımı yine zindân-ı esârete aldı zenâdık.
Erişir mi elleri kadere, demek ki kazaya muvafık.

Demedi mi Üstad "Dünyanız başınız yesin" lâ cereme yiyecek elhâk,
İbdâ ederler kizb ve iftira, ömrü olan bu âkıbeti görür muhakkak.

Dellâl-ı Kur'ân'dır Üstadım, hâdimidir, ehlidir, hem elyak.
Bu acîb asrın hâdiliğini ihsan etti ona Hak.

(Kef)

Sen Sâdık! Hak tanımaz, söz anlamaz nâdân idin,
Enaniyette boğulmuş hodperest, azgın bir hayvan idin,

İsraf ve sefahet, enva-i rezalet ve şekavette puyân idin,
Hayf ki, elif'ten ye'den hâksar ve perişan-ı hâl idin,

Tarîk-i Hak ve necatı, Risaletü'n-Nur'un nuruyla gördün,
Bu sözleri o nurun nuruyla nesc edip, ördün.

(Lam)

Risaletü'n-Nur'u okuyan görmez aslâ melâl,
Tahririne sa'y eyle ki etsin sana hakkını helâl.

Açıkla, söyle, hem neşreyle vebali büyüktür, kurtul.
Nûr-ı aynın Üstadının teveccüh ve yakînini bul.

Sen çek yerine, çekmesin mihen ü elem ol
Üstadına hem köle ol Sâdık, hem kurban ol.

(Mim)

Kafile-i nurdan ayırdı kaza! Dirigâ, ne olur halim?
Sermaye-i ömür gidiyor, terk-i taksire çalış, olursun nâdim.

Etme tekâsül! Rıza-yı Üstad; vazife-i nura devam, hem ihlas ile kâim.
Tabib-i hâziktir Üstadım; her derde devâ-i mutabık bulur dâim.

Tehî dostum! Yüzüm suyunu dökerek huzur ve Kâbene varayım,
Yazayım hüzn ü melâlimi, çe faide! Kalemimle beraber ben de ağlayayım.

(Nun)

Kapanır mı dest-i âdâ ile bab-ı Yezdân,
Her asır zuhur etmedi mi bir nice sultan?

Son asrın ilm-i sultanıdır, Üstadım, âsâr-ı Bedîüzzaman,
Nihayet irşad budur, sonu âhirüzzaman.

Muinimiz Hazret-i Allah, şefîimiz ol Şefîu'l-Müznibîn,
Rehberimiz Kur'ân, Üstadımız metin, bütün duâlarına âmin!

(Vav)

Bâdi-i berbâdın olan kilâb-ı müdâhin ederse de av av!
Yok cevherinde cebânet; uyan bu kâbus-u gafeletten, eyle pertav!

Hem yakışmaz, yazıktır sana! Dünyada zillet, ahirette tamû;
İttiba-ı sünnet et! Dakikanı zâyî eyleme yahu!

Din ve namusuna sa'y et, ecdâdın gibi sen de ol Hak-cû,
Hilkatte ihsan etti bu istidâdı Hüdâ! Yeniden eyle nümû.

(He)

Küfr-ü mutlakta etti ısrar, o cühûd hem re'y-i hatâda,
Küfr-ü inâdîden dönmezler tekrar, râh-ı Hakk u sevâba,

Uydu halk, o şerîrin fitnesine ve lâbine,
Esîr oldu o hilekârın dâm ve iğfâline.

Üstadımın umdesidir, dîn-i mübîni bid'alardan tenzîh;
Din ve imana, fermân-ı Kur'ân'a muhkem kavi ol diye tenbih.
(Lamelif)

Ecdâdına bak! Şan salmıştı cihana, hem de dü bâlâ,
Vâ esefâ! Kalmadı sende o şeci' kandan zerresi aslâ!

Dön Hak yoluna, onlar gibi sen de edesin kadirini â'lâ.
Risâletü'n-Nûr erdirir iman-ı yakine, eder insanı muallâ.

Kurtarır seni tâğıye ve nefsin elinden, hem eder kalbi mücellâ.
Yok artık diyecek söz, hidâyet etsin sana Mevlâ.
(Ye)

Cihâna sultan idin, oldun soysuz denîlere zemmi,
Seyfullah idin, tarihe sığdıramadı fütuhatını râvi.

İdrak et! Terk eyle hatanı, kerimdir ihsan eder yine Bârî,
Aldanma! Tarik-i süfyan püsküllü belâdır mekâyidle memlû,
hem ne kadar vâhi!

Toprak kabul etmedi, lâşe-i süfyan esfelü's-sâfilîne kaçtı.
Yıktı süfyan putunu, tarîk-i necâtı Risâletü'n-Nûr açtı.

Fazîlet-i Risâletü'n-Nûr – Denâet-i Tarîk-ı Süfyan Mîzânı

Zulmet-i cehildir, tarîk-i süfyan
Nûr-u hidâyettir Risâletü'n-Nûr

Mâye-i musibettir tarîk-i süfyan
Sermâye-i saadettir Risâletü'n-Nûr

Püsküllü belâdır tarîk-i süfyan
Bir zıll-ı humâdır Risâletü'n-Nûr

Zehr-i memâttır tarîk-i süfyan
Âb-ı hayattır Risâletü'n-Nûr

Mahv u pâymâl eder tarîk-i süfyan
İlâ ve iclâl eder Risâletü'n-Nûr

Hacâlet palanıdır tarîk-i süfyan
Celâlet kaftanıdır Risâletü'n-Nûr

Zindân-ı esârettir tarîk-i süfyan
Gülistân-ı hürriyettir Risâletü'n-Nûr

Menbâ-ı rezâildir tarîk-i süfyan
Maden-i fezâildir Risâletü'n-Nûr

Berbâd ü perişan eder tarîk-i süfyan
Ma'mûr u âbadân eder Risâletü'n-Nûr

Sade işi teşviş eder tarîk-i süfyan
Müşkili teshil eder Risâletü'n-Nûr

Saadeti ihlâl eder tarîk-i süfyan
Selâmete îsal eder Risâletü'n-Nûr

Ulemâyı tezyif eder tarîk-i süfyan
Cuhelâyı tâlim eder Risaletü'n-Nûr

Yıkar, iftihar eder tarîk-i süfyan
Yapar i'tizâr eder Risaletü'n-Nûr

Görmez, berbâd eder tarîk-i süfyan
Görür, tamir eder Risaletü'n-Nûr

İyiliğe kötülük eder tarîk-i süfyan
Kötülüğe iyilik eder Risaletü'n-Nûr

Zinayı ibahe eder tarîk-i süfyan
Namusu takviye eder Risaletü'n-Nûr

İffeti cefe görür tarîk-i süfyan
Şehveti azap görür Risaletü'n-Nûr

Zilletler ocağıdır tarîk-i süfyan
Salâh-ı ruh ilacıdır Rialetü'n-Nûr

Felaketler miftahıdır tarîk-i süfyan
Felahın anahtarıdır Risaletü'n-Nûr

Halktan korkar tarîk-i süfyan
Hak'tan korkar Risaletü'n-Nûr

Mizan edildi Sadık tarîk-i süfyan
Okuyanı teshir ediyor Risaletü'n-Nûr

Mîzana değer mi mülevves tarîk-i süfyan
Mağlup olmaz husemâya Risaletü'n-Nûr.

Sadık Bey'in Denizli Müdafaası

Denizli Hapishanesinde Üstad Hazretleri'yle birlikte bulunma şerefine nâil olanlardan biri de Taşköprülü Sadık Bey'dir. O *Risale-i Nur*'u eski maraz ve ibtilalarından kurtulma vesilesi ve tehzib-i ahlâkının kaynağı olarak görür.

"Denizli Ağır Ceza Mahkemesi Riyasetine;

1. Üstadım Bediüzzaman Said Nursî'yi mukaddes ve hak dinimizi nurlandıran ve ebede kadar nurlandıracak olan Kur'ân-ı Azimüşşan'ı tefsir ve teşrih eden bir din âlimi olarak biliyorum ve tanıyorum. Kanunda musarrih din hürriyetinden ferden istifade ederek, dinî, imânî, ahlâkî ve içtimâî bilgilerimi kuvvetlendirmek ve bilmediklerimi öğrenmek gayesiyle ilk ve hazırlık tahkikatlarında isimlerini söylediğim, Üstadımın *Risale-i Nur* adlı eserlerini okudum ve bir-ikisini de yazdım. Yazıp, okuduğumdan dolayı suçlandırılmak istenildiğim bu

dinî kitaplarda Cumhuriyet rejimi aleyhinde bir bahse tesadüf etmediğim gibi; 'memleket asayişini ihlâl yolunda teşekkülüne uğraşıldığı' makam-ı iddiaca serd ve iddia edilen 'tarikatçılık' ve 'cemiyetçilik' hakkında veya 'dinî mukaddesatı âlet ederek, devletin emniyetini ihlâl edecek' tarzda hiçbir îmâya dahi muttali' olmadım. Ve böyle bir mevzua dair hocamı ziyaretimde bir söz ve bir fikir dahi duymadım ve hissetmedim.

2. İddianâmede 'mektup' diye vasıflandırılmak istenilen yazılı kâğıt, posta veya elden gönderilmiş mektup olmayıp, yazdığım risale için yazılmış ve o risaleye melfuf takrizdir ve şahsîdir. Bazı şahısların diğerlerine yazdığı şahsî mektupların ve safdilâne indî mütâlaalarını veya rüya tabirlerinin, *Risale-i Nur*'la ve benimle ne dereceye kadar alâkalı olacağını ve bahusus 'Kızıl İ'caz' namında mantığa dair eseri ile şark ve garpta ilm-i mantığın me'hazı olan İbn Sinaları geride bırakan ve *Risale-i Nur* ile İslâm âleminde eserleri memba-ı ilim olan Fahreddin-i Râzî, Sekkâkî, Seyyid Şerif Cürcânî ve Taftazânî gibi ilm-i beyan ve akâid ulemâlarına tefevvük eden bir âlimin eserlerini okumanın ne dereceye kadar bir suç teşkil edeceğini düşünemiyorum. Gençlik sarhoşluğunda sermaye-i hayatımı, dünya ve ahiretime faydasız derecede israf ile geçirmiş ve bazı uygunsuz ahval, bende maraz bir ibtila halini almıştı. Ancak bu dinî ve imanî ve ahlâkî ve içtimâî eserleri okumuş olmaklığımdır ki, tehzib-i ahlâk yoluna dönebilmişimdir.

3. Köyüm, kaza merkezine beş kilometredir. Köy işleriyle meşgul olmadığım zamanlarımı kasabada geçiririm. İsnat edilen mevhum cemiyetçilik ve tarikatçılık ve tahrikçiliğin mevcut olmadığının ispatına başlıca delil: Kastamonu Valisinin bizzat Taşköprü'ye gelerek hakkımda icra ettiği tahkikatta, bu cemiyetin mevcudiyetine veya herhangi bir propagandacılığına delalet edecek en küçük bir emare bulamaması ve benim de *Risale-i Nur*'u okumaklığımdan başka

isnat edilen mevhum suça taalluk edecek bir hareketim kaydedilmemesidir.

4. Mevzu-u dava olan hakikatin; makam-ı iddianın iddianâmesinin senedini teşkil eden o hakikatin vukufsuz, behresiz münekkitleri tarafından noksan zabıtnâmelere ve cesaret-i ilmiye ve medeniye sahibi olmadıklarından tarafgirâne mütalaalarına binâen tanzim ettikleri gayr-ı ilmî ehl-i vukufun raporlarına değil, ancak ve ancak o hakikat üzerinde salahiyet-i ilmiyesi müsellem ve muhakkak ulemâdan müteşekkil ehl-i vukufun vereceği bitarafane raporla tecelli edeceğinin takdiri şüphesidir. Ve bu hakikat da merkez-i hükümette salahiyettar makamatın tensib ve tayini ile teşekkül eden ve beynelminel tanınmış yüksek ilim adamlarından ve profesörlerinden müteşekkil ehl-i vukufun tetkikatıyla *Risale-i Nur*'un hazine-i Kur'ân'dan aldığı kudsî ve ulvi felsefesinin ve beyanatının cerh edilmez bir hakikat olduğu tebarüz etmiştir.

Hülasa: Artık makam-ı iddianın sadede harici iddiaları mesnetsizdir, çürüktür. Yüksek ehl-i vukufun raporlarında bazı anlamamazlıklar ve sehivler varsa da o da ilmîdir. Üstad bu sehivleri izah etmiştir. Ne iddia edilen cemiyet mevcuttur ve ne de böyle bir cemiyetin teşekkülüne uğraşan bir zümreye intisab ederek kavlen ve fiilen hizmetim sabit olmuştur. Ben şeceresi malum bir Türk'üm. Ecdadımın ve benim vatanıma hizmetimiz tarihen sabittir. Bu suçlardan berîyim, masumum."

AHMED FUAD

Hayatı

Ahmet Fuad, 1897 yılında Eflani'nin Mülayim Köyünde dünyaya geldi. Uzun yıllar öğretmenlik yaptığı için, Muallim Ahmed Fuad olarak bilinir.

1943 senesinde Bediuzzaman Hazretleri'ni Kastamonu'da ziyaret eder ve o ziyaretten sonra gönül verdiği Nur hizmetlerinin halis bir hizmetkârı olur.

Nurun bu has şakirdi Muallim Ahmed Fuad, Nurların neşri ve basılması için sermayesinin büyük kısmını teberru eder. Böylece "nefis malını Allah yolunda satma" gibi büyük bir imtihanda muvaffak olur.

Ahmet Fuad, müstesna ve fedakâr bir Nur Kahramanıdır.

Üstad'ın Ahmed Fuad ile Alâkalı Şehadetleri

Çok Fedakâr Bir Muallim

Hiçbir hadise tesadüfî değildir; bir takdir ve bir plân dairesinde cereyan eder. Ahmet Fuad Efendi'nin de *Risale-i Nur*'a intisabı ilâhî bir takdirle olmuştur.

"Merhum Hasan Feyzi'nin berzaha gitmesi ve vazifesi münhal kalması ve mektepleri Nurlara sevk eden yüksek muallimlik ve mekteb-i fününda mütefenninlik sıfatları çok mekteplilere bir parlak numune-i iktida olması cihetini teessüfle düşünürken, birden aynı sistemde hem muallim,

hem iki mahdumuyla Nurcu, hem Hasan namında, hem bu iki Hasanlar gibi müstesna ve fedakâr bir muallim olan Ahmed Fuad'ı, Nur dairesine girmeye vesile bulunan Dadaylı Hafız Hasan'ın üç seneden beri hiç mektubunu almadığım ve halini ve Nurlara devamını bilemediğim halde, bir mektubunu aldım. Dedim: Bir muallim Hasan gitti, yerine bir muallim Hasan ve çok fedakâr diğer bir muallim Ahmed geldi…"[149]

Ahmed Fuad'ın Nur Hizmetine Geçmesi

Ahmet Fuad'ın hizmete girmesi, Üstad Hazretleri'nin Hasan Feyzi'nin vefatından duyduğu acıyı hafifletir:

"Hakikaten Mustafa Osman, ehemmiyetli ve çok gayretli iki cenah buldu. Nazif'in Selâhaddin'i ve İbrahim'i gibi; muallim Ahmed Fuad'ı ve darü'l-fünundaki Mustafa Oruç'u bulmuş; o iki cenahla, inşallah Nur hizmetinde çok iş görecek. Hatta Mustafa Oruç'la muallim Ahmed Fuad gibi zatların bu sırada tesirli bir surette hizmet-i Nuriyeye geçmeleri, Denizli kahramanı Hasan Feyzi'nin vefat acısını bir derece izale ediyorlar. Küçük İbrahim, Nazif'e ikinci bir Selahaddin hükmüne geçip çoluk-çocuğuyla, kardeşiyle, refikasıyla çalışması, mektubunda namları bulunan Salih ve Gülcü Hüseyin ve Osman ve Zühtü ve İzzet ve Ömer ve sair oradaki Nurcuların sebatkârane, sarsılmadan Nur hizmetinde terakki etmeleri bizleri çok mesrur ettikleri gibi; bu memleketi de ileride çok minnettar edecekler. Mâşallah, İnebolu, küçük bir Isparta ve tam bir medrese-i Nuriye olduğunu ispat ettiler."[150]

---

149 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1757
150 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1758

Aynen Ahmed Fuad Gibi…

Ahmed Fuad da Üstad Hazretleri'ne ömrünü feda eden fedakârlardan biridir:

"Nur'un erkânından ve hocalar kısmının yüzünü ak eden Nur'un santrali Sabri'nin mektubunda, merhum Hafız Ali, Hasan Feyzi ve onların halefi ve vazifelerini gören Ahmed Fuad'ın, ihtiyar ve vazifesi bitmek üzere olan bu biçare üstadlarına bedel ömrünü feda etmek, onun yerinde çabuk berzaha gitmek gibi; Sabri kardeşimiz de dördüncü olmak üzere ve ömrünü kabilse bana vermek, nefis ve kalbini ikna edip bana yazıyor. Ben, bu pek eski ve sarsılmaz ve Nurlar için hayatı çok faideli kardeşime 'binler barekallah' deyip, bana verdiği ömrünü kabul edip, ona aynen Ahmed Fuad gibi; o baki kalan iki ömrünü, o iki kardeşime ve o iki yeni Said'e emanet verip, benim bedelime hizmet-i imaniyede ve Nuriyede hizmet etsinler.

Safranbolu havalisi, hakikaten Mustafalar ve Ahmed Fuad (r.h.)ve Hıfzı (r.h.) ve Kahraman Rahmi gibi harika sadakat ve alâkadarlıkla; Kastamonu'daki sekiz sene bizim Nur hizmetimizin akim kalmadığını ve Safranbolu'da parlak bir medrese-i Nuriye olacağını maddeten ispat ediyorlar. Bu defa Mustafa Osman'ın mektubunda iki saat yakınındaki Karabük fabrikalar şehrinde bulunan yüzer genç ve işçilerde Nurlar fütuhat yapacağını bildirmekle ehemmiyetli bir müjde telakki ediyoruz."[151]

O Havali İçin Büyük Bir Saadet…

İman ve Kur'ân davası büyük ve güçlü iradeler üzerinde intişar etti. Sadakatin ahir zaman temsilcileri, Allah'ın izniyle bu davanın bayraktarları oldular. Ahmed Fuad da bu bayrağı taşıyan muallimlerin en mümtaz temsilcilerinden biridir:

---

151 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1776

"Hakikaten merhum Hasan Feyzi gibi az zamanda çok hizmet eden ve Nurlara karşı pek çok ciddi alâkadar olan Mustafa Osman'ın hizmetinin makbuliyetine bir delil olarak, Hasan Feyzi'nin ve onun ruhlarında ve sadakatlerinde iki muallim olan Ahmed Fuad ve Mustafa Sungur ve iki yüksek talebe olan Mustafa Oruç ve Rahmi'yi bulması ve *Risale-i Nur*'un o kuvvetli ellerle hizmetine çalışması, o havali için büyük bir saadettir.

Risale-i Nur'un 'Zülfikâr' ve sair mecmuaların intişarı için büyük yardımlarda bulunan ve merhum şehid Hafız Ali'nin en mükemmel tarzda yazdığı ve Nur fabrikasında tam çalışkan bir arkadaşı ve sadık bir varisi olan Hafız Mustafa'nın eline emanet bırakılan bütün *Risale-i Nur* eczaları onun eline geçmesini temin eden Ahmed Fuad'ı ve emaneti ona teslim eden kardeşimiz Hafız Mustafa'yı ve Safranbolu memleketini ve oradaki kardeşlerimizi ruh u canımızla tebrik ediyoruz. İnşaallah 'Zülfikâr'a verdiği her bir banknota mukabil, bin kâr görecek, binler hayırlara medar olacak. Hem ona, hem kardeşlerinden Hatip İbrahim'e, hem yeni bir fedakâr muallim olan Mustafa Sungur'a ve küçük bir Salahaddin olan Rahmi'ye ve başta Mustafa Osman ve Hıfzı olarak oradaki bütün kardeşlerimize selam ederiz."[152]

Safranbolulu Ahmed Fuad

Üstad'ın kendisi gibi hizmet etmesi için dua ettiği Ahmed Fuad, Bediüzzaman Hazretleri'nin halis ve samimi şakirtlerindendir:

"O, beş Ahmed'den Safranbolu'da Hasan Feyzi'nin tam yerine geçen tam varisi Safranbolulu Ahmed Fuad'ın gayet samimi ve fedakârane mektubunda, benim bedelime, aynen

---

152 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1761-62

Hasan Feyzi, Hafız Ali gibi; baki kalan hayatını bana verip, benden evvel berzaha gitmek için dua ediyor. Hâlbuki şimdi Nurlara onun hayatı daha ziyade faidelidir. Bana nispeten genç, faal bir kardeşim, benden sonra, kardeşlerim gibi vazife-i nuriyemi yapıyorlar diye kemal-i istirahat-ı kalple ecelimi beklerim. Cenab-ı Hak, onun gibi çok fedakârları Nurlara kavuştursun."[153]

Ahmed Fuad'ın Mektuplarında

Ahmed Fuad, bu iman davasına pek çok hizmet etmiş ve hizmete medar olacak pek çok kabiliyetin Nurları tanımasına vesile olmuştur.

"Eflani'nin hakikaten küçük kahramanlarından Mustafa Sungur'un güzel ve samimi mektubunun bir kısmı Lahika'ya geçecek. El-hak Mustafa Osman'ın, Mustafa Oruç ve Mustafa Sungur gibi iki namdaş ve Nur hizmetinde pek ciddi arkadaş bulması, sadakatinin ve muvaffakiyetinin bir kerameti hükmündedir. Hususan Safranbolu Hasan Feyzisi olan Ahmed Fuad'ın ve sair o mektuplarında isimleri bulunanlara birer birer selam ve dua ediyoruz ve onların fevkalâde gayretlerini tebrik ediyoruz. Umum kardeşlerimize binler selam ediyoruz."[154]

Ahmed Fuad'ın Ciddi Gayreti

Ciddi bir gayret bazen öyle bir derstir ki, hiçbir ders o nispette tesirli değildir. Ahmed Fuad'ın ciddi gayreti Eflani'nin Kur'ân davasının merkezi olmasına sebep olmuştur.

"Nurun küçük kahramanlarından Mustafa Sungur ve Rahmi'nin güzel mektuplarında, onların köylerinde Ahmed

---

153 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1769

154 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1784

Fuad'ın ciddi gayretiyle ders vermesi; ve Eflani nahiyesinin, Barla nahiyesi gibi bir medrese-i Nuriye hükmüne girdiğini ve ora ahalisi iştiyakla Nurları dinlemesi; ve yeniden iki genç muallim daha eski yazı ile Nurlara girmesi; ve çocukların, huruf-u Kur'âniyeyi öğrenmeye başlaması ile *Risale-i Nurlar*'ı da yazmaya girmeleri, büyük bir fa'l-i hayırdır. Cenab-ı Hak, o masumları muvaffak etsin ve onların üstatları ve peder ve validelerinden razı olsun. Onlar, duada, masumlar dairesine girdiler. Başta Ahmed Fuad, Mustafa ve Rahmi olarak, Eflani nahiyesini tebrik ediyoruz."[155]

155 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1776

MUSTAFA ORUÇ RAMAZANOĞLU

Hayatı

Mustafa Oruç Ramazanoğlu'nun hayatını kendi anlatımından dinleyelim:

"1926 yılında Safranbolu'da doğdum. Ortaokulu Safranbolu'da yatılı olarak okudum. O yıllarda Araçlı Abdullah Yeğin'in vesilesiyle Üstad'ı ziyarete giderdik. 15 yaşındaydım. *Küçük Sözler*'i Dokuzuncu Söz'e kadar yazıp Üstadımıza okumuştuk. Üstad'ın hizmetinde Mehmet Feyzi vardı. Onun vasıtasıyla yeni yazıyla yazmak için Üstad'tan izin istemiştik. O da 'Sizin hatırınız için müsaade var' demişti.

Üstad'la orada iki sene görüşme fırsatı buldum. Ayrılırken bize bir hatıra vermesini istemiştik. O da Osmanlı Türkçesiyle yazılmış bir *Tarihçe-i Hayat*, *Münacat Risalesi* ve mendilini vermişti. 65 yaşındaydı. O gün ikindi namazını birlikte kılmıştık. Kendisine has bir namaz kılışı vardı. Tekbir getirince adeta sarsılırdı. Bize 'Namazı, özellikle de farzları kılın' derdi.

Daha sonra Tıp Fakültesini kazanarak İstanbul'a geldim. Ben beşinci sınıf talebesiyken Feyzi Efendi, Mustafa Osman, Hilmi Efendi Afyon hapishanesindelerdi. "Onlar samimi Müslümanlardır, siyasi mülahazaları yoktur" diye altında otuz üç adet imza bulunan bir bildiriyi, yayınlaması için *Yeni Sabah* gazetesine vermiştik. Ancak onlar bu bildiriyi emniyete vermişler, durum ayrıca Afyon'a bildirilmiş. Bunun üzerine biz de tutuklandık. Afyon'da 47 gün kaldık. Üstad'la

beraberdik. Hapis kapısının üzerinde ayrı bir odada yalnız başına kalıyordu. Kapı bir komşuyduk. Ara sıra testisinin suyunu dolduruyordum. Tam manasıyla Osmanlı zindanıydı. Bir koğuşta seksen kişiydik. Geceleri herkes elinde sopa ile fare kovalıyordu.

Hapishanede biz İkinci Koğuşta, Hüsrev, Sabri Halıcı ve Fevzi Altıncı Koğuştaydı. Sıra ile dışarı çıkardık. Ahmet Feyzi Kul ve İbrahim Fakazlı bizim koğuştaydı.

Sabri Halıcı'nın oğlu Metin Halıcı, imtihan zamanı olduğundan, mahkemenin sonra görülmesi için dilekçe vermiş, ben de verdim. Bizi ertesi gün bıraktılar. Savcı bizi: 'Siyasetle uğraşmayın. Said-i Kürdî'yi bırakın. O Kürt devleti kurmak istiyor." diye uyarmıştı. Hapishaneden çıktıktan sonra bir otele yerleştim. Bekir Ağabey, Üstad'a ait mektupları istemişti, onları verdim. Yanımda bulunan Cevşen ve duaları da İstanbul'a yolladım.

Emirdağ'da iken de ara sıra Üstad'ın ziyaretine giderdik. Yine bir gün Edebiyat Fakültesinden Ziya Arun'la beraber ziyarete gitmiştik. Odasında bir karyolada oturuyordu. Arkadaşım dikkatle yüzüne bakıyordu. 'Kardeşim bana dikkatle bakmayın, rahatsız oluyorum' demişti.

İstanbul'dayken Hafız Çelebi'nin arabasıyla Üstad, Muhsin Alev ve ben kıra hem gezintiye, hem de tefekküre gitmiştik. Bir derenin kenarında bir müddet kalmıştık. Radyoda Süleymaniye Camii'nden yayınlanan bir mevlit vardı. Üstad orada bize 'Hüve Nüktesi'nden bahsetmişti. O sırada yakındaki hastaneden gayr-i müslim biri Üstad'ın yüzünü görünce etkilenmiş; 'Bu önemli bir zata benziyor' diye yanına ziyarete gelmişti. Üstad da onunla çok alâkadar olmuş, kendisine *Risale-i Nur* okumasını söylemişti.

İstanbul'un meşhur vaizlerinden Şemseddin Yeşil, Denizli'de Üstad'la beraber bulunmuş. Üstad Hazretleri daha

sonra ona *Zülfikâr* mecmuasını göndermiş. Sultanahmet'te vaizlik yaptığı sırada onunla karşılaştık. Bize 'Denizli'deyken zarar gördüm.' dedi. Bu sözü nedeniyle şefkat tokadı yedi. *Ehl-i Sünnet* Dergisi'yle arası açıldı, daha sonra Diyanet vaizlik vesikasını elinden aldı.

Üstad Hazretleri akşam namazından sonra kimseyi kabul etmezdi. Çok titizdi, temizliğe çok dikkat ederdi. İstanbul Akşehir Palas Otel'de kalırken balkona çamaşırlarını asmıştı. Ben balkona çıkarken çamaşırlara kafam değdi diye onları tekrar yıkatmıştı. 'Testiyi doldururken musluğa değdirmeyin' derdi."

Üstad Hazretleri'nin Mustafa Oruç'la Alâkalı Beyanları

Çok Talihli

Üstad Hazretleri Mustafa Oruç için; "kendi sisteminde, ruhunda ve ciddiyetinde" diyerek, onun hususiyetlerini özetler:

"... Evlatlarım, ehemmiyetli bir hadise size bu uzun meseleyi kısaca beyan etmeye sebep oldu. Şimdilik sizlere *Risale-i Nur*'un ehemmiyetli şakirtleri nazarıyla bakıyorum. Mustafa Oruç, çok talihlidir ki, kendi sisteminde ve ruhunda ve ciddiyetinde, az bir zamanda sizleri buldu. Bir iken on Mustafa oldu."[156]

İki Cenah

Mustafa Osman, Ahmed Fuad, Mustafa Oruç, Safranbolu ve civarındaki Nur hizmetinin ilk fatihlerindendir. Nazif Ağabey için İnebolu'da Selâhaddin ve İbrahim ne ise Mustafa

---

156 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1765

Osman için de Safranbolu'da, Ahmed Fuad ve Mustafa Oruç odur:

"Hakikaten Mustafa Osman, ehemmiyetli ve çok gayretli iki cenah buldu. Nazif'in, Selâhaddin'i ve İbrahim'i gibi, muallim Ahmed Fuad'ı ve darü'l-fünundaki Mustafa Oruç'u bulmuş; o iki cenahla, inşallah Nur hizmetinde çok iş görecek. Hatta Mustafa Oruç'la muallim Ahmed Fuad gibi zatların bu sırada tesirli bir surette hizmet-i Nuriyeye geçmeleri, Denizli kahramanı Hasan Feyzi'nin vefat acısını bir derece izale ediyorlar."[157]

Yüksek Talebe Mustafa Oruç

Her isim yeni bir fethin müjdesi gibidir. Bediüzzaman Hazretleri, gençlerin *Risale-i Nurlar*'a sahip çıkmaları karşısında bütün sıkıntılarını unutur:

"İkinci gün, çok ziyade merak ve alâka peyda ettiğim darü'l-fünun gençlerinin, üniversite talebelerinin namının, şimdiden, dokuz tane hakiki Nurcu ve küçük Salahaddinler ve Abdurrahmanlar nevinde fününun tenvirine ciddi çalıştıklarını bildiren bir mektup aldım. O küçük Abdurrahmanlar ise Mustafa Oruç, Konyalı Ziya ve Sabri'nin mahdumu Fevzi ve Bahaeddin, Abdurrahim ve Kastamonulu Ömer ve Aziz ve Şükrü ve Sabri gibi ciddi genç Nurcuların Nurlara sahip olmaları, merhum biraderzadem Abdurrahman ve Fuad yeniden on tane olarak dünyaya gelip vazife-i Nuriyeye başlaması gibi beni hem sevindirdi, hem hastalığımı da hafifleştirdi."[158]

Her hadise Allah'ın takdiriyle tecelli eder. Kendi yanında hizmet edenleri Allah asla mahzun etmeyecek ve onları yardımcısız bırakmayacaktır:

---

[157] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1758
[158] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1759-60

"Hakikaten merhum Hasan Feyzi gibi az zamanda çok hizmet eden ve Nurlara karşı pek çok ciddi alâkadar olan Mustafa Osman'ın hizmetinin makbuliyetine bir delil olarak, Hasan Fevzi'nin ve onun ruhlarında ve sadakatlerinde iki muallim olan Ahmed Fuad ve Mustafa Sungur ve iki yüksek talebe olan Mustafa Oruç ve Rahmi'yi bulması ve *Risale-i Nur*'un o kuvvetli ellerle hizmetine çalışması, o havali için büyük bir saadettir."[159]

Benim İçin Bir Abdurrahman idi

Dini meselelerde alelâde münakaşanın caiz olmadığını her zaman ihtar eden Bediüzzaman Hazretleri, Nur aleyhinde garazkârların çıkmasına vesile olacak her türlü ifadenin de karşısındadır. Bu mânâda Mustafa Oruç için şunları söyler:

"Nurun hakiki şakirtlerine Nur kâfidir. Onlar da kanaat etmeli, başka şereflere veya maddî-manevî menfaatlere gözlerini dikmemelidir.

Hem münakaşa, münazaa ve mesail-i diniyede damarlara dokunacak tarafgirane mübahase etmemek lazımdır ki; Nur aleyhinde garazkârlar çıkmasın. Hatta bir hiss-i kablelvuku ile Mustafa Oruç kardeşimizin *Risale-i Nur*'un mesleğine muhalif olarak birisiyle mübahasesi, aynı zamanda, belki aynı dakikada ona gayet hiddet ve şiddetle bir gücenmek kalbime geldi. Hatta o Nurdan kazandığı çok ehemmiyetli makamından atmak arzusu oldu, kalben müteessir oldum. Bu benim için bir Abdurrahman idi, neden böyle şiddetli hiddet ettim? Sonra bu bayramda yanıma geldi, Cenab-ı Hakk'a şükür ki, çok ehemmiyetli bir ders dinledi ve o büyük hatasını da anladı ve benim burada hiddetimin aynı dakikada hatasını itiraf etti. İnşaallah o kefaret oldu, tam temiz olarak kurtuldu."[160]

---

[159] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1761, 62
[160] *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1797

Mustafa Oruç ve Risale-i Nur

Mustafa Oruç'un *Risale-i Nur*'a bakışını, yine Külliyat içinde yer alan bu makalesinde görürüz. Mustafa Oruç, bu makalesinde özetle, kâinat semasının manevi güneşi Kur'ân-ı Kerim'de eşya ve hayatın mahiyetinin anlaşılabileceğini söyleyerek, o nurdan uzakta kalanların zulümatın girdabından kurtulamayacaklarını anlatır. *Risale-i Nur*'un mânâ ve mahiyeti üzerinde durur. *Risale-i Nur*'un faikiyeti ile alâkalı olarak, onun bir kısım ayetlerin hakiki bir tefsiri olduğunu, insanların manevi ihtiyaçlarına cevap verdiğini, insaniyete hizmet gibi ulvi bir vazifeye güzel bir vesile olduğunu, imanî bir tefekkür kapısı olduğunu ve şimdiye kadar az söylenebilmiş veya söylenmemiş imanî ve Kur'ânî vecizeler mecmuası olduğunu söyler:

"(Üniversitedeki Nur şakirtlerinin, Nur hakikatinin fen dairesinde fevkalâde kıymetini takdir ettiklerine bir numunedir.)

Şu kâinat semasının gurubu olmayan, manevî güneşi olan Kur'ân-ı Kerim; şu mevcudat kitab-ı kebirinin âyât-ı tekviniyesini okutturmak, mahiyetini göstermek için şuaları hükmünde olan envarını neşrediyor. Ukul-ü beşeri tenvir ile sırat-ı müstakimi gösteriyor. Beşeriyet âleminde her ferd; hilkatindeki makasıdı ve fıtratındaki metalibi ve istikametindeki gayesini, o hidayet güneşinin nuru ile görür, anlar ve bilir. O hidayet nurunun tecellisine mazhar olanlar; kalp kabiliyeti nispetinde ona âyinedarlık ederek kurbiyet kesbeder. Eşya ve hayatın mahiyeti; o nur ile tezahür ederek ancak o nur ile görülür, anlaşılır ve bilinir. Şems-i Ezeliyenin manevî hidayet nurlarını temsil eden Kur'ân-ı Kerim; kalp gözüyle hak ve hakikati görmeyi temin eder. Onun için onun nurundan uzakta kalanlar zulümatta kalırlar. Zira her şey nur ile görülür, anlaşılır ve bilinir.

İşte şu kitab-ı kebirin manevî ve sermedî güneşi olan Kur'ân-ı Kerim'in nur-u tecellisine, bu asrımızda Nur ismiyle müsemma olan *Risale-i Nur*'un şahs-ı manevisi mazhar olmuştur. O Nurlar ki; zulümattan ayrılmak istemeyen yarasa tabiatlı, gaflet uykusuyla gündüzünü gece yapan, sefahetperest, aklı gözüne inmiş, zulümatta kalarak gözü görmez olanlara ve yolunu şaşıranlara karşı projeksiyon gibi nurlarını iman hakikatlerine tevcih ederek sırat-ı müstakimi büsbütün kör olmayanlara gösteriyor. Nur topuzunu ehl-i küfür ve münkirlerin başına vurup: 'Ya aklını başından çıkar at, hayvan ol. Yahut da aklını başına alarak insan ol.' diyor. İlim bir nevi nur olduğuna göre *Risale-i Nur*'un ilme olan en derin vukufunu gösterecek bir iki deliline kısaca işaret ederiz:

Evvela: Şunu hatırlatmalıyız ki; *Risale-i Nur* başka kitapları değil, belki yalnız Kur'ân-ı Kerim'i üstad olarak tanıması ve ona hizmet etmesi itibarıyla makbuliyeti hakkında bizim bu mevzuda söz söylememize hacet bırakmıyor. Biz, ancak ilim erbabı mâbeyninde *Risale-i Nur*'un değerini tebarüz ettirmek için ilaveten deriz ki: *Risale-i Nur*; şimdiye kadar hiçbir bilim adamının tam bir vuzuhla ispat edemediği en muğlâk meseleleri, gayet basit bir şekilde en âmi avam tabakasından tut, ta en âli havas tabakasına kadar herkesin istidadı nispetinde anlayabileceği bir tarzda, şüphesiz ikna edici ve yakini bir şekilde izah ve ispat eder. Bu hususiyet hemen hemen hiçbir ilim adamının eserinde yoktur.

İkincisi: Bütün Nur eserleri; Kur'ân-ı Kerim'in bir kısım ayetlerinin hakiki tefsiri olup, onun manevî icazının lem'aları olduğunu her hususta gösterir.

Üçüncüsü: İnsanların en derin ihtiyaçlarına kat'i delil ve burhanlarla ilmi mahiyette cevap verir. Mesela: Vacibü'l-Vücudun varlığı ve ahiret ve sair iman rükünlerini, bir zerrenin lisan-ı hâl ve kâl suretinde tercümanlığını yaparak ispat

eder… En meşhur İslam feylesoflarından İbn Sina, Farabî, İbn Rüşd, bu mesleklerde bütün mevcudatı delil olarak gösterdikleri halde, *Risale-i Nur* o hakikatleri aynen bir zerre veya bir çekirdek lisanıyla ispat eder. Eğer *Risale-i Nur*'un ilmî kudretini şimdi onlara göstermek mümkün olsaydı, onlar hemen diz çöküp *Risale-i Nur*'dan ders alacaklardı.

Dördüncüsü: Risale-i Nur, insanın senelerce uğraşarak elde edemeyeceği bilgileri komprime hülasalar nev'inden kısa bir zamanda temin eder.

Beşincisi: Risale-i Nur ilmin esas gayesi olan rıza-ı ilâhîyi tahsile vesile olur ve dünya menfaatine, ilmi hiçbir cihetle alet etmeyerek, tam mânâsıyla insaniyete hizmet gibi en ulvi vazifeyi temsil eder.

Altıncısı: Risale-i Nur kuvvetli ve kutsî ve imanî bir tefekkür semeresi olup, bütün mevcudatın lisan-ı hâl ve kâl suretinde tercümanlığını yapar. Aynı zamanda iman hakikatlerini ilme'l-yakîn ve ayne'l-yakîn ve hakka'l-yakîn derecelerinde inkişaf ettirir.

Yedincisi: Risale-i Nur bütün ilimleri bünyesinde toplar. Adeta ilim iplikleriyle dokunmuş müzeyyen kumaş gibidir. Şimdiye kadar hiçbir ilim erbabı tarafından söylenmemiş ve her ilme olan en derin vukufunu tebarüz ettiren vecizeler mecmuasıdır. Misal olarak birkaçını zikrederek heyet-ı mecmuası hakkında bir fikir edinmek isteyenlere, *Risale-i Nur* bahrine müracaat etmesini tavsiye ederiz.

'Sivrisineğin gözünü halk eden, güneşi dahi O halk etmiştir.'

'Bir kelebeğin midesini tanzim eden, Manzume-i Şemsiyeyi dahi O tanzim etmiştir.'

'Bir zerreyi icad etmek için bütün kâinatı icad edecek bir kudret-i gayr-ı mütenahi lazımdır. Zira şu kitab-ı kebir-i kâinatın her bir harfinin, bahusus zîhayat her bir harfinin,

her bir cümlesine müteveccih birer yüzü ve nazır birer gözü vardır.'

'Tabiat; misalî bir matbaadır, tâbi' değil. Nakıştır, nakkaş değil. Mistardır, masdar değil. Nizamdır, nâzım değil. Kanundur, kudret değil. Şeriat-ı iradiyedir, hakikat-i hariciye değil.'

'Sabit, daim fıtrî kanunlar gibi; ruh dahi, âlem-i emirden, sıfat-ı iradeden gelmiş ve kudret ona vücud-u hissi giydirilmiştir… Bir seyyale-ı latifeyi, o cevhere sadef etmiştir.'

Ve hakeza binlerce vecize var."[161]

Mustafa Oruç'un Afyon Müdafaası

Üstad Beziüzzaman Hazretleri'nin ve Kahraman talebelerinin müdafaaları, hak ve hakikatin tecellisi ve adaletin tesisi için yapılan müdafaalardır. Bundandır ki, müdafaalarda, şahsî tercihler yerine, iman ve Kur'ân hakikatlerinin masumiyeti ve o yolda gitmekten gayri gayeleri olmayan masum Müslümanların mahzuniyeti, masumiyeti ve mağduriyetleri anlatılmaktadır.

Mustafa Oruç, bu müdafaayı yaptığı sırada Tıp Fakültesi talebesidir. Kendi ifadesiyle, bir arı şevkiyle hakikati aramaktadır. Bu hakikati ise Bediüzzaman'da ve *Risale-i Nur*'da bulmuştur. Bu buluşla Nur'un engin ufuklarına açılarak, içindeki hakikat aşkını körüklemiştir. Böylesi bir netice, onun için her türlü mihnete meydan okuma feragat ve fedakârlığına katlanmayı öğretir. Zaten o da onu yapmış ve hiçbir zaman pişman olmamıştır. İşte o müdafaa:

"Ağır Ceza Mahkemesi Yüksek Katına

Gizli cemiyete dâhil olmak, faaliyette bulunmak, emniyeti bozacak hareketlerin ittihamıyla suçlu tutuluyorum.

---

[161] Risale-i Nur Külliyatı, 2/2103-2104

Hak ve hakikate müştak her insan gibi, fıtratımda hakka ulaşmak için şedit bir ihtiyaç ve iştiyakım var. Hak ve hakikat yolunu bulmak için, ilmi kendime binek edinerek bu mesleği intihab etmiştim. Hayatta gayeme ulaşmak için en büyük mürşidim ilimdir. Dünya ve ahiret selamet ve saadetini temin için, ilim dünyasının insan konusunu inceleyen tıp fennini tahsil ediyorum. Hakiki bir insan ve tabip olabilmek için, insan denilen mahlûkun yalnız maddî yapısı ve ihtiyaçlarıyla değil, manevî mahiyeti ile de meşgul olup, beşerin bu ihtiyaçlarını temin ve tatmin edecek reçeteleri araştırarak bulmak, mesleğimin icaplarındandır. Ruhumda hissettiğim bu ihtiyacın saiki ile bir arı şevkiyle, ilim baharının gülşeninde bu reçeteleri dermeye çalışıyorum. Bu gülşene hususi bir zarafet bahşeden, Kur'ân-ı Kerim denilen şecere-i tûba'nın bir dalı olan ve *Risale-i Nur* tesmiye edilen çiçekleri, ruhumdaki ihtiyaçları temin ettiği gibi, emsal-i cinsiyemi de tatmin edecek bir mahiyette buldum. Ve bir arı şevkiyle, samimiyete binaen hemcinslerimi de bu kaynaktan haberdar etmek istedim.

İşte Ey Muhterem Hey'et-i Hâkime!

Bu arı misalinde olduğu gibi, ben Türk camiasına mensup bir ferdim. Türk camiasından başka, yani Müslümanlık camiasının haricinde gizli bir cemiyet tanımıyorum. Ve bir arı sadakatiyle vazifemde, nizam ve intizama riayet ediyorum ve etmiştim. Ve vatanımın ve milletimin emniyetini bozacak hiçbir suç işlemediğimi biliyorum. Buna bütün yakınlarımın ve benim arkadaşlarımın şahadet edeceklerinden eminim. Bu hususta daha fazla söz söylemeyi lüzumsuz hissediyorum. Yalnız şunu tebarüz ettirmek isterim ki:

Ben, samimi Müslümanlardanım ve dinî kültürümü tahsil için, birçok felsefî ve dinî eser okumuşumdur. Bütün ilim ve din adamlarına karşı hususi bir muhabbetim ve samimi bir hürmetim vardır. Bu meyanda eserlerinden büyük isti-

fade ettiğim Bediüzzaman Hazretleri'ne de, sırf ilmî ve dinî bir alâkam ve Kur'ân ve iman hakikatlerinin neşrinde olan hizmetinden ve Kur'ân'a olan sadakati ve Peygamberimizin sünnetlerine olan samimi imtisalinden dolayı hususi muhabbetim ve hürmetim vardır.

Bu münasebetle, her talebe ile ilminden istifade ettiği hocası arasında câri olan karşılıklı samimi muhabere, bir suç teşkil etmese gerektir.

Eğer eserlerinden müstefit olduğum için minnettarlık hislerimin ifadesi olan mektuplarım bu suçu teşkil ediyorsa; benim gibi, bir feylosofun veya bir âlimin eserlerini okuyup muhabere eden bütün kari'lere, hocalarına samimi hürmet ve selamlarını tebliğ eden talebelerin, benim gibi aynı muameleye tâbi tutulması gerektir. Buna hiçbir kanun müsaade etmiyor. Ve böyle bir kanun tasavvur edilemez.

Mademki vicdan ve fikir hürriyeti vardır. Cemiyetin emniyetine ilişmeyen bir ferdi, menhus bir ihtimal ve evham yüzünden lüzumsuz sıkıntı ve tazyiklerle taciz etmek ve mağduriyetine sebep olmak hiçbir kanunla kabil-i telif değildir.

Hülasa olarak derim ki: Benim hiçbir gizli cemiyet ile alâkam yoktur. Ve faaliyette dahi bulunmuş değilim. Ve devletin emniyetini bozacak hiçbir hareketim yoktur. Yüksek mahkeme heyetinin yukarıdaki beyanatımı göz önüne alarak, hakkımda adliyenin yüksek adaletinin hayırlısıyla tecellisini bekliyorum."

İBRAHİM MIRMIR (BÜYÜK İBRAHİM)

Hayatı ve Hatıraları

İbrahim Mırmır, 1905 yılında İnebolu'da doğdu. Üstad'ı 1937 yılında Kastamonu'da tanıdı. 1943'te Bediüzzaman'la beraber Denizli hapishanesinde yattı. "Büyük İbrahim" ismini de hapisteyken Üstad Hazretleri verdi.

Nur'un has şakirtlerinden olan İbrahim Mırmır, 17 Kasım 1977'de Mekke'de 72 yaşında ebedî âleme yürüdü.

Üstad'la Beraberliği

Büyük İbrahim'in Üstad Hazretleri'yle olan beraberliğini kendi dilinden dinleyelim:

"1937 yılıydı zannediyorum. Kastamonu'da bir hayvan alma işimiz vardı. Onu mesele yaparak gittim. İlk gittiğim gece bir otelde yattım. Sabahleyin Nasrullah Camii şadırvanında kahvecilik yapan Emin Efendi'nin yanına gittim. Beni Üstad'ın yanına götürmesini söyledim. Cevaben: 'Seydi Hafız var, onunla beraber gidersiniz' dedi. Onun olmadığını söyleyerek; 'Hemen gideceğim' dedim.

Üstad'ın yanına gittiğimde kitaplarıyla meşguldü. Risale tashih ediyordu. Yanına varınca Nazif Çelebi'yi sordu: 'Nazif ne yapıyor? Kitap vereceğim sana, ona götürür müsün?' dedi. Ben de götürebileceğimi söyledim. Kalktı, kitapları aldı, bir çimento torbasına koydu. 'Bunları Nazif Efendi'ye götür' dedi."

İbrahim Efendi'nin Duası

İbrahim Efendi, Denizli hapishanesinde bakkaldan bir alışveriş yapar. Bakkal ona kızarak: 'Siz zaten doğru dürüst bir kimse olsaydınız buraya düşmezdiniz.' diye hakaretâmiz konuşmalarda bulunur. Koğuşa üzgün ve mahzun bir şekilde gelen İbrahim Efendi başından geçenleri koğuş arkadaşlarına anlatır: 'Şimdi ben dua edeceğim, siz de âmin deyin' diye onların da duaya iştirak etmelerini söyler. Ellerini açar, başlar yalvarmaya:

'Yarabbi, sen bu adamı da bizim yanımıza getir!'

Yaptığı duaya arkadaşları da can u gönülden âmin der.

Bir gün sonra bakkal bir olaydan ötürü tevkif edilerek hapishaneye, yanlarına gönderilir. Onlar henüz kendilerine yaptığı hakaretlerden dolayı buraya düştüğünü söylemeye fırsat bile kalmadan Üstad'dan emir gelir:

'Sakın, o adama bir şey demeyin, karışmayın!"[162]

---

162 *Necmeddin Şahiner, Son Şahitler* 2/140-142.

İBRAHİM FAKAZLI (KÜÇÜK İBRAHİM)

Gaybî bir sesle "Kur'ân'ın himayesi altında" olduğu müjdelenen Küçük İbrahim, İnebolu Nur Kahramanlarındandır. Bir asra yaklaşan feyizli ömrünü Kur'ân hakikatlerine adamış, mümtaz bir dava adamıdır. Küfr-ü mutlak karşısında hiçbir zaman lakayt kalmamış, küfre hiçbir zaman razı olmamış, ona karşı tavır almış ve her mihnete davası uğruna katlanmış bir mücahit...

Ayağında yamalı bir pantolon, sırtında eski bir ceket; ama başı dik, davası derdine lal ve hayran birini görmek isteyenler, her yerde mazlum Nur talebelerini bulmuşlar ve sonsuzluk ufkunda onlarla açılmışlardır. İbrahim Fakazlı o kahramanların öncülerindendir.

Her şeylerini dinleri uğruna feda eden bu kahramanları, Necmeddin Şahiner Bey'in *Son Şahitler*'inde tanıdık. O kutsi kalem sahibine binlerce dua... Genç nesiller için kıymetli bir numune-i imtisal olan İbrahim Fakazlı ağabeyimizi *Son Şahitler*'den takib edelim.

Ruhuna binlerce dua ve rahmet…

Hayatı ve Hatıraları[163]

İbrahim Fakazlı 1912 yılında İnebolu'da dünyaya geldi. 1939-1940 İkinci Dünya Savaşında İhtiyat Alayında yazıcı olarak 9 ay 10 gün ihtiyat askerliği yaptı.

---

163 *Necmeddin Şahiner, Son Şahitler* 2/175-201.

Nura açılan kapının ilk işaretini Ahmet Nazif Çelebi'den aldı. 1940 yılında tanıdığı Üstad Hazretleri'nin, 1943 Denizli hadisesine kadar, her fırsatta yanına giderek, ondan ruhunu kemâlata ulaştıran Nur derslerini aldı, dinledi ve o hazla hizmet etti.

1943 yılında tutuklandı. İnebolu hapishanesinde 3 ay kaldıktan sonra, buradan alınarak Afyon hapishanesine kondu. Altı aylık o çileli hapishaneden 9 Mart 1944 tarihinde tahliye edildi.

Rüyamda Hem Ağlıyor Hem de Arıyordum

İbrahim Fakazlı için her şey kutlu bir rüya ile başlar. O kutlu rüyayı hiçbir zaman unutamaz ve ne gün Üstad ve *Risale-i Nur'*lardan bahis açılsa, o rüyayla anlatır:

"İkinci Dünya Savaşı'nda ihtiyat askeri iken, bir gece rüyamda karargâh çadırında oturuyorduk. O sırada askerler bana dediler ki: 'Peygamber Efendimiz (a.s.m.) karargâhımıza geldi.' Bu haberi duyar duymaz: 'Neden şimdiye kadar haberimiz olmadı?' diye çadırların arasından koşarak, hem hüngür hüngür ağlıyor, hem de arıyordum. Birden karşımdan geldiklerini gördüm. Boyu uzuna yakındı, 30-40 yaşlarında yiğit bir kahraman görüntüsündeydi. Belinde yerlere değen bir kılıç, başında o zamana kadar hiç görmediğim uzun bir sarık, ayağında normal bir şalvar, üzerinde göğsü açık bir gömlek, çok nurânî, sakalsız, bıyıklı bir zat… Ağlayarak kendimi ayaklarına attım. Bir taraftan ellerini ve ayaklarını öpüyor, bir taraftan da 'Haberinizi ancak şimdi aldım, bizi af buyurun!' diyerek yalvarırken uyandım.

Yanımda yatan arkadaşım Selâhaddin Çelebi ağladığımı anlamıştı. Bu rüyayı arkadaşıma anlattım. Onlar da o günkü şartlar içinde rüyamı terhis müjdesi olarak tabir ettiler."

İlk Buluşma

Rüyayla başlayan manevî yolculuk kutlu bir huzurla sona erer:

"Terhis olduktan sonra İnebolu'da Ahmet Nazif merhumun vermiş olduğu *Onuncu Söz*'ü yazarak Gülcü Hüseyin Efendi ile beraber Kastamonu'ya, Üstadımızı ziyarete gittik. Çaycı Emin Efendi bizi Üstad'ın evine götürdü; fakat eve varmadan, evi ve kapısını uzaktan göstererek, kendisi gerisin geriye döndü.

Sağı solu iyice kontrolden geçirdik. Çünkü evin tam karşısında polis karakolu bulunuyordu. Kapıya yaklaştık, dışarı sarkan ipi çektik ve kapı açıldı. Ev eski bir yapıydı, yukarıya tahta merdivenle çıkılıyordu. Yukarı çıktık, birkaç adım atarak bir odanın kapısına geldik. Kapı açıktı. Gülcü Hüseyin Usta önden girdi, ben de arkadan girdim. Üstad Hazretleri bizi görür görmez, birkaç tahtadan yapılmış ve üzerine ince bir şilte gibi basit bir yatak konmuş olan divanın üzerinden bir yay gibi fırlayarak ayağa kalktı. Üstadımızı görür görmez, askerde gördüğüm rüya gözümün önüne geldi. Peygamber Efendimiz'i (a.s.m.) aynı sarık, aynı kıyafet ve aynı endam ve nuraniyet içinde görmüştüm. Bunun için şaşkın ve perişan bir halde ağlayarak Üstad'ın mübarek ayaklarına kapandım: 'Ancak gelebildim.' demek istedim ama diyemiyordum. Mübarek elleriyle başımı kaldırdı ve bizi karşısına, yerdeki bir mindere oturttu.

Rahmetli Mehmet Feyzi Efendi de odada oturmuş, bir risaleyi tebyiz ediyormuş. Bize hitaben kapının her zaman ipi içeride çekili olduğu halde, bir tevafuk olarak o anda ipi dışarıya bıraktığını, bizim gelmemizin de bir tevafuk eseri olduğunu, *Risale-i Nur*'un şahs-ı manevisinin on iki tarikatın temsilcisi olduğunu anlattı."

Zulüm Rüzgârı Esiyordu

Zirveler hep tehlikelerle doludur. Manevî zirveler de hep aynı kaderi yaşar. İbrahim Fakazlı da zirvede olmanın çilesinden nasibini almışır:

"Denizli hadisesinden evvel Hz. Üstad, hemen her mektubunda veya ziyaretlerimiz esnasında durumun çok sıkı olduğunu, devamlı bir kontrol ve baskı altında tutulduğunu, her an bir hadisenin çıkabileceğini, bunun için de ihtiyata riayet edilmesinin gerektiğini söylüyordu. Bir tedbir olarak, lazım olmayan risalelerin ortadan kaldırılıp parça parça saklanmasını tavsiye ediyordu.

Dersleri, geceleri evlerde yapıyorduk. Ayrı ayrı sokaklardan teker teker giderek bir araya geliyorduk. Gazyağı karaborsa olduğundan zorlukla ele geçirebiliyorduk. Bunun için geceleyin hizmetleri çok zahmetle götürüyorduk. Maddî durumlarımız ise oldukça zayıftı."

İlk Aranış

Kader, İbrahim Fakazlı için de şefkat tokadı hazırlamıştır. O, dava kapısına bu ilk arayışla girer:

"Ramazan-ı Şerifin 19. günü bir Pazar sabahı saat yedi-sekiz sıralarında kapının önüne mahalle muhtarıyla birlikte birkaç jandarma ve iki polis gelip, 'Evi arayacağız' dediler. Biz o zaman yeni ve tamamen acemi olduğumuzdan hiçbir şey sormadan hemen kapıyı açtık. Hep beraber içeri daldılar. Jandarmalar evin etrafını sarmışlardı. Ben birkaç aydır dikkatli ve ihtiyatlı hareket ediyordum. Takım halinde Isparta'dan getirdiğim *Külliyat*'ı ve kendi yazdıklarımı saklamıştım. Evin her tarafını didik didik aradılar, dört-beş adetten fazla kitap bulamadılar. Kitapların hepsi bir tenekenin içindeydi, üzerine de bir hamur teknesi koymuştum. Kitaplar

önlerinde olduğu halde Cenab-ı Hak onlara el sürdürmedi, göstermedi.

Birkaç aylık bir çocuğum vardı. Bu arama sırasında evin altı üstüne getirildiğinden annesinin sinirleri bozulmuştu. Bir pencere kenarına kapanmış duruyordu. Çocuk ise altını kirletmiş ağlıyordu. Kadıncağız şaşkınlık içinde pencereyi açarak çocuğun kirli bezlerini bahçeye atmış. Tetikte bekleyen jandarmalar koşuşmuşlar: 'Evden bir şeyler kaçırılıyor' diye atılan şeyi kapıvermişler. Fakat üstleri başları pislik içinde kalmıştı. Bu hali daha sonra komşular anlattılar.

Evi aradıktan sonra 'Dükkâna gideceğiz' dediler. Giyindim, beni aralarına aldılar, çarşıya geldik. Baktım ki, çarşının her köşesinde bir silahlı jandarma duruyor. Dükkânı açtım, içeriye doluştular. Her tarafı aradılar. Yazdığım risaleleri, mektupları ve saireyi basit bir şekilde gizlemiş olduğum halde bulamadılar. Birkaç isim tespit ettiler, çekmecedeki parayı saydılar, bin kuruş vardı. O zaman bin kuruş çok paraydı. Çekmeceyi kırmızı mumla mühürlediler.

Bu baskının yalnız bana yapıldığını sanıyordum. Sonradan öğrendiğime göre, bütün kardeşlerin evlerini basmışlar. Baskını aynı anda icra edebilmek için Kastamonu'dan polis takviyesi istemişler. Akşama yakın bütün kardeşler polis karakolunda toplanmıştık."

İlk Sorgu

Her dava eri, davası uğruna tazyike maruz kalmış, zulüm ve işkence çekmiştir. En büyük işkence ise manevi işkencedir. İbrahim Fakazlı ilk sorgusunu şöyle anlatıyor:

"O gece sabaha kadar soruşturma devam etti. Kâh dayak, kâh tehdit, kâh hakaret… Haysiyet kırıcı her türlü metodu kulandılar. Mesela, savcı ve komiser beni ayrı ayrı odalarda sorguya çekmişlerdi. Savcı ağzımdan çıkan her kelimenin

altından bizi perişan edecek ince manalar çıkararak, bizden pişmanlık bekliyordu. 'Kürt hükümeti kuracakmışız, halifeyi getirecekmişiz' olmayan şeylerle bizi suçluyordu. Ayrıca çoluk-çocuğumuzun sürünerek ayaklar altında kalacağını söyleyerek tehdit ediyordu.

Oradan komiserin odasına getiriliyor, falaka ve sopa ziyafetine çekiliyorduk. O kadar tazyike rağmen ne söylesek kâr etmiyordu. 'Yaptığımız bir şey varsa, o da şu kitapları okumak ve yazmaktır. Bütün faaliyetimiz bundan ibaret.' deyip susuyorduk.

O gece sahur topları atılırken karakola yemekler, gazozlar, çaylar, kahveler gelip gidiyordu. Bir ara komiser elindeki kalın copu masaya vurarak: 'Sizin gizli aletleriniz varmış; şifreleriniz nerede?' deyip üzerime geldi. Şöyle bir doğruldum: 'Biz dün gece sahurdan beri bir şey yiyip içmedik. Şimdi yine sahurluk yemeden yarınki oruca niyet edeceğiz, milletinize ve vatandaşınıza bu kadar yabancı mısınız?' dedim.

O gece Dursun ismindeki kardeşimize *Hücumat-ı Sitte*'yi sormuşlar. Onlar bu kitabı 'Altı Ok'a Hücum' diye anlamışlar ve sabaha kadar zavallıyı falakaya çekmişler. 20 gün, belki bir ay kadar ayağının üzerine basamadı. Koltuk değnekleri ile hükümet doktoruna çıktığı halde, doktor bir bahane bularak muayene yapmadı ve rapor vermedi."

İnebolu Cezaevi

İnebolu Cezaevi, masum on beş İnebolulu Nur kahramanının ilk Medrese-i Nuriyeleri olur. Üç ay burada kalırlar. Onlar hapishanede iken, çoluk-çocukları perişan ve çaresizlik içindedir:

"Karakolda 24 saat ayrı oda ve hücrelerde sorguya çekildik. Sonra on beşimizi tevkif ederek bir odaya doldurdular. Ayrıca devamlı surette gözaltında tuttular. Ne konuşsak, ne

yapsak hepsini Ankara'ya bildiriyorlarmış. Ramazan-ı Şerif ayı içinde olduğumuzdan nasıl namaz kılmamızdan, nasıl oruç tutmamıza ve nasıl tesbihat yapışımıza varıncaya kadar hepsi rapor ediliyormuş. Üç ay kadar İnebolu Cezaevi'nde kaldık.

Sonra Dâhiliye Vekili Hilmi Uran İnebolu'ya geldi. Bu kadar 'vatan haini' İnebolu'dan nasıl çıkar diye merak etmiş. Dosyalarımızı incelemiş, bize de uzaktan bakmış. Yeni baştan bir komisyon kurdular, azılı bir masonu başkan yaptılar. Yeniden ifadelerimizi aldılar. Kitap yazanları ve kitaplarda ismi geçenleri ayırarak on üç kişi tespit ettiler. Diğer dosyaları muameleden kaldırdılar.

Bu arada özel olarak hazırladıkları adamlar ve kadınlar vasıtasıyla kahvelerde, sokaklarda ve evlerde bizim 'vatan haini, Kürtçü ve Hû'cu' olduğumuzu, sürgüne gönderileceğimizi, sınır dışı edileceğimizi veya idam olacağımızı halka duyurarak halkın bizden soğumasını sağlamaya ve bizimle alâkalarını kesmeye çalışmışlar. Çoluk çocuğumuz sokağa çıkamaz olmuş, birçoğu da hastalıklara yakalanmıştı."

Çileli Yolculuk

Bir çileden diğer çileye yolculuk başlar. Ver elini Denizli:

"Bir gece geldiler, ellerimizi urganla birbirimize bağlayarak jandarma süngüleri altında bir vapura bindirdiler. İki gün sonra İstanbul'a vardık. Vapurda serbest bırakmışlardı. Bir gece de İstanbul rıhtımda yattık. Fakat serbest idik. Camiye ve tanıdıklarımızın yanına kadar gitmemize müsaade ettiler."

Denizli Hapishanesi

İbrahim Fakazlı Denizli hapishanesinin ilk günlerini de şöyle anlatır:

"Ertesi gün İzmir'e vardık. Bir gece otelde yine serbest yattık. Bir gün sonra trenle Denizli'ye gittik. Orada savcılık kanalıyla Denizli hapishanesine vardık. Hapishane kapısında jandarma ve gardiyanlar bizi tekrar sıkı bir aramadan geçirdiler. Koridor kapısından birer birer içeriye yürümemizi söylediler. Benim önümden giden bir kardeş, sağ tarafta biraz bekledi. Ben de arkasındaydım. Demir parmaklıklı bir kapı gözüme ilişti. Etraf zifirî karanlıktı… O karanlık içinde bir de ne göreyim: Üstad Hazretleri! Hemen demirlerin arasından mübarek ellerine sarıldım ve öpmeye koyuldum: 'İbrahim, kardeşim korkma! Hiç merak etme, korkma!' diye beni teselli etmişti.

Ağlayarak ayrılmak mecburiyetinde kaldım. Zira kapı tarafından çalınan düdükle yürümemi istiyorlardı. 20 metre kadar ilerledim, karanlık koridorun sol tarafında önümde giden arkadaş bir kapının önünde durmuştu. Demir parmaklıklı kapının arkasında benzi sararmış bir zat duruyordu. Uzun boylu, başı açık, üzerinde pamuklu, dikişli, açık, rengi solmuş uzun bir hırka vardı. Veysel Karani'yi andıran bu zat, o arkadaşa: 'Kardaşım, karşımızda küfr-ü mutlak var.' diyordu. Bir ara bu zat benim karşımda da aynı cümleyi tekrar etmişti. Tüylerim diken diken oldu. 'Karşımızda küfr-ü mutlak var!' Birden bana canlılık geldi. O anda kendimi küfr-ü mutlak karşısında lakayt bir şahıs olarak değil; küfre razı olmamış, ona karşı cephe almış bir mücahid gibi gördüm. Çok sevindim. Parmaklık içinde bize bakan kardeşimize 'Bu zat kimdir?' diye sordum. 'Hafız Ali' cevabını verince, senelerden beri gıyabında son derece hüsn-ü zan beslediğimiz, sevip saydığımız mübarek Hafız Ağabeyimiz olduğunu öğrenmiştim.

Daha ileride duran bir gardiyan beni yüksek duvarlarla çevrilmiş bir arsaya, oradan da harabe bir banyo dairesine koydu. Daha sonra gelen kardeşlerle orada bekledik.

Akşamleyin o ufacık banyoda İstanbul ekibi Seyyid Şefik, Gönenli Mehmet Efendi, Şemseddin Yeşil vesaire… Mehmet Migenli, Hilmi, Sadık Beyler, Mehmet Tevfik Yakamercan, Kastamonu mangası da dâhil 20 kişiden fazla idik. Üzerimize kapıyı dışarıdan kilitlediler. Üst üste ancak ayakta durabilecek bir halde orada kaldık. Sabah olunca her türlü ihtiyacımızı temin ediyorlardı. Gecede birkaç kere def-i hacet icap eden yaşlı arkadaşlar için boş bir teneke vermişlerdi. Böylece bir hafta kadar orada kaldık. Sonra bizi daha büyükçe bir barakaya aldılar. Orada da su ve helâ yoktu.

Bir gün başsavcı ve yardımcısı gelerek bizim barakaya girdiler: 'Şemseddin Yeşil kim?' diye seslendiler. O da: 'Benim' dedi ve ayağa kalktı. Şemseddin Hoca o sırada bir yemek hazırlıyordu. Savcı onun önüne vardı, fakat her nedense yemek kabının içine bastı ve yemek devrildi. 'Sen misin Şemseddin Yeşil?' dedi. O da 'Evet benim' dedi. O akşam Şemseddin Hocayı gayr-ı mevkuf çıkardılar. Meğerse Yeşil soyisimli Reisicumhur başkâtibi bir akrabası varmış. Onun iltimasıyla gayr-ı mevkuf yapmışlar. Daha sonra mahkemelere dışarıdan iştirak etti."

İnebolu'ya Dönüş

İnebolu Fedaileri için Denizli hapis günleri bitmişti. Ceplerinde yol parası bile olmayan bu vatan evlatları, kendi evlerine yürüyerek gitmişlerdi:

"Denizli'den tahliye olduğumuz gün ikindi namazı Hz. Üstad ile beraber Ahmet Çavuş'un hanında kıldık. Üstad bize: 'Beklemeyin, hemen gidin!' demişti. Benim de fakir garip bir köylümüz olan İzzet Turgut Efendi'yi memlekete götürmem lazımdı. Bu kardeşimizin mutlaka benimle gelmesi gerekiyordu. Zira ne paradan anlardı, ne kimseden beş kuruş isterdi. O akşam trene binip gitmemiz icap ediyordu. Fakat İzzet Efendi için de

bir bilet parası bulmalıydım. Bunun için bazı kardeşlere müracaat ettim. Oraya buraya koşarken bir arkadaş bana: 'Seni Atıf Ağabey arıyor, Ahmet Çavuş'un kahvesinde.' dedi. Ben de Atıf Ağabeye 'Allah'a ısmarladık' diyecektim. Bizler içerideyken kendisine emanet edilen bazı maddi yardımlardan gönderir, ben de bizim koğuştaki fakirlere dağıtırdım.

Gittim, kahvede biriyle oturuyordu. Selamdan sonra bana: 'Bak, bu ağabey fakir Nur şakirtlerine yardım ediyor. Senin de tanıdığın böyle kimse varsa söyle.' dedi. Ben de İzzet Efendi'nin durumunu anlatınca, bu zat masanın üzerinde duran kocaman bir mendilin bağlı olan uçlarını çözdü, açtı. Mendilin içi demet demet parayla doluydu. Bir demet aldı, bana uzattı. İçinde kaç lira olduğunu sordum. 'Yüz adet bir liralık banknot' olduğunu söyledi. O zaman bu yüz kuruşla on beş tane somun ekmeği alınıyordu. Demeti saydım, içinden 36 lira aldım, gerisini kendisine uzattım. Fakat almadı. Benim almam için rica etti, yalvardı, Ben de: 'Bu parayı emaneten alıyorum. Bakın, benim cebimde 36 liram var, bana İnebolu'ya kadar yol parası ve harçlık olarak kâfidir. Sizden ancak İzzet kardeşimiz için 36 lira alabilirim, yoksa hiçbirisini almam.' dedim. Çok üzüldü; fakat sonunda razı oldu. 'Daha başka fakirler varsa gönder.' dedi.

Ben artık kimseye bakamadım; ancak trene yetişebildik. Tren akşam namazı vakti hareket edecekti. Baktım ki o zat elinde para bohçası, istasyonda dolaşıyor ve istediği gibi bağış yapamadığı için ağlıyordu.

Kardeşlerim, bu bir evliya menkıbesi değil; benim bizzat içinde bulunduğum ve Nur şakirtleri içinde cereyan eden bir gına-yı kalbî hadisesi ve onların ihlâslarının son derece dikkate değer bir numunesidir. Zira her biri fakr-ı hal içindeydi, tren parası olmayanlar, o uzak yerlere yürüyerek gittiler."

Mahkeme Reisinin Gözyaşları

"Denizli'ye geldiğim gün çok şiddetli yağmur vardı. Delikli Çınar semtinde bir meydanlığın ortasında şemsiyesi elinde Mahkeme Reisi Ali Rıza Beyi görerek elini öptüm ve kendisine 'Hz. Üstad'a gideceğim, bir emriniz var mı?' dedim.

'Çok selamlarımı söyleyiniz, bize dua etsin' derken gözlerinden yaşlar akıyordu. O akşam bir arkadaşa rastladım ve beni Hasan Feyzi Ağabey'in evine götürdü. O gece, Üstad Hazretleri için yazmış olduğu 'Boyun bâlâ, gözün şehlâ' diye başlayan manzumeyi bir yığın kâğıt arasından bulup çıkardığı bir lise defterinden okudu, bana yazdırdı. Hasan Feyzi Ağabey'in mektuplarını ve manzumesini alarak Emirdağ'a müteveccihen hareket ettim. Üstad Hazretleri'nin huzuruna vardım, emanetleri, Hasan Feyzi Ağabey'in ve Hâkim Ali Rıza Bey'in selamlarıyla beraber teslim ettim.

"O Gece Hayatımın En Mesut Anıydı"

"Ben Hz. Üstad'ı müteaddit defalar, Emirdağ'da ziyaret ettiğim gibi, bir defasında Üstad, bendenizi lütfederek bir gece evinde misafir etmişti. O gece Zübeyir kardeşimle beraberdik. Üstad dolabından ekmek çıkardı, kesti, kavanozdan da bir miktar bal çıkardı. Balı ekmeğe sürerek ağzıma koydu. O geceyi ve o ziyafeti hayatımın en büyük unutulmaz mes'ud bir anı olarak biliyorum.

Üstad, beni bir gün de Isparta'daki evinde de misafir etmişti. Orada Ceylan ve Zübeyir ve diğer iki kardeşimle beraber bulunmuştuk."

Oteldeki Zehir Olayı

"İstanbul'da Sirkeci'de Akşehir Palas Oteli'nin en üst katında Üstad'ın odasının karşısında bir hafta kadar kalmış

ve hizmetinde bulunmuştum. Hatta bir gece yarısı Zübeyir, Muhsin ve Ziya kardeşleri Süleymaniye'ye istirahat etmeleri için göndermiş, nöbeti devralmıştım. O gece saat bir veya iki sularında kapım açıldı. Baktım ki Üstad Hazretleri... Çok şiddetli bir halde 'Çabuk, otel müdürünü bana çağır.' dedi. Ben hemen aşağıya koştum, nöbetçiyi uyandırdım. Birkaç sandalyeyi birleştirip üstünde uyuyan Ziya kardeşi gördüm, o da uyandı ve yukarı çıktık.

Hz. Üstad'ın yemek kabı pencerenin dışındaymış, içine zehir atmışlar. Üstad yemekten yemiş, zehirli olduğunu anlamış. Komşu odalarda yatanların tahkikatını yaptırıyordu. Otelci işin içinden çıkamamıştı. Fakat Hz. Üstad, iki yan odada yatan yolcuların ifadelerini alarak içlerinden Ermeni Taşnak militanını bizzat tespit etmişti. Bu adamın suikastı yapmak üzere Edirne'den geldiğini, gece yarısı otele gelip yandaki odanın penceresinden Üstad'ın tabağına zehir attığını, Hz. Üstad'a itiraf edip af dilediğini gözümüzle gördük."

Şimdi Anlıyorum ki Son Ayrılıkmış

"Üstad'ı en son ziyaretim Emirdağ'da olmuştu. Bizim bu ziyaretlerimiz mutlaka bir hizmet ve bir vazife vesilesi ile olurdu. Kitap alır, kitap verirdik. Ondan sonra bir daha yüz yüze gelemedik. Bu sefer Üstad beni yanından ayırmadan: 'Seni Eskişehir'e kadar ben götüreceğim, selametleyeceğim.' dedi ve Eskişehir'e giden arabadan Ceylan'a yer ayırttırdı. Üstad, Zübeyir ve Ceylan beraberce Eskişehir'e gittik. Yıldız Oteli'nin üst katında bir odaya çıktık. Orada Üstad'a pek çok misafir geldi. Üstad, benimle musafaha ederek ve pek çok müjde ve dualarda bulunarak salavatladı. Ben ise ellerini, ayaklarını öperek ve nasıl ayrılacağımın perişanlığı içinde hıçkırıklarla ağlıyordum. Şimdi anlıyorum ki, elveda için

beni Eskişehir'e kadar götürmüş. Ondan sonra Üstad'la bir daha görüşmeye muvaffak olamadım."

Beş Yüz Nüsha

"Benim yazım o kadar güzel değildi. Birçok risale yazmıştım. Mesela *Birinci Söz*'den *Dokuzuncu Söz*'e kadar olan kısmı beş yüz nüsha yazmışımdır. Fakat bu yazdıklarımın adedini ve neler olduğunu bilmiyorum, yanımda da yoklar. Zira biz o sıralarda yazdıklarımızı Üstad Hazretleri'ne gönderiyor yahut götürüyorduk. Mesela *Âsâ-yı Musa* ve *Zülfikâr*'ı yazdık, Üstad Hazretleri'ne verdik. Üstad'dan mektuplar, lahika ve zeyiller geliyordu. Biz de yazıp çoğaltarak halka dağıtıyorduk. Şimdi elimde ancak Denizli ve Afyon hapsinin Nurlarından bir kısmı, *Yirmi Yedinci Mektup* ve lahika ve zeyilleri mevcut…"

Küçük Isparta

"Üstad Hazretleri neşriyata çok ehemmiyet verirdi. İnebolu'da risalelerin elle yazılması ve pek çok neşriyata vesile olması ve hiçbir yerde yokken ilk defa teksir makinesinin İnebolu'da olması Üstad'ı çok memnun etmişti. Isparta kelimesi *Risale-i Nur*'un neşriyatında bir alem, yani *Risale-i Nur* neşriyatının özü ve çekirdeği olduğundan, Üstad İnebolu'yu 'Küçük Isparta' diye taltif etmiştir."

Afyon Hapsi

"1950'den evvel uzun seneler süregelen buhranlı bir devirde *Risale-i Nur* neşriyatı gerek el yazması ve gerekse teksir makinesi ile son derece sür'atli devam ediyordu. Bu arada memlekette bir de yeni yeni dalgalanmaya başlayan Demokrat Parti hadisesi vardı. İktidar, bu muhalefeti önleme

bahanesi altında türlü türlü baskılar icat ediyordu. O günkü idarecilerin evhamlarını tahrik ederek anarşiyi teşvik ile ortalığı bulandırmak isteyen gizli din düşmanları, Nur talebeleri ve muhterem Üstadımızın aleyhine jurnaller tertipliyor ve zulümler sahneliyorlardı.

Bu korkunç hadiseler içinde mesela, bir Başvekil 163'üncü maddenin daha şümullü ve daha çok cezalı şekle sokulması müzakerelerinde, Millet Meclisi kürsüsünde konuşarak, bu kanun ve maddelerin şiddetlendirilmesini muhalefet aleyhine değil, doğrudan doğruya Said Nursi ve talebeleri için istiyordu.

İşte böyle karanlık, boğucu ve maddi-manevi ızdıraplı günlerde bir haber aldık ki, Hz. Üstad ve Nur talebelerini tevkif etmişler ve Afyon hapsine koymuşlar. Ve yine haber aldık ki, Kastamonu'dan Mehmet Feyzi Efendiyi de tevkif edip hapse koymuşlar. Bu acı haberleri aldıkça son derece müteessir oluyorduk.

İnebolu'da aynı baskı ve kâbuslu hava her gün dozunu artırıyor, baskınlar yapılıyor, işyerleri ve evlerimiz aranıyor ve olanca şiddetiyle tedhişler sürdürülüyordu. Asıl hedef, İslamiyet ve hizmet-i Kur'âniye'nin durdurulması ve söndürülmesiydi. Neden ezan-ı Muhammedî okutulmuyordu, neden Kur'ân yasaktı, neden Hac yasaktı?

O günlerde Afyon'dan aldığımız bir haberde yüze yakın din kardeşimizin haksız yere birtakım bahanelerle hapse atıldığını, evlâd u iyallerinin perişan olduğunu, ocaklarının söndürüldüğünü ve çeşitli işkencelere maruz bırakıldıklarını düşünerek yemekten, içmekten ve uyumaktan kesilmiştim. O heyecan içinde 5-10 sayfalık mektuplar yazarak hapisteki kardeşlerimize ve ağabeylerimize teselliler gönderiyor ve onların kırılmış kalplerini tamir etmek istiyordum. Bu zulümlere uğramalarına sebep olan *Risale-i Nur* neşriyatının kutsiyetini,

bu asırda yapılan cihadın en makbul bir cihat olduğunu; siyasi bir faaliyetimizin olmadığını, *Risale-i Nur*'un laik idareye ilişmediğini, idarecilerin de *Risale-i Nur* talebelerine ilişmemesi gerektiğini, eğer ilişirlerse bunun bir zulüm olduğunu yazıyor: 'Öyleyse Zalimler için yaşasın Cehennem deriz.' diyordum.

İşte bu mealde yazıp gönderdiğim mektupların tamamı hapishane kapısında ele geçmiş. Ayrıca İnebolu'dan Afyon'a giderek hapishane kapı ve pencerelerinden görüşüp, oradakilere yardıma çalışırken beni tespit etmişler. Dinleyici olarak bulunduğum bir mahkeme, gizli celsede tevkifime karar vermiş ve bu kararı telgrafla İnebolu'ya bildirmişti. İşte bu mahkeme celsesi 17 Ağustos 1948 Perşembe günü olmuştu.

Nuranî Bir Zat

Tevkif kararını İnebolu'ya avdet etmek üzere geldiğim İstanbul'da, Merhum Hüseyin Gülcü'den öğrenmiştim. Derhal yatmış olduğum otelden ayrıldım ve Afyon'a gelip teslim olmaya karar verdim. O sırada İstanbul'da bulunan İnebolulu Salih Uğurtan ve Hüseyin Gülcü kardeşlerimizle son bir defa daha görüşmek üzere randevulaşmıştık. İkindi namazını Eminönü'de Yeni Cami'de müezzin mahfilinin altında kılacaktık.

İkindi namazında anlaştığımız gibi orada buluştuk. Bir de İstanbullu Emin isminde bir kardeşimiz vardı. Dört kişi olmuştuk. Cemaat dağıldı, biz dört kişi müezzin mahfilinin altında oturup sohbet ediyor, durumu değerlendiriyorduk. Salih Efendi İstanbul'da kalıyordu. Hüseyin Gülcü ise İnebolu'ya dönecekti. İnebolu'da en büyüğü 6-7 yaşlarında 4 çocuğum ve hastalıklı ailem ve ihtiyar babam vardı. Onların durumlarını konuşuyorduk. Zaten Hüseyin Gülcü'nün evinde kiracı idim. Ailem, çocuklarım ve babam üzülmesinler diye tevkifimin duyurulmamasına karar vermiştik.

Camide kimse yoktu. Bazen bir-iki kişi gelerek arkada vakit namazını kılıp gidiyorlardı. Bu sırada caminin Eminönü kapı perdesi ses çıkararak açılıp kapandı. Benim yüzüm biraz o tarafa dönüktü. O günlerde yanımdan geçen herkese şüpheyle bakıyordum. Sivil polislerden çok şeyler çekmiştim. Sair zamanlarda dahi bizi takip ederler, gittiğimiz yerlere giderler, yoktan bahanelerle arama yaparlar, karakola kaldırırlardı. Onun için bende böyle bir alışkanlık olmuştu.

Bu kapı perdesinin sesi camide yankı yapınca biz hepimiz kapıya doğru baktık. İçeriye, elinde pabucu, bir kolunun altında siyah bir çanta, başı açık, 35-40 yaşlarında esmerce, uzun boylu, sakalsız, bıyıklı, haki renkli elbiseli, nuranî bir zat girdi. Üç adım kadar yaklaştı ve durdu. Hatırımda kaldığına göre şöyle selam verdi: 'Esselamü aleyküm, ey bu kâinatın tedbirinde irade sahibi olan ve benim o zatın kapısında köpeği olduğum üç büyük kutbundan ferdiyet makamı kendisine verilen o zat-ı akdesin mensupları!' Biz gayr-ı ihtiyari: 'Ve aleykümüsselam ve rahmetullahi ve berekatühü' dedik ve birbirimize baktık. Gözlerimizle 'Bu kim acaba?' der gibiydik, fakat kimsede bir yakınlık alameti yoktu.

Bu zat bir adım daha yaklaştı, daha beliğ ve uzunca bir tarifle tekrar selam verdi. Biz yine aynen cevapladık. Fakat benim kafam karıştı. Evvela: 'Bir taharri olabilir' dedim. Çünkü o sıralar her gittiğimiz yerde emniyet mensupları bizi tanırdı. Zaman zaman bu çeşit tartışmalar da olurdu. Ama bu ikinci selamda değişik bir hava esti, kafam da karıştı. Bu defa geldi. Müezzin mahfilinin mermerlerine dayandı. Üçüncü defa aynı selamın daha beliğini ifade etti. Bizim hayret dolu bakışlarımız altında kemal-i edep ve ciddiyetle:

'Suriye, Arabistan ve Mısır'ı gezdim. Mısır'ın Kölemenleri dahi o benim kapısında köpeği olduğum ve kâinatın tedbirinde kendilerine kudret ve vazife verilen üç büyük kutb-u

azamdan memuriyet-i Kübra ve ferdiyet makamının sahibi olan o zat-ı akdesin adı anılırken ayağa kalkıp feryâd ediyorlar' diyerek yüksek sesle, adeta bir hatip gibi konuştu. Sonra 'Hepiniz benim gözüme bakınız' dedi. Tabii biz susuyor ve neticenin nereye varacağını bekliyorduk; donmuş kalmıştık. Bu zatın gözüne bakmaya başladık. Hatırımda kaldığı kadarıyla baş tarafta Gülcü Hüseyin, onun yanında Salih Efendi ve ben vardım, en sonda da Emin kardeş vardı.

Bu zat başta Hüseyin Efendi'ye doğru parmağıyla işaret ederek 'Sen değil' dedi. Sonra bana parmağıyla işaret ederek 'sen' dedi, 'o benim kapısında köpeği olduğum… Sen, o zatın yanına gideceksin' diyerek çantasını açtı ve içinde bir gazoz şişesi kadar büyüklükte beyaz ve içi dolu bir şişeyi çıkararak bana uzattı. 'Bunu iç' dedi.

Bu hadise karşısında hepimiz hayrete düştük. Bu adam kimdi ve bizi nasıl teşhis etti, beni nereden bildi? Bu şişede ne vardı? Bu meçhuller benim kafamdan yıldırım hızıyla geçerken, 'Bu zatı teşhis hususunda bu anda ne yapabiliriz?' diye bir çare arıyorduk. Bu arada kendisine teslim olmaktan başka da yapılabilecek bir şey kalmadığını anlamıştım. Ama yine de bir fikre sahip olmak için onu konuşturmak maksadıyla şöyle dedim:

'Efendim, mesele anlaşılmıştır. Biz her halükârda ihtiyat içindeyiz. Ama şimdi bu ihtiyatın hiçbir lüzumu kalmadı. Ve biz size tamamen teslim olduk. Lütfen buyurun aramıza gelin, sohbet edelim, oturalım.'

'Şimdi hemen gitmeliyim. Çok mühim vazifelerim var. Siz hemen bu suyu için' diyerek şişeyi bana verdi. Ben şişeyi aldım. Ama yine de onun ifadesini anlamak için, 'Kabul, hepimiz içeceğiz' dedim.

'Olmaz, sen içeceksin. Zira sen o zatı göreceksin ve yanına gideceksin' diye ısrar etti.

'Peki, ama bir meseleyi öğrenmek istiyorum. Siz bizi teş-

his ettiniz; tamam. Ancak, biliyorsunuz, bizim derslerimizde ve hayatımızda uhuvvet esastır. Mademki makam ve mertebe yoktur, öyle ise bana verdiğiniz bu hediye, o zat-ı mübareğin huzuruna gideceğim ve onu göreceğim için bana bahşedilen bir mübarek ikramdır. Ben ise bu ikrama onun sebebiyle mazhar oluyorum. Öyle ise bu mübarek zat bizleri kardeş eylemiş. O uhuvvetin hukukuna riayet ederek bu ikramı hepimiz paylaşmalıyız.' dedim.

'Peki, öyle olsun.' diye müsaade etti. Ben de 'Bismillah' dedim, şişenin mantar kapağını açarak bir kısmını içtim. Yanımda oturan Salih Efendi'ye verdim, içti, o da Emin Efendi'ye verdi. Böylece hepimiz bu sudan içtik. Bu bir zemzem-i şerifti. Teşekkür ettik. Sonunda şişeyi iade ettim.

Bu defa bana hitaben: 'Sen beni yarın öğle namazını müteakip şu ilerideki direğin dibinde bekle. Seni otuz senedir kendisine verilmek üzere yanımda emaneti bulunan, o kapısında köpeği olduğum zata göndereceğim' dedi.

Ben de: 'Efendim, ben halen mevkuf bulunuyorum. Beni arıyorlar, ben bu akşam derhal 08.00 treniyle hareket edeceğim' dedim.

Bu defa Besmele çekerek bir ayet-i kerime okudu ve şöyle dedi; 'Kâinatta hiçbir hadise yoktur ki, O'nun izin ve iradesiyle olmasın. Sen Kur'ân-ı Hâkim'in himayesi altındasın, korkma, sana hiçbir şey yapamazlar' deyince, 'Peki' dedim.

Afyon'a Gidiş

Derhal geldiği yerden çıktı, gitti. Sonra kardeşler birbirimize sarıldık. Hayretler içinde kalarak biraz daha oturduk ve akşam hareket etmekten vazgeçip Hüseyin Efendi'nin Üsküdar'daki fakir ve ihtiyar ablasının evine gidip geceyi orada geçirmeyi ihtiyata muvafık bulduk. Aziz Mahmud Hüdaî Hazretleri'nin komşusu olan o fakirhanede sabaha

kadar misafir olduk. Okuduk, sohbet ettik. Sabah erkenden evden ayrıldık.

Öğle namazında Eminönü Yeni Cami'ye gittim. Namazdan sonra o zatın tarif ettiği sütunun dibine oturdum. Biraz sonra tekrar çıkageldi. Bana bir Hicaz tesbihi ile bir misvak verdi. Bir de o anda kaydedemediğim Arapça isimli bir şey söyledi: 'Onu vereceğim, zira elinden alacaklar.' dedi ve bana çok dua etti. Aynı kelamları söyleyerek Hz. Üstad'a selâmlar gönderdi, sonra da ayrıldı gitti. Ben de o gün akşam treniyle Afyon'a hareket ettim. Bir kuş gibiydim, nereye bastığımı, nasıl gittiğimi bilmiyordum.

Ne İnebolu, ne çoluk-çocuk, ne para hiçbir şey hatırıma gelmiyordu. Ayağımda yamalı bir pantolon, sırtımda eski bir ceket, başım açık, sepet elimde, lal ve hayran gidiyordum. Trende yer bulmak, oturmak şöyle dursun, ayakta duracak yer bile yoktu. Fakat Afyon'a nasıl vardığımı bilmiyorum. Acayip hadiseler ve rüyalar peş peşe, ayazlı bir şafak vakti Afyon'a vardım.

Atlı arabayla sabah namazına erişirim diye şehirdeki bermutat bir hana indim. Namazdan sonra hemen hapishaneye gittim. Kardeşlere bir pusula yazarak: 'Bir şey istiyorsanız kapıda bekliyorum.' dedim. Böylece üç gün Afyon'da dışarıda yapılacak hizmetleri gördüm. 10 Eylül Cuma günü sabahı sepetimi elime alarak savcının kapısına vardım, kapıyı vurdum. İçerinden daktilo sesleri geliyordu. Bir ses 'Gir' dedi ve girdim.

'Efendim benim ismim İbrahim Fakazlı.'

'Neee!' dedi.

'İbrahim Fakazlı…'

'Hani evrak, hani jandarma!' diye çıkıştı.

'Efendim, kapınızda jandarma ve polis yok.'

'Be adam!'dedi. 'Ben sana kapıdaki polisi, jandarmayı sormuyorum: Seni İnebolu'dan getiren zabıtayı soruyorum.'

Zile bastı, bir jandarma ile kapıcı geldi. Onlara bağırıp çağırdı: 'Nereye gitmişler bu sanığı bırakıpta!' diye.

Baktım o zavallılar fena oluyor. O sırada yere atılmış vaziyette duran *Risale-i Nur*'ları göstererek: 'Âlim ve hafızmışsın, bu Kur'ân tefsirleri olan *Risale-i Nur*'ları böyle nasıl yerlere attın. Allah'tan korkmadın mı?!' dedim.

Birden, 'Sus!' diye bağırdı: 'Arayın şu herifi!'dedi.

Oradakiler üzerimi aramaya koyuldular, ceketimin düğmesini açtılar, koltuğumun altında bir kasket vardı, hemen yere düştü. Memur yerden aldı, gösterdi: 'Efendim, bu hiç giyilmemiş bir kasket' dedi.

Ben bu kasketi savcılığa gelmeden önce 100 kuruş vererek çarşıdan yeni almıştım. Zira mevkuf kardeşlerimizden dinlemiştim. Bazı kardeşleri: 'Siz neden şapka giymiyorsunuz? Bunlar şapka düşmanı, falanın düşmanı' diye çok dövmüşler, zulmetmişler. Ben de Denizli'de Hz. Üstad'ın elinde böyle bir kasket görüyordum. Mahkemeye giderken eline alır ve mahkemede tahta sıranın üzerine koyarak üzerine otururdu. Ben de onu hatırladım ve lüzumsuz zulme uğramayayım diye alıp koltuğumun altına koyarak ceketimi iliklemiştim.

'Bak, bu kurnaz, hem kasketi var, hem de giymiyor' dedi ve beni bir perdenin arkasına çekerek 'Gel buraya' dedi. Baktım ki, yüzlerce havlu, beyaz bez, abani, sarık, yığın halinde duruyor. Bunlar, Isparta, Barla ve civarlarından gelen o mübarek ihtiyar kardeşlerimizin başlarını soğuktan korumak için taktıkları çeşitli atkı ve sargılardı. Bu bana çok dokundu: 'Mustantık Bey' dedim, 'Siz, hem âlim, hem de hafız olduğunuzu söylediniz. Bu Kur'ân tefsirlerini ve bu kaşkolları vesile yaparak zavallılara zulmettiniz.'

O esnada jandarmayı kelepçeye göndermişti. O da geldi,

kelepçe elinde, bekliyordu. 'Gerek devletime, gerekse kıymetli mehmetçiğime eziyet olmasın ve lüzumsuz masraf olmasın diye o kadar uzak mesafeden buraya kendi kendime geldim. Şurada yüz yüzelli metre mesafedeki hapishaneye kadar iki jandarma nezaretinde ve kelepçe takarak göndermeniz ayrıca çok büyük bir zulümdür. Bunu bildiğiniz halde yapıyorsunuz. Elbette sizden Mahkeme-i Kübra'da bunlar sorulacak' dememle birlikte: 'Kâtip, yaz! Bütün dediklerini zapta geçir!' dedi. Kâtip hepsini yazdı. Bana da: 'Şurayı, şurayı imza et.' dedi. Ben de gülerek imza attım.

Akabinde ellerimi arkama kelepçelediler. Sepeti de aradılar: 'Bir parça ekmek, peynir, üzüm, bir tane çorap, bir de tesbih ve misvak. Bunlarda bir şey yok.' dediler. Sepeti jandarma aldı ve beni hapishaneye gönderdiler.

Hapse girerken yine aradılar, küçük bir çakım vardı. 'Bu adam öldürür, alın.' dediler, aldılar ve beni misafirhane dediğimiz altıncı koğuşa koydular. 5–10 dakika sonra Ceylan'ların bulunduğu koğuş teneffüse çıkmıştı. Kapının zincirli aralığından dışarıda gezenleri görüyordum. Ceylan benim geldiğimi haber almıştı. Geldi ve arkasını kapıya dayadı. O şekilde konuşmaya başladık. 'Ben zaten bekliyordum.' dedim. Ceylan: 'Merhaba Ağabey, hoş geldin.' diye mukabele etti. Ceylan'ın yüzü bahçeye dönüktü. Benim en büyük arzum emanetleri Hz. Üstad'a ulaştırmaktı. İstanbul'da Yeni Cami'de geçen hadiseyi bir kâğıda tamamen yazdım ve kapı aralığından Ceylan'ın arkadan bağladığı eline birer birer verdim. Arkasından da hafifçe kulağına anlattım. O da bana yüzünü dönmeden içerideki durumu anlattı, emanetleri Hz. Üstad'a ulaştıracağını söyledi.

Bizim koğuşta zavallı bir ihtiyar vardı. Çok fakirdi. Bir gece baktım, başına bir çul sarmış. Sebebini sordum. 'Başım çok üşüyor.' dedi. Savcılığa gelirken aldığım kasketi bu ihtiyar

adama vermeyi düşündüm. Gece olunca kasketin önündeki siperi çıkardım, götürüp verdim. Adam sevindi, dua etti.

O gece bir rüya gördüm. Rüyamda, elimde kalın bir kitap vardı, kapağın üzerinde de sülüs bir hatla 'küfr-ü mutlak' yazılmıştı. Önümde de bir soba vardı. O kitabı götürüp sobaya attım. Sonra uyandım. 'Allah hayırlara tebdil etsin.' dedim. Bu rüyayı da unutamam. Hâlâ düşünüyorum. O ihtiyar adam, kasket, soba ve küfr-ü mutlak arasında nasıl bir irtibat var?"

Bu Hazin Sese

"Ben orada gün ışığını beklerdim. Havanın sükûnetli olduğu zamanlarda ve gecenin karanlığında Hz. Üstad'ın inleyen sesiyle evradını okuduğunu duyabiliyordum. Bu hazin sese öyle alışmıştım ki, duymazsam üzülürdüm. Üstad, bazen de pencerenin kenarındaki duvar çıkıntısı üzerine seccadesini serer, oraya otururdu. Ben de kimsenin dikkatini çekmeden onu seyretmeye çalışırdım. O mübarek de bizi bahçede teneffüste dolaşırken seyreder, bize iltifatlar ederdi.

Bazen nöbetçinin gafletinden istifade ederek gizlice Üstad'ın bulunduğu koğuşa çıkar, elini öper, bazı hizmetlerini görürdüm. Fakat bazen de yakalanır, falakaya yatırılır, cezalandırıldım. Üstad'la en rahat görüşme mahkemeye giderken olurdu. Mahkeme salonunda etrafına halka olur, kendisini dinlerdik."

Herkesin Şaşkın Bakışları Arasında

"Bir defasında öğleden sonra bir celse için bizi mahkemeye sevk etmişlerdi. Nedense, 'Hâkim henüz gelmemiş' diye bizi boş bir odaya kilitlediler. Oda büyüktü, fakat öyle pisti ki, yerlere basmak dahi mümkün değildi. Yalnız bir kişinin namaz kılabileceği genişlikte çok tozlu bir pencere kenarı vardı. Kardeşler temizlediler. Tahir Ağabey de boynundaki uzun

ve geniş kaşkolunu oraya serdi. Böylece Hz. Üstad'a namaz kılacak kadar bir yer hazırlandı. Hz. Üstad pencerenin kenarına geldi, fakat pencere yerden 60–70 santim yükseklikteydi. Üstad üzerine basıp oraya çıkabilmesi için sandalye ve sandık gibi bir şey arandı, fakat yoktu. Ben hemen sırtıma basarak oraya çıkması için Üstad'ın önüne yattım. Herkesin şaşkın bakışları arasında Hz. Üstad gülümseyerek enseme 'keçeli, keçeli!' diyerek vurdu ve sırtıma basarak çıktı. Namazını orada kıldı. Sonra da başkaları kılacaktı. Fakat mahkemeden çağırdılar. Sonra namazı kaza ettik. O günkü heyecanımı hâlâ hissediyorum ve unutamıyorum. Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükrolsun diyorum.

Tahminen 20 kişi kadar vardık. Hatırımda kalan isimler: Tahiri Ağabey, Hüsrev Ağabey, Ceylan, Hıfzı Bayram, Mehmed Feyzi, Ahmed Feyzi, Zübeyir Gündüzalp, Nazif Çelebi ve Selâhaddin.

Çok soğuk bir kış günüydü. Öyle ki, camlar buzdan tül perde ile kapanmış gibi görünüyordu. Hz. Üstad'ın koğuşuna gidip bir teneffüs miktarı orada kalmayı istemiştim. Bunun için şöyle bir çare düşündüm: Koğuşa teneffüse çıkıp saati doldurduktan sonra içeri girerken ben umumi helâya girecektim. Teneffüs sırası diğer koğuşa gelince Üstadın kapısı açılacak, oradaki mahpuslar teneffüse çıkacak, ben de helâdan çıkıp o koğuşa geçecektim. Böylece bir saat kadar Üstad'ın yanında durabilirdim. Tekrar bizim koğuş teneffüse çıkıncaya kadar yine helâda kalıp bizim koğuşa geçecektim. Bunu ne pahasına olursa olsun bazen yapardık.

Yine böyle yapmak istemiştim. Bizim koğuş içeri girerken ben helâya girdim. Bu esnada Üstad'ın koğuşu da açılmış, mahpuslar dışarı çıkıyordu. Ben helânın kapısına geldim. Fakat soğuktan her taraf buz kesmişti. Helânın kapısı kapanmıyordu. Ayak üzerinde durmak bile mümkün değildi.

Kapının aralığından bir el gördüm. Kapıyı tutuyor ve dışarıya çıkmaya çalışıyordu. Bu el Hz. Üstad'ın eliydi. Ben: 'Efendim, efendim ben tutayım elinizi, ibriğinizi bana verin.' diye seslendim.

Üstad: 'İbrahim sen misin?' dedi ve tebessüm ederek elimden tuttu, dışarı çıktık, beraber koğuşa gittik. O günkü heyecanımı hiç unutamam."

Hapiste Yazılan Dualar

İbrahim Fakazlı Afyon hapsinin ağır şartlarına rağmen hizmetine devam eder. Bir taraftan Risale yazar, diğer taraftan Cevşen-i Kebir ve diğer evradları yazarak Üstad Hazretleri'ne tashih ettirir. Onu dinlemeye devam edelim:

"Afyon hapsinde *el-Hüccetü'z-Zehra*'yı birkaç defa yazdım. Bir defasında Kastamonu'ya giden birisiyle göndermiştim. Bir tane de babama hatıra olmak üzere çok itina ile yazmıştım. Bunu Hz. Üstad'a tashih için gönderdim. Hz. Üstad tashih etmiş ve öyle muazzam bir dua yazmıştı ki, görenler hayran oldular. Ben de hapisten sonra babama takdim ettim. Babam çok memnun oldu, ağladı; fakat şimdi o kitap nerededir, bilmiyorum.

Ayrıca Afyon hapishanesinde *Cevşenü'l-Kebir* ve diğer evradı yazmıştım. Bir tane de Emirdağlı Mustafa Acet yeni öğrendiği o güzel hattı ile bir *Cevşenü'l-Kebir*, bir de *Evrad-ı Kudsiye* yazmış, bazı kısımların tashihini yaparak bana hediye etmişti. Daha sonra teberrüken Mehmet Feyzi ve Hasan Feyzi Ağabeylerin yazdıkları *Hülasatü'l-Hülâsa* ve sair evradları ilave ederek Hz. Üstad'a tashih ettirdim. Hz. Üstad mübarek bir dua yazarak bana iade etti."

Vefa Dedikleri

"Hz Üstad kendi el yazması olan, *el-Hüccetü'z-Zehra*'da yer alan Fatiha'nın tefsir kısmını Ceylan'a vermiş, Ceylan da: 'Teberrüken sana getirdim.' dedi ve bana verdi. Ben de alıp öpüp, başıma koydum ve itina ile muhafaza ettim. Tahliyeden sonra İstanbul'a gittiğimde o gün için en güzel bir cilt ile ciltlettim ve İnebolu'da onu canımdan kıymetli olarak sakladım.

Sonra bir mahkeme sebebiyle İnebolu'ya gelip fakirhanemde misafir olan Bekir Berk kardeşimiz onu gördü ve kendi müzesinde muhafaza etme ve 'Hizmet-i Nuriyede çok büyük hizmetlere vesile olacak' diye ısrarla benden istedi. Ben de 'Hizmete medar olur' niyetiyle hiçbir şeyimi esirgemezdim ve verdim. Seneler geçti; baskınlar, müsadereler ve imhalar… Bekir Berk hapse girince kayboldu. Çok aradım, sordum; bilen olmadı.

Yıllar sonra Mehmet Emin Birinci ve Mehmed Fırıncı kardeşlerin elinde hakikaten bir hizmete medar olmak için çıkarılmış iken gördüm. Dünyalar benim oldu. Çok sevindim, kaybolmamış. O kıymetli kardeşlerim onu muhafaza etmişler. Kalbim rahat etti."

Hapishanede Günlük Hayat

Hapishane, küflü duvarlar arasında yaşamaya mecburiyetin adı… Soğuk ve buz gibi odalarda didinip durursunuz. Kimler geçmedi ki oradan! Herkes o atmosferi ayrı hicran ve azapla tattı. İbrahim Fakazlı o günleri şöyle anlatıyor:

"Hapishaneye birkaç çamaşırdan başka bir eşya ile girmemiştim. Rahmetli Hüsrev Ağabey bana bir minder göndermişti. O minderin üzerinde yatardım. Bir de üstüme örtecek bir şey vardı. Daima elbisemle yatar kalkardım. Banyo için bir teneke su bulabilirsem, onunla banyo yapardım. Bazen dışa-

rıdan yardım gönderirlerdi. Kimler gönderirdi bilmiyorum. O yardımlar para, yiyecek gibi şeyler olurdu ve onları teberrük diyerek almamız için Üstad Hazretleri gönderirdi.

Bizim ikinci koğuş, zemin kattaydı, tabanı taş idi. İçi 20-25 metre uzunluğunda ve 8-10 metre genişlikteydi. Koğuşta, kapıları içeride üç tane helâ vardı. Banyomuzu o helâlarda yapardık. Bizim koğuşun mevcudu bazen 70-80 kadar kişi olurdu. Koğuş başkanı olan ağır cezalı mahkûm Hasan Ağa, aynı zamanda berberlik yapardı ve Üstad'ı da o tıraş ederdi. Benden para almazdı. Akşamları birer tayın dağıtılırdı ve parasını alırlardı. Fakirlik mazbatası verenlerden almazlardı. Benim param yoktu. Bana 'fakirlik mazbatası getir' dediler. Ben de İnebolu'ya yazdım, fakat gelmedi. Hapisten çıktıktan sonra İnebolu'da benden tayınların parasını tahsil ettiler.

Mübarek Kandil Gecelerinde, bayramlarda ve Muharrem ayında hapishaneye aşure ve tatlı gibi yiyecekler gelirdi. Hz. Üstad onları teberrük diyerek alıp yememizi tavsiye ederdi. Dışarıdan nohut, börülce, fasulye ve bulgur gibi şeyler de az da olsa gelirdi.

Hapishanede boş gaz tenekelerinden ufak mangal yaparlar ve satarlardı. Beş kuruş verip bir tane de ben almıştım. Onda kömürle çorba pişirirdim. Bir defasında teneffüs esnasında mangalı bahçede unutmuşum. Beni kapı altı dedikleri başgardiyanın dairesine çağırmışlardı. O dairenin üstünde Hz. Üstad'ın bulunduğu koğuş vardı. Üstad'ı tek başına bıraktıkları 70 kişilik bu koğuşun 40 kadar camgöz penceresi vardı. Bunların ancak 15 tanesinde cam takılıydı, diğer pencerelerin camı hep kırıktı."

O Nurlu Bakış

Bir bakışın, Allah'ın ihsanıyla zalimleri nasıl durdurduğunu her zaman görebiliriz. İbrahim Fakazlı, Üstad'ın bir

bakışını ve tesirini anlatırken o unutulmaz anını yeniden yaşıyor gibi:

"Orada bana mangalımı gösterdiler: 'Bu mangal senin mi?' dediler. Mangal benimdi. Zalim bir gardiyan vardı. Beni dövmek için elini kaldırdı. O gün bir şenlik günüydü. Kalbimden diyordum ki: 'Bugün bunların şenlik günü, çalgılar çalıp horon tepip oynuyorlar, şarkılar söylüyorlar. Eğer bende zerre kadar bir iman varsa bugün benim de bu zalimlerin zulmüne uğramamam lazımdır ve hakkımdır; bakalım bana nasıl azap edecekler?' diye düşünerek oraya gitmiştim. O gardiyan bana tokadını şiddetlice vuracak diye bekliyordum. Ve iyi vursun diyerek boynumu bir tarafa eğmiştim. O anda gözüm üst katın sarmaşıklı penceresine denk geldi. Bir de ne göreyim, sarmaşıkların arkasından projektör gibi iki göz bana bakıyor! Ben de ona baktım. Tokadı unutmuştum. Zira bu göz Hz. Üstad'ın gözleriydi. Birden başgardiyanın sesi gürledi: 'Vurma, bırak!' Zalim gardiyanın uzun kolu aşağı indi. Ve bana 'Al mangalı git' dediler. Bu hadise beni günlerce yatağımda ağlattı. O nurlu bakış, zalim gardiyanın kolunu döndürmüş, hareketsiz bırakmıştı."

Seni Üzgün Görüyorum

Üstad Hazretleri'nin vefa ve şefkatini kıyaslamak ne mümkün! İbrahim Fakazlı o şefkatin şahitlerinden:

"Hz. Üstad bizi teneffüste orta bahçe dedikleri yerde gezerken de seyrederdi. Bir defa ben Üstad'ın penceresi karşısında güneşleniyordum. Yakam açıktı, boynumdan da fanilamın yakası görünüyordu. Hz. Üstad pencereye geldi, bir pusula attı. Oradakiler pusulayı aldılar, bana verdiler. Üstad, pusulada şöyle diyordu: 'İbrahim sen hasta mısın, boynunda ne var? Seni üzgün görüyorum.'

Bir defasında yine bahçede Ceylan, Halil ve diğer kar-

deşlerle beraberdik. Üstad üçümüze bir pusula attı. Pusulada şunlar yazılıydı: 'Kardeşlerim, gezin dolaşın, neşeli olun.' Bana öyle gelirdi ki, sanki annemin yanındaydım ve bana şefkatle sahip oluyor ve beni hiç gözünden ayırmıyordu."

Üstad Hazretleri de Ağlıyordu

Üstad Hazretleri'nin Afyon Hapishanesindeki o çile ve ızdırap dolu günlerinden bir kesit dinleyelim:

"Biz Hz. Üstad'ı pencerede görmezsek, 'Neden görmüyoruz?' diye çok üzülürdük. Ne pahasına olursa olsun, bir fırsatını bulup yanına çıkmayı gözlerdik. Kışın son derece soğuk bir gününde Üstad'ın yanına gizlice çıkmıştım. Hz. Üstad çok hasta idi. Bana elini uzattı, 'Tut' dedi. Ben de tuttum ve öptüm. Ateşler içindeydi, elim sıcağına tahammül edemiyordu. 'İbrahim çok hastayım. Artık öleceğim, siz varsınız diye teselli buluyorum' derken Ceylan da geldi. Aynı şeyleri ona da tekrarladı. Biz şaşkın bir halde ağlıyorduk. Üstad Hazretleri de ağlıyordu. 'Ne yapalım?'diye çaresizlik içinde Ceylan'la birbirimize sarıldık, ağlaştık, helalleştik. Üstad bize çok dua etti ve sonra bizi gönderdi. Dönüşte kardeşlere meseleyi anlattık, çok dualar ettik. Cevşenler okuduk. Sonradan anladık ki, Üstad'ı zehirlemişler.

Hava Soğuk

Kış mevsimi... Her taraf donmuş, Afyon'un çevreyle irtibatı kesilmiş, demiryolu kapanmıştı. 15-20 gün şehre yiyecek, yakacak gelmemişti, sular da akmıyordu. Hz. Üstad'ın pencereleri kırık dökük, döşeme tahtalar aralıklı, ısınmak mümkün değil. O gün Hz. Üstad'ı önünde bir gaz tenekesi, içinde bir miktar mangal kömürü, bir çaydanlık, çift battaniye altında iki kat olmuş halde gördüm.

Üstad'ın koğuşunun karşısında bir koğuş daha vardı ki, o koğuştaki pencerenin camları yeniden takılmış, kapıları tamir

ettirilmişti. Koğuşun içinde dökme soba, sıcak hamam gibi banyo suları akıyor. Bu koğuşta komünizmden müebbet hapse mahkûm bir genç ve bir kadına tecavüz etmiş bir doktor, bir de siyasi mahkûm vardı. Bunlar imtiyazlı mahkûmlardı. Dışarıdan yardımları gelir; hatta komünistin geceleri dışarıda gezdiği söylenirdi.

Altı kadar koğuş vardı. Her koğuşta Nur talebeleri bulunuyordu. İdareye, savcılığa 'Soğuktan donuyoruz, Üstadımız artık dayanamıyor, kömür, yakacak, soba…' şeklinde yazılar yazıldı. Fakat hiçbir netice vermedi. Bu meseleden halk da haberdar olmuş, 'mahpuslar donuyor' diye duymuşlar ve ileri gelenleri zorlamışlar. Sonunda istasyonda kalmış olan bir kamyon kadar maden kömürü, jandarmaların nezareti altında torbalarla ağır cezalı mahkûmlara taşıttırılıp hapishane bahçesine getirildi. Herkese birer teneke verdiler. Ama bu defa o kömürü yakacak ne soba vardı, ne de mangal! Bunun için kömür hiçbir işe yaramadı. Sonunda Mustafa Osman kardeş bir kâğıt üzerine saçtan yapılmış ızgaralı bir kömür sobasının krokisini çizerek kendisi adına aldırttı. O sırada Üstad'ı o geniş ve camları kırık koğuştan aldılar, Beşinci Koğuşa verdiler. Güya Üstad'a acıdılar. Hâlbuki bu koğuş yankesicilik ve hırsızlık suçlarından mahkûm olan serserilerin bulunduğu kalabalık bir koğuştu. Ta ki, Hz. Üstad, alışık olmadığı bu gürültülü yerde daha çok inlesin.

Bizim koğuşla İkinci Koğuş'a aynı kapıdan girilirdi. Biz kendi hissemize düşen kömürleri Hz. Üstad'a hediye ediyorduk. Mustafa Osman da yaptırdığı sobayı Üstad'a hediye etmişti. Üstad'ı aldıkları Beşinci Koğuş'ta Nadir Hoca diye bir mahkûm vardı. Oraya bakıyordu. Hemen koğuşun bir kısmını battaniyelerle bölerek Üstad Hazretleri için bir oda yapmış, içine de sobayı kurmuş. Üstad'ı oraya almış ve sobayı yakmışlar. Mahkûmlar Üstad'ı rahatsız etmemek için hiç ses seda çıkarmıyorlarmış.

Diğer koğuşlar, gardiyan ve müdür odaları soğuktan donmuş bir halde iken, Üstad'ın bulunduğu koğuş hamam gibi sıcak olmuş, bir cennete dönmüştü. Mahkûmlar Üstad'a hizmet için yarışa girmişler ve namaz kılmaya başlamışlardı."

Ayda Bir Ziyaretçimiz Ya Olur Ya Olmazdı …

Afyon hapsinin kapalı kapıları arasında hayat bir çile ve azap yumağı. Yaşamak katlanılmaz bir ızdırap olarak önümüze çıkar. İbrahim Fakazlı anlatıyor:

"Hapishanede Üstadımızın yemeğinin Altıncı Koğuş'tan geldiğini görürdüm. Bu hususta hatırımda kalan bir şey yok. Bizim koğuştan Taşköprülü Sadık Bey bu hizmeti üzerine almıştı. Altıncı Koğuş'ta Mehmed Feyzi, Ceylan, Halil ve Hüsrev Beyler vardı. Onlar gönderirlerdi. Hz. Üstad'ın bu gibi hizmetlerini yapacak bir talebesinin yanında olmasına müsaade etmiyorlardı. Bir gardiyan tayin etmişlerdi. Hz. Üstad ona pek itimat etmezdi. Ekmek her zaman idare tarafından dağıtılırdı. Bu ekmek askeriyenin tayını gibiydi. Fakat Hz. Üstad bu tayını yemezdi. Bu tedbire rağmen yine de Üstad'ın zehirlendiği çok olurdu.

Bizler gaz tenekesinden yapılmış mangallarla ısınırdık. Benim ufak bir tencerem vardı. Dışarıdan tarhana, bulgur geldiğinde o tencerede pişirirdim. Bir gazoz şişem vardı. Onunla da yağ getirtirdim. O yağı evvela tencerede iyice kızdırır, dumanı çıkınca tarhanayı koyar, su ile karıştırır ve pişirirdim. Zira o yağ yanmadan yenmezdi. Afyon yağıymış. Zeytinyağı yok derlerdi. Bu ameliye koğuş içinde olduğundan 70-80 kişinin yemeği hep böyle pişerdi. O koğuşa ilk girdiğim gün, hele ilk saatler boğuluyorum sandım. Buna helâların da kokusu karışınca dayanılmaz oluyordu. 'Bu gece muhakkak ölürüm.' demiştim. Bu pis havayı koklaya koklaya iki üç gün içinde alıştım ve bir daha böyle koku ve bunaltı duymadım.

Koğuşun bir tane penceresi vardı, onu da açtırmazlardı.

Zaten bu hapishane Ortaçağ'dan kalma bir zindandı sanki. Bazen dışarıdan teberrük yufka ve kuru yiyecekler de gelirdi. Diğer mahkûmlar Afyonlu olduklarından her zaman yiyecek ve temiz çamaşırları gelirdi. Lakin biz uzak yerlerden geldiğimiz için ayda bir ziyaretçimiz ya olur, ya olmazdı. Onlar da hep fakir köylülerdi. Getirdikleri şeyler nohut, fasulye, bulgur, tarhana gibi kuru yiyeceklerdi.

Ben hapishaneye Eylül ayında girdim. Benden evvelki bir dönemde hapisten 15-20 kişi tahliye edilmişti. Benim bulunduğum zaman 30-35 kadar Nur talebesi olduğunu tahmin ediyorum. Ben hapisteyken bazı Nur talebeleri yine tahliye edildi. Bu arada yeni gelenler oldu. Mesela Ahmet Nazif, Selahattin Çelebi, Hüseyin Tabancalı geldiler.

Bu arada şunu da söylemeliyim; benim yanıma Ahmed Feyzi Efendi'yi verdiler. Bu sırada Fevzi Halıcı, Mustafa Ramazan ve isimlerini hatırlayamadığım 5-6 genç üniversiteli de geldi. Bunlar az kaldılar."

Bir Yaz Günü

Dünyanın çilesi ahiret diyarı için hitam-ı misk, yeni bir dönem, her zaman yeni bir oluşla başlar. Her yeni oluş, yeni açılım, yeni bir çile demektir. Öyle oldu. İbrahim Fakazlı son noktayı koydu:

"Ne kadar zaman geçtiğini hatırlayamıyorum. Hz. Üstad'ın Urfa'ya hareket ettiğini duyduk. Bir sabah 7.30 ajansında Menderes'in radyodan Hz. Üstad'ın vefat haberini verdiğini duyduk. İnebolu'da bir minibüs kiraladık. Başta Ahmet Nazif Ağabey olarak rahmetli Hacı Dursun Efendi'yi de alarak Ankara üzerinden Urfa'ya cuma gecesi ulaşabildik. Hz. Üstad defnedilmişti. Biz yolda Üstad'ın geçtiği yerlerde Üstad'dan haberler soruyor ve son hızla devam ediyorduk. Urfa'ya yaklaşırken tank birliklerine rastladık. Bu tanklar

herhangi bir hadise olur diye Urfa'yı kuşatmışlardı. Urfa'da bütün dükkânlar kapanmış, halk sokaklara dökülmüştü. Cenaze namazını 150 bin kişi kılmış. Yalnız o gece mezar başında masum 7-8 yaşlarında yavrular 500 hatim indirmiş. Bütün Urfalılar gelen misafirleri evlerine taşıyorlardı. Halilü'r-rahman Camii hınca hınç dolup taşıyordu.

Cuma günü Abdullah Yeğin'in kaldığı medresede çeşitli vilayetlerden gelen ağabeyler toplandılar: 'Bir meşveret yapalım.' dediler. 'Vefat neticesi ne yapmak lazım?'

Bir kısmı 'Bir başkan seçelim. Aynen Üstad gibi mektupları ile irşad etsin, yönetsin' dedi. Bir kısmı, 'Vazife taksimi yapılsın' teklifinde bulundu. Bu hal bir saat kadar devam etti. Başta Tahiri Ağabey, Ahmed Nazif, Mustafa Sungur, Mustafa Osman ve Zübeyir Ağabey olmak üzere şu fikri ortaya koydular: '*Risale-i Nur* umum İslâm'ın malıdır. Hz. Üstad nasıl neşretmişse, aynen her Nur talebesi gayr-ı siyasi, ihlâsla ve meşveretle bu hizmeti yürütecektir. *Risale-i Nur* muvacehesinde, ihlâs, uhuvvet, meşveret dairesinde hareket edilecektir. Böyle dernek başkanı, aza yoktur. Bu iş bitti' denildi.

Herkes bunu kabul etti. Civardaki büyük camide Mustafa Sungur, *Risale-i Nur*'un ve Hz. Üstad'ın beyanlarını herkese mükemmel bir şekilde açıkladı ve mesele aydınlandı. Biz de o akşam oradan avdet için hareket ettik. Ankara üzerinden İnebolu'ya geldik."

İbrahim Fakazlı'nın Afyon Müdafaası

İbrahim Fakazlı, Denizli hapsinde olduğu gibi, o amansız Afyon hapsinde de dik durdu. Hiçbir dava adamı, davasından dolayı uğradığı musibetler ve ezalar karşısında sarsılmaz, sebat ve sabırla dayanmasını bilir. Kahraman Nur talebelerinin metanet ve sebatları, tariflere sığmayacak kadar büyüktür.

Onlar kendilerini müdafaa ederek, bir an evvel o zindanlardan kurtulmayı hiçbir zaman düşünmediler. Kudsi davaları ve muazzez Üstadları uğruna her işkenceye katlandılar. İbrahim Fakazlı'nın müdafaasına bakalım:

"Sayın Hâkimler!

Bize isnad edilen suç hem yersizdir, hem de dünyaya aittir, siyasîdir. Hâlbuki siyaset yapacak insanlar olup olmadığımızı zaten ilk bakışta siz muhterem hâkimler çoktan anlamışsınız. Esasen bu soğuk ve yabancı isnad, eğer faraza yüzde yüz tahakkuk edeceğini yüzlerce salahiyetli kimseler te'min etseler; benim de aklım şimdikinden yüz defa fazla olsa, *Risale-i Nur*'un ve onun çok muhterem müellifinin bende bıraktığı manevi intiba ile bütün mevcudiyetimle bu geçici ve tükenici siyasi lezzet ve maceradan kaçıp, ahirete iman ve cehennemden kurtulmak yolunda sarf ederim. Gerek *Risale-i Nur*'un kıymetli müellifine hürmetimiz ve bağlılığımız ve gerekse *Risale-i Nur*'un okunması, yazılması ve Nur talebeleriyle muhabere ve münasebetimiz, -Denizli Ağır Ceza Mahkemesinin ve Yüksek Yargıtay'ın da tasdiki ile- doğrudan doğruya uhrevîdir. Öyle ki; *Risale-i Nur*'dan aldığım fikirle, bu nurlu varlıkları hiçbir suretle dünyevî ve maddî kıymetlere değişmem. Bu bizde bir iman halinde ölünceye kadar yaşayacaktır.

Muhterem Hey'et-i Hâkime!

Mademki böyle dehşetli bir isnad ile burada toplanmış bulunuyoruz, öyle ise şu ehemmiyetli hakikati beyan etmek, benim için memleket ve vicdan borcu olmuştur: Yalnız kendi muhitimde *Risale-i Nur*'un gösterdiği fevkalâde ıslahat ile bütün halkın gözü önünde şu on seneyi mütecaviz bir zamanda, başta kendim olmak üzere, birçok kimse var ki, evlerinin yollarını öğrenmişler. Süflî gidişatları aile saadetine dönmüş. Şimdi anaları, babaları sebep olanlara dua ediyorlar. Vilayetimiz dâhil ve civarlarında bu kabilden daha birçokla-

rının hallerini dinleyiniz. Bahusus Denizli Hapishanesi'nde, *Risale-i Nur*'un oraya girmesiyle mahpuslar üzerinde öyle bir hüsn-ü te'sir yapmıştı ki; halen bu te'sir dillerde gezmektedir. Keza bu Afyon Hapishanesi'ne dâhil olduğum zaman kimle konuşsam, eski halleriyle şimdiki hallerini zikredip minnet ve şükranla Nur talebelerine dua ediyorlar. Bu hakikatler meydandadır. Ben insan olayım da bana ve hemcinsime bu derece ahlâkî ve içtimai ve uhrevî ıslah edici ve bahusus kitabımız Kur'ân'ın mühim bir tefsiri olan *Risale-i Nur*'a ve onun muhterem müellifine ve vatandaşlarına Müslümanca muhabbet ve teselli mektubu yazmanın, bir siyaset mevzuu olduğuna hayret ediyorum. İşte bu hayretle diyorum ki; böyle suç olmaz. Olsa olsa Kur'ân'ın ve dolayısıyla *Risale-i Nur*'un gizli düşmanları, adliye ve zabıtaya evham verip bizleri böyle hapislere doldurmaya sebep oluyorlar. Elbette yüksek hâkimler bu hakikatleri görecekler ve ellerini vicdanlarına koyup ebedî ve ilâhî birçok müjdesi bulunan adaletli kararlarını verecekler ve vatanın dört köşesinde alâka ile bekleyen Müslüman Türk milletini kendilerine minnettar bırakacaklardır."

MUSTAFA OSMAN

"İkinci bir Hüsrev olan Mustafa Osman'ın mektubunda, Sabri namında bir kardeşimizin, benim hizmetim için yanıma gelmesini istemesi beni çok memnun etti. O gelmiş ve birkaç ay hizmet etmişçesine kabul ediyorum. Fakat şimdi benim hizmetime hariçten gelmeye ihtiyaç kalmamıştır."[164]

Hayatı

Bahadır ve fedakâr Nur talebelerinden Mustafa Osman, 1914 yılında Safranbolu'nun Akveren Köyünde dünyaya geldi. Babası Osman Efendi, annesi Hayriye Hanım'dır.

İdadi Mektebi'ni bitirerek, gençliğinde kunduracılık ile meşgul oldu. Askerliğini Afyon'da yaptı. 1938 yılında dayısının kızı Fatma Geredeli Hanımefendi ile evlendi. Bu evlilikten Necati ve Nuriye Hayrunnisa isimli iki evlat sahibi oldu.

1 Mart 1948'de Nurculuktan tevkif edilerek, 5 Mart 1948'de Afyon Cezaevi'ne konuldu. Tahliye olduktan sonra Karabük'te ticaretle meşgul olmaya başlayan Mustafa Osman, 1976 senesinde ticareti bıraktı.

Safranbolu'nun bu muhlis ve metin ağabeyi, 4 Haziran 1991 yılında darü'l-bekaya açılan kapıdan ötelere yürüdü.

---

164 *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1832

Bediüzzaman'ın Gözünde Mustafa Osman

Nurun birinci safındaki haslar içinde yer alan Mustafa Osman Ağabey, Safranbolu'nun bahadır fedakârlarındandır.

Birinci Saftaki Haslardan Mustafa Osman

Az bir zamanda çok zamanların işini görmek, ihlâs-ı tamla mümkündür. Mustafa Osman, tam ihlâsa mazhar olan haslardan biridir. Nur hizmeti içinde önemli faaliyetlere Allah'ın izniyle vesile olmuştur. Bu hakikati Üstad şöyle anlatır:

"Pek çok alâkadar olduğum Kastamonu ve içindeki ehemmiyetli kardeşlerim, Isparta şakirtleriyle vasıta-ı irtibat, Mustafa Osman, hakikaten az bir zamanda çok ehemmiyetli bir iş görmesinden birinci saftaki haslar içine girmeye hak kazanmış. Demek ihlâsı tamdır ki, az bir zamanda çok zaman işini gördü. Cenab-ı Hak, onun emsalini o havalide çoğaltsın ve selamet versin. Âmin…"[165]

Muhlis, Metin Kardeşimiz Mustafa Osman

Üstad Hazretleri, Mustafa Osman'ın mektuplarına cevap alamayışından duyduğu telaşı izale etmeye çalışır. Diyor ki:

"Safranbolulu muhlis, metin kardeşimiz Mustafa Osman, 'Buradaki kardeşlerime bir iki mektup gönderdim' diyor; mektupların cevabını alamadığından telaş etmiş. Etmesin, ihtiyata binaen ve Isparta vasıtasıyla muhabereye itimaden ona ayrı mektup yazılmamış; merak etmesinler. Kastamonulu kardeşlerimiz de telaş etmesinler. Nüfusumun buraya nakli, Kastamonu ve onlarla alâkamı gevşetmez. Bilakis daha kuvvetli beni onlarla bağlıyor. Ben, ekser vakitte hayalen ve

[165] *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1705

manen kendimi Kastamonu'nun mübarek dağlarında ve o kardeşlerimin yanında buluyorum."[166]

Fedakâr Mustafa Osman

Mustafa Osman, Safranbolu'nun bahadır evladıdır. Fedakârlığıyla Üstadının medhine ve takdirine mazhar olmuştur. O parlak bir irade aynasına sahiptir. Bu özelliğini Üstad Hazretleri'nden dinleyelim:

"Safranbolu bahadırı fedakâr Mustafa Osman'ın buradaki şakirtlere gönderdiği güzel mektubu okudum. Bu zat dahi Hasan Feyzi gibi fevkalâde sadakatini ve hüsn-ü zannını edibâne yazmış, fakat *Risale-i Nur*'un şahs-ı manevisi yerine bana haddimden çok ziyade makam vermiş. Üstadını, kendi parlak aynasında çok parlak görmüş. Ben de onun o hüsn-ü zannını bir manevi dua yerinde kabul ettim. Hem onun, hem civarındaki kardeşlerimizin bayramlarını tebrik ederiz."[167]

Haslar Dairesinde Mustafa Osman

Az bir zamanda senelere sığmayacak hizmetlere imza atabilmek, ilâhî inayete has bir mazhariyetle mümkün. Mustafa Osman o haslardan biridir. Asrın sahibinin arkasında saf tutmuş bu kutlu kişi için Üstad şunları söyler:

"Elhak, az bir zamanda *Risale-i Nur*'a pek çok faydası dokunan ve on seneden beri *Risale-i Nur*'a çalışmış gibi haslar dairesinde bulunan Mustafa Osman'ın, Emirdağı'ndaki kardeşlerine, yangın münasebetiyle geçmiş olsun makamında nev-i beşer yangınını bahsedip, güzel bir mektup yazmış. Onun mektubunun bir kısmını hem *Lahika*'da, hem *Sikke-i Gaybiye*'de kaydediyoruz; sonra suretini size göndereceğiz.

---

166 *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1717
167 *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1718

Benim tarafımdan hem ona, hem yanındakilere, hem vasıta-i muhabere olduğu Kastamonu ve İnebolu'daki kardeşlerimize pek çok selamlarla beraber, hattı güzel, vakti müsait olanlar, Isparta ve civarı gibi, *Asa-yı Musa* mecmuasını yazsalar, çok münasip olur. Bu vazife-i nuriye, inşallah matbaanın çok fevkinde iş görecek."[168]

Mustafa Osman Bana Yazıyor

Üstad Hazretleri bir mektubunda şöyle diyor:

"Kahraman Sadık'ın kuvvetli ifadesine ve güzel yazısına benzeyen bir kısa mektup da Safranbolu şakirtlerinin selamını da Mustafa Osman ve Hıfzı yazıyor..."[169]

Sadık Şakirt Mustafa Osman

Sadıklara kardeş olmak sadakat ister. Bediüzzaman'a kardeş olmaya gelince, o her şeye bedeldir. Fakat o kutsi bedel, kutsi fedakârlıklar ister.

"Safranbolu'nun sadık şakirtlerinden Osman ve Ahmed'in iki mektupları, onların fevkalâde sadakat ve Nurlara alâkadarlıklarını gösteriyor. Mâşallah, Osman, az zamanda hem Kur'ân'ı ders almış, hem Nurları yazmış; şimdi de *Âsâ-yı Musa*'yı yazıyor. Fedakâr Mustafa Osman ve Hıfzı'ya tam bir kardeş ve Ahmed dahi tam alâkadardır. Mektubunda imlası noksan olmasından, dediğini bilemedim. Onlara, Safranbolu'da ve Kastamonu ve civarındaki kardeşlerime çok selam ve dua ederiz, dualarını isteriz. Medresetü'z-Zehra'daki Isparta ve civarı umum kardeşlerimize birer birer selam ve selametlerine dua ederiz."[170]

---

168 *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1730-31
169 *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1740
170 *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1740

Az Zamanda Çok Hizmet Eden Mustafa Osman

Tevazu ve mahviyetin örgülediği nice mektuplar vardır ki, onu yazanların sadakatini ve ihlâsını gösterir. Mustafa Osman'ın bir mektubu da böyledir.

Bediuzzaman diyor ki:

"Nurlara az zamanda çok hizmet eden Mustafa Osman'ın gayet tevazukârâne ve mahviyetkârâne mektubu, tam onun halisâne sadakatini ve ihlâsını ispat edip, on beş senelik haslarla omuz omuza geldiğini gösterir. Zaten yazdığı *Âsâ-yı Musa* mecmuası kuvvetli bir delildir."[171]

Hasan Feyzi Gibi Mustafa Osman

Mustafa Osman, üstadı Bediüzzaman Hazretleri'ne yazdığı bir mektubunda, Kastamonu Lisesi'ni şereflendiren mektepli Mustafa'nın yakın irtibat ve alâkalarından bahseder. Bu kutlu haber Üstad Hazretleri'nin yeniden hadsiz şükrüne vesile olur:

"Hem, o merhum Hasan Feyzi gibi az zamanda çok hizmet eden kardeşimiz Mustafa Osman'ın o günde gelen mektubunu gördüm ki, Kastamonu Lisesi'ni kısmen bir cihette şereflendiren ve şimdi darü'l-fünunu nurlandırmaya çalışan mektepli Mustafa, Nur makinesi münasebetiyle Nurlara zarar gelmemek için matbuat kanununu hatırlatıp, ihtiyatkârâne muhaberesinden bahsediyor.

Ben dedim: Hadsiz şükür olsun ki, bir muallim terhis edildi, onun bedeline iki Hasan ve iki Mustafa ve üç muallim ve bir çalışkan muallim, vazifeleri içinde Denizli kahramanının vazifesini görüyorlar. İşte bu hal işaret eder ki, nasıl Hafız Ali gitti, Denizlili onun yerine geldi, acısını unutturdu; öyle de Hasan Feyzi gitti, yerine bir darü'l-fünun

---

[171] *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1750

gelecek, inşallah acısını unutturacak. Umum kardeşlerime selam…"[172]

Umum Safranbolu Namına Mustafa Osman

Muallim Ahmed Fuad ve Mustafa Oruç'un hizmetleriyle Mustafa Osman'a yardımları, Üstad Hazretleri'ni çok memnun eder. Üstad bir mektubunda bu memnuniyetini şöyle anlatır:

"Nazif kardeşimizin hem İstanbul, hem İnebolu Nurcularının namına bayram ve yeni sene teberrükü hesabına gönderdiği maddi üç nevi teberrükü aldım. Onların umumu namına âdetime muhalif olarak kabul ettim. Allah onlardan razı olsun, âmin. Onların hatırı için kaidemi kırdım. Ve manevi ve firdevsî olan Nur Zülfikarı ikinci Salahaddin olan Küçük İbrahim'in namına ve ekseriyet-i mutlakası *Sözler*'e gayet güzel bir surette yazan ve Nazif sadakatinde ve alâkasında bulunan kardeşimiz Mustafa Osman'ın umum Safranbolu Nurcuları namına gönderilen iki mecmuayı da beraber aldık. Cenab-ı Hak, *Zülfikar*'ın ve o iki mecmuanın harfleri adedince onların, İbrahim ve Mustafa ve İzzet ve refiklerinin ve yardımcılarının defter-i a'maline hasenatlar yazsın ve her harfine mukabil yüz rahmet eylesin, âmin.

Hakikaten Mustafa Osman, ehemmiyetli ve çok gayretli iki cenah buldu. Nazif'in, Salahaddin'i ve İbrahim'i gibi, muallim Ahmed Fuad'ı ve darü'l-fünundaki Mustafa Oruç'u bulmuş; o iki cenahla, inşallah Nur hizmetinde çok iş görecek. Hatta Mustafa Oruç'la muallim Ahmet Fuad gibi zatların bu sırada tesirli bir surette hizmet-i Nuriyeye geçmeleri,

---

172 *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1757

Denizli kahramanı Hasan Feyzi'nin vefat acısını bir derece izale ediyorlar."[173]

Hizmetin Makbuliyetine Bir Delil

Bir vefa abidesi olan Bediüzzaman Hazretleri, aynı zamanda emsalsiz bir müjdecidir. En küçük hayırlar bile onun yanında büyük olur. Küçük kıpırdanışları büyük hayırlara vesile sayar. Mustafa Osman'ın *Risale-i Nur* hizmetine çalışmasını büyük bir saadet olarak görür. Nur kahramanlarına hayırda büyük bir şevk kaynağı olan Üstad Hazretleri, nazarları kendisinden alır ve sonsuza çevirir. İşte mektubu:

"Hakikaten merhum Hasan Feyzi gibi az zamanda çok hizmet eden ve Nurlara karşı pek çok ciddi alâkadar olan Mustafa Osman'ın, hizmetinin makbuliyetine bir delil olarak, Hasan Feyzi'nin ve onun ruhlarında ve sadakatlerinde iki muallim olan Ahmed Fuad ve Mustafa Sungur ve iki yüksek talebe olan Mustafa Oruç ve Rahmi'yi bulması ve *Risale-i Nur*'un o kuvvetli ellerle hizmetine çalışması, o havali için büyük bir saadettir.

Hem bazı cümleleri tadilatla beraber Lahikamıza geçirdiğimiz Mustafa Osman'ın ve muallim Mustafa Sungur'un müşterek acayip mektupları gösteriyor ki, merhum Hasan Feyzi nev'inde bir sümbül orada inkişafa başlamış; inşallah çok biçarelerin imanını kurtaracaklar. Hususan onların mahiyetinde ve Isparta'nın küçük masum kahramanlarına benzer, Rahmi namında, on dört yaşında bir mektepli çocuğun fedakârâne Nurların derslerini gaye-i hayat bilmesi, bizleri ve Nurcuları cidden sevindiriyor. O havali için gençlerin kurtulmasına bir fa'l-i hayırdır.

---

[173] *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1757-58

Risale-i Nur'un *Zülfikar* ve sair mecmuaların intişarı için büyük yardımlarda bulunan ve merhum şehit Hafız Ali'nin en mükemmel tarzda yazdığı ve Nur fabrikasında tam çalışkan bir arkadaşı ve sadık bir varisi olan Hafız Mustafa'nın eline emanet bırakılan bütün *Risale-i Nur* eczaları onun eline geçmesini temin eden Ahmet Fuad'ı ve emaneti ona teslim eden kardeşimiz Hafız Mustafa'yı ve Safranbolu memleketini ve oradaki kardeşlerimizi ruh u canımızla tebrik ediyoruz. İnşallah *Zülfikar*'a verdiği her bir banknota mukabil, bin kâr görecek, binler hayırlara medar olacak. Hem ona, hem kardeşlerinden Hatip İbrahim'e, hem yeni bir fedakâr muallim olan Mustafa Sungur'a ve küçük bir Selâhaddin olan Rahmi'ye ve başta Mustafa Osman ve Hıfzı olarak oradaki bütün kardeşlerimize selam ederiz."[174]

Mustafa Osman'ın Mektubundaki Bir Müjde

Yine müjde ve yine Mustafa Osman:

"Safranbolu havalisi, hakikaten Mustafalar ve Ahmed Fuad ve Hıfzı ve Rahmi gibi harika sadakat ve alâkadarlıkla, Kastamonu'daki sekiz sene bizim Nur hizmetimizin akim kalmadığını ve Safranbolu'da parlak bir medrese-i Nuriye olacağını maddeten ispat ediyorlar. Bu defa Mustafa Osman'ın mektubunda, iki saat yakınındaki Karabük fabrikalar şehrinde bulunan yüzer genç ve işçilerde Nurlar fütuhat yapacağını bildirmekle ehemmiyetli bir müjde telakki ediyoruz."[175]

Reyinize Havale Ediyoruz

"Üniversitedeki genç Said'lerin hakikaten Medresetü'z-

---

174 *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1761-62
175 *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1776

Zehra'nın İstanbul ve Ankara'daki vazifesini yaptıklarına ve bu biçare Said'e ihtiyaç bırakmadıklarına ve *Risale-i Nur*'un her bir cihetle kafi olmasının bir numunesi olarak şimdi size leffen gönderdiğimiz, onların meb'uslara hitaben yazdıkları beyannamelerini ve yine onların bir eseri olan *Tarihçe-i Hayat*'ın yetmiş nüshasının baş tarafına koyup yetmiş meb'usa göndermeleri için bize gelen beyannamelerini bera-yı malumat size gönderdik. Siz münasip görseniz, onu ve size evvelce gönderdiğimiz Sungur'un Maarif Vekâleti'ne müdafaası ve Mustafa Osman'ın Adliye Vekiline istidasıyla beraber *Tarihçe-i Hayat*'a bir nevi zeyil olarak el yazmasıyla veya makine ile veya İnebolu'daki yeni harfle elli-altmış nüsha teksirini reyinize havale ediyoruz."[176]

Sadakatin ve Muvaffakıyetin Bir Kerameti

Üç Mustafa, sadakatin ve muvaffakiyetin sembolü olur; Mustafa Osman, Mustafa Oruç ve Mustafa Sungur… İman davasının bu yiğit bahadırları ömürleri boyunca sadakatten, feragat ve fedakârlıktan hiç ayrılmadılar.

"Safranbolu'daki halis kardeşlerimizden Hıfzı'nın küçük medrese-i nuriyesi olan hanesindeki küçük ve çok çalışkan masumları yedi yaşında Yılmaz ve on üç yaşında Hüsnü'nün ve onlar gibi Nura çalışan muhterem validelerinin mübarek kalemleriyle yazdıkları tebriklerini, umum Safranbolu ve Eflani medrese-i nuriyesi namına bu Ramazan'ın bir firdevsî teberrükü hesabına kabul ettik. Yılmaz'ın rüyası aynen çıkmış. Eflani'nin hakikaten küçük kahramanlarından Mustafa Sungur'un güzel ve samimi mektubunun bir kısmı *Lahika*'da geçecek.

---

176 *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1815

Elhak, Mustafa Osman'ın, Mustafa Oruç ve Mustafa Sungur gibi iki namdaş ve Nur hizmetinde pek ciddi arkadaş bulması, sadakatinin ve muvaffakiyetinin bir kerameti hükmündedir."[177]

Nur'un Kahramanlarından Mustafa Osman

Bediüzzaman Hazretleri'nin, Mustafa Osman'la alâkalı şahadet fermanları o kadar çok ki, insan o takdire gıpta ediyor:

"Aziz, sıddık kardeşlerim,

Evvela: Siracü'n-Nur'un sıhhatli, mükemmel, güzel çıkması, Medresetü'z-Zehra'nın gayet ehemmiyetli bir yeni dairesidir ki, geniş daire-i nuriyede merakla okunacaktır, inşaalah.

Saniyen: Kastamonu'nun Hüsrev'i Mehmed Feyzi'nin hiç sarsılmadan kemal-i iştiyakla Nurlara çalışması ve çalıştırılması ve okutmasını gösteren Nihad'ın ve Abdurrahman İhsan'ın mektupları gösterdiği gibi, oradan gelenler de aynı haberi veriyorlar. Tam şakirtliğini yapıyor, Allah muvaffak eylesin, âmin.

Ve Nurun kahramanlarından Mustafa Osman'ın Karabük'te perde altında faaliyetle Nura hizmetini ve o havalideki ve Eflani'deki şakirtlerin şevk ve gayretini Leyle-i Kadirleriyle beraber tebrik ediyoruz."[178]

Mustafa Osman'ın Emirdağ Mektubu

Mustafa Osman Ağabey'in, Emirdağ'da meydana gelen dehşetli yangında, bir inayet eseri o yangının hizmet ehline

---

[177] *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1784

[178] *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1784

zarar vermemesi münasebetiyle Emirdağ'daki kardeşlerine yazdığı bir mektup, Üstad Hazretleri'nin kabulüne mazhar olmuş ve bundan dolayı bu güzel taziyenâme *Nur Risaleleri* içine dâhil edilmiştir. Bu dünyevî yangından kurtulmayı uhrevî yangınlardan da kurtulmaya bir işaret olarak gören Mustafa Osman Ağabey, Emirdağlı kardeşlerine şevk ve heyecan yüklü bir çağrıda bulunur.

Üstad Hazretleri'nin şahsında Emirdağ'daki kardeşlerimize gönderilen mektup:

"Çok aziz, sıddık, kahraman, bahtiyar Emirdağlı kardeşlerim,

Geçirdiğiniz çok büyük afeti müş'ir, mübarek Efendimiz Hazretlerinin, çok ehemmiyetli ve çok kıymetli ve perde altında çok müjdeli lütufnamelerini aldık. Her birerlerinize, hususan bu yangında daha çok tehlike atlatan kardeşlerime, bura ve bu civar talebeler namına büyük geçmiş olsun der ve bu vesile ile dehşetli küfr-ü mutlak yangınının mahallemizi sardığı ve kızıl kıvılcımlarının saçaklarımıza sıçramak üzere olduğu bir hengâmda, umum ehl-i iman ve hususan Nurcular namına o maddi yangında çocuk Ceylan'ın ağlamakla medet istemesi gibi, bir manevi Ceylan olarak, o büyük ve çok müşfik Üstad'a 'Medet! Biz yanıyoruz, mahvolduk' diye niyaz eylerim.

Bu Emirdağ yangınında, günün en çok nüfuzuna sahip, Kızıl Rusya'dan çıkarak kızıl ateşler ve kızıl kıvılcımlar saçan ve birer birer dünya şehrinin mahallelerini saran ve ovaları yakıp kavuran, bazı yerlerde de nifak ve şikak ateşleri saçarak, kardeşine 'Kardeşini öldür!' diye bağıran ve en nihayette âlem-i Hristiyaniyeti yakıp kavurup harman gibi savurduktan sonra âlem-i İslâm mahallesini saran ve evimizin saçaklarına kıvılcımları sıçrayan ve çok büyük ve çok dehşetli bir bela

olan Komünizm ve bu azim yangında itfaiye vazifesini üzerine alan *Risale-i Nur*'a ve *Risale-i Nur*'un günün en büyük mutfisi, en büyük tahassungâhı ve en büyük melcei ve penahı ve onun şahs-ı manevisinin dualarının, barigah-ı Ehadiyette kabul olduğuna sarih bir işaret var. Ve adeta ona hücum edenlere ve etmek isteyenlere karanlık gecede kırmızı diliyle şöyle hitap ediyor:

'Ey Fahr-ı Âlem'in gösterdiği doğru yoldan şaşanlar! Dünyanın fani metalarıyla gururlanıp taşanlar! Ve ey dünyamıza zararı olur korkusuyla, nur-u Kur'ân'dan kaçanlar! Sizler, dünyanızın uçurumlara gittiği zannıyla, o baki ve tatlı sandığınız fani ve hakikatte çok acı lezzetlerinizin, zeval bulmak, şedit ve elîm elem ve ızdıraplara tahavvül etmek üzere olduğunu tahmin ederek manasızca radyoların başına koşuyorsunuz. Bu koşmakta ve bu dedikoduları dinlemekte ne fayda var?

Zeval bulucu lehviyat ve lezaizle körleşmiş bakan gözleriniz, artık yeter, biraz hakikati görsün! Sağırlaşmış duyan kulaklarınız biraz hakikati duysun ki, bu acip ve dehşetli ve hiç misli görülmemiş devirde, hususan ehl-i imanın çok sarsıntılar geçirdiği ve çok dehşetli düşmanlar karşısında bulunduğu ve küfr-ü mutlak ateşinin mahallemizi sardığı bir zamanda, ancak ve ancak, güvenimizin en müstahkem, kavi, yıkılmaz, sarsılmaz tahkimatı olan *Risale-i Nur*'un nuranî siperlerine iltica etmekle ve onun daire-i kudsiyesine dehalet etmekle kurtulacak ve imanınızı kurtararak, idam-ı ebedi zannettiğiniz ölümü bir hayat-ı bakiyeye tebdil edeceksiniz. Ve işte o nurun mübarek tercümanının ve mübarek şahs-ı manevisinin ve emsali dualarının kabulüyle, şefaatiyle ve hürmetine, benim dehşetli, fakat Cehennem ateşi yanında hiç ehemmiyeti olmayan ateşimden, onun şakirtlerinin, hadimlerinin ve risalelerinin muhafızı bulunan mağazaları,

nasıl azat olmuş, kurtulmuşsa, sizler de o mübarek şakirtler gibi, o mübarek daire-i kudsiyeye dehalet ettiğinizde, dünyevî ve uhrevî dehşetli ateşlerden kurtulacak ve evlat ve iyalinizin bir nevi çobanı olmak hasebiyle, o sevgililerinizi de kurtaracaksınız. Ve her birerleriniz maddi ve manevi felah ve saadete nail olacaksınız.

Bakıp da görmeyen ve görüp de görmek istemediğinizden kapadığınız gözlerinizi açınız, görünüz ve azim tehlikelerin çok yakın olduğunu ihsas ve telaş ve itirazınızı artırmaktan başka bir işe yaramayan dünya havadislerini veren radyo başına değil, ayaklarınızdaki bütün derman ve kuvvetinizle *Risale-i Nur* başına ve onun neticesi emniyet, selamet ve saadet olan nurani dairesine koşunuz.'

Bizlere de şöyle diyor: Ey Nurcular! Allah'ın sizlere ihsan ettiği ezeli lütfuna karşı secdeden başlarınızı kaldırmayınız. Gecenin soğuğuna aldırmayınız. Sizlere lütfunu hiçbir hususta esirgemeyen Rabb-i Rahime, gecenin bu mübarek saatlerinde kalkarak vazife-i şükrü eda ediniz. Ve bazılarının düştüğü, istikbali düşünmek derdiyle aklı, maaşı sarsan hadiseler karşısında titremeyiniz, korkmayınız; Nurun kudsi kerameti ve imdadını müşahede ediniz.

Dünya fanidir; binler sene yaşamak olsa, baki olan hayat-ı uhreviyenin yanında, hiç-ender-hiç mesabesindedir. Fakat fani olmakla beraber, baki hayatın baki meyvelerini verecek bir mezrasıdır. Fırtınaların şiddeti, havanın dehşeti sizleri sarsmasın, korkutmasın. Bu mübarek mezraya en mübarek ve nuranî ve verimli ve bereketli olan Nur tohumlarını ekiniz. Zira 'Eken biçer' atalarımızdan kalan mübarek bir sözdür.

Ey Nurcular! Sizin hakiki vazifeniz dünyaya bakmak değildir. Farz-ı muhal olarak dünyaya da bakılsa, bakınız ve

görünüz ve zuhuru muhtemel dehşetli yangınlar sebebiyle ve o yüzden karşılaşmanız ihtimali bulunan tehlikeler dolayısıyla kat'iyen sarsılmayınız, fütur getirmeyiniz. Çalışınız, çalışınız, çalışınız ve kat'iyen inanınız ki; Nurun şefaati, Nurun duası, Nurun himmeti sizleri kurtaracaktır. İşte bu davanın şahidi Emirdağlı Nurcuların dehşetli ateşten zararsız kurtulmalarıdır. Şimdiden umumunuza müjdeler olsun."[179]

Mustafa Osman'ın Afyon Müdafaası

Onların müdafaaları hakkın ve hakikatin müdafaasıydı. Uğrunda katlanmadıkları işkence ve çekmedikleri çile kalmayan yegâne davaları, Kur'ân ve iman davasıydı. Başlarını hiç eğmediler. Hak için kalkan hiçbir başın da eğilmesine razı olmadılar.

Afyon Hapishanesi bu kutlu insanlar için bir sadakat imtihanına dönüşmüştü. Burada o günlerden küçük bir yansıma göreceksiniz.

"Afyon Ağır Ceza Mahkemesine

Gizli cemiyet kurmak ve dinî hissiyatı alet ederek devletin emniyetini bozabilecek hareketlerde bulunmaktan zanlı Bediüzzaman Said Nursi'nin, rejim aleyhindeki mevhum faaliyetine iştirak ettiğim iddia edilerek, suç konusu olarak gösterilen mes'elelere karşı derim ki:

1- Evet, ben de birçok Nur talebesi gibi hakiki Türklüğe ve İslamiyet'e yaraşan ve tarihî bir şeref ve faziletimiz olan terbiye-i medeniye-i diniyeyi ve millî bir şiar olan ahlâk-ı Kur'âniyeyi öğrenerek vatan ve millete faideli bir uzuv olmak ve yabancı ideolojilerin tesiratından korunarak din ve imanımı muhafaza ve öğrenmek kastıyla *Nur Risaleleri*'ni

179 *Risale-i Nur Külliyatı;* 2/1732-33

tedarik ederek okumaya başladım. Ecdadımızın, tarihlere şan salıp nam veren ahlâk ve şerefini pay-mal eden sefahat ve rezaletin ve ahlâk-ı seyyienin cemiyet hayatını zehirlediği ve kötü ahlâk sahiplerini dahi iğrendirecek derecede sokaklara kadar sardığı ve efkâr-ı âmmeyi telaşa düşürdüğü ve her sınıf ailenin ocağı başında dedikodu mevzuu olduğu ve efkâr-ı âmmenin bir dili mahiyetindeki gazete ve mecmuaların ahlâk zabıtası haberleri şeklinde ve muhtelif mevzulardaki tenkitlerine sebep olan bu elîm ahvalin pek sür'atle genişlediği ve adeta umumileşmek istidadını gösterdiği bir devrede; düştüğüm ahlâksızlık uçurumundan dinî, ahlâkî, içtimaî, ebedî dersleriyle, her müslim okuyucusunu kurtardığı gibi beni de kurtaran *Risale-i Nur Külliyatı*'nı okumak ve benim bu eserleri okuduğumu bilen ve işiten vatandaşlarımın tehzib-i ahlâk etmek için benden musırrane istemeleri üzerine onlara risale vermek ve dolayısıyla serserileşmiş ve serserileşmek ve vatan ve millete muzır bir hale gelmek istidadını gösteren fertleri bu risalelerle, bu Nurların müessir telkinatlarıyla kurtarıp beşeriyete faideli birer insan olmalarına hadim ve vesile olan ve memleketimizde de sirayeti ve salgını görülen ve bütün dünyayı titreten kızıl veba Komünizm tehlikesine karşı dinî ve müessir telkinatı bakımından manevi bir mücahit olan Bediüzzaman, takdir ve tebcile layık, kutsi ve manevi mücahedesinin nurlu ve müessir silahı olan ve yirmi senede yirmi bin ve belki çok fazla adamı vatan ve millete faideli bir hale sokmaya vesile olan *Nur Risaleleri*'ni okutmak ne derece şahsım için bir suç mevzuu, müellif-i muhteremi için sebeb-i itham olabilir, vicdanınıza soruyorum?!

2- Savcılık makamının, 'mevzudur' diye gayr-ı ilmî iddia ettiği hadisin hadis kitaplarında sahih olduğu; hadis

âlimlerinin kabulüyle ve hürriyetten evvel Meşrutiyet devri ulemasına Japonya'nın ve İngiltere Anglikan Kilisesinin sorduğu sualler münasebetiyle, o devrin allameleri olan İstanbul âlimleri, Bediüzzaman olan müellif-i muhtereme sorarak, şimdi ismi 'Beşinci Şua' olan eserde görülmekte olan o zamanki bu hadisin te'vilen cevabını o ehemmiyetli âlimlerin kabul edip itiraz edememeleriyle sahih olduğu kat'i sabittir.

Hem yalnız *Risale-i Nur*'un bu kısmı değil; bütün hakikatleri ve dersleri hiçbir hakiki İslâm âliminin itiraz edemeyeceği kadar kuvvetli hakikatlerdir ki; Diyanet Riyaseti başta olarak bütün memleketteki hakiki âlimler kabul ve tazime, ta devr-i Meşrutiyetten beri mecbur kalmışlar. O hakikatleri ve o kuvvetli burhanları ismi âlim olan ve hakikat ilminden bibehre bir-iki ferdin itiraz ve iddiası çürütemez. Hem gayet gülünç olur. Maddi ve manevi zahir olan ve vatanın her tarafında ve her sınıf halk tabakasında hayat-ı bakiyelerini idamdan kurtarmak için takdir ile okunan ve onunla imanlarını kurtardıklarından müellif-i muhteremine ebedi minnettar kalan binlerle vatandaşın faidelendiği Kur'ân ve iman hakikatlerine meftun olarak müellifine bir şükran borcu olarak bir mektup yazmak ve sebeb-i itham olan hadisin inkâr edilmeyen hakikatlerine istinat ederek bazı ef'al ve asara nazar edip hadisin mazharı olan şahıs, bu memlekette zuhur etmiş gibi bakmak ve böyle bir zanna düşerek ve birçok İslam âliminin ihbaratına dayanarak bazı hataların tamiri cihetine gidilmesini bir fütuhat-ı Kur'âniye edip izhar-ı şadümani eylemek ve bu görüş ve nokta-i nazarını eserleriyle tefeyyüz ettiği bir üstada mahremane arz etmek; vatan ve milletin anarşiliğe ve dolayısıyla bütün dünyayı titreten kızıl tehlikenin kucağına düşmemesini temenni etmek rejime bir hıyanet midir,

inkılâba dil uzatmak mıdır? Ve o takdire ve tebcile çok elyak ilim adamını aynı iftiralardan birkaç mahkeme teberi ettirdiği halde, aynı mevzularla zan altına alıp kimsesiz ve çok ihtiyar ve münzevi olduğu halde tevkif ve tecrit ederek taht-ı muhakemeye alıp, bizim de bu ilmî nokta-i nazarımızı ve imanımızı kurtarmak için çalışmalarımızı bir suç telakki edip onun güya devletin emniyetini ihlal suçuna delil ve burhan göstermek hangi vicdanın adilâne kararıdır? Mahkemenizden soruyorum, vicdanınıza bırakıyorum.

3- 'Bediüzzaman'ın resimlerini mukaddes bir şeymiş gibi taşımak ve mektubatını toplamak ve mektuplaşmak…' diye olan sebeb-i ittiihama gelince; Hayat-ı maneviye ve bakiyemi idamdan kurtarmaya ve maddi hayatın lezzet ve saadetini tattırmaya ve benim gibi binlerle ferdin imanlarının kurtulmasına eserleriyle vesile olan bir âlim-i küll ve bir müellif-i muhteremin, değil basit bir resmini taşımak, altın ve mücevheratla süsleyerek taşımak ve ona tebrik ve mektup göndermek ve onu sevenlerle tanışmak beşeriyetin her ferdi gibi benim de bir hakkımdır. Bu hukukumun bir suç konusu olacağını zannetmiyor ve son söz olarak diyorum ki; vatan ve millete ve insanlık camiasına hizmet edebilmek için 'Hakîm kimdir: Başına gelen' fehvasınca iki vilayetin ve birçok kazanın zabıtasının dahi şahadet edebileceği şekilde; serserilikten, şahıslarını bu *Nur Risaleleri*'yle kurtarıp başkalarını da kurtarmaya vesile olan Nur şakirtlerinin uzun senelerden beri bu vatan ve millete, bu vatandaki idareye yaptıkları vatanî hizmet, binlerle kişilik zabıta kuvvetinin hizmetinden hakikatte daha mühim iken ve takdire ve iltifata daha layık iken, su-i tefsire uğratılarak adeta bir ecnebi rejimi hesabına kasten hareket eder gibi bizleri tevkif ve mahkemelere verip, işimizi gücümüzü ayaklar altında bırakmak ve biçare evlat ve

ıyalimizi perişan edip ağlatmak hangi demokrasi kanunuyla, hangi yeminli ve yüminli adil hâkimin vicdanî ve adilane kararıyla kabil-i te'lifdir? Mahkemenizden ve vicdanınızdan soruyorum. Ve büyük ve adil Türk Milleti ve onun âli meclisi namına icra-yı adalet eden muhterem mahkemenizden, pek çok fevaidi ve menâfii meydanda olup inkar edemediğimiz bu eserlerin serbestiyetini ve bizim de beraatımızı talep ediyorum."

AHMED KUREYŞÎ (ÖZKAN)

Risale-i Nur'da Ahmed Kureyşî

Nisli Kureyşîlerden Ahmed

Nis, Hristiyan inancında mühim ve tarihi bir beldedir. Eski dönemlere ait birçok kalıntıyı hâlâ bağrında saklayan bu tarihî beldede hizmet elbette çok önemlidir. Bu önemli hizmete ise Ahmed Kureyşî taliptir. Üstad Hazretleri onun için "Nurların has naşir talebelerinden" diyerek ona iltifat eder.

"Nisli Kureyşîlerden Ahmed Kureyşî, muhterem pederiyle ve ammizadesi Ahmed ile Nurların has naşir ve talebelerinden olması, o havali şakirtlerinin namına Nurlar hakkında güzel manzum fıkraları Lâhikaya girdi. Cenab-ı Hak onları muvaffak eylesin. Âmin."[180]

[180] *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1745

Ehemmiyetli Bir Nur Şakirdi

Nurun neşir hizmetine Ahmed Kureyşî'nin yaptığı maddi destek, Üstad Hazretleri'ni hadsiz memnun eder ve bu fedakârlığı, yazdığı mektuplarda bir hüsn-ü misal olarak anlatır ve ona dua eder.

"Nazif Çelebi'nin İnebolu hâlis kardeşlerimizin namına bayram tebriki ile ve *Zülfikâr*'ın gayet dikkat ve ehemmiyet ve ihtiyatla devam-ı hizmeti ve *Mucizât-ı Kur'âniye*'yi de bitirip zeyillerinden bir kısmını da tamam etmesi ve Abdurrahman Selâhaddin'in Amerika misyonerlerine dört beş ay okutturduğu *Asâ-yı Mûsâ* ve *Mucizât-ı Ahmediye*'yi emin bir vasıta ile bizim nâmımıza Câmiü'l-Ezher'e hediye edip göndermesini ve ehemmiyetli bir Nur şakirdi Ahmed Kureyşî'nin onların makinesinin masrafına yüz banknot vermesini beyan eden bir mektubunu aldım.

Bu kahraman Nazif kardeşimize ve gayet ciddî ve sebatkâr ve tam alâkadar İnebolu Nurcularına ve Ahmed Kureyşî ve rüfekalarına, hem bayramlarını, hem devamlı hizmetlerini, hem yüksek sadakatlerini, hem *Zülfikâr*'ın tab' ve muvaffakiyetini, hem Selâhaddin'in Câmiü'l-Ezher'le Medresetü'z-Zehra'nın münasebetini temine çalışmasını ruh-u canımızla tebrik ediyoruz. Cenab-ı Hak onları muvaffak eylesin, âmin. Ve hizmetlerini tam makbul eylesin, âmin!"[181]

Hilmi, Sadık ve Ahmed Kureyşî

Mehmed Feyzi Efendi'nin Kastamonu'da bir ara tam muvaffak olamayışını ve Nur'un önemli talebe ve erkânlarından olan Hilmi, Sadık ve Ahmed Kureyşî'nin Kastamonu'da ona tam yardımcı olamadıklarını gören Üstad, bu meseleyi şöyle özetler:

---

181 *Risale-i Nur Külliyatı,* 2/1755

"Kastamonu'nun Hüsrevi ve Rüştüsü olan Mehmed Feyzi ve Emin'in gönderdikleri, benim Kastamonu'da kalan bir kısım risaleler ve emanetlerini aldım. Size gönderdiğim *Âsâ-yı Mûsâ*'nın lügatnamesini hasta olduğu halde çok güzel ve âlimâne yazan, lügatnamenin başına güzel bir fıkra derceden ve bana da ayrı mektup yazan *Risale-i Nur*'un sır kâtibi Mehmed Feyzi'nin, çok müşkilât ve mânialara rağmen harika sadakatini ve Nurlara fâik alâkasını, sarsılmadan imana hizmetini birkaç cihette yapması gösteriyor ki, o küçük bir Hüsrev olduğu gibi, tam bir Hasan Feyzi'dir. Fakat, ben orada iken, çok ehemmiyetli bir enaniyetli bir sofimeşrep eski memurlardan bir zat ve gayet mühim malûmatlı, dünya ile çok alâkadar ve siyasî tüccar bir hoca, bana karşı ilişmedikleri için, ben de onları daire-i Nura celbetmeye çalışmadım, onlara da ilişmedim. Şimdi Mehmed Feyzi ise Kastamonu'yu onların nüfuzundan kurtarıp Denizli gibi muvaffak olamıyor. Hilmi, Sadık ve Ahmed Kureyşî gibi Nurun kahramanları da köylerde bulunduğundan, Feyzi'nin hizmeti bir derece hususî kalıyor. İnşallah, bir vakit tam muvaffak olurlar."[182]

Ahmed Kureyşî'nin Üstad'la Alâkalı Hatıraları[183]

Bir Gece Rüyamda

"Üstadımızın Kastamonu'da olduğu yıllarda, benim Kastamonu'da iki dükkânım vardı. Birini imal, diğerini satış yeri olmak üzere kullanıyorduk. Üstad Hazretleri'ni uzaktan uzağa görmüştüm ve kendisini kalben ve ruhen çok sevmiştim. Bir gece rüyamda beni çağırmıştı. Uyandığımda bunun beni ikaz eden bir hakikat olduğunu anladım. Hemen imalâtını

---

182 *Risale-i Nur Külliyatı*, 2/1775

183 *Necmeddin Şahiner, Son Şahitler* 2/204-206.

yaptığımız cevizli ezmeden bir miktar hazırladım, doğruca Üstad'ın bulunduğu haneye gittim. Vardığımda bana: 'Sen hoşgeldin kardeşim' diyerek hitap etti. 'Bu hediyeyi başkasından olsaydı almazdım, ama senin bu hediyeni alacağım' dedi. Sonra yanından ayrıldım."

Sen Seyyidsin

"İçinde mal sattığım dükkânda büyük bir asma saat vardı. Onu bir gece rüyamda bizim Devrekani'de Çarşı Camii'ne elimle astığımı gördüm. Bunun üzerine o saati aynı camiye elimle astım. Hâlihazırda saat o camidedir. Ondan sonra tekrar Üstad Hazretleri'nin yanına gittim. Bana 'Dükkânlar satıldı mı?' diye sordu. 'Ben senin için şöyle dua etmiştim: Elindeki dükkânlar satılsın, ondan sonra Nurlara hizmet etsin' diyerek, hemen oradan *Küçük Sözler*'i verdi. 'Bunu yaz, hemen bana getir' dedi.

Yanından ayrılıp Devrekâni'ye gittim. Eseri yazıp babamla gönderdim. Tashihte şu işaretleri gördüm: '*Yedinci Söz*'ün nihayetindeki dua kısmında 'Ahmed Kureyşî' demiş. Ben *Nur*'ları ilk defa yazdığımdan, 'Herhalde unutmuş' demiş. Nihayetindeki *Dokuzuncu Söz*'ün dua kısmında da aynı şekilde 'Ahmed Kureyşi' diyerek ilâve etmişti. O zaman şüphelendim. *Onuncu Söz*'ü göndermişlerdi. Onu da sür'atle yazıp, kendisine gittim. O zaman bana dedi ki:

'Sen Arapsın ve Seyyidsin!' O esnada Feyzi ve Emin Efendiler de vardı.

Bizim evvelce soyadımız Tekkenişoğlu'ydu. Bir zamanlar merkez idare heyetinden 'Soyadınızı değiştirin' demişlerdi. Ben de Özkan'ı soyadı olarak almıştım. Sonra eski kitaplar arasında 'Seyyid' olduğumuzun vesikası elimize geçmişti."

Seni Buraya Bırakacağım

"Bir ziyaretimde Üstad bana şöyle buyurmuştu: 'Bize yakında bir hal olduğu zaman seni buraya bırakacağım. Vazifen var." Aradan on beş gün geçti, sonra Denizli hâdisesi çıktı. Öyle oldu, herkesi aradılar ve topladılar, bana bir şey olmadı. Bir zaman sonra her tarafa gidip kardeşleri teselli etmeye çalıştım. Neticede Üstadın dâvası beraatla neticelendi.

Üstad Emirdağ'ına verilmişti. Emirdağ'ındayken ziyaretlerine gitmeye niyet edip Kastamonu'ya gittim. Yanımda, sevdiklerimden Berber İsmail de vardı. O da dayısı Üsküdarlı Hacı Şükrü Efendi'yi ziyarete gidiyordu. Beraberce İstanbul'a vardık. İsmail Efendi bana dedi ki: 'Dayım da seninle beraber gelecek.' Sonra dayısını gördüm. Bana: "Üstad'ı rüyamda gördüm.' dedi ve onu tarif etti. Baktım, aynen benim gördüğüm rüyayı o da görmüş.

Haydarpaşa'dan trene binerek Eskişehir'e geldik. Emirdağ'ından gelen vasıtaları gözlemeye başladık. Bir ara küçük bir otobüs geldi. İçinden sakallı bir şahıs çıktı. Hemen ona yanaşıp, vasıtaların ne zaman gideceklerini sorduk. Bize: 'Siz Hoca Efendi Hazretleri'ni mi ziyaret edeceksiniz?" dedi. 'Evet' diyerek, oradaki kâtibe yazıldık. O zat da Emirdağ'ında imammış. O gün bizimle beraber dolaştı. Sonra Emirdağ'ına bir kamyonla gittik.

Emirdağ'ına vardığımızda Mehmed Çalışkan'ın dükkânını bulduk. Arkadaki Osman Çalışkan'ın dükkânına geçtik. Hemen bir haberci Üstad Hazretleri'ne gitti. Oradan Ceylan Çalışkan geldi. 'Üstad Hazretleri sizi çağırıyor' dedi. Rüyamda aynen gördüğüm yerdi. Aynı gördüğüm haneye çıkıp içeri girerek Üstad Hazretleri'nin ellerini öptük, boynuna sarıldık.

Sonra Ceylan'a dedi ki: 'Bak, ben sana dağda hemen geriye dönelim demiştim, bizim iki has kardeşimiz misafir geliyorlardı, işte gelmişler.'

Bu ziyaretten sonra otelde misafir kaldık. Tam o esnada 'Emirdağ'ından hemen gitsinler' diye haber geldi. Hemen buğday boşaltılmış bir kamyona binerek Eskişehir'e döndük. Yatsı namazını orada kılıp, trenle Haydarpaşa'ya hareket ettik."

Âlemi Gezdim Baktım ki

"Vaizlik yapan Sadeddin Efendi vardı. O da bizimle Devrekâni'ye gelmişti. Orada onunla konuşmuştuk. Dedim ki:

'Hoca, bizde müftülük kadrosu boş, buraya gel.'

O da 'Beni buraya tayin ettirebilirsen gelirim' dedi.

Hemen Ankara'ya gidip tayinini yaptırdım. Ankara'dan Emirdağ'ına hareket ettim. Üstadımızın ziyaretine gidip, mübarek ellerini öptüm, bu meseleyi anlattım.

'İnşaallah oraya hayırlı bir müftü olacak' dedi. O gece orada otelde kaldım. Havalar çok soğuktu. Otelin ortasında bir soba vardı. Sobaya yakın bir oda seçtim. Sabahleyin Ceylan Çalışkan geldi. Üstad, 'Hemen gelsin' diye haber göndermiş. Ceylan'la Üstad'ın yanına vardık.

"'Hava soğuk, ama sen üşümedin değil mi?' dedi.

'Himmet ve duanızla üşümedim efendim' dedim.

Sonra dedi ki: 'Bu gece ben uyumadım ve şöyle âlemi bir gezdim, baktım ki Ahmed Kureyşî de ayakta.'

Hakikaten o gece ben de uyumamıştım."

Üstad Sultan Fâtih'in Türbesinde

"Üstad Bediüzzaman Hazretleri İstanbul'a gelmiş, Akşehir Palas Oteli'nde kalıyordu. Orada da Üstad'ı ziyaret

ettim. Daha sonra Fatih Reşadiye Oteli'nde kaldı. Oraya da büyük oğlum Zeki ile beraber gittim. Bir Cuma günü tekrar Reşadiye Oteli'ne gittiğimde yanında bazı kardeşlerimiz vardı. Beraberce Fatih Camii'ne namaza gittik. Sağ mahfilde oturduk. Namazdan sonra Sultan Fatih'in türbesini ziyaret ederek Fatiha okuduk. Orada birisi Üstad'ın fotoğraflarını çekti. İşte *Tarihçe-i Hayat*'taki resimler o fotoğraflardandır."

Hemen Hareket Et

"Daha sonraki yıllarda Üstad'ı Isparta'da ziyarete gittim. Ellerini öpüp dualarını aldıktan sonra bize üç buçuk saat ders yaptılar. Bana dedi ki: 'Bunlar beni üzüyorlar, onları döveceğim, senin yanında döveceğim. Ben Kastamonu'da daha rahattım, orada Feyzi ve Emin iyi hizmet ettiler, beni hiç üzmediler' dedi. Sonra bana 'Hemen hareket et' dedi. Ellerini öpüp yanından ayrıldım.

Bu ziyaretten sonra sağlığında bir daha ziyaret etmek nasip olmadı. Sonra Urfa'ya gidip, oradan ebediyete intikal ettiler. Biz de İnebolu ve Kastamonu'dan Urfa'ya gittik, kabrinde cenaze namazını kıldık.

Cenab-ı Hak, Üstadımız Hazretleri'ne gani gani rahmet etsin, âmin!"

DADAYLI HALİT AKMANSÜ

Hayatı ve Hatıraları

Halit Akmansü, 1884'de Kastamonu'nun Daday ilçesinin Kelebek köyünde doğdu. Babası Hatip İsa oğullarındandır. Annesi ise Daday'da Evniye Medresesinin sahibi, devrinin tanınmış âlimlerinden Hüseyin Vehbi Efendi'nin kızı Necibe Hanımdır.

Halit Bey, Kastamonu Askeri Rüştiye ve Bursa İdadisinden sonra 1903-1906'da Mühendishâne-i Berr-i Hümâyun'u başarıyla bitirdi. Aynı sene sınıfının ikincisi olarak, mülâzım payesiyle orduya katıldı. 1909'da kurmaylık ihtisasını başarıyla bitirdi. 25 yaşında Kurmay Yüzbaşı rütbesi ile Havran isyanı, Kerek ayaklanması gibi, o tarihlerde imparatorluğun başlıca dertli bölgelerinde hizmet gördü. Birinci Dünya Harbinde, Kanal seferinde, Irak cephesinde Selmânıpak muharebelerinde, Altıncı Ordu Harekât Şubesi Müdürü olarak başarıyla görev aldı.

1918 Temmuzunda Almanya'ya gitti. Dönüşünde Altıncı Ordu Kurmay Başkanı oldu. Mütarekede On Üçüncü Kolordu Erkân-ı Harbiye Reisi olarak, millî mücadelenin en buhranlı ve tehlikeli hadiselerinden Ali Galip ihaneti ile İntelijans Servisinin ünlü kişisi Binbaşı Nowell'in tahriklerini tasfiye eden cesaretliliği gösterdi. İstiklâl Savaşı yıllarında hayatî değeri olan ve teknisyen kadrosu tamamen yabancılardan ibaret şimendiferleri "Demiryolları Umum Müdürü" olarak

başarı ile idare etti. Daha sonra bu vazifeye gelen Behiç Erkin, hatıralarında Halit Bey için; "Hiçbirimiz onun yaptığını yapamazdık" diyor.

Sakarya'da Üçüncü, Büyük Taarruzda Beşinci Kafkas Tümenleri komutanı olarak, cephenin en tehlikeli mihraklarında savaştı.

Zaferden sonra, memleketi olan Kastamonu'dan milletvekili seçilerek siyasi hayata girdi.

Halit Bey'in politika faaliyeti, müstakil, hür fikirli, temel meselelerde kanaat sahibi bir insanın mert, cesur, pervasız tecellileriyle doludur. Demokrasiyi, cumhuriyetle beraber kurmak fikri tam arzusu olan ve çatısında millî mücadele öncülerinin büyük kısmını toplayan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'na katıldı. Fırkanın mahkeme kararıyla kapatılma hadisesinin de etkisiyle çok 16 Ocak 1929'da kendi isteğiyle askerlikten ayrılarak evine çekildi. Henüz 45 yaşındaydı.

10 Şubat 1954'de 69 yaşında hayata gözlerini kapadı.[184]

Bir Mektup

Halit Akmansü'yü biraz da Dr. Ziya Göğem'e yazdığı 24 Aralık 1948 tarihli bu mektubun satır aralarında tanımaya çalışalım:

"Emekli öğretmen Hasan Beyi tanırsın. Onun büyük oğlu Dr. Hakkı Beyi de bilirsiniz. Hakkı Bey Sivas'ta doktordu. Bu tanışma sebebiyle Faik Bey mektubunda Hakkı Beyin mevkufen Ankara'ya sevk edildiğini bildiriyor. Babasının siyasi bir hadisesi buna sebep olmuş diyor. Aldığım malûmata göre, hadise şudur: Bediüzzaman Saidü'l-Kürdî Kastamonu'da dört seneden fazla ikamete mecbur bulundu. O zamandan beri Emirdağ'da oturmaktaydı. Son zamanlarda serbest geziyordu.

---

[184] Cemal Kutay, *Bilinmeyen Tarihimiz,* 4/249-251

Aldığım malûmata göre, dinî propaganda yapması yüzünden yine hükümetçe tevkif edilmiş. Afyon'da muhakeme altına alınmış. Bazı taraftarları da tevkif olunmuş. Evinde araştırma yapmışlar. Bazı evrak ve mektuplar almışlar. (…)

Bediüzzaman Bitlislidir. Birinci Cihan Harbinde bir Kürt alayına kumanda ederek Ruslarla muharebe etmiş, yaralanmış, esir düşmüş, fıtraten gayet zeki, eski medrese tahsilini on iki sene yerine üç senede ikmal etmiştir. Dinî malûmatı gayet geniştir. Londra'daki Anglikan Kilisesinin suallerine cevap vermiştir. Gayet müttakî, zâhid, âbid, mücahit, fevkalâde cesaret-i medeniye sahibi bir zâttır. Ömrünü riyazet-i bedeniye ile ibadetle, dinî risaleler yazmakla, irşadatla geçirir. Onun için 'Türklerin Gandi'si denebilir. Şafiü'l-mezheptir..."[185]

[185] *Necmeddin Şahiner, Son Şahitler* 2/144-145.

HACI MEHMET NURİ ACAR

Hayatı ve Hatıraları

1900 yılında Kastamonu'nun Küre ilçesinde doğdu. Babası Bahçıvan Zeynel Abidin Efendi olarak bilinirdi.

Rüştiye tahsilini Küre'de tamamladı. Kunduracılık ve saatçilik meslekleriyle uğraştı. Üç evlat sahibi olan Mehmet Nuri Acar, 1981 yılında vefat etti.

Nurlarla Tanışması

M. Nuri Acar, Bediüzzaman Said Nursi'yle Kastamonu'da bir ziyaret üzerine tanışmış, onun huzurunda Kur'ân-ı Kerim'i kıraat üzere okuyarak duasını almıştır. O ilk karşılaşmada yanında bulunan arkadaşları, Üstad'ı görünce oldukça heyecanlandığını aktarırlar.

Dini eğitimde eriştiği kemal seviyesine sevgili Üstadının sayesinde geldiğini ifade ederek, kendini övmeyi sevmezdi. Yanına gelen Nur talebelerinin sorularını genelde cevapsız bırakmaz, kimi zaman da "Risalelerde bulursunuz." diyerek *Risale-i Nur*'a yönlendirirdi. Yanına gelenleri ayrılırken "Ziyaretiniz makbul olsun" diyerek kapıya kadar uğurlardı.

Dinin sabit kurallarından asla taviz vermez, her daim uygulardı. Eğer hata yaparsa çok üzülürdü. Zamanın dine kattığı yeni yorumları, farklı görüşleri asla benimsemezdi. İbadetini genelde evinde yapardı.

En sevdiği günler Üstad'ın ziyaretine gittiği günlerdi. Evinde misafir ağırlamayı çok sever, "Bunda bereket var" derdi.

Üstad'a bağlılığı nedeniyle Denizli hapsine girmiş, orada Üstad ve diğer Nur talebeleriyle beraber çile doldurmuştur. Rabbimizden, dinine ve kitabına sahip çıkan, cezaevlerinde beton üzerinde yatan, bir yatak ve ocak bile bulamayan bu fedakâr insanlara ahirette sonsuz güzellikler vermesini diliyoruz.

Allah rahmet eylesin.

HACI DURSUN ÖZÇELİK

Hayatı ve Hatıraları

1911 yılında Kastamonu'nun Küre ilçesinde dünyaya geldi. 'Acusman' lakaplı Demirci Mehmet Efendi'nin oğludur. Tahsilini Küre İptidaî Rüştiyesinde tamamladı. Geçimini kahvecilik, otelcilik yaparak ve bir dönem de bakkal dükkânı işleterek kazandı. 1999 yılında dünya hayatını tamam eyleyerek, ahirete göçtü.

Nurlarla Tanışması

Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri'yle Kastamonu'da ihtiyat askerliği yaparken, bir ziyaret üzerine tanışmış ve o günden sonra Üstad'tan ders alarak, onun nurlu talebe halkasına dâhil olmuştur.

Ahir ömründe kendisini ziyarete gelen ve Üstad'ı soran Nur talebelerine, onu nur yüzlü, alçakgönüllü, çok kibar ve nazik bir insan olarak tarif ederdi. Bazen de Denizli hapsinde Üstad'la beraber geçirdiği günleri anlatırdı. Onu en çok üzen hadisenin, Üstad'ın hapishanede oldukça sağlıksız bir koğuşa verilmesi olduğundan bahsederdi:

"Üstad'ı yanından lağım geçen pis kokulu bir yere verdiler. Bize 'üzülmeyin, müsterih olun, ben gayet iyiyim. Bizler size böyle görünmezsek, sizler bulunduğunuz yerin kıymetini anlamazsınız' demişti. Üstad'ın bu dediklerini her ne kadar

kabullensem de bu olaya hep üzülüyorum, içimden atamıyorum…"

Üstad'ı Emirdağ'da ziyaret ettiği bir gün ise unutamadığı güzelliklerle dolu günlerden biridir:

"Üstad'ı Emirdağ'da ziyarete gittim. Oraya vardığımda Üstad'ın kaldığı yeri birkaç kişiye sordum. Onlar her ne kadar 'Ziyaretçi kabul etmiyor' deseler de ısrar ederek 'beni ona götürün' dedim. Bana 'Hizmetkârı çeşmeye su almaya gelir, onunla gidersin' dediler. Ben de beklemeye başladım. Derken Üzeyir Efendi geldi. Ona Kastamonu'dan Üstad'ı ziyaret etmeye geldiğimi söyledim. 'Boşuna gelme, geri dönersin' dedi bana. Ben de 'olsun, ziyaretim hâsıl olsun, kapısına yüzümü sürer dönerim' dedim.

Üzeyir Efendi'yi bu şekilde ikna ettikten sonra yola çıktım. Kaldığı yeri tam olarak bilmiyordum. Evine yakın bir yerlere geldiğim sırada, içeriden bir ses şöyle dedi: 'Kastamonulu Dursun Efendi'nin ziyareti kabulümdür.'

O an bir bayram günündeymiş gibi sevinç duydum. İçeriye girip, huzuruna çıktım. Uzun uzun sohbet ettik, sonrasında ders yapıldı. O günkü sevincimi tarif edemem."

Hacı Dursun, vefatından önce şöyle dua etmişti: "Burada artık bu yılı geçirmem zannediyorum. Allah'ım beni rahmetinle al. Öyle yağmur yağsın ki dağlardan kumlar taşlar insin ki bana karşı gelenler, vefatımdan büyük ders alsınlar!"

Cenab-ı Hak da kulunun bu duası üzerine, gömülünceye kadar rahmetini kesmedi.

Allah onlardan razı olsun. Onlar ki Kur'ân'a sahip çıktıkları için, yüce Allah'ın da sahip çıktığı kişilerdi.

Allah rahmet eylesin.

HACI İHSAN ERTEM

Hayatı ve Hatıraları

İhsan Ertem, Kastamonu, Seydiler ilçesi Çırdak Köyü'nden, İmam Hasan Efendi'nin oğludur. Tahsilini Kastamonu'da bitirerek öğretmen oldu. Seydiler, Şalgam, İnebolu Güde köylerinde öğretmenlik yaptı. Aldığı dinî eğitim neticesi imamlık da yaptı. Evli ve dört evlat sahibidir. Bir işe başlamadan önce plânını yapar, noksanlarını gidermeden işe başlamazdı.

İnebolu'nun Güde Köyü'nde öğretmenlik yaparken, Kastamonu'ya gidip geldiği sıralarda Üstad Hazretleri'yle tanıştı. Üstad'ı ilk ziyaretine giderken iki oğlunu yanına alarak gitmişti. O ilk ziyareti şöyle anlatır:

"Üstad'ın odasında tek bir yatak ve ibrik vardı. Oraya giderken kitapçıdan Kur'ân-ı Kerim almıştım, aklımda bir soru vardı. Ancak onun huzurunda sorumu unuttum. Daha sonra konuyu kendisi izah etti."

Hapishane Günleri

İhsan Ertem, bu tanışmanın getirdiği beraberlik sonucunda, o hızlı sorgular, aramalar ve tutuklamalar döneminden nasibini alır:

"Said-i Kürdî tarikatına mensup denilerek tutuklandık. Mahkemeye kadar açığa alındım, ben de köye geri döndüm. Denizli hapishanesine götürmek üzere köye beni almaya geldiler. Sebebini sorduğumda: 'Denizli Hapishanesine Said-i

Nursî ve arkadaşlarınızla gideceksiniz' dediler. İzin istedim, hanıma Üstad Hazretleri'ne yiyecek hazırlattım. Yola hanım ve çocuklarla beraber çıktım. Seydiler'e geç geldik biraz, beni arabada bekliyorlardı. Arabada hazırladığım erzakı elimden almaya kalkınca tahammül edemedim, karşı çıktım. Hapishaneye beraber götürüldüğümüz arkadaşlar da 'biz verdik, bin arabaya gidelim' dediler. O zaman hiddetlendim: 'Mademki yargı sizde, idama gidiyoruz, yiyeceklerimizi vermeden binmem' diyerek geri almayı başardım.

Denizli'ye Ankara-Çankırı yolu üzerinden trenle gittik. Bize verdikleri koğuşta, yatak yoktu, beton üzerinde kaldık. Üstad Hazretleri'ni bizden ayrı koğuşa koydular. Onun kaldığı yere bakınca, ne kadar zulümle karşılaştığını anlayıp, üzülüyorduk.

Koğuşta gardiyanlara temas ederek yiyecek sandığından bir sedir yaptırdım. Görevli gardiyanın bir hastalığı vardı, bir türlü çare bulamıyormuş. Ona: 'Üstad'a git, o çare olur. Git sen bizi ararsın, biz seni değil!' diyerek Üstad'ın yanına yolladım. Sıkılarak yanına gitmiş, derdini anlatmış. Netice iyi olduğundan, bütün sıkıntılarımıza çare olarak ihtiyaçlarımızı gidermiştik.

Zamanla Üstad'a ulaşır, sohbet ederdik. Bir gün Üstad Hazretleri'nin dışarıda görüldüğü ihbarı gelmiş. Cuma günüydü. Risale yazıyorduk, o anda sesler koğuşa kadar geldi. Arkadaşlar 'Risaleyi camdan atalım' dediler. Risale bende idi, hemen paltomun cebine sakladım. Görevliler koğuşa girip: 'Burada risale yazıp okuyormuşsunuz, arama yapacağız!' dediler.

Herkesin üzerini aradılar. Sıra bana gelince hikmet-i Hüda bana cesaret verdi. Onlar üzerimi ararken ben gülmeye başladım. 'Bu kadar rahat, bunda bir şey yoktur' diyerek diğer arkadaşları aramaya başladılar. Onların da üzerlerinde bir şey çıkmayınca, elleri boş dönmek zorunda kaldılar.

"Bizi Ziyarette İhmal Etme"

Bir gece rüyamda Muhammed Bakır Hazretleri'yle Eyüp Sultan (Muslihittin Tahyil) Hazretleri iki tepeli makama ip gerdiler. İpin ucundan tuttum, karşıya geçmeye çalışırken, uyandım. Arkadaşlarla istişare ettik. Gardiyan vasıtasıyla Üstad'a danıştık. Üstad: 'İhsan Efendi, isim benzerliğinden dışarı çıkacaksın, rüyanın yorumu budur. Bizi ziyarette ihmal etme' dedi. Aradan belli bir zaman geçti. Gardiyanlar 'İhsan Ertem çıkıyorsun, beraat!' dediler. Ben Üstad'ın tabiriyle isim benzerliğinden çıkacağımı bildiğim için, gardiyanlara 'benden başka İhsan Ertem varmış, onu araştırın' dedim, inanmadılar. 'Ben arkadaşlarla çıkarım' dedim, kabul etmediler. Ayrılırken Üstad'la görüştüm, 'çıkmak istemiyorum, arkadaşlarla kalayım' diyerek ısrar ettim. Üstad: 'Onlar da arkandan gelecekler, üzülme! Seni bekleyen, küle patates gömdüğünü sanarak, kül yiyen hanımın var. Bana davacı olmadan onu sevindir, beni kurtar, bilmediğin sırlar var' dedi. Ben de tahliye oldum. Gelişimden bir ay sonra tekrar çağrıldım gerçek ortaya çıkmış, fakat beraat kararı verildi geri dönmedim.

Eve döndüğüm günlerde Üstad'ın 'Bana davacı olmadan onu sevindir' dediğini hatırlayarak, hanıma: 'Ben yokken kül mü yedin?' diye sordum. O da: 'Doğru efendi, Üstad Hazretleri veli ise kocamı salıverir, yoksa davacı olurum ahirette' dediğini anlattı. Ziyaretim esnasında, Üstad'a bizzat selam söyledi.

Köye dönüşümden sonra dört yıla yakın öğretmenliğim verilmedi. Sonra mahkemeye vererek hak edişimi aldım ve Küre Avşar İmam Köyü'nde öğretmenliğe tekrar başladım. Emekli olunca geriye döndüm.

Vefatına kadar Üstad'a ziyaretlerde bulundum."

Ölüm Son Değil

İhsan Bey, kendisine gelen misafirleriyle, Nur talebeleriyle saatlerce sohbet ederdi. "Bize çok konuşuyor diye kızabilirsiniz şimdi, ama biz gidince anlarsınız" derdi. Misafirlerine Üstad'la cezaevinde kaldığı günlerden hatıra olarak sakladığı eşyaları gösterir, bu eşyaların korunmasını vasiyet ederdi.

Bir defasında torunu Atila Özkan kendisini köyde ziyaret ettiğinde bir *Şifalı Bitkiler* kitabı okuyormuş. Yazarın mezar taşını kendisine göstererek: 'Oğlum, bu yuvarlak mezar taşı çok hoşuma gidiyor. Ölüm son değil, o günde nasipse saatçi Hacı Mehmet Efendi'nin başımda Kur'ân-ı Kerim okumasını çok isterim' demiş. Torunu Küre'ye dönünce, bunu Dursun Özçelik'le paylaşır. Aradan çok zaman geçmeden, 1980 yılında, Küre'ye İhsan Ertem'in vefat haberi gelir. Saatçi Mehmet Nuri Acar Efendi ve kahveci Hacı Dursun Özçelik, yemek bile yemeden yola çıkarlar. Saatçi Mehmet isteğini yerine getirerek mezarı başında Kur'ân-ı Kerim okur.

Onun günlük duası: "Allah'ım Peygamber Efendimiz'e (a.s.m.), Üstad Hazretleri'ne, dine hizmet eden kişilere ve ana ve baba tarafımdan ölmüşlere rahmet eyle" idi. Allah rahmet eylesin…

KAYNAKÇA

Aymaz, Abdullah, *Kastamonu Lahikası Üzerine*, Şahdamar Yayınları, İstanbul, 2005.

Badıllı, Abdülkadir, *Bediüzzaman Saîd Nursî,* İstanbul, 1998.

Bediüzzaman Said Nursi, *Risâle-i Nur Külliyatı*, Nesil Yayınları, 1996, İstanbul.

Berk, Bekir, *Türkiye'de Nurculuk Dâvası*, Yeni Asya Yayınları, İstanbul, 1975.

Erdem, Rahmi, *Bediüzzaman ve Talebelerinin Hukuk Mücadelesi*, Timaş Yayınları, İstanbul, 2005

Kırkıncı, Mehmed, *Hayatım Hatıralarım*, Zafer Yayınları, İstanbul, 2004.

Mardin, Şerif, *Bediüzzaman Saîd Nursî Olayı,* İletişim Yayınları, İstanbul, 1989.

Özcan, Ömer, *Ağabeyler Anlatıyor*, Nesil Yayınları, İstanbul, 2006.

Şahiner, Necmeddin, *Son Şahitler,* Nesil Yayınları, İstanbul, 2008.

——, *Bilinmeyen Taraflarıyla Bediüzzaman Said Nursi*, Nesil Yayınları, İstanbul, 2005.

——, *Aydınlar Konuşuyor,* Yeni Asya Yayınları, İstanbul, 1977.

Şeyhanzade, Muhammet Sıddık, *Nurculuğun Tarihçesi*, Tenvir Yayınları, İstanbul, 2003.

Türk Hâkiminin Millet Adına Verdiği Kararlar, Kardeş Matbaası, Ankara, 1962.